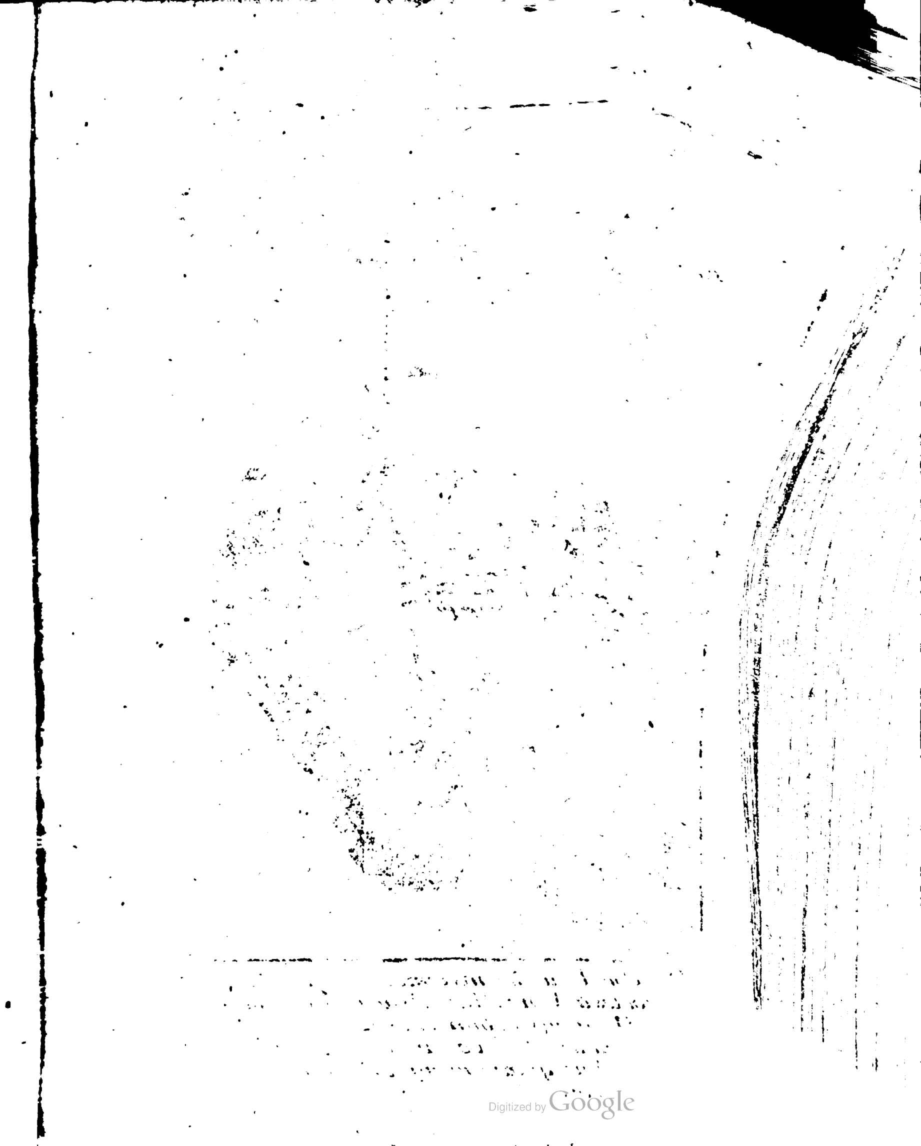
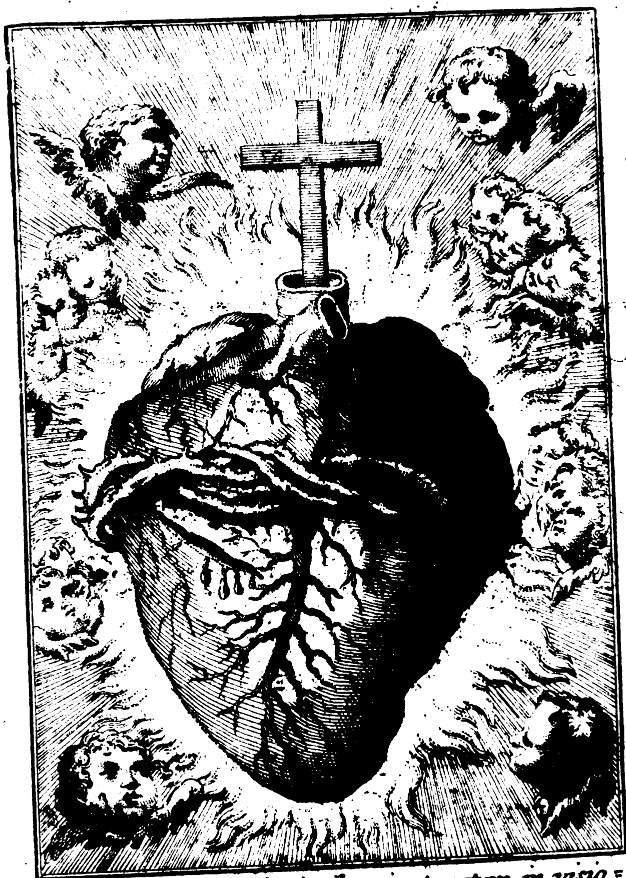

ad usum fr. Melchiorij Offerrieder Minoritæ de Ratisbona 1763.

S.S. Cor Iesu his imaginibus instructum in visio=
ne coelesti Ven: Mat. Marg: Alacoque. Ord. Visit.
B.V.M. monstratum est.
Placuit autem S.S. Cor in sua naturali forma ac
magnitudine qualis in humano corpore esse solet,
sculpi facere:

DE CULTU SACROSANCTI CORDIS DEI ac DOMINI NOSTRI JESU CHRISTI

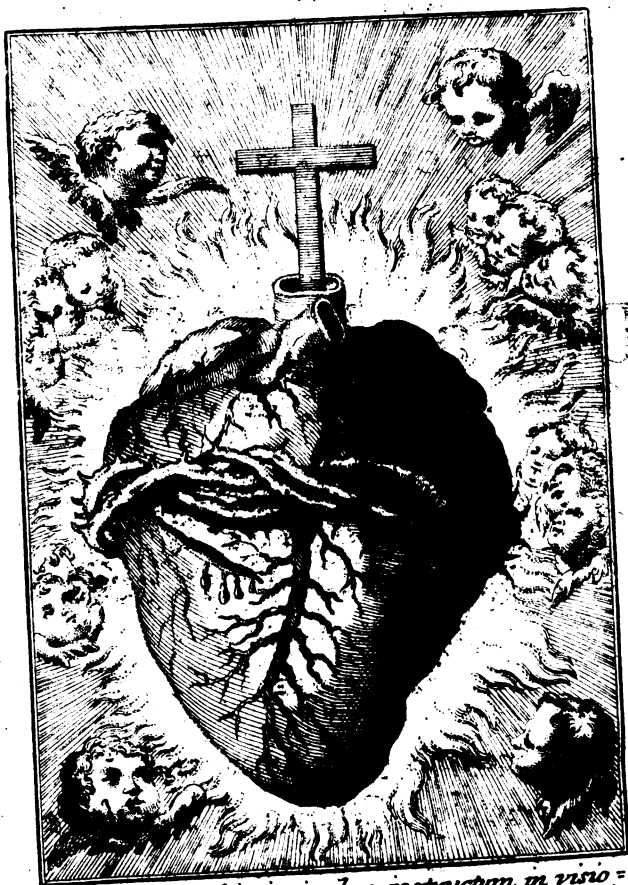
In variis Christiani orbis Provinciis jam propagato.

AUTHORE
R. P. JOSEPHO DE GALLIFFET,
Societatis JESU Sacerdote.

Cum Privilegio Cæsareo & Facultate Superiorum.

AUGUSTÆ, & CRACOVIÆ,
SUMPTIBUS CHRISTOPHORI BARTL.
Anno 1753.

ad usum fr. Melchiorij
Osservirter Minoritae de
Ratisbona 1753.

SS. Cor Iesu his insignibus instructum in visio=
ne coelesti Ven. Mat. Marg. Alacoque Ord. Visit.
B.V.M. monstratum est.
Placuit autem SS. Cor in sua naturali forma ac
magnitudine qualis in humano corpore esse solet,
sculpi facere.

DE
CULTU
SACROSANCTI
CORDIS
DEI ac DOMINI
NOSTRI
JESU CHRISTI
In variis
Christiani orbis Provinciis
jam propagato.

AUTHORE
R. P. JOSEPHO DE GALLIFFET,
Societatis JESU Sacerdote.

Cum Privilegio Cæsareo & Facultate Superiorum.

AUGUSTÆ, & CRACOVIÆ,
SUMPTIBUS CHRISTOPHORI BARTL,
Anno 1753.

BENEDICTO XIII.
PONTIFICI MAXIMO.

BEATISSIME PATER,

N*Ovum opuſculum ad honorem Chriſti Domini unice ſcriptum* SANCTITATI VESTRÆ *demiſſiſſime, ut decet, pedibus ejus provolutus, ſed fidenter tamen offero. Quamvis enim apprime ſentiam; quam parum libellus hic*

 meus

meus Majestate Pontificia dignus sit ex aliis quidem capitibus quæ apud homines commendare librum solent; at certe ex materia quam complectitur, & ex fine quo tendit, visus est SANCTITATIS VESTRÆ attentione dignissimus. Agitur enim, BEATISSIME PATER, de nova gloria Jesu Christo parienda. Agitur de novo gratiarum fonte in Ecclesia aperiendo. Quæ duo sane, ad Vicarii Christi supremique Pastoris sollicitudinem ac vigilantiam excitandam, aptissima sunt.

Libelli nostri materia de Excellentia Cordis Jesu est; quam paucis olim Sanctis viris cognitam, his temporibus toti Ecclesiæ ipse Dominus manifestare dignatus

tus est: unde novam divinissimo Cordi, adeoque ipsi Jesu, gloriam efflorescere necesse est. Finis intentus hic est, ut eidem sanctissimo & amantissimo Cordi cultus & amor debitus a Fidelibus adhibeatur: ex quo novus & exuberantissimus gratiarum fons, juxta divinum consilium, in Ecclesia exoriri debet. Et sane, BEATISSIME PATER, jam ab universali Ecclesia colitur solennissimo ritu Caro sanctissima Christi, Corpus ejus videlicet & Sanguis; colitur Crux, coluntur vulnera, colitur & ipsum Jesu nomen. Quæ religionis officia, aliaque ejusmodi non pauca, singulari Dei beneficio, ad ipsius Jesu Christi gloriam, Ecclesiæque utilitatem, instituta & credimus

mus

mus & gaudemus. Nunc, ad beneficiorum cumulum, amantissimus Dominus similem honorem Cordi suo sacrosancto conciliare vult. Quod quidem beneficium, si recte inspiciatur, illa priora non æquare modo, verum etiam superare non immerito videri potest. Quid enim divinus Sponsus, Ecclesiæ sponsæ exhibere ad amandum & colendum unquam potuit, Corde suo pretiosius, sanctius, amabilius, divinius, ditius, omnique gratiarum genere fœcundius.

Ego vero, BEATISSIME PATER, *de rebus omnibus ad istud pietatis officium pertinentibus, XL. annorum experientia plane edoctus, ejus originem, progressum, naturam,*

excel-

excellentiam, ac praxim hocce libello complectens, demonstrare, Deo bene juvante, conabor, tum authoritate, tum ratione, tum etiam divinis nec suspectis revelationibus, tum maxime expositione rerum à divina Providentia gestarum, quæ certum Dei consilium in re præsenti ostendere possunt; conabor inquam, demonstrare cultum propositum erga Cor Jesu esse per se sanctissimum ac solidissimum, Deo Patri & Christo Jesu in primis acceptum, animabus interiori vitæ deditis maxime proprium, denique toti Ecclesiæ utilissimum ac desideratissimum. Utrum vero hoc sufficienter ad finem intentum effecturus sim, cupio vehementer, ut SANCTITAS VESTRA *ipsa*

dispi-

dispiciat, dijudicetque. Quare Dominum Jesum enixissime precor, ut SANCTITATI VESTRÆ *animum injicere velit libellum nostrum perlegendi, quo ipsa per sese, dirigente Spiritu Sancto quo plena est, intelligere possit, quæ sit in re ista Christi voluntas, & consequenter quæ ejus in terris Vicarii partes esse debeant.*

Scitur Beatæ Gertrudi olim divinitus revelatum, a) excellentiam Cordis Jesu ultimis Ecclesiæ temporibus esse manifestandam, hocque præstantissimum munus, ad refrigescentem charitatem accendendam, a divina misericordia, tanquam modum efficacissimum

esse

a) *Lib.* 4. *c.* 4. *edit. Ital. Venet. an.* 1710.

esse reservatum. Utinam, BEATISSIME PATER, quod omnium Cordis Jesu studiosorum votum est, tempus illud optatissimum, tanto ante prænunciatum, præsentem Pontificatum respiciat. Ego quidem spem meam, quam ab ipso creationis SANCTITATIS VESTRÆ principio corde concepi, hic ingenue profitebor, intimumque animi mei sensum aperire non dubitabo. Quam primum SANCTITATEM VESTRAM ad Petri solium evectam fuisse rumor publicus nunciavit, Romaque universa eventum, in quo Dei consilium contra humanas cogitationes tantopere elucebat, lætabunda admiraretur; ego qui probe noveram, quam ardentes ad Deum preces,

toto durante sacro Conclavi, fusæ essent, ut divina bonitas eum Ecclesiæ Pontificem præficere vellet, cujus favore & authoritate, cultus Cordis Jesu recipi in universa Ecclesia posset, rei exitum tacitus considerans, hac continuo spe dulcissima cor meum deliniri sensi, scilicet Christum Jesum hac ratione extraordinaria, quemadmodum in aliis suis operibus solet, parare sibi voluisse ministrum fidelem, cujus tandem opera ac studio, in cultu Cordis sui stabiliendo uteretur. Spem augebat mirum in modum, quod ad divinam sapientiam pertinere intelligebam, ut ad cultum Cordis Jesu promovendum is maxime Pontifex delectus esset, qui eidem Cordi

esset

esset gratissimus; quique Cor gereret Cordi divinissimo simillimum. Hanc vero laudem sciebam nemini magis esse propriam, quam SANCTITATI VESTRÆ, cujus ab incunabulis hic verus cordis caracter fuit, ut humilitate, charitate, mundi contemptu, voluptatis aversatione, pauperum cura, zelo honoris Dei, Templorum cultu, aliisque virtutibus quarum exempla edere nunquam cessavit, Cordis Jesu similitudinem referret.

Cæterum, BEATISSIME PATER, cum me SANCTITAS VESTRA de pietate erga Cor Jesu loquentem audit, ne velim existimet, me novum aliquid ad sedem Apostolicam afferre quod aut suspectum

vide-

videri possit, aut etiam Ecclesiæ incognitum. Sentiet enim SANCTITAS VESTRA si opusculum nostrum decurrere dignabitur, hocce pietatis officium tota jam Ecclesia, singulari Dei Providentia, Episcoporum authoritate; dilatatum & amplificatum; imo ab ipsa etiam Romana Sede innumeris locis Indulgentiis decoratum. Verum his Christus Jesus contentus non est; aliquid amplius desiderat, nimirum certam Romani Pontificis approbationem, qua, pietatis officium sibi gratissimum, virtes muniatum, populo Christiano acceptius sit, utique solemni ubique absque contradictione celebrari queat. Hanc porro approbationem BEATISSIME PATER; ardentissimis

ã iij

simis votis animæ sanctæ numero infinitæ tota Ecclesia dispersæ efflagitant; hanc Episcopi sexcentis locis expectant, ac desiderant; hanc Principes Regesque a BEATITUDINE VESTRA postulare parati sunt. Nos autem Dei, ut confidimus, obsequentes voluntati, consiliorum ejus executioni, hoc opusculo viam sternimus, neque alius nobis in scribendo scopus fuit. Alet spem de SANCTITATIS VESTRÆ favore conceptam recordatio festivitatum huic, quam expectamus, similium a decessoribus suis jam in Ecclesia tanto Fidelium fructu conditarum. Sic Urbanus IV. singulari ipsius laude nunquam interitura, solemnitatem instituit Corporis & Sangui-

nis

nis Christi. Gloriam non absimilem sibi vindicavit S. Pius V officium & Missam pro Celebritate sanctissimi Nominis Jesu indicendo. Sic alii Pontifices alias festivitates, Crucis, Vulnerum, Sudarii, spineæ coronæ, ceterasque ejusmodi divino instinctu probavere, & apud fideles induxere. Quidni ergo speremus solemnitatem Cordis Jesu, qua nulla sanctior, nulla suavior, nulla amabilior, opus BENEDICTI XIII. *esse futurum: hocque suæ in Jesum pietatis & amoris monumentum* SANCTITATEM VESTRAM *posteris esse relicturam.*

Hunc porro honorem BEATISSIME PATER, *si* SANCTITAS VESTRA *Cordi divinissimo procreare*

re

re studeat, quantam graviorum vim ex illo misericordiæ fonte in se derivandam sperandum est? Quid in illo divinæ potentiæ ac beneficentiæ thesauro, auxilii viriumque ad sublime munus, quod gerit, sancte exequendum non reperiet? Eget enimvero in arduo universalis Ecclesiæ regimine, sapientia in negotiis tractandis plane divina. Eget patientia in laboribus continuis ferendis indefessa. Eget fortitudine ac constantia in difficultatibus superandis plusquam humana. Nec minus eget ad durandum, aliqua quietis ac solatii parte. At Corde Jesu nihil in consiliis capiendis sapientius; nihil in laboribus tolerandis patientius; nihil ad corroborandum fortius,

denique ad quietem ac solatium nihil dulcius, nihil suavius, nihil jucundius. Hæc, BEATISSIME PATER, quam vere à nobis dicuntur, cupimus, ut SANCTITAS VESTRA experientia comprobet, & ad ipsam felicitatem ardentissimis votis à Deo Opt. Max. flagitamus, & flagitare non cessabimus.

SANCTISSIME PATER,

SANCTITATIS VESTRÆ,

Humillimus & obsequentissimus Servus & Filius

JOSEPHUS de GALLIFFET

Societatis Jesu.

Quum

Quum sanctissimus D. N. Urbanus Papa VIII. die 13. Martii anno 1625. in S. Congregatione S. R. & universalis Inquisitionis Decretum ediderit, idemque confirmaverit die 5. Julii anno 1634. quo inhibuit imprimi libros hominum, qui sanctitate, seu martyrii fama celebres e vita migraverunt, gesta, miracula, vel revelationes, seu quæcunque beneficia tanquam eorum intercessionibus a Deo accepta continentes, sine recognitione atque approbatione Ordinarii, & quæ hactenus sine ea impressa sunt, nullo modo vult censeri approbata. Idem autem sanctissimus die 5. Junii 1631. ita explicaverit, ut nimirum non admittantur elogia Sancti, vel Beati absolute, & quæ cadunt super personam, sed ea duntaxat, quæ cadunt supra mores, & opinionem; cum protestatione in principio, quod iis nulla adsit auctoritas ab Ecclesia Romana, sed fides tantum sit penes Auctorem. Huic Decreto, ejusque confirmationi, & declarationi, qua par est, observantia & reverentia insistendo, profiteor, me haud alio sensu, quicquid in hoc libro refero, accipere, aut accipi ab ullo velle, quam quo ea solent, quæ humana duntaxat auctoritate, non autem divina Catholicæ Romanæ Ecclesiæ aut sanctæ Sedis Apostolicæ nituntur; iis tantummodo exceptis, quos eadem sancta Sedes, Sanctorum, Beatorum, aut Martyrum Catalogo adscripsit.

 Mi-

MICHAEL ANGELUS TAMBURINUS

Præpositus Generalis Societatis Jesu,

Quum librum, cui titulus: *De cultu Sacrosancti Cordis Dei ac Domini nostri Jesu Christi a P. Josepho de Galliffet Societatis nostræ Sacerdote* conscriptum, aliquot ejusdem Societatis Theologi recognoverint, & in lucem edi posse probaverint, facultatem facimus, ut typis mandetur, si iis, ad quos pertinet, ita videbitur. Cujus rei gratia has literas manu nostra subscriptas, & sigillo nostro munitas dedimus. Romæ 6. Septembris 1725.

MICHAEL ANGELUS
TAMBURINUS.

APPROBATIO.

Reverendi admodum Patris

F. BERNARDINI MEMBRIVE,

Ordinis S. Dominici, Prædicatoris Regis Catholici, Qualificat. Inquisit. Generalis Hispan. Theologi Regis Magnæ Britanniæ, Provincialis Scotiæ, & Consultor Congregationis SS. Rituum.

Quum librum, cui titulus: *De Cultu Cordis Dei ac Domini Nostri Jesu Christi, ab admodum R. P. Josepho de Galliffet Societatis Jesu, Galliæ Assistente* compositum, & *vitam Ven. Matris Margarite*

vita Mariæ Alacoque, Ordinis B. Virginis Mariæ à Visitatione, jussu Patris sui spiritualis ab ipsamet exaratam, de commissione Reverendissimi Patris Sac. Palatii Apostolici Magistri, non minori animi mei ædificatione, quam cura viderim; in ejus lectione illico mihi in mentem venit prophetia Simeonis, & in veritate comperi, his temporibus evenire Cordi Jesu, quod de ipsomet Domino nostro Jesu prophetavit S. Senex: *Hic positus est in ruinam, & signum, cui contradicetur: ut revelentur ex multis cordibus cogitationes* a). Quis credet auditui nostro? In cujus mentem venire potest, quod quum Dominus Jesus misisset in cor hujus ven. suæ servæ affectum propagandi speciali cultu amorem Cordis sui, Christiani ex hoc scandalum sibi sumerent, verentes, ne Christus dividatur. Hoc tamen scandalum non dissimile est alteri, de quo conquesti sunt Discipuli, quando Pharisæis scandalum fecit parabola Christi de corde impiorum b). Sed sicut Christus dereliquit Pharisæos tunc murmurantes, sic & nos relinquamus oblatrantes contra cultum Cordis Jesu; cæci enim sunt, & duces cæcorum. Hi namque, etsi labiis honorare totum sibi Jesum videantur, cor autem eorum longe esse a Jesu Corde, hujus operis lectio clarissime manifestat; illis

b 3 illis.

a) *Luc.* 2. b) *Matth.* 15.

illisque testimonium perhibet, *quod æmulationem Dei habent, sed non secundum scientiam* c). Sanctissimam Jesu faciem in Veronicæ linteo impressam, omnis terra veneratur, quin ulli usquemodo scandalum fecerit hæc solemnitas; nec aut ex ea, aut aliis hujuscemodi festivitatibus divisus fuerit Christus: sic nemo incaute signa sua ponere, atque in dulcissimum Cor Jesu contradictionis tela vibrare deberet, ne Populus Christianus fraudetur tot bonis, quæ omnes, immo & ipsi contradictores, ex hujusce Religionis propagatione possent haurire. Futurum quippe spero, ut sanguis pretiosissimus vivifici Cordis Jesu, lineas hujus operis, veluti per subtilissimas arterias oppositorum corda demulceat, ac omnium animos ad mutuum amorem erga divinum amatorem accendat. Auctor siquidem hocce in opere bene omnia fecit: vindicat superabunde ab objectis cultum Cordis Jesu: demonstrat puritatem cordis ven. Margaritæ, quæ teste Bernardo, *in duobus consistit, in gloria Dei & utilitate proximi* d). Quæ duo nullibi melius reperiuntur, quam in Corde amantissimi Jesu. *Eructat* denique cor Auctoris *verbum bonum*, dicat *opera sua Regi*, Summo Sacerdoti Pont. Max. BENEDICTO XIII. cui mirifice consonat sententia Cassiani: *Vis*

scire

c) *Ad Rom.* 9. d) *In Apolog.*

scire de fratre tuo, quale cor habeat? Attende, unde libentius & frequentius loquatur; ex abundantia enim cordis os loquitur e). Et quum noster Sanctissimus BENEDICTUS XIII. pro more, Pastoralis officii suis cumulatissime expletis, reliquum tempus, consortia hominum fugiens, libenter insumat in dulci colloquio, cum agit de Jesu & Mariæ Cordibus, profecto hoc opus jure sibi vendicat. Et si Benedictus XI. Ordinis etiam Prædicatorum frigescente mundo, ad inflammanda corda nostra Jesu amoris igne, S. Patris Francisci stigmata solemnitate duplici celebrari voluit; f) Quid non faciet noster BENEDICTUS XIII. pro Jesu & Mariæ Cordibus? Quum igitur hoc opus in nullo offendat, immo in omnibus ædificet, & per omnia Fideles accendat in amantissima Jesu & Mariæ Corda, judico, typis mandari posse, ac debere. Datum in Conventu S. Mariæ supra Minervam Ordinis Prædicatorum, die 26. Februarii anni 1726.

F. BERNARDINUS MEMBRIVE,
Mag. Provincialis Scotiæ, & Consult.
Sacræ Congregationis Rituum.

e) *In illud Psal. Egrediebatur foras & loquebatur in id ipsum.*

f) *In Officio Stigm. S. P. Francisci.*

APPROBATIO

Reverendi admodum Domini

MARII MACCHABEI,

Procurat. Generalis Congreg. Clericorum Regul. S. Pauli, S. Congreg. Indicis, & SS. Rituum Consultor, ac S. Officii Qualificat.

De mandato R. P. Sac. Palatii Apostolici Magistri, attente vidi opusculum, cui titulus: *De Cultu Sacrosancti Cordis Domini Deique nostri Jesu-Christi, ab admodum R. P. Josepho de Galliffet, Societ. Jesu, Galliæ Assistente* compositum; nec non *Exemplum fideliter exscriptum ex iis, quæ jussu Patris sui spiritualis scripsit de vita sua ven. Mater Margarita Maria Alacoque Ordinis B. V. Mariæ a Visitatione*, nihilque, quod fidei, aut bonis moribus nocere, plurimum, quod virtuti, & perfectioni prodesse possit, in utroque reperi. Perhibet opusculum laudati cultus originem, progressum, excellentiam, finem, & fructum. Perhibet exemplum præclara virtutum monumenta, ad cultum erga sacratissimum Cor Jesu firmandum. Satisfaciet profecto utriusque operis materies bonorum votis, qui appendentes munia pietatis, & cultum devotionis, ad pondus Sanctuarii, discent, quam juste specialia suæ Religionis officia huic sacro Cordi devoverint. Dediscent critici cultum hunc cavillis impeto-

petere, ne Cordi Jesu, amoris lancea jamdudum propter eos vulnerato, novum vulnus apponant. Haurient omnes ab hoc sacratissimo Corde, eos confirmatæ pietatis fructus, quos Sanctorum Chrysostomi, Isidori, Bernardi, &c. scripta testantur, si intima Cordis Jesu, toto sui Cordis affectu ingredi non detrectent. Ad hoc enim perforatum est latus tuum (ait D. Bernardus Jesum alloquens) ut nobis patescat introitus a). Ad hoc vulneratum est Cor tuum, ut per vulnus visibile vulnus amoris invisibile videamus. Hinc, ut pietas, quæ ex Apostolo ad omnia utilis est, omnibus prosit b). Nedum, opusculum, quod ad promovendam devotionem & cultum erga Sacrosanctum Jesu Cor, solide scripsit Auctor. Verum etiam dictum exemplum, quod humilis servæ Dei obedientia tanquam certum virtutis patrimonium posteris reliquit, in publicam lucem edi posse censeo. Ex Collegio SS. Blasii & Caroli ad Catenarios de Urbe. Hac die 22. Aprilis 1726.

Ego D. MARIUS MACCHABEI,
Procurat. General. Congreg. Cleric. Regular. S. Pauli & Congregat. Indicis, & SS. Rituum Consultor, ac S. Officii Qualificator.

b 5 Imprimatur

a) *De Passione Domini cap. 3.*
b) *1. ad Tim. c. 4.*

Imprimatur.

Si videbitur Rever. Patri Magistro Sac. Palat. Apost.

N. EPISCOPUS BOJANUS VICESGER.

Imprimatur.

Fr. GREGORIUS SELLERI, Ordinis Prædicatorum Sac. Palatii Apostolici Magister.

Facultas R. P. Provincialis cum Privilegio Cæsareo.

Cum Dominus Christophorus Bartl typis vulgare desideret librum, cui titulus: De Cultu Sacrosancti Cordis Dei &c. a R. P. Josepho de Galliffet, S. S. Sacerdote conscriptum, Ego Adamus Dichel, Societatis ejusdem per Superiorem Germaniam Præpositus Provincialis, potestate ad id mihi facta ab Adm. R. P. Nostro Ignatio Vicecomite universæ Societatis Præposito Generali; eidem ad hanc duntaxat editionem in Germania primam, facultatem impertio, simulque communico Privilegium Cæsareum, quo aliis Bibliopolis, atque Typographis interdictum est, ne dictum Librum citra consensum Superiorum recudere, aut intra S. R. I. fines inferre præsumant. In cujus rei fidem has ei manu propria subscriptas, & consueto Officii mei Sigillo munitas dedi. Augustæ 4. Aprilis 1758.

(L. S.)

ADAMUS DICHEL.

PRÆFA-

PRÆFATIO.

Quod in aliis majoris momenti operibus, ad Dei gloriam, animarumque bonum spectantibus usuvenit, ut sine multis magnisque impedimentis nunquam ad exitum perducantur, id in re præsenti, quam tractandam suscipio, inprimis evenisse vidimus. Quum primum de cultu sacrosancti Cordis Jesu agi cœptum est, vix a paucis æquo animo ejusmodi cultus est susceptus; aliis rem totam tanquam quid frivolum & inane respuentibus. Nonnulli ex eorum hominum genere, qui novitatem omnem rejiciendam putant, nullo habito boni, malive discrimine, religionis officium, de quo nihil prius inaudierant, hoc solo nomine, quod novum esset, repellebant. Quasi vero novitas veræ pietati contraria sit conjungique, cum illa nunquam possit; aut hoc suavi Dei Providentiæ, in Ecclesiæ gubernatione, solemne non sit, ut novum semper pium aliquod exercitationis genus successu temporum oriatur, cujus videlicet ope, fidelium animi, veterum usu diuturno, jam torpentes, quodam quasi

novi-

suavitatis gustu illecti & excitati, ad pietatis fervorem renoventur. Alii quidam, ex horum numero, qui cælestes visiones, & quicquid insuetum ejusmodi gratiarum est, contemnendum ducunt, cælestem quamdam revelationem audientes, unde cultus Cordis Jesu originem trahere dicebatur, tum revelationem quam cultum ex tali fonte oriundum aspernabantur. Magna pars studio contradicendi, ut fit, magis quam veritatis amore ducti, statim ut nomen audiere cultus Cordis Jesu, nova appellatione quasi perculsi, nulla adhibita in re examinanda diligentia, temere id totum, quod afferebatur, improbare cœperunt, aspernari, vituperare; contra sentientes, piumque munus laudantes amplectique volentes, prohibere, dicteriis insectari, minimeque pati esse quietos. Scilicet, irridentes objiciebant, jamjam omnium Corporis Christi membrorum festivitatem instituendam fore: cur enim potius Cordis, quam pedis, aut manus, aut capitis. Id porro nihil aliud esse, quam Christum ipsum dividere velle, qui, totus quantus est, in Eucharistia adorari ac coli debeat, non divisim ac per partes. Plerique moderatiores, nihil equidem in eo pietatis officio reprehensione dignum videri sibi fatebantur, eamque tamen levis esse momenti ducebant, &

muliercularum devotioni fovendæ magis accommodatum, quam ad solidam pietatem quidquam adjumenti conferens. Demum alii, qui rem paulo interius considerarent, probari sibi quidem maxime totum id, quod proponebatur, dicebant, sed quum nihil afferri aliud existimarent, quod jam cultui Corpori Christi in Eucharistia latenti debito, & usurpari solito, non conveniret (decepti videlicet officiorum similitudine) judicabant antiquum religionis exercitium novo Cordis Jesu vocabulo insigniri, nec necesse, nec utile fore.

Hominibus ita comparatis, cultus suavissimus Sacrosancti Cordis, ab ipso Jesu, uti dicemus, multo ante divinitus inspiratus ac traditus, exiguum admodum progressum fecerat. Ignoratus a multitudine, ab aliis vero aut impugnatus, aut neglectus, latebat in paucorum veluti pectoribus conclusus, qui quidem ipsi pium officium palam exercere, adversantium metu, vix audebant.

Scilicet, jam inde ab initio præsensit Dæmon, quantam gratiarum vim bonorumque cælestium copiam, ex eo Corde, tamquam e fonte, emanare in homines necesse foret, si evulgari contingeret, haurire undique e sacro latice libera facultas aliquando concederetur. Itaque, quoad potuit,

tuis obstitit. Verum quid Dæmonis artes & conatus, quid hominum impugnationes adversus Dei consilium? Optatum illud demum tempus advenit, quo Deus, singulari misericordiæ suæ munere, Cor Jesu Filii sui dilectissimi, thesaurum illum bonorum omnium inexhaustum, fidelibus reserare constituerat; ut, quicumque sacrosancto Cordi debitos honores adhibere vellent, divitiarum, quas complectitur, participes esse possent, donisque e sacro fonte prodeuntibus profusissime complerentur. Modum autem rei perficiendæ, totamque divini consilii rationem, mox, ipso operis initio, duobus primis capitibus, in quibus de origine ac progressu cultus agetur, Dei aspirante gratia prosequemur. Cæterum quod in Gallia nostra contigit, id in aliis regionibus, quarum gratia scribendi consilium inivimus, eventurum quoque non dubitamus. Obstabit initio malus Dæmon, ne cæteri populi tanti boni participes fiant. Non deerunt & illic obtrectatores, qui contradicendo, cavillando, vituperando, cultus Cordis Jesu progressum impedient. Sed vincet demum gratia sua Christus Jesus: quodque apud nostrates effecit, ut, superatis omnibus impedimentis, Cordis sui cultum stabilierit, tam firmis jam fundatum radicibus, ut procellas metuere deinceps non possit; idem,

idem, pro sua bonitate, apud exteros etiam perfectum iri, speramus plane, atque confidimus. Nos vero, ad piissimi ac suavissimi cultus augmentum ac propagationem aliquid conferre cupientes, hunc libellum edidimus, in quo totam ejusdem cultus rationem, a multis certe non satis cognitam, ac propterea male neglectam atque contemtam, explicare paucis pro tenuitate nostra conati sumus; & quidem, quod a divina gratia speramus, ea soliditate ac perspicuitate, ut morosis etiam lectoribus, suique ingenii subtilitate, ut accidit, ad cavillandum abutentibus satisfacere nos satis, nobis posse credimus.

O Jesu, his meis exiguis coeptis aspira, atque quum me hoc opusculum, ad tui Sanctissimi Cordis honorem, scribentem adjuveris, hanc mentem animumque servis tuis extra Galliam degentibus immitte, ut quod nos levi & infirma manu, pro viribus nostris, aggredimur, illi clariori a te luce perfusi, majorique gratia adjuti, validiori ac feliciori conatione in singulis Regnis ac Provinciis perficiant. Quo famuli tui per orbem dispersi, tuae largitatis, ac munificentiae participes esse queant; tuque, ea potissimum ratione & cultu quo maxime cupis, ubique summum honoreris.

DE CULTU
SACROSANCTI
CORDIS DEI
AC
DOMINI NOSTRI
JESU CHRISTI

IN VARIIS CHRISTIANI ORBIS PROVINCIIS JAM PROPAGATO.

PARS I.

Ut ratione, certaque via procedamus, ordoque aliquis dicendis adhibeatur, hanc primam ac præcipuam opusculi nostri partem, quæ totam rei tractandæ essentiam complectitur in tres dividere partes, seu totidem libros, commodum visum est: in quorum primo, cultus originem, progressum, ac naturam explicabimus. In Altero ejusdem excellentiam ostendemus. In Tertio denique usum & praxim docebimus.

LIBER

Cor meum jungatur vobis.
1. Paral. C. 12. v. 17.

LIBER PRIMUS.

De Origine, Progressu, & Natura cultus Sanctissimi CORDIS JESU.

CAPUT I.

Origo piissimi Cultus.

TAMETSI inter Sanctos viros, qui actis retro seculis floruere, plerique reperiantur, qui haud singulari erga cor JESU affecti fuere: ut ex dicendis apparebit. Atque adeo cultus cordis JESU, ex illa quidem parte, antiquissi-

tiquiſſimus dici poſſit, tamen, quia paucis duntaxat hominibus, iisque præcipuo quodam amore dilectis, hoc munus a Divina Miſericordia olim conceſſum fuit, & necdum in vulgus emanarat: fieri non poteſt, quin officium erga cor Jeſu, quo de agimus, novum eſſe plerisque videatur: qui ſcire proinde cupient, unde factum ſit, ut ſic repente prodiret in publicum: quo authore? quo conſilio? Præterea, cum reapſe nova ratio, cordis Jeſu colendi, nec uſurpata prius, his temporibus afferatur: jure ſuo ſciſcitabuntur, quis novæ hujus rationis adinventor fuerit, quæve illius authoritas ſit? Atque his ego quidem dubitationibus, ſatisfacere volens, antequam ad cultus naturam explicandam aggredior, pauca præmittere de illius origine cogor: eoque facio lubentius, quod ea prorſus ejusmodi eſt, ut maximam commendationem huic SS. Officio allatura eſſe videatur.

Cultus Sacroſancti cordis Dei Jeſu, ejusque cultus tota ratio, modusque ab ipſo Jeſu, privatim revelante, ortum habet: inventor ipſe Jeſus eſt, idemque procurator ac promotor: ipſe cultum ac venerationem peculiarem cordi ſuo adhiberi præcepit; modumque in eo cultu ſervandum præſcripſit ipſe divinitus. Neque jam ſuper a re prudentibus, ac geſtorum conſciis, ullus

ullus dubitationi supereſt locus: explorata res eſt in Gallia, & pervulgata: ut autem exteris quoque, ſit cognita, quemadmodum ſe res habeat, breviter narrabimus.

Ante omnia, hoc obſervare juvabit: quam multa ſint in Eccleſia Catholica, religionis officia, aliaque omnis generis pia opera, ad Dei gloriam, Sanctorum cultum, animarum bonum, ſpectantia; quæ cum in ſingulis regnis, provinciis, ac pene civitatibus recepta jam ac ſtabilita ſint; non aliam tamen habent originem, quam privatas revelationes: ſeu Summis Pontificibus, ſeu Epiſcopis, ſeu aliis Sanctis viris, aut feminis divinitus injectas. Mitto Religioſorum ordinum, tam virorum, quam mulierum inſtitutiones; quæ prope omnes Deo aut Virgine Matre revelantibus, initium accepere; uti ex fundatorum vitæ actis, ac propriis cujusque ordinis annalibus certiſſime conſtat. Mitto innumera, quæ in monumentis Eccleſiaſticis paſſim occurrunt, ad Fidei propogationem, ad malorum Eccleſiæ impendentium liberationem, aut bonorum procurationem conducentia, ab eodem fonte profecta. Hæc mitto, ut in rebus, quæ propoſito noſtro magis congruunt, hæreamus. Enimvero quot in Eccleſia celebritates, ac feſti dies; quot devotionis officia, ac pietatis exercitia, fidelium uſu

ubique recepta, initium a privatis revelationibus habuere? Quid memorem festa inventionis Sanctæ Crucis; dedicationis Sanctæ Mariæ ad Nives; ejusdemque Virginis conceptionis, nativitatis, ac visitationis festivitates; (a) Rosarii, ac Scapularis, solemnitates; apparitionem S. Michaëlis Archangeli; inventionem Sancti Stephani; aliaque ejusmodi sexcenta, adeo nota & communia, ut pigeat his enumerandis immorari?

Verum inter omnes ejusmodi festivitates, quarum initia, privatæ cuipiam revelationi referri debent; una est, tota Ecclesia, celeberrima, tam ad propositum nostrum accommodata, ut nefas sit, illam hoc loco præterire. Celebritatem dico Corporis Christi: in cujus institutione, tanta reperitur, cum ea, de qua agimus, conformitas, ut mihi, utriusque originem, progressum, modum, successus, difficultates, incrementa attente consideranti, nihil omni ex parte similius esse posse, visum fuerit. Quod, ne, temere a nobis dici, aliquis fortasse suspicetur; ab hac utriusque officii & solemnitatis, inter se comparatione, narrationem nostram auspicari operæ pretium duximus: persuasi nimirum, nihil

(a) Baron. in notis. 2. Julii. 8. Septemb. 8. Decemb.

nihil aptius animis, ad ea, quæ in decursu dicturi sumus, præparandis, afferri posse.

Igitur ex legitimis historiæ Ecclesiasticæ monumentis, duo, circa festivitatis Corporis Christi institutionem pro certis habentur. Primum: Eam ortum sumsisse ex facta privata revelatione. Constat hoc punctum, ex ipsa institutionis Bulla Urbani IV. his verbis: *intelleximus, olim dum in minori essemus officio constituti, quod fuerat quibusdam Catholicis divinitus revelatum, festum ejusmodi generaliter in Ecclesia celebrandum.* Fuit autem hæc revelatio facta virgini Deo sacræ, nomine Julianæ; quæ postea in sanctorum numerum relata est: ejusque festus dies in 5. Aprilis incidit. Secundum: Hujus festivitatis initia, (a) innumeris magnisque contradictionibus, ac difficultatibus patuisse. Rem totam a Scriptoribus Ecclesiasticis fusius traditam, (b) paucis, pro ratione instituti nostri, contrahemus.

Vivebat juxta civitatem Leodiensem, suo clausa monasterio, Juliana virgo: (c) cum Deus, qui humilitate delectatur, cu-

(a) Chapcauville de reb. Leod.

(b) Bar. 1230.

(c) Sed omnium fusissime Bolland. act. SS. 5. April. in vita S. Julianæ.

ius que sermocinatio cum simplicibus, festivitatem Corporis Christi antea Ecclesiæ incognitam instituere volens, suum illud consilium humili ac simplici virgini communicare non est dedignatus: (a) eidem una denuncians, se, in hoc exequendo consilio, illius opera uti constituisse. Illa hac denunciatione perculsa, reique novitate attonita, simulque difficultatibus perterrita, reputans apud se, quantum ejusmodi negotium, a feminæ imbecillitate, monasterio præsertim inclusæ, omnique ope destitutæ abhorreret; revelationi sibi cælitus immissæ diffidens, ipsos viginti annos divinis impulsibus restitit; nemini rem concredere ausa. Verum longiorem moram Domino non ferente, ac Julianæ conscientiam stimulare non cessante, verita illa, ne voluntati divinæ cum Numinis offensione resisteret; hoc timore victa, rem demum totam confessario suo manifestavit.

Erat ille Leodiensis Ecclesiæ Canonicus, vir pius, (b) spirituumque discretionis gratia præditus: cui cum dudum nota esset Julianæ Sanctimonia, de veritate supernæ revelationis, adjuvante in primis divino lumine, dubitare minime potuit. Attamen, ut

(a) Anno 1210. Bolland. ibid. in Comment. prævio. §. 4. & l. 2. vitæ c. 2.

(b) Anno 1230.

ut in re tanti momenti certius ageret, placuit in consilium adhibere viros nonnullos pietate simul ac doctrina conspicuos. Hi mature perpensis omnibus, unanimi consensu confessarii sententiam probavere; communique etiam consilio ad divinæ voluntatis executionem impigre animum adjecere.

Verum, ubi primum rumor increbuit, agi de nova inducenda festivitate in honorem Corporis Christi in Eucharistia residentis; mirum est, quas ille turbas rumor exciverit; quæ animorum contentiones extiterint; quibusve contradictionibus, impugnationibus, ac demum persecutionibus illi vexati sint, qui hujus consilii authores, fautoresve sunt habiti.

Ita est, ita sane. Illa, illa festivitas, qua vix ulla hodie in Ecclesia sanctior; nulla illustrior, nulla justior; nulla fidelibus acceptior, ac gratior; nulla utilior; nulla dulcior; non sic a principio habita, non sic accepta fuit: (a) imo acerrime impugnata, summoque cum contemtu rejecta. Adeo ut historico coævo, qui turbas illas commentariis suis prosecutus est, affirmare licuerit, *festivitatem illam positam fuisse in signum, cui contradiceretur, innumerosque habuisse contradictores, & atrocissi-*

mos impugnatores. Ubi illud quoque observandum duxit, in re nostra non omittendum, in eadem videlicet Clericorum congregatione, in qua Deus defensores novæ festivitatis elegerat, impugnatores ejusdem obstinatissimos extitisse. Julianæ revelatio, quæ afferebatur, ceu delirium infirmæ mentis rejectum est. Ipsa Juliana gravissimis insectationibus exagitata ac vexata fuit. Qui vero ejus partes tueri visi sunt, stolidæ credulitatis insimulari variisque passim injuriis, probris, irrisionibus, lacessi cœperunt: vix ut in sacro cultu promovendo quicquam agere, loquive palam, adversantium metu auderent.

Neque deerant obtrectatoribus argumenta, quibus pervicaciam suam plausibilem redderent. Impugnabatur Sanctissimus cultus, ceu novitas actis retro seculis incognita: eoque solo capite reprobanda. Inutilem præterea ac prorsus superfluam novam festivitatem clamabant: quippe quæ jam celebraretur feria 5. majoris hebdomadæ in Cœna Domini; ac insuper quotidie in missarum Solemniis de institutione SS. Sacramenti commemoratio fieret.

Ipsum etiam nomen Corporis Christi, quod festivitati indicebatur, novam calumniandi materiam cavillatoribus subministrare

re aptum erat; objicere enim poterant (quod diebus nostris in re simili factum vidimus) vocabulo illo, nihil nisi materiale, Carnem Christi videlicet, fidelium devotioni proponi: cultus autem Christi Carni adhibitus, quid ad solidam pietatem conferre posset, non apparere. Veram ac Germanam Christianorum pietatem aliquid a materia, sensibusque magis discretum postulare. Præterea novo cultu ipsum quodammodo dividi Christum videri: qui cum, totus quantus est, in Eucharistia sit; non carere superstitione soli illius corpori præcipuam, ac peculiarem venerationem adhibere. Denique, si Corpori Christi colendo propria festivitas instituenda sit, idem pari jure faciendum animæ, divinitati, personæ; ac festa sine modo multiplicanda. His, similibusqne rationibus, prout unicuique affectus, aut animi præoccupatio suggerebant, nova festi institutio acerrime, ac constanter impetebatur. Verum enim vero officium Sanctissimum Dei consilio susceptum, sæva licet tempestate jactatum, mediis quasi in fluctibus felicem, divina providentia dirigente, cursum tenebat: varia in loca sensim sine sensu penetrabat; veritas ejus, soliditasque discussis paulatim præjudiciorum tenebris agnoscebatur, diffundebatur, probabatur: imo in ipsis etiam

adversariorum animis, errore contrario paulatim depulso, prævalebat.

Episcopus Leodiensis primus omnium fuit, qui anno 1246. novam festivitatem, suffragio suo comprobatam, sua in Diœcesi publicam esse voluit. Inde in vicinas provincias propagata: annis deinceps decurrentibus, in aliis etiam remotissimis recepta fuit; novis ubique contradictionibus obnoxia: donec Urbani IV. Summi Pontificis authoritate, universali Ecclesiæ anno 1264. multis adhuc reclamantibus, proposita est. Ac postea a Clemente V. in Concilio Vienensi anno 1311. confirmata, post annos a prima origine circiter octoginta, pacificam demum ubique possessionem obtinuit.

Jam, ad rem nostram veniamus. His porro, quæ modo narravimus, immorari tantisper oportuit, quia nativam eorum omnium imaginem referunt, quæ in festivitatis cordis Jesu institutione contigerunt. Rem totam paucis accipe, studiose lector, atque cum tacitus inter utriusque Officii initia, & incrementa, comparationem institues, senties profecto unum ab altero, ne puncto quidem discrepare.

Vivebat Parodii (quod in Gallia, Burgundiæ ducatus oppidum eſt) Virgo Sanctimonialis nomine Margarita Alacoque, ex ordine S. Franciſci Saleſii a Viſitatione B. Mariæ nuncupato; quæ virgo anno 1690. vita functa eſt. Fuit hæc vitæ ſanctitate inſignis, omnibusque cæleſtibus donis mirum in modum cumulata. Quod ut omnibus certo appareat, adjiciemus huic opuſculo codicem translatum, qui ab ipſamet virgine manu ſua, obedientia cogente, vernacule conſcriptus fuit, in quo vitæ ſuæ ſeriem ad certam usque ætatem mira ſimplicitate complexa eſt. Adjungemus etiam nonnulla litterarum fragmenta ad eumdem finem pertinentia; ac demum ad cumulum proferemus teſtimonia præſidum & antiſtitarum ejusdem virginis, illius ſanctimoniam commendantium. Hæc omnia qui legerit, convincetur plane, hanc quoque Virginem inter cæteras Chriſti Jeſu ſponſas dilectiſſimas annumerari facile poſſe. Hæc igitur illa Sanctimonialis fuit, quam Dominus Jeſus eligere dignatus eſt, ut officio ad cordis ſui cultum deſtinato initium faceret. Ac primo quidem, ut eam ad tantum opus præpararet, cæleſtes quasdam ac mirabiles illuſtrationes in ejus animam immittere cœpit de Cordis Jeſu excellentia, quibus illa in admirationem rapta, tanto illius Sanctiſſimi Cordis amore exardeſcere

cœpit,

cœpit, ut ſtudio illius gloriæ procurandæ pene confici videretur. Nihil cogitabat aliud, nihil loquebatur aliud, nihil moliebatur aliud, nihil ardentius deſiderabat, nihil poſtulabat vehementius.

Tum vero Jeſus famulam ſuam hac ratione præparatam, cæleſti, ut ſolebat, viſione recreatam admonuit, velle ſe cordi ſuo Sanctiſſimo peculiarem cultum in Eccleſia ſuſcitare, nova in eum finem ſolemnitate inſtituta: in negotio vero procurando, ſe ipſius opera uti conſtituiſſe, declaravit. Quantum lætitiæ ac voluptatis ſacræ Virgini peperit nuncium de inſtituenda nova ſolemnitate, tantumdem mœroris ac timoris attulit ratio operis perficiendi, in qua videlicet, opera ejus deſiderari videbatur. Suæ namque tenuitatis apprime conſcia, ſimiles prorſus animi motus experta eſt, quas in B. Juliana vidimus. Timuit: ſiluit: divinis impulſibus, ac monitis multos annos reſtitit: donec conſcientiæ ſtimulis, ac Numinis offendendi timore victa; cum animæ præſertim rectorem idoneum, quem illi Deus adjutorem deſtinaverat, nacta eſſet; omnia demum eidem aperire conſtituit.

Fuit is P. Claud. la Colombiere e Societ. Jeſu, ille idem, qui tota hodie Europa

clarus eſt ac celebris, cum ob concionum excellentiam, quæ publicæ luci donatæ magnos ubique fructus peperere: tum vero præcipue ob ea, quæ vivens præclare geſſit, præſertim in Anglia, quo ſuperiorum juſſu trajecerat, Duciſſæ Eboracenſis poſtea Angliæ Reginæ a concionibus futurus. Quo munere vir Dei dum ſtrenue fungitur, aliisque viro Apoſtolico dignis operibus incumbit, hæreticorum odio in carcerem truditur; ubi pluribus menſibus miſerrime detentus, tandem extractus, tota Anglia in odium Fidei pulſus eſt. Unde in Galliam remigrans, confectus morbo, quem ex aſſiduis laboribus, ærumnisque toleratis contraxerat, quatuor adhuc circiter annos ægre vitam protraxit; ac eodem denique morbo conſumtus eſt: bonis omnibus magnum ſui deſiderium relinquens. Vir fuit omnium exiſtimatione ſummo ingenio, ſummaque prudentia, eloquentiæ in primis laude conſpicuus; ſed, quod caput eſt, ſingulari pietate ac vitæ ſanctimonia præſtans. Quæ opinio ſanctitatis poſt mortem, ut in ſanctis fere accidit, longe fuit illuſtrior: cum nempe multa præclara, quæ ipſo vivente ignorata fuerant, cognoſcere demum licuit: inter quæ non infimum tenere locum videtur arduum illud, dignumque tali viro votum, quo ſeſe Deo obſtrinxerat, ſummæ perfectionis aſſequendæ, in abſolu-

ta omnium ſocietatis noſtræ conſtitutionum, ac regularum obſervatione.

Hunc igitur talem, tantumque virum, ut dicere cœperam, Chriſtus Jeſus prædictæ virgini adjunxit pii operis ſocium. Verum hæc provincia qua ratione tum dictæ virgini, tum P. Claudio a Deo demandata ſit, ex illis ipſis cognoſcere operæ pretium erit: rem enim totam ſcripto teſtatam reliquere. P. Claudius in certo codice, in quem cæleſtes illuſtrationes referre ſolebat, ſibi a Patre luminum immiſſas, eo maxime tempore, quo exercitiis ſpiritualibus juxta morem Societatis noſtræ operam dabat (qui codex ob rerum præſtantiam editus eſt in lucem) in illo, inquam, codice, dum in Anglia jam eſſet, hæc inſtinctu Numinis ſcripta ad verbum reliquit.

„ His ſpiritualibus exercitiis finem im-
„ ponens firmiſſime animo decrevi, omni
„ ſtudio curaque in id incumbere, ut,
„ quod Domini juſſu mihi præſcriptum
„ fuit, executioni mandetur. Gratiæ ſi-
„ quidem dulcedine ineffabili modo delibu-
„ tus, cognovi penitus ſenſique Deum
„ opera mea uti velle, in negotio ſibi ac-
„ ceptiſſimo procurando, quod totum per-
„ tinet ad certum quoddam religionis of-
„ ficium, Chriſtum Jeſum in altaris Sa-

„ cra-

„ cramento respiciens; cujus officii ratio-
„ nem, Dominus Jesus personæ sibi in
„ primis caræ, peculiari revelatione ma-
„ nifestare dignatus est. Plerosque ego
„ jam in Anglia ad hocce piissimum offi-
„ cium amplectendum, Deo adjuvante,
„ feliciter permovi; literas quoque ad
„ amicum in Galliam misi; rogans, ut ad
„ hoc idem, quos posset, induceret: quod
„ utique ad Dei gloriam maxime cessurum
„ confido, ob ingentem vim animarum
„ magna pietate præstantium, in eo loco
„ ac communitate degentium. Quin pos-
„ sim, o mi Deus, ubique terrarum ver-
„ sari, quodque a servis & amicis tuis ju-
„ re tuo expectas, apud omnes gentes
„ prædicare! Cum igitur Deus consilium
„ suum dictæ personæ declarasset; ipsaque
„ ad me retulisset: quæ referebat, scripto,
„ ut traderet, jussi; quæ ego rursus in hoc
„ exercitiorum meorum diario describere
„ non sum gravatus. Siquidem Deus hoc
„ negotium curis etiam meis vult pro-
„ moveri.

„ In hunc ergo modum illa rem totam,
„ scripto manu sua confecto, complexa
„ est. Die quodam infra octavam Corpo-
„ ris Christi, cum orationi, coram San-
„ ctissimo Sacramento vacarem; cælesti-
„ bus gratiis a Dominomeo supra modum
„ omnem

„ omnem repleta ſum. Ego vero cum pro
„ tantis beneficiis aliquid pro tenuitate
„ mea rependere ardenter cuperem; votis
„ meis Dominus annuens, nihil, inquit, præ-
„ ſtare potes, quod mihi futurum ſit ac-
„ ceptius, quam ſi illud perficias, quod
„ te ſæpius antea monui. Tum cor ſuum
„ Sacroſanctum detegens: vides, inquit, cor
„ meum: Cor illud tanto hominum amore
„ ſuccenſum, ut nihil prætermiſerit, viri-
„ bus exhauſtis penitus atque conſumtis,
„ quo amorem hunc immenſum certiſſimis
„ ſignis teſtatum eis relinqueret. Eorum
„ tamen pars maxima usque adeo ſe mihi
„ gratos, amicosque non exhibent, ut me
„ etiam injuriis, contumeliisque in hoc
„ amoris myſterio aſſidue laceſſant. Quod
„ eo etiam acerbius accidit, quod a per-
„ ſonis mihi dicatis talia quoque pati co-
„ gor. Itaque a te requiro, ut feria ſexta,
„ quæ poſt octavam feſti Corporis mei
„ proxima ſequitur, cordi meo colendo
„ peculiariter ſit dicata, qua die ad Sa-
„ cram menſam accedendo, injuriæ cordi
„ meo in altaris myſterio inflictæ, eo ma-
„ xime tempore, quo palam fidelium ve-
„ nerationi expoſitus ſum, violati honoris
„ reparatione ſarciantur. Et quidem ſpon-
„ deo, eos omnes qui hoc honore cor meum
„ afficient, ipſius divini cordis influxu cæ-
„ leſtium gratiarum copia fore cumulan-

„dos.

„ dos. Tum ego: heu Domine mi, heu, „ quam tandem adhibere vis consiliorum „ tuorum adjutricem! Me nimirum cujus „ summa vilitas, ingensque peccatorum „ numerus, successum potius impedient, „ sane quam juvabunt: præsertim cum tot „ alii e famulis tuis præsto sint, qui ope- „ ram suam in eo quod cupis strenue na- „ vent. Tum Christus: an vero impru- „ dens ignoras, infirma mundi me eligere „ solitum, ut fortia confundam, meæque „ esse sapientiæ, imbecilles homines in „ consiliis meis exequendis adhibere, ut „ nimirum cum ipsi sibi nihil adscribere „ valeant, potentia mea gloriosius mani- „ festetur? Rationem igitur, Domine mi, „ viamque demonstra jussa tua perficiendi. „ Jesus autem: adi, inquit, ad servum „ meum N. eique meo nomine refer, ut „ omni ope connitatur, quo hoc religionis „ officium stabiliatur: futurum hoc cordi „ meo gratissimum. Ne vero despondeat „ animum propter impedimenta, quæ mul- „ ta occurrent superanda: namque scire „ debet, eum omnia posse, qui sibi pror- „ sus diffidens, fiduciam suam omnem in „ me uno, spemque collocat. Hactenus „ P. Claudius.

Ille vero eximia pietate vir, spirituum- que discernendorum magister peritissimus,

 cum-

cum virginis sanctitatem haberet perspectissimam, nullamque fraudem in eo quod agebatur suspicari omnino posset: mandatum Domini sui excepit ea reverentia, qua par erat, cultumque deinceps cordis Jesu pro virili parte promovere, quoad vixit, non destitit. Modicum tamen piissimus cultus eo vivente progressum habuit: seu quod Dei famulus paulo post in Angliam, uti dictum est, trajecerit: seu quod ex Anglia redux, quatuor duntaxat annos continuis morbis afflictatus superstes fuerit: seu denique propter impugnantium morositatem, qui ea novitate offendi videbantur, ac ne induceretur resistebant. Verum enim vero Deus opus suum quod cœperat imperfectum non dereliquit; uti cap. sequenti videbitur.

CAPUT II.

De progressu Sanctissimi Cultus.

PAtre Claudio La Colombiere e vivis sublato: scripta illius opera publicæ lucis dignissima paulo post edita sunt: inter quæ memoratus ille codex est repertus, qui admirabiles plane pietatis sensus continens, summa aviditate a populis exceptus est, atque etiamnum piorum manibus, tota

tota Europa varias in linguas translatus, magno cum animarum fructu usque teritur. In eo autem codice cum revelatio illa, de qua dictum est. (Deo sic res longe ante ad propositum finem mirabiliter disponente) inserta esset: inde officio erga cor Jesu, mirifica accessit commendatio: atque ex eo fonte primum noster hic cultus emanavit in publicum. Codicem illum alii postea libelli secuti sunt, de eadem re uberius, & explicatius tractantes; variasque exercitationes ac precationum formulas cordi Jesu colendo idoneas complectentes: quorum ope Sacratissimus Cultus celebrior factus, a multis usurpari, & in praxin deduci cœpit. Verum quod fuit novæ praxis ac cultus initium, idem & persecutionis fuit. Nam ubi primum animadversum est, novum istud pietatis exercitium diffundi, usuque perfici: incredibile dictu est qui animorum motus, qui clamores extiterint: iis etiam in locis ubi non publice sed privatim tantum usurpari contigit. Adeo ut plerique pacis studio, omnino ab eo exercitio cessandum duxerint. Ipsum (quod mirere) cordis Jesu vocabulum sacro officio inditum, multorum iram & indignationem accendere videbatur, ut coram ne pronunciari quidem sine offensione quiret. O Jesu, o Salvator hominum amantissime, quid demum in

 hoc

hoc tam ſacro tamque ſuavi vocabulo fuit, tali contemtu dignum? Quid in corde tuo, quo nihil ſanctius, nihil dulcius, nihil nobilius, nihil divinius eſſe poteſt, quid inquam repertum eſt, aptum ad animos Chriſtianorum offendendos? Qua tandem mentis aut cœcitate tanta, aut peturbatione contigit, ut fideles tui, officium tam ſancto, tam divino, tamque amabili nomine inſignitum ac nobilitatum, ipſiusmet vocabuli averſatione & odio, faſtidirent ac reſpuerent? Mirum hodie cunctis accidit, cum auditur, aut legitur, ſolemnitatem Corporis Chriſti acerrimas olim in prima ſui inſtitutione contradictiones paſſam eſſe: at mirum certe magis poſteris aliquando accidet, cùm audient, aut legent feſtivitatem cordis Chriſti ſimilibus impugnationibus patuiſſe.

Porro nihil huc attinet, ea ſingillatim enumerare, quæ contumelioſe in Sacrum Cultum ſeu dicta, ſeu ſcripta, ſeu geſta ſunt: quanta vi, & acerbitate in illum, viri etiam religioſi inſurrexerint; quam indigne paſſim habiti ſint pii officii authores fautoreſque; quibus calumniis, dicteriis, irriſionibus jactati: quam ſæva in ipſam quoque virginem Margaritam perſecutio in ipſo ſuo monaſterio efferbuerit: hæc inquam longiori narratione referre nihil juvat;

vat; præsertim cum multi adhuc qui horum participes fuerunt, superstites sint, atque in melius jam mutati. Omnia uno verbo complectar, renovata scilicet singula, quæ de initiis festi Corporis Christi narravimus.

Verum quod ibidem de divini consilii executione observavimus, idem omnino in negotio præsenti contigit. Excitata nimirum tempestas, cursum piissimi cultus retardare quidem potuit; at nullatenus impedire. Factum est enim, aspirante Numine, ut ubi semel fuit cognitus, diffundi latius ac propagari nunquam deinceps cessaverit. Primum quidem occulte, ac timide a paucis susceptus: postea publice ac confidenter usurparus a laicis pariter ac clericis; sed maxime uti decebat in religiosis cœtibus a viris feminisque; junioribus utuque majoribus; doctis juxta ac idiotis; perfectis in studio virtutis, parumque provectis; consilium ad id dantibus privatim ac impellentibus confessariis, animarumque ductoribus; hortantibus etiam publice verbi divini præconibus; eo plane successu ut digitum Dei hic quoque fuisse rerum conscii dubitare minime possint. Libelli in eam rem conscripti toto regno dissemimati: Imagines Sanctissimi cordis magno numero & pingi & sculpi cœptæ, sexcen-

 tis

tisque in locis fidelium adorationi palam expositæ: altaria cordi Jesu dicata plurima: confraternitates in ejusdem divinissimi cordis honorem, in omnibus regni provinciis Episcoporum authoritate constitutæ; atque a Sede Apostolica consuetis indulgentiis decoratæ: festus dies cordi Jesu colendo destinatus, & ab eisdem confraternitatibus solemni, ut fit, pompa & apparatu celebratus: quod quidem festum ut Sanctimoniales a visitatione Beatæ Mariæ nuncupatæ singulis annis simili pompa in suis Ecclesiis celebrent, ab Episcopis, tota Gallia ac deinde a summis Pontificibus, brevi indulgentiæ speciali, toto orbe concessum est. Id præterea in eisdem monasteriis, aliisque nonnullis in more positum est, ut singulis mensibus dies una cordi Jesu colendo præcipue consecrata sit, indicta eo die in eumque finem omnium Sanctimonialium sacra communione. Denique piissimus cultus, 40. annorum spatio, impedimentis superatis, toto regno sensim diffusus, summo animarum fructu ac bonorum omnium gaudio late vigebat: cum ecce tibi novus ac mirabilis modus a Divina Sapientia præparatus, derepente præter omnem expectationem exorsus est: quo certe nihil ad Sanctissimum cultum dilatandum; ad populorum animos percellendos, ac permovendos; ad Pastorum

zelum

zelum acuendum; ad reverentiam denique sacro officio apud Magnates, plebejosque conciliandam aptius, & efficacius esse potuit. Siquidem grassante in Gallia his posterioribus annis pestilentia, urbesque florentissimas in Provincia miserrime devastante; hanc Deus cogitationem singulis urbibus peste afflictis injecit, ut ad cor Jesu tanquam ad certum perfugium recurrerent: quo consilio quasi divinitus afflato, avidissime a Præsulibus ac Magistratibus suscepto, sese omnes cordi Sanctissimo, votis etiam solemniter editis, non sine præsenti numinis auxilio devoverunt. Quibus votis sese peculiariter ad festum Sanctissimi Cordis Jesu singulis annis in perpetuum celebrandum, Episcopis annuentibus & edicentibus, obstrinxere. Hoc Massiliæ primum, hoc Aquissextis, hoc Telone, hoc Arelate, hoc Avenione invicem factum est. Quæ tam subita, tam inexpectata, tamque solemnis populorum, & Episcoporum ad cor Jesu conversio, præsertim in tam variis, ac diversis locis, tanta animorum consensione, sine instinctu divino excitari minime potuisse credenda est.

Porro eventus ille mirabilis, cum ad commendationem piissimi cultus, propter tot Episcoporum authoritatem multum

omnino valeat: illiusque progressum in tot Diœcesibus, præcipuis sane, ac diffusis clare demonstret; operæ pretium erit, ea quæ hac occasione gesta sunt, ex ipsis Episcoporum publicis decretis, aliisque authenticis instrumentis cognoscere. Quæ propterea ad calcem hujus opusculi diligenter annectemus.

Cæterum existimandum non est, hos Provinciæ Episcopos primos extitisse, qui Sacrosancto cordi publicam venerationem adhibuerint. Alii enim non pauci tum intra Galliam, tum extra, illis exemplo præiverant; piumque officium jamdudum amplexi, suis in Diœcesibus publicum esse voluerant.

Archiepiscopus Lugdunensis Fr. Paul. de Neuville de Villeroy Galliæ Primas, anno 1718. 3. Decemb. nullo adhuc imminente contagionis periculo, sed sola innata pietate Numinisque instinctu permotus, mandatum edidit typis impressum, quo festum cordis Jesu in amplissima Diœcesi celebrandum indicebat. Anno vero 1721. 3. Junii. Cum jam pestilentia quæ Provinciam vastabat, terrorem vicinis provinciis incussisset; mandatum illud primum, novo decreto confirmavit: diemque cordi Jesu Sacrum in universa Diœcesi feria-

feriatum esse voluit. Archiepiscopus Bisuntinus Pet. de Grammont pietate ac religione insignis, anno 1692. cultum cordis Jesu ita probavit, ut Missam propriam die cordi divinissimo dicato celebrandum, missali quod illius provinciæ peculiare est, atque a Romano diversum, inseri mandaverit. Illo ipso tempore Episcopus Lingonensis Archiepiscopo Bisuntino proxime vicinus; hujus exemplum secutus idem omnino in honorem cordis Jesu sua in Diœcesi constituit: Missamque Bisuntinam suo quoque missali adjungi præcepit. Episcopus Constantiensis in Normania Carol. Fr. De Lomenie de Brienne, primus omnium in Gallia fuisse videtur, qui cordi Jesu cultum solemniori ratione detulerit, jam enim ab anno 1688. templo ad honorem Sanctissimi Cordis in Seminario suo excitato ac consecrato; constitutaque pia sodalitate cordis Jesu nomine insignita, quam Romana Sedes indulgentiis etiam decoravit, officio publico festum cordis Jesu pompa solemnissima celebravit.

Contigit sub illud ipsum tempus, ut ordo Sancti Benedicti cultum Sacratissimi cordis sibi peculiari ratione amplectendum duxerit: Officio divino proprio, sub ritu duplicis secundæ classis, suis in Ecclesiis in honorem divinissimi Cordis certa assignata

 die,

die, celebrato, ut videre licet in libello Parisiis edito officia hujus ordinis peculiaria continente.

Memoratis Episcopis adjungi debent, quotquot in orbe Christiano sunt, qui Monialibus a Visitatione B. Mariæ facultatem concessere festum cordis Jesu in propriis Ecclesiis solemni, ut faciunt, pompa celebrandi; quos certe innumeros esse constat. Nam de Gallia quidem hoc asseri sine ulla dubitatione potest, nullum esse hujus ordinis Monasterium, in quo singulis annis, approbantibus Episcopis, festum illud Sanctissimum non agatur. In aliis vero extra Galliam provinciis, ac Regnis; in Germania præsertim, ac Polonia, idem pene factitari exploratum est.

Item adjungendi sunt illi omnes Episcopi, qui sodalitates cordi Jesu dicatas, sexcentisque in locis jam constitutas approbarunt, ac condiderunt. Neque enim ab illis ignorari potest, quanto apparatu ab ipsis sodalibus, quantoque populorum concursu idem festum singulis annis peragatur. Denique adjungenda etiam videtur Romanæ Sedis authoritas, quæ omnes illas sacras sodalitates sub cordis Jesu nomine institutas, eidemque Sanctissimo Cordi publice colendo destinatas, ac dicatas, Indulgen-

gentiarum litteris cohoneſtavit. Ut autem certo appareat, quam ingens jam ſit in Eccleſia, harum ſodalitatum numerus: earumdem indicem, ex ipſis indulgentiarum publicis codicibus Romæ aſſervatis accurate extractum, lectorum oculis ſub finem exhibebimus. Unde conſtabit harum numerum, 40. annorum ſpatio, ad trecentas & amplius aſſurgere: non in uno duntaxat regno contractas, ſed toto orbe Chriſtiano diffuſas, in Italia, Gallia, Belgio, univerſa Germania, Polonia, Bohemia, Lithuania, & uſque in Sinas Canadamque. Neque in certis tantum Eccleſiis, ſeu ordinibus ejusdem generis, aut coloris conſtitutas; ſed in omnibus ſine diſcrimine tam Sæcularibus Metropolitanis, Cathedralibus, Collegiatis, Parochialibus; quam Regularibus omnium ordinum virorum, ac mulierum Sancti Benedicti, S. Bernardi, S. Auguſtini, S. Dominici, S. Franciſci, Carmelitarum, Cappucinorum, Societatis Jeſu, & aliorum. Ex qua obſervatione manifeſtiſſime declaratur, cultum Cordis Jeſu a fidelibus avidiſſime ubique ſuſceptum, totaque jam Eccleſia non ſine peculiari Numinis providentia eſſe propagatum.

His de origine ac progreſſu Sanctiſſimi Cultus præmiſſis, jam ad naturam ejusdem

dem explicandam accedamus. Porro cum ad ejusmodi expositionem, si secundum divinum consilium procedere velimus, multum conferre debeat revelatio illa peculiaris, de qua superius dictum est, expedire omnino videtur illius veritatem capite sequenti confirmare.

CAPUT III.

Memoratæ revelationis veritas expenditur. Ubi, occasione accepta, quæ fides ejusmodi cælestibus gratiis adhibenda sit, obiter perstringitur.

Ostendam paulo post, cultum cordis Jesu ita esse per sese solidum & excellentem, ut nihil opus sit ad cælestem visionem confugere authoritatis accersendæ causa. Verumtamen cum hoc officium ab ipso Jesu divinitus fuisse traditum dixerimus; hocque, si verum esse comprobetur, aptissimum sit ad fidelium animos ad pium cultum alliciendos: videndum sane est, num allatæ revelationis veritas satis firmo nixa fundamento sit: an fortassis feminæ deliramentum aut hallucinatio pro divino monito nobis imprudentibus

bus obtrudatur. Quæ res eo magis examinanda videtur, quod ea vivimus ætate, qua multos reperire est tam alienos ab hisce gratiis inusitatis, ut quidquid ejusmodi audiunt, tanquam fabulas, meraque somnia respuant, & aspernentur. Neque illas duntaxat cælestes visiones, quæ nostris temporibus contingere dicuntur, rejiciendas existimant: verum eas quoque quæ olim sanctis viris ac feminis obtigere, in dubium vocare, præclarum putant ac præseferunt. Verum quam imprudens quamquè temeraria hæc judicandi ratio sit, cuperem sane, ut qui ita animo comparati sunt, paulo attentius considerarent. Facile nimirum intelligerent, se, cum levitatis atque ineptæ credulitatis vitium fugere volunt; in aliud non minus vitandum incidere, cum ea scilicet credere renuunt, quæ negari sine ingenti temeritate non queunt. Puto autem ingenti temeritate non vacare, si quis universe neget, dubiteve, cælestes visiones, revelationes, aliaque id genus beneficia & obtigisse olim plerisque Sanctis; & nostris quoque temporibus similia quandoque contingere. Et quidem quod ad Sanctos ab Ecclesia receptos attinet, res demonstrari facile potest: ut enim omittam rationem, quæ peti potest, tum ex authoribus summa fide dignis, qui acta Sanctorum scripsere: tum

ex Ecclesiæ authoritate, qua hæc eadem acta, ante solemnem inter Sanctos relationem recognita diligenter ac discussa, probata denique sunt: ut hæc, inquam, omittam, res eadem evidentissima redditur ex scriptis quæ a Sanctis ipsis confecta dum viverent, post illorum mortem in lucem, Deo sic ad suam gloriam ordinante, prodiere: in quibus multæ ejusmodi gratiæ inusitatæ, ab eis divinitus acceptæ, fatentibus ipsis, ac narrantibus, continentur.

Atque ut de viris sileam, ac de feminis tantummodo agam: de quibus nimirum major esse suspicio solet, ne errore & hallucinatione ducantur: ajo, dubitari sine stultitia, nedum temeritate non posse, quin Theresia exempli causa, quin Gertrudis, Catharina Senensis, Magdalena de Pazzis, aliæque ejus generis virgines, veras a Deo illustrationes, ac revelationes acceperint. Quod ego, hoc unico argumento, quod tetigi, plane confici posse existimo: nempe extant libri ab ipsa Theresia, ab Gertrude, aliisque, instinctu divino conscripti; consilium dantibus imo cogentibus Prælatis ac confessariis: qui libri pleni sunt cælestium visionum aliarumque omnis generis divinarum gratiarum, quas sibi a Deo sæpius immissas illæ ipsæ declarant. Jam vero si hæc, universe sumta, utrum a Deo vere

pro-

profluxerint, vertatur in dubium; alterum e duobus dici necesse est: vel illas virgines mentitas ultro fuisse, quod summæ esset improbitatis; aut certe deceptas, & hallucinatas, quod in tanta gratiarum ac revelationum copia summæ esset stultitiæ. Cum autem nihil horum de sanctissimis ac prudentissimis virginibus non modo dici salva pietate sed ne cogitari quidem rationabiliter posse videatur, quid restat, nisi ut fides earum dictis ac scriptis adhibeatur? Nam si neque mentitæ, neque deceptæ sunt, certe quæ narrant, ut plurimum vera esse, prorsus necesse est.

Dixi, ut plurimum. Nimirum ut alterum extremum vitiosum evitemus, & in medio quodam, veræ virtutis & sanæ doctrinæ, proprio, consistamus. Neque enim animus est persuadere, omnia quæ a viris Sanctis in eo genere, aut dicta, aut scripta sunt, cœco quodam modo accipi a nobis, ac credi debere: cum hoc solius Scripturæ, ac sacrorum Authorum proprium sit: fatendumque sit errari ab aliis, in casibus particularibus, posse, iis etiam in rebus, quas sibi divinitus traditas putant. Quare prudenti semper Prælatorum ac doctorum examini ac judicio omnia subjicienda sunt. Itaque, ut accidit in materia miraculorum,

rum, ita & revelationum. Negare universa miracula velle, temerarium & impium est, quanquam falsa aliqua miracula proferantur. Non minoris autem temeritatis, aut impietatis videtur esse, revelationes particulares generaliter rejicere velle, propterea quod falsæ aliquando evulgentur. Igitur regula certa tenenda hæc est, quam tradit Apostolus, *prophetias nolite spernere. Quod verum est, tenete.*

Sed ad rem nostram redeamus. Argumento modo adducto ad fidem Sanctarum virginum scriptis adstruendam, quid responderi sapienter, aut qua ratione vis illius infringi possit, ego sane non video. Age enim quisquis ita animo comparatus es, ut his adjungendam esse fidem non putes: & vide, in quas te demum angustias, si tibi quidem constare velis, conjicias. Horum enim unum dicendum tibi necessario est: aut his libris, quos citamus, res quas dicimus, minime contineri: aut libros falso prædictis virginibus adscribi: aut si ab illis scriptos fatearis, denique mentitas esse, aut meras certe hallucinationes pro rebus veris scripsisse, dicere cogeris. Quoquo te vertas, temeritatis ut minimum notam non effugies. An negabis libris citatis cælestes visiones ac revelationes

nes contineri? Sed libri extant, quorum lectione mendacii convinceris. An dubitabis, eos libros a Sanctis feminis, quibus adscribuntur, vere fuisse profectos? Scilicet dubitabis, num Theresia vitam ipsa suam obedientia cogente conscripserit? At hoc si negare cuipiam veniat in mentem, an minoris stultitiæ fore videatur, quam si dubitaretur, num ipsamet Theresia in vivis aliquando fuerit? Cum uno illo nihil certius a prudentibus habeatur. Quid ergo, cum integrum non sit, aut libros, aut librorum authores habere suspectos; an dices has virgines scribendo mentitas esse? aude ergò eas simul appellare improbas, hypocritas, impias: Ecclesiam damna, quæ mendaces ejusmodi æternis suppliciis dignas, adscripserit Cœlo. Non mentitas eas quidem ex consilio, sed tamen decipi potuisse dices. Ego vero interrogo, an a Dæmone deceptas credis? an errore proprio? a Dæmone? hoc vero horrendum dictu est: an tu hoc probrum Sanctissimis virginibus inurere audeas? Tibi illæ videlicet idoneæ videntur, quæ Diaboli ludibrium fuerint? Tu! tantum imperium spurcissimis spiritibus in Sponsas Christi castissimas fuisse conses, ut impune illis illudere potuerint; easque ita fascinare, ut diabolica præstigia pro Christi muneribus & blanditiis habuerint? Superest, ut hallucinatæ fuerint, pro-

prioque errore ductæ: minus quidem illud horrendum dictu, sed temeritatis tamen plenissimum. Hoc enim generaliter dicere, quid est aliud, quam eas Sanctas accusare dementiæ? Quid enim esse dementius possit, quam inania rerum simulacra mente conficta, pro rebus ipsis accipere; meraque somnia pro visionibus cælestibus venditare? Quid stolidius, quam si quis existimet se Christum Dominum, aut B. Virginem, aliosve Sanctos præsentes oculis cernere; cum absint penitus: se eos alloqui, interrogare, responsa accipere, qualia in prædictis cordibus scripta legimus; cum reipsa nihil eorum contingat, meraque ludificatio sit, animique inepte aberrantis hallucinatio? Sic delirasse Theresiam, sic Gertrudem, sic Mechtildem, sic Catharinam Senensem, sic insaniisse Virgines toto orbe ingenio ac prudentia celeberrimas, & quidem non semel, aut iterum, aut certo ætatis tempore; sed sæpissime, sed per totam vitam ad extremum usque spiritum in stultitia permansisse: quis demum vir bonus ac Christianus, quis sanæ mentis sibi persuadeat? Ac illæ quidem rationes majus sane momentum habent, ad persuadendum, vera esse ea, quæ fæminæ sanctitate conspicuæ de seipsis narrant, quam quidquid in contrarium ab adversariis dici solet. Quid vero dicunt, quid oppo-

opponunt? Nam id quidem nosse, & in medium afferre operæ pretium est. Unum ajunt: incredibilia prorsus esse, quæ narrantur. Equidem, cum legunt Dominum Jesum cor suum Sacrosanctum Divæ Catharinæ dono dedisse: Sanctam Gertrudem supra ipsum cor Jesu requievisse; ipsumque Jesum, quod mirabilius est, in cor Gertrudis ingressum esse: aliaque similia, quæ harum Sanctarum scriptis continentur: his vero se fidem adhibere posse negant. Ecquis enim tam hebes, tamque pueriliter credulus reperiatur, qui hæc serio putet esse vera? Hæc dictitant, hæc contracto supercilio cum dixerunt, securi sunt; quasi nihil reponi queat, quod eos a sententia vel leviter dimovere valeat.

Nos vero ut incredulos hujusmodi revincamus, respondemus: Primo, nihil cogere, ut credamus, ejusmodi gratias per Christum ipsum immediate ac corporaliter exhibitas esse. Id enim omne fieri potuit Angeli alicujus ministerio, ac per quasdam species exprimentes sensibiliter, quod Dei gratia in earum virginum cordibus operabatur. Quod certe ad minuendam credendi difficultatem aptissimum est. Verum ut in eorum sententia loquamur, quibus placet has gratias inusitatas, simpliciter & in sensu verborum proprio, uti narrantur,

 accipi

accipi debere: ita ut a Christo immediate profectæ & corporaliter exhibitæ credantur; respondemus secundo in hunc modum. Cum tota ratio, qua se increduli tuentur, in credendi difficultate consistat, nos a ratione prius facta non discedentes, petimus, utrum credibilius sit Sanctissimas virgines, quas appellavimus, aut mentitas ultro fuisse: aut a Dæmone deceptas: aut amentes denique fuisse? Pero, utrum credibilius sit, Sanctos ac peritissimos rerum spiritualium magistros, qui virgines illas in via spiritus regebant, deceptos quoque fuisse; animique delirantis ineptias, ab actione divina discernere non valuisse? Utrum denique credibilius sit, Ecclesiam in eo errore versatam esse, ut feminas inanium fictrices visorum; deliras prope atque insanas; contemtu & irrisione dignissimas; denique quas inter personas rationis compotes annumerare non liceat, Sanctorum numero tanquam cælestis sapientiæ plenas solemniter adscriberet?

Verum enim vero ut contradicentes convincamus, eorumque opinionem infringamus, unicumque credendi impedimentum removeamus, asserere non dubito, inter gratias illas inusitatas, quæ de Sanctis memorantur, nihil esse, quod incredibile dici, aut videri debeat, si paulo attentius

tius considerare velimus, quid amor Jesu Christi erga homines possit; quidve reipsa jam effecerit. Ego quidem cum animo mecum ipse reputare cœpi beneficia hominibus a Christo Jesu collata: ipsumque in primis contemplor Eucharistiæ Sacramentum; cætera, ut verum fatear, quæ a Christi caritate, ac beneficentia Sanctis hominibus accidisse narrantur, quantumlibet mira & inusitata, mirari prorsus desino. Neque dubitare possum, quin omnes, qui ad hæc animum attenderint, in eadem mecum sententia futuri sint. Eos igitur, cum quibus res mihi nunc est, vehementer oro, ut ad hoc mysterium animum tantisper adjiciant: dicantque, quid sibi incredibilius, quid ab humano sensu, ac cogitatione remotius videatur, an Jesum cor suum Sacrosanctum Sponsæ castissimæ ac dilectissimæ dono dare, aliaque ejusmodi facere, quæ de Gertrude, Catharina, aliisque virginibus referuntur: an Corpus suum, quantum quantum est, adeoque & cor, & caput, & sanguinem, & animam, se denique totum, in cibum potumque vili homuncioni, ac peccatori tradere? Quæ consideratio, ut sit efficacior: finge tantisper animo, Eucharistiæ Sacramentum nusquam institutum; nosque hujus mysterii fide plane carere: hoc rerum statu, si quis cæle stia eneficia commemorando, quæ a Do-

Domino virgini cuipiam conferuntur, hanc gratiam inter cæteras afferret, nempe Dominum Jesum virginis illius gratia & amore, ut ne momento quidem temporis ab ea disjungi posset, seipsum specie panis velatum, sacraque inclusum pixide, illius potestati penitus commisisse: imo stupendo prodigio, ut se intimius illi conjungeret, seipsum hac specie tectum, manducandum illi quotidie præbere; suaque illam carne, suoque Sanguine nutrire solitum. Quid hæc audiendo censeremus? quid increduli nostri dicturi essent? num commentum ullum absurdius, ineptiusve deliramentum afferri posse putarent? atqui hoc ipsum, quod hominibus divinam beneficentiam ignorantibus, Deique opera humano sensu metientibus, insanum, imo impium videri posset; hoc inquam fecisse Christum jam fide divina tenendum est; & quidem fecisse non pro amicis duntaxat, qui cum Gertrude, Theresia, similibusque comparari possint: sed pro cunctis promiscue fidelibus, quantumvis negligentibus, & in amore Dei torpentibus. Hæc si quis animo reputaverit, huic ego cæteras gratias in sanctos cælitus congestas nunquam incredibiles visum iri, certo scio.

Jam vero si hoc semel extorserimus, ut Sanctorum dictis ac scriptis, in iis saltem

rebus, quas de se ipsi commemorant, fides adhibenda sit: multum quidem omnino profecimus: cætera enim, quæ in præsentia cupimus, facillime sequuntur. Quippe, quibus argumentis demonstratum est, negari sine ingenti temeritate non posse, quin cælestes revelationes olim sanctis hominibus vere obtigerint: iisdem plane conficitur, temeritate quoque non carere, si quis in dubium vocet, similes gratias his quoque temporibus contingere. Siquidem personas sanctitate illustres hac etiam ætate vixisse certum est: quæ ipsæ quoque Dei instinctu, ex consilio pariter & imperio Prælatorum, ac confessariorum, virorum Sanctorum, ac sapientium, cælestes illustrationes, gratias, ac revelationes, divinitus acceptas scripto tradidere: quæ post mortem typis editæ, non secus ac illæ antiquæ summa cum admiratione, animarumque fructu leguntur. De illis autem jure optimo idem confici argumentum potest, quod de prioribus confecimus. Servata utique debita proportione, quam intercedere æquum est, inter virgines Cælo ab Ecclesia assertas, aliasque, quæ hoc eodem honore nondum dignatæ sunt. Videlicet credi prudenter non posse, generaliter loquendo, personas illas aut mentitas ultro, aut turpiter deceptas, & hallucinatas; cum id, & eorum sanctitati, &

sapientiæ repugnet. Atque ita reliquum est, ut fateamur, fidem mereri, quæ scriptis suis commendarunt. Quæ persuasio bene stat cum hoc alio prudente judicio, quod in casibus particularibus errari ab illis possit. Ut antea dictum est. Atque hoc argumentationis genus efficacissimum semper, atque evidens futurum est, quoties & personam vera sanctitate fuisse præditam, & res, quæ afferuntur, vere ab ipsa profluxisse constabit. Maxime, quando certæ aliæ quædam circumstantiæ concurrunt ad assensum extorquendum validissimæ.

Inter cæteras autem personas, in quas hæc omnia cadere certo possunt, ut aliquando tandem ad rem nostram veniamus, eminet in primis virgo illa Sanctimonialis Parodiensis, de qua superius diximus. Scripsit enim ipsa quoque jubentibus ac cogentibus superioribus, cælestes gratias, quæ sibi divinitus obtigerant: in quibus non solum revelatio, qua de agitur, una cum aliis id genus beneficiis, continetur; sed præterea ex illis aperte cognoscitur, eam virginem ad opus præsens electam a Deo & destinatam fuisse, infinitisque donis ad illud perficiendum præparatam ac dispositam. Extant autem hæc scripta ipsius sanctimonialis manu confecta, in Monasterio Parodiensi, Episcopi Augustodunensis D.

De

De Dromentil authoritate ex forma juris recognita; & a Commissario ab eo deputato, solemniter, ut fieri solet, subscripta, propriaque nota insignita. Eorum autem exemplum accuratissimum, & authenticum, ad nos a dicto Monasterio transmissum, sub hujus libelli finem, quemadmodum jam promisimus, summa fide in latinum translatum exhibebimus. Itaque de scriptis quidem nullum esse dubium potest. Quod vero ad vitæ sanctimoniam attinet, ea evidentissima redditur, tum eorum testimoniis, qui cum illa vixere, præsertim Superiorum ac Prælatorum, qui personæ sanctitatem demirati, dum viveret, post ejus obitum prædicare non cessarunt (hæc porro testimonia in scriptis habemus, & proferemus) tum judicio virorum pietate insignium, qui animam ejus rexere: in quibus eminet P. Claudius la Colombiere, cujus judicium maximi semper ponderis erit, apud eos certe, qui hominis merita novenunt. Ille vero quid in ea re senserit, scripta ejus, quæ superius retulimus, aperte testantur. Verum quæ fuerit hujus virginis, quamque sublimis in virtute perfectio, nullo ex alio capite certius dignosci potest, quam ex illius vitæ actis, quæ postea integra referemus. Interea hoc unum id loci afferre placet, ex quo jam tota illius vitæ ratio quam perfecta fuerit, certo certius

conjicere licebit. Nimirum multos ante mortem annos, de Confessarii & Superiorum consensu, votum maxime arduum emiserat illi propemodum simile, quod a S. Theresia factum cum admiratione legimus: quo voto se summo Deo obstrinxit, acturam se in rebus omnibus, quicquid demum divinæ majestati gratius futurum cognosceret. Quod quam perfectissime expletum ab ea sit, ii testantur, qui cum illa simul vixere. Huc accedit fama, & opinio sanctitatis mortem illius consecuta: qua, tota jam Europa, tam in universo suo ordine, quam apud alios omnis conditionis homines, illos præsertim, qui sacro cordis Jesu cultui addicti sunt, celebris est. Tam præclaram vero illustremque famam habere Deus non sineret feminam mendacem, aut inanium visorum fictricem. Deceptio, siqua est, serius ocyus demum cognoscitur; neque contigit unquam, ut qui errore sunt ducti, diu pro sanctis habiti sint, maxime post mortem, quæ memoriam omnium hominum extinguit, præterquam justorum & amicorum Dei. Adjiciemus ad cumulum miracula, quibus Deus famulæ suæ sanctitatem testatam voluit, quorum unum inter cætera illustrius, rationeque authentica ab ordinario loci recognitum sub finem cum aliis actis exhibebimus. Denique ipsa cultus Sacrosancti cordis Jesu institutio, cujus

jus author hæc virgo fuit; ipsiusque Sanctissimi cultus incrementa, ac progressus, qui omnem vicere expectationem, argumento sunt, quo, haud scio, an aliud evidentius esse possit, ejusmodi consilium vere a Deo profluxisse. *Nam si esset ex hominibus consilium hoc, dissolveretur: si vero ex Deo est, nemo poterit dissolvere illud.* Act. 5.

Et his quidem omnibus attendere par esset eos, qui ignorantia rerum, sibique plus æquo sapientes, cultui Sacratissimo sese hactenus opposuere. Quos ego, si qui adhuc ejusmodi sunt, ut errorem tandem agnoscant, Deique consiliis obsistere cessent, vehementer opto; hortorque, ut prudentiam eorum pietatemque imitentur, qui cum adhibito diligenti examine, nil nisi pium ac sanctum in cultu prædicto repererint: fortissimaque adesse argumenta viderint, quæ suadent Christum vere illius fuisse authorem: prudenter veriti, ne dum proprium judicium pervicacius fortasse sequuntur, divinæ reipsa voluntati, non sine gravi ipsorum periculo, resisterent; omnem contentionem abjecere: ac pium denique officium amplexi, alios etiam ad idem faciendum impellere, ad Jesu Christi gloriam, non desinunt.

CAPUT

CAPUT IV.

Quæ & qualis sit natura Sanctissimi cultus, proponitur, & explicatur.

CUm revelatio cælestis, de qua diximus, principium sit, atque origo præcipua Sanctissimi Cultus cordis Jesu; ex eo utique fonte petendum est, quicquid ad hoc pietatis exercitium pertinet: sive naturam illius explicare, seu modum in praxi tenendum tradere velimus. Inspicienda ergo hæc ipsa revelatio est, atque ex ipsis Christi Jesu verbis tota ipsius cultus natura, si fieri potest, eruenda & explicanda. Neque vero id factu difficile erit, cum & verba Jesu clarissima sint, & omnia ad dictum cultum pertinentia complectantur. Itaque revelatio quidem fuit ejusmodi: eam enim iterum hoc loco referre, ut ob oculos sit, omnino juvabit.

„ Nihil præstare potes, quod mihi futurum sit acceptius, quam si illud perficias, quod te jam sæpius antea monui. „ Tum cor suum Sacrosanctum detegens: „ vides, inquit, cor meum, cor illud tanto „ ho-

„ hominum amore succensum, ut nihil
„ prætermiserit, viribus exhaustis penitus
„ atque consumtis, quo amorem hunc im-
„ mensum certissimis signis testatum eis
„ relinqueret. Eorum tamen pars maxi-
„ ma usque adeo se mihi gratos amicosque
„ non exhibent; ut me etiam injuriis,
„ contumeliisque in hoc amoris mysterio
„ assidue lacessant. Quod eo etiam acer-
„ bius accidit, quod a personis mihi dica-
„ tis talia quoque pati cogor. Itaque a
„ te requiro, ut feria sexta, quæ post
„ octavam festi corporis mei proxima se-
„ quitur, cordi meo colendo peculiariter
„ sit dedicata: qua die ad sacram mensam
„ accedendo injuriæ cordi meo in Altaris
„ mysterio inflictæ, eo maxime tempore,
„ quo palam fidelium venerationi expo-
„ situs sum, violati honoris reparatione
„ sarciantur. Et quidem spondeo, eos
„ omnes, qui hoc honore cor meum affi-
„ cient, ipsius Divini cordis influxu, cæ-
„ lestium gratiarum copia fore cumu-
„ landos.

Ex quibus omnibus clarissime patet, Christi Jesu consilium esse, ut novum quoddam religionis officium erga cor suum instituat. Hoc enim ipsum est, quod se vehementer cupere dicit: hoc nihil sibi acceptius præstari posse declarat: eam ob rem ser-

ſervum ſuum adiri jubet, eique ſuo nomine præcipi, ut omni ope connitatur, quo officium illud ſtabiliatur. Porro de corde Jeſu non translatitie ſumto, ſed in propria ac nativa ſignificatione intellecto, videlicet, ut eſt pars Corporis Chriſti nobiliſſima, hic agi, evidens eſt ex ipſa Chriſti Jeſu actione, qua cor ſuum detegit, monſtratque: *cor ſuum detegens: vides, inquit, cor meum &c.* De hoc certe corde loquitur, quod detegit ac monſtrat: huic ipſi cultum adhiberi poſtulat: neque vox illa (*Cor*) ſæpius a Chriſto Jeſu in hoc ſermone repetita aliter accipi ullatenus poteſt, quin verba de ſe perſpicua, per vim in alienam ſignificationem detorqueantur. En tibi igitur, quæ ſit res, quam Jeſus colendam proponit: nimirum cor ſuum Sacroſanctum. Jam vero ratio, propter quam cor illud Sanctiſſimum coli maxime debeat, ſequentibus verbis exprimitur. *Vides cor meum, cor illud tanto hominum amore ſuccenſum, ut nihil prætermiſerit, viribus exhauſtis penitus atque conſumtis, quo amorem hunc immenſum certiſſimis ſignis teſtatum eis relinqueret. Eorum tamen pars maxima uſque adeo ſe mihi gratos amicoſque non exhibent; ut me etiam injuriis, contumeliiſque laceſſant.* Itaque cor Jeſu in in hoc religionis officio conſiderari debet, ut eſt amore hominum ſuccenſum, & ab ipſis

ipsis tamen hominibus impie ingratis crudelissime offensum. Eaque potissimum duplici ratione moveri debemus ad amantissimum cor redamandum: injuriasque quibus afficitur compensandas, & abolendas. Qua autem ratione id fieri Jesus velit, ipse declarat his verbis, *a te requiro, ut feria sexta, quæ post octavam festi Corporis mei proxima sequitur, cordi meo colendo peculiariter sit dicata: qua die ad sacram mensam accedendo, injuriæ cordi meo inflictæ violati honoris reparatione sarciantur.* Quæ verba præcipuum quidem novi exercitii actum a Christo requisitum comprehendunt, sed non unicum: aliis enim rationibus cor Jesu coli posse ac debere, ex dicendis in decursu palam fiet.

His præmissis ac necessario notatis, Cultus Sacrosanctus, cujus naturam inquirimus, sic definiri ac describi posse videtur. Exercitium erga divinissimum cor Jesu, spectatum, ut est amore hominum ardentissimum; simulque ob injurias, quibus ab illis ipsis hominibus impie ingratis appetitur (olim) afflictissimum. Quo exercitio cordi illi Sacrosancto cultus peculiaris adhibetur, ejus dignitati, amori, & afflictioni æqua proportione respondens.

Explicanda definitio est, omniaque, quæ huc pertinent in clarissima luce, quoad fieri poterit, collocanda. Primo: *exercitium est erga cor Jesu.* Notandum, alia multa pietatis officia jamdiu in Ecclesia esse constituta, quæ cum inter sese diversa sint, tamen unum Jesum respiciunt. Aliud siquidem Corpus ejus; aliud sacra vulnera; aliud crucem; aliud nomen ipsum spectat. Pium vero officium, de quo in præsentia agimus, cor ejusdem Jesu respicit. Apparet autem evidentissime cor illud divinissimum nihilo minus aptum esse, dignumve, cui cultus peculiaris deferatur, quam illa priora: neque opponi quidquam ulla ex parte potest contra cultum cordis Jesu, quod idem contra cultum Corporis, vulnerum, Crucis, nominis, opponi pari, aut etiam potiori jure non possit: ut facile patebit consideranti. Verum ut & dubitationibus ignorantium occurratur, & cavillatorum tricis locus omnis, quoad fieri potest, præcludatur: observandum est, habendumque diligenter præ oculis, cor Jesu in hoc pietatis officio nequaquam spectandum esse, veluti si res quæpiam esset inanima, sensuque vacua; sed spectari debere vivum, sentiens, cognoscensque, quatenus nimirum animæ Jesu, & personæ divinæ intime conjunctum est. Itaque cor Jesu non solitarie sumtum, non separatum ab

iis rebus; quibus indissolubili nexu sociatur, considerandum est; sed quatenus cum anima Jesu, ejusdemque divina persona rem unam quodammodo in ratione objecti constituit. Quæ res adoranda plane atque divina, conflata scilicet ex corde Jesu, ipsiusque anima, filiique Dei persona; adjunctis etiam gratiis omnibus, cælestiumque carismatum thesauris, ac virtutibus omnibus, affectionibusque hujus Sacrosancti cordis propriis; ipsa, ipsa est res, quæ venerationi fidelium proponitur. Ex quo necessario consequitur id, quod diligenter adverti oportet, ut, quicquid cordi Jesu honoris defertur, id totum ad Christi personam pertineat; & vicissim in cor redundet, quicquid honoris personæ tribuitur. Non secus, ac si quis honorem adhibeat homini viventi, non is sane animæ duntaxat honorem adhibere censendus est, aut soli corpori; sed utrique parti indivisim, propter intimam utriusque conjunctionem. Apparet præterea, quam vere & proprie de corde Jesu ita spectato dicatur, & quod amet, & quod doleat, cæteraque ejusmodi. Denique quam congruenter ad illud idem cor & sermo dirigi possit; & adhiberi preces; & omnis denique deferri cultus, cujus persona capax est: cum, quicquid ad cor dirigitur, ad personam, quæ eodem corde vivit, æque dirigi necesse sit. Et quidem ad

hæc prorſus non attendiſſe oportet eos, quibus iſta ratio cor Jeſu colendi diſplicuit: qui videntur plane non aliter cor Jeſu conſideraſſe, quam ut fruſtum carnis emortuum, nullo ſenſu, nulla cognitione præditum, nulla animæ, nulla divinitatis habita ratione.

Sed jam cæteras definitionis partes perſequamur. Sequitur illud: *ſpectatum, ut eſt amore hominum ardentiſſimum ſimulque ob injurias, quibus ab illis ipſis hominibus impie ingratis appetitur, afflictiſſimum.* Nempe cor Jeſu in hoc exercitio, ſub hac duplici ratione ſpectari debet. Primum, ut eſt amore hominum pleniſſimum: amore, inquam, illo immenſo, quo incitatus amantiſſimus Dominus, & cætera omnia hominum cauſa præſtitit; ipſumque in primis Altaris myſterium inſtituit. Neque certe alia conſideratio efficacior eſſe poteſt ad amorem noſtrum huic divino cordi conciliandum. Quemadmodum enim illius cum divina verbi perſona conjunctio, ſupremam cum hominum, tum Angelorum venerationem exigit: ita conſentaneum eſt, ut amor, quo ardet erga homines, ipſum eisdem hominibus amabile, carumque reddat.

Qua in re hoc ponderandum occurrit, nempe cor humanum, quamvis ad amorem

rem spiritualem procreandum nihil de suo proprie conferat; tamen ad procreationem amoris sensibilis, qui ad spiritualem naturaliter consequi solet, plurimum omnino contribuere: quæ est doctrina D. Thomæ opusc. de dilect. Dei. C. 19. ubi explicans præceptum amandi Deum *ex toto corde*; hæc habet. *Sicut naturale igni calere est: ita naturale est cordi amando ardere. Vita cordis amor est. Et ideo impossibile est, ut sine amore sit cor, quod vivere quærit...., Cor ergo, quod est secundum philosophum originale domicilium vitæ naturalis, excitatur præcepto: ut suo modo cooperetur ad eliciendum actum vitæ gratuitæ.... est etiam cor secundum Arist. primum organum sentiendi, & ideo congrue primi mandati actio ab ipso & per ipsum debet sensibilis fieri.* Ergo ex S. Doctore, cor vere suo modo cooperatur ad eliciendum amorem, seu, quod in idem recidit, est verum comprincipium suo modo, amoris. Et observare libet, ad hunc amorem sensibilem aut augendum aut minuendum, non parum conferre temperationem naturalem ipsius cordis, quæ in variis personis varia est. Hæc autem omnia locum habere etiam in amore supernaturali certum est, tum ex doctrina Doct. Angel. modo tradita, tum experientia sanctorum, in quorum videlicet cordibus effectus admirabiles, ac prodigio simi-

les amorem divinum produxisse constat; scitur, quid ea in re S. Philippo Nerio contigerit, cujus sinus vi & impetu amoris in corde agentis, duabus elatis costulis ampliatus est. Quid Petro de Alcantara, quid Xaverio, quid Stanislao Kostka, aliisque ejusmodi bene multis, quorum ardores pectoris, ex amoris flammis e corde prodeuntibus, concepti, aëre frigido captando, aut aqua ingesta temperare necesse fuit. Quid S. Theresiæ, cujus cor ignito jaculo Angelus transverberavit, non ficto aut imaginario vulnere, sed reali, adeo, ut in corde mortuo Abulæ asservato, etiamnum appareat. Quid S. Gertrudi, in cujus corde suæ stigmata Passionis Jesus impressit. (vitæ l. 2. c. 4.) Quid B. Claræ *de Montefalco* in cujus corde instrumenta Passionis insculpta cum intuentium admiratione adhuc visuntur. Quid Catharinæ Senensi, cujus cor Dominus cum suo commutare dignatus est. Quid Catharinæ Genuensi, cujus cor tanto amoris incendio jugiter ardebat, ut partes tum pectoris, tum dorsi, cordi respondentes sensibili vulnere quasi sauciatæ apparerent. (vitæ c. 37.) Quid ven. mat. Mariæ de incarnatione (de qua postea) cujus cor Jesus ita cum suo arctissime conjunxit, ut ex utroque unum quodammodo conflaverit (vitæ l. 1. c. 17.) Denique, quid aliis innumeris Sanctis, quorum

rum vitæ acta manibus omnium teruntur, & quorum Catalogum texere infinitum esset. Eorum autem, qui similia patiuntur, hæc una vox est: cor amando ita vehementer affici, ut ex illo, tanquam ex fonte, amor erumpere videatur; idque nonnunquam tanto impetu, ut cor quodammodo dirumpi, & in frusta dissilire sentiatur.

Jam vero ratio hujus nostræ animadversionis hæc est: quia anima, quæ præcipuum quidem amoris etiam sensibilis principium *est*, quamdiu corpori est alligata, nihil efficit, in eo actuum genere, se sola & sine consortio corporis, cujus videlicet variis partibus ceu totidem instrumentis utitur. In amore autem illo sensibili producendo præcipuum, nobilissimumque animæ instrumentum cor esse, ignorat nemo. Ergo quemadmodum anima ope oculorum videre dicitur: audire ope aurium: ita ex æquo amare ope cordis dicenda erit: & qua ratione de oculo vere dici potest ac debet, quod videat; de aure, quod audiat: eadem prorsus fatendum est, de corde vere dici, quod amet. Quæ opinio ita omnium hominum ubique terrarum degentium menti insidet, ut apud omnes gentes cor principium ac propria sedes amoris habeatur, & dicatur. Imo vero tanta est cordis humani cum amore conjunctio, ut una ea-

demque res, communi hominum existimatione, esse videantur. Certe quidem uno eodemque vocabulo *cor* & *amor* exprimi ac confundi solent: sic dicitur amare Deum ex toto corde: cor suum Deo præbere: cor a rebus creatis abstrahere: aliaque ejusmodi sexcenta, quæ in divinis scripturis æque ac profanis, usuque hominum quotidiano communia sunt, in quibus cor pro amore sumi & usurpari videmus. Sed quoquo modo illa se habeant: de hoc certe a nemine ambigi potest, cor humanum, cum ab aliis animi commotionibus, tum vero maxime ab amore vehementer affici. Quis enim hoc expertus non sit: variæ cordis affectiones quam exacte respondeant variis animi amantis dispositionibus? Animo enim in absentia rei amatæ desideriis æstuante, anxioque & inquieto, æstuat ipsum quoque cor, angiturque, inquietumque est: animo expectatione languente, languet etiam cor & contabescit. Cum vero animus re amata fruens, ardenti amore incensus præ dulcedine liquefieri quodammodo videtur; simili prorsus affectione cor calet, accenditur, exquisitoque voluptatis sensu perfunditur. Contra vero, si contingat animum mœrore atque tristitia confici, cum scilicet negligi amorem suum, aut sperni sentit; aut cum personæ amatæ malis, aut periculis commovetur; tum cor item affligitur,

tur, comprimitur, mirumque in modum torquetur, quæ omnia ac similia, nemo est, qui propria edoctus experientia certo cognoscere non possit.

Hinc vero legitima consequentia deducitur, quod, cum amor, quo Dominus Jesus (qua homo est) Deum Patrem, ipsosque homines prosecutus est, conceptus fuerit secundum modum naturæ humanæ proprium; deducitur, inquam, quod ad amorem spiritualem, qui in anima Christi vehementissimus fuit, amor sensibilis in pari gradu naturaliter in corde consequi debuerit: præsertim, cum cordis Christi temperationem ad amandum, præcipua quadam ratione effictam fuisse, fides & ratio clament. Quæ opinio luculenter confirmari potest, ex dolore sensibili concepto ob peccata hominum, quem constat ex dolore spirituali animæ in cor Jesu derivatum: qui quam intensus fuerit, Jesus stupendis illis effectibus, qui in horto contigere, toti Ecclesiæ manifestum esse voluit. Neque enim credere fas est, cor illud sacrosanctum minus ab amore, ad quem præcipue effictum erat; quam ab alia ulla affectione commotum fuisse. Itaque dicendum omnino est, cor illud divinissimum ad hujus amoris sensibilis, & quidem ardentissimi & tenerrimi procreationem, tanquam veram ac pro-

priam caufam, plurimum contuliffe; fimilesque prorfus commotioues (omni feclufa imperfectione) expertum fuiffe, quas cæterorum hominum corda, cum amant, naturaliter experiuntur. Quæ confideratio, ut prædiximus, non poteft non effe efficaciffima ad amorem noftrum cordi diviniffimo conciliandum. Quis enim tam durus tamque inhumanus fit, qui cor amantiffimi Servatoris contemplans amore noftri incenfum; defideriis falutem noftram fpectantibus æftuans; mœrore ac triftitia ob peccata noftra, cæteraque mala nobis impendentia confectum; quis, inquam, cor Jefu fic affectum attente contemplans contineat fefe, quin tam fuaviffimum tamque amantiffimum cor redamet, intimisque fenfibus complectatur.

Verum ad naturam fanctiffimi cultus perfecte intelligendam minime fufficit cor Jefu confideraffe, ut eft divinitati conjunctum, & infuper amore hominum pleniffimum; eaque duplici ratione, adoratione noftra & amore digniffimum: fed confiderari ulterius debet, quatenus ingrato hominum animo crudeliffime offenfum, injuriisque atrociffimis appetitum, eaque ratione non amore tantum noftro, fed commiferatione, fi ita loqui fas eft, ac dolore noftro vere dignum. Scilicet cor Jefu immenfo

quo-

quodam amore homines complectitur: at amor ille immensus licet, qui omnium corda inflammare, atque ad Jesum adjungere debuit, negligitur passim ab hominibus; itaque contemnitur, ut de eo maxima pars ne cogitent quidem; tantum abest, ut debitis grati animi significationibus prosequantur. Imo vero, quæ hominum fuit incredibilis durities, summaque impietas, Jesum benefactorem amantissimum, in medio nostri in Eucharistia commorantem, injuriis, probris, ac convitiis insecuti sunt. Quid enim aut ab hæreticis, aut ab impiis plerumque Catholicis contra Jesum in sacramento latentem nefarie commissum non est? Quam indecore, quam indigne habitus est? quam inhumaniter ac barbare sexcentis in locis tractatus? En tibi igitur ex altera quidem parte cor Jesu ineffabili amore succensum, ex altera vero homines ingratos, excordes, ferreos, qui tanto amore adeo non tanguntur, ut ipsum JESUM injuriis etiam lacessere non desinant. Quis vero hoc reputando non commoveatur? quis non indoleat? quis afflictissimi cordis mœrorem abstergere, quoquo liceat modo, non cupiat, illatas injurias expiando, &, quoad ejus fieri potest, honoribus adhibitis compensando? Atque illa quidem consideratione moveri fidelium animi debent, ad illam,

quam Jesus exigit, violati honoris reparationem suo ipsius sacrosancto cordi exhibendam.

Et hæc hoc loco dicta sufficiant, ut cultus erga cor Jesu tota natura intelligi queat. Cætera enim, quæ definitione allata continentur, vix difficultatem habere ullam possunt: si quæ vero reliqua sit, facillime in decursu expedietur.

CAPUT V.

Cultum Cordis Jesu, & cultum Sanctissimæ Eucharistiæ inter se differre.

FUere, qui horum cultuum dixere nullam esse differentiam, ideoque cultum cordis Jesu, rejiciendum censebant; tanquam si novum nomen induceretur sine re, quod frustraneum sit. Verum hæc existimatio, quantum absit a vero, ii facile judicabunt, qui ea legerint, quæ de natura cultus cordis Jesu jam præmisimus. Apparet nimirum hæc duo religionis officia maxime inter se differre: quippe quæ differant & objecto, ut vocant, materiali, seu re, quæ colenda proponitur; & objecto formali, seu ratione, quæ ad colendum permovet; Et denique fine, propter quem instituta sunt; atque ita ex omni prorsus capite differunt; unde pius aliquis cultus

ab

ab alio cultu differre potest. Quæ demonstrare facillimum est. Nam primo, objectum materiale cultus cordis Jesu, seu res, quæ illo officio colenda proponitur, est cor Jesu, nulla corporis habita peculiari ratione: in cultu vero sacrosanctæ Eucharistiæ, objectum materiale est corpus Jesu, nullo vicissim cordis habito peculiari respectu. Deinde in cultu sacrosanctæ Eucharistiæ, ratio, quæ movet ad colendum, est divini corporis dignitas, excellentiam, quam habet cum corpore communem, aliasque prærogativas ipsi speciales, de quibus dictum est; ratio, inquam, peculiaris, ac præcipua est amor divinus, quo cor illud sacrosanctum erga homines incensum est. Denique finis in cultu illo solemni sacrosanctæ Eucharistiæ propositus, hic est: ut nimirum Jesu inter homines residenti debitus adhibeatur honos, gratesque dignæ pro tanto beneficio, amoreque rependantur. Huc spectant omnia ab Ecclesia in honorem tanti mysterii instituta: huc festi dies; huc solemnes supplicationes; huc templorum ornamenta. In cultu autem sacrosancti cordis Jesu finis propositus in hoc præcipue consistit, ut amori Jesu ab ingratis hominibus repudiato, faciamus satis voluntaria expiatione, ad cor Jesu, hujus amoris principium, directa; cæterisque omnis generis honoribus, quibus injuriæ aman-

tissimo

tissimo cordi inflictæ eluantur, & compensentur: quem finem nullo modo proprium esse cultui sacrosanctæ Eucharistiæ, ex hoc facile intelligi potest, quod sine ejusmodi fine cultus sacrosanctæ Eucharistiæ, integer plane subsistere potest. Nam si fingas, Jesum, nunquam in Eucharistia ulla fuisse violatum injuria; adhuc tamen cultus SS. Sacramenti nulla ex parte diminutus subsistet: tum enim & festos dies celebrari, & solemnes supplicationes institui, cæteraque, quæ in usu sunt, eodem plane modo fieri deceret, ad gratiam Jesu referendam, nostrique amoris & grati animi publicas significationes edendas. Secus vero est de cultu cordis Jesu, qui ideo institutus est, ut hoc sacrosanctum cor, peculiari veneratione ac amore prosequamur; inflictasque amori illius injurias, compensemus & expiemus.

LIBER

Accedet homo ad Cor altum: et exaltabitur. Ps. 63. v. 8.

LIBER SECUNDUS.

De excellentia cultus Cordis Dei JESU.

EXcellentia cujuslibet religionis officii, ex quatuor hisce capitibus omnino metienda est. Primum, ex re, quæ colenda proponitur. Secundum, ex ratione colendi, seu ex fine, propter quem cultus adhibetur. Tertium, ex actionibus, quæ cultum in actu constituunt. Quartum denique, ex fructu, qui ex ejusmodi cultu paritur.

Quatuor hæc, quo nobiliora & excellentiora esse contigerit, eo quoque nobilius excellentiusve officium esse necesse est. In cultu autem sacrosancti Cordis Dei Jesu, seu rem consideres, quæ colenda proponitur; seu finem, propter quem cultus est institutus; seu actiones, ac virtutum exer

citia, quæ complectitur; seu denique fructum, quem parit; audacter pronuncio, nihil in Ecclesia nobilius, nihil excellentius, nihil præstantius, nihil sanctius reperies. Et hoc quidem explicare, ac demonstrare in hoc opusculi libro aggredior, speroque, me ita effecturum, ut nihil a me, per exaggerationem esse dictum, æqui rerum æstimatores, judicaturi sint.

CAPUT I.

De excellentia rei, quæ colenda proponitur.

RES, quæ in hoc religionis officio colenda proponitur, ipsum est cor Jesu, ut superiori libro stabilivimus. Hujus porro cordis quanta sit nobilitas, & excellentia, toto hoc capite prosequemur; sed ante omnia hanc observationem præmittendam duximus de excellentia carnis Christi, utpote quæ ad finem nostrum mirifice conducere visa est.

Nemo est, qui dubitet, sanctissimam Christi Jesu carnem dignissimam esse, cui peculiaris honor a fidelibus adhibeatur: tum ob illius intimam cum verbi divini persona con-

conjunctionem; tum ob immensam cælestium gratiarum copiam in ipsam cumulatissime congestam; tum ob ea, quæ ad Dei gloriam, seu agendo, seu patiendo, mirabiliter contulit; atque in primis propter acerba omnia, quæ passionis tempore, ceu victima divinæ justitiæ, pro hominum salute ac peccati expiatione perpessa est; denique ob singularem illam ac plane divinam prærogativam, ad quam ab omnipotentia divina evecta est, ut animarum nostrarum cibus, vitæque spiritualis & æternæ alimentum fieret; simulque gratiam sanctificantem, qua nihil in rebus creatis excellentius sit, in sacramenti susceptione produceret. Hæc enim omnia Christus carni suæ, expressis ac indubitatis verbis attribuit. *Panis, quem ego dabo, caro mea est, pro mundi vita. Nisi manducaveritis carnem filii hominis, & biberitis ejus sanguinem, non habetis vitam in vobis. Qui manducat meam carnem, & bibit meum sanguinem habet vitam æternam. Caro mea vere est cibus, & sanguis meus vere est potus. Qui manducat meam carnem, & bibit meum sanguinem in me manet & ego in illo. Qui manducat hunc panem, vivet in æternum.*

Ex his omnibus ac singulis capitibus manifestum plane fit, carnem illam divi-

nissimam, suprema Angelorum & hominum adoratione, infinitoque amore esse dignissimam. Et vero certis illis, solidisque rationibus adducta est Ecclesia, Spiritu Sancto, quo semper regitur, docente & impellente, ut festum solemne institueret, sacrosanctæ carni colendæ destinatum: quod quidem festum, nomine *Corporis Christi* insigniri voluit, ut ex ipsa appellatione, solemnitatis finis ac scopus agnosceretur: certum quippe est (quanquam id fortasse aliqui non satis advertant) verum ac proprium hujus festivitatis objectum, ipsam Christi carnem, Ecclesia aperte profitente, se sacra mysteria *Corporis* & *Sanguinis* Christi sacro illo die venerari; ipsaque divini officii ratio ejusdem solemnitatis propria, idipsum quodammodo clamat; ut attendenti perspicuum erit: itaque non animam Christi, non divinitatem, non personam, hocce festum *Corporis Christi* proprie respicit (quanquam & hæc quidem indirecte, &, ut ajunt, concomitanter) sed ipsum ipsum corpus & sanguinem, ipsam, ipsam, carnem directe, proxime, & immediate attingit. Scilicet æquissimus remunerator Deus, voluit carni amantissimi Salvatoris, tam acerba, tamque indigna pro sua gloria hominumque salute passæ, honores solemnes tota Ecclesia conciliare; quo labores, probra, ignominias, dolores ab

ea ſuſcepta & tolerata, publica illa ac ſolemniſſima totius Eccleſiæ veneratione, compenſarentur, ac quodammodo abolerentur.

Hæc porro obſervatio ab aliis antea facta, (a) recens a doctiſſimo totaque Europa celeberrimo verbi Dei præcone, mirifice adhibita eſt in ſermone habito in ſolemnitate corporis Chriſti, qui cum aliis editus eſt; in quo videlicet dedita opera panegyricum carnis Chriſti inſtituit; miraque ſuo more diſſerit, tum de dignitate ſacratiſſimæ carnis; tum de veneratione eidem adhibenda; tum de fine ab Eccleſia in hac celebritate intento, qui alius ſane non eſt, quam quem modo diximus; tum denique de ratione, qua Caro illa diviniſſima coli a fidelibus debet.

His notatis jam ad Cor Jeſu veniamus. Nihil vereor affirmare, id omne, quod in carne ſeu corpore Chriſti idoneum eſſe poteſt ad populorum devotionem alliciendam, fovendamque, adeo perfecte ac cumulate in Corde illius collectum reperiri; ut mirum prorſus videri debeat, negari a quoquam potuiſſe, hos honores cordi diviniſſimo eſſe concedendos, quos ſacro ejuſdem corpori deferendos, tota Eccleſia prædicat.

(a) Bourdaloue ſerm. in ſolemnit. Corp. Chriſti.

dicat. Ut autem in re per ſe clariſſima rationibus etiam agamus: notandum, Cor Jeſu duobus omnino modis conſiderari poſſe. Primum, in ſe ipſo, juxta excellentiam ſibi propriam. Deinde comparate ad homines, quibus colendum proponitur.

De excellentia Cordis JESU in ſe ſpectati.

EXcellentia Cordis Jeſu in ſe ſpectati, ex ſequentibus maxime titulis ducitur: quæ ſi non curſim, ac præcipitanter legantur, ſed attente & ſtudioſe perpendantur, divino præſertim requiſito lumine; quæ ſit ſingulorum vis ad perſuadendum, quod intendimus, aſpirante gratia ſentietur.

I.

Primo igitur excellentia Cordis Jeſu ducitur ex proprietatibus cordi naturaliter inſitis. Scilicet pars eſt præcipua ac nobiliſſima corporis Chriſti, juxta Philoſophorum omnium de cordis humani natura differentium ſententiam. Cum autem in rebus corporeis omnino nihil ſit corpore Chriſti excellentius aut divinius, liquet, quid de cordis illius excellentia cenſendum ſit. Deinde juxta eorumdem Philoſophorum doctrinam, cor humanum principium eſt vitæ

vitæ naturalis cujusque hominis Dei. Quæ cum infiniti pretii sit, consequens est, ut infiniti quoque pretii cor ipsum habeatur. Denique hoc habet peculiare ac proprium cor nostrum, ut in eo, ceu receptaculo, sanguis contineatur, formetur, perficiatur: igitur ex valore ac dignitate divinissimi Sanguinis Christi, qui redemtionis nostræ pretium fuit, ipsius quoque Cordis pretium, ac dignitas æstimari certo potest; nec absimilis honor, ac reverentia utrique debetur.

II.

Secundo ducitur ex conjunctione cum anima inter omnes excellentissima, cujus omnium affectionum (eo sensu & modo, quo explicatum est) Cor Jesu organum est, atque instrumentum nobilissimum. Conjunctio autem illa cordis cum anima hoc habet peculiare, ut ipsi cordi tantum ferme dignitatis & excellentiæ tribuat, quantum ipsi animæ inest; ut patet in cordibus virorum illustrium, quibus honores deferri solent post mortem, excellentiæ animorum, quibus fuere conjuncta, proportionati: quod omnium gentium usu comprobatum est. Si ergo excellentia Cordis Jesu ex ejusdem animæ excellentia mensuranda est, quanta demum censenda est?

III.

Tertio ducitur ex arctissima, & substantiali, ut ajunt, unione, quam habet Cor Jesu cum persona verbi divini. Quæ ineffabilis conjunctio cum vere reapse & absolute Cor Jesu divinum efficiat, utpote vere Cor Dei: hoc ipso, cæteris omnibus rebus creatis eminere facit, cunctisque illius; vel levissimis affectionibus, commotionibus, ac, ut ita dicam, palpitationibus valorem infinitum conciliat. Sane quælibet res, quæ personam Jesu attingit, eo ipso dignissima veneratione redditur: nullaque pars est sacrosancti corporis, quantumvis exigua, non gutta sanguinis, non levissimus capillus, quæ adoratione nostra digna non sit. Imo res per sese contemtibiles, vilissimæque, solo corporis Jesu contactu honore maximo dignæ censentur; ut videre est in Cruce, clavis, lancea, spinis, &c. Quid igitur faciendum Cordi Jesu? quo demum honore congruo prosequi convenit? quid enim, si lancea ob idipsum duntaxat, quod Cor Jesu tetigit, ac vulneravit (ut communis est fidelium sententia) hominum, Angelorumque veneratione digna facta est; quid merebitur Cor ipsum, ex cujus solo contactu tantum excellentiæ vili ferro partum est?

IV.

Quarto ducitur excellentia Cordis Jesu ex functione omnium excellentissima, ad quam formatum destinatumque fuit; quæ alia non est, quam ut arderet indesinenter flammis amoris divini, quibus revera a primo creationis suæ momento semper mirabiliter arsit, ardebitque sine intermissione in æternum. Porro si quis æstimare novit, quæ sit divini illius amoris excellentia, næ ille facillime judicabit, quæ & qualis esse debeat excellentia cordis ad hunc finem præcipue procreati, ut divinum illud amoris incendium in omnem æternitatem & pateretur, & faceret. Atque ex isto maxime titulo intelligere licebit, quantopere Cor illud divinissimum Patri æterno complacitum esse debeat; cum nihil in conspectu ejus acceptius esse omnino possit amore illo unigeniti Filii sui. Et quidem singularis illa dilectio, qua Pater Æternus Cor Jesu complectitur, tam aperte ex variis revelationibus minime suspectis, & suo loco a nobis afferendis constat; ut vix vocari in dubium prudenter posse videatur. Cujus sane rei causæ, æquum est, ut a viris spiritualibus investigentur; ac fidelibus ad Sanctissimi cordis gloriam juxta divinum beneplacitum manifestentur. Hoc vero munere dum nos præsenti opusculo

 fungi-

fungimur, ac pro tenuitate nostra lucem aliquam veritati in umbris adhuc delitescenti afferre conamur, vehementer optamus, precamurque, ut Deus aliis famulis suis nobis aptioribus dignioribusque, lumen copiosius infundere dignetur; quo divinissimi Cordis excellentia, illorum opera, luculentius cognosci possit. Nam ex iis certe, quæ jam innotuerunt, æstimari tuto potest, latere in hoc sacrosancto Corde neffabiles divitias mundo adhuc incognitas, quæ ut tandem aliquando cognoscantur, & Deo maxime gloriosum, & Ecclesiæ fructuosissimum futurum sit.

V.

Quinto ducitur excellentia Cordis Jesu ex sanctitate ipsi propria. Fide constat, Cor Jesu sanctum esse sanctitate verbi divini, atque adeo sanctitate infinita. Sed hæc sanctitas singulis corporis partibus communis est; hic peculiarem ac cordis propriam attingimus. Circa quod hæc observanda. I. Corpus humanum animæ, cui conjunctum est, sanctitatem participat: inde honos Sanctorum reliquiis debitus. Quo vero anima sanctior, eo quoque sanctius ipsum corpus: quare reliquiæ sanctorum magis insignium, insigniores etiam ac pretiosiores habentur. II. Inter omnes corporis partes, ea quæ sanctitatem magis

par-

participat, ipſum eſt cor: unde fit, ut inter cæteras corporis Sanctorum reliquias hæc pretioſiſſima habeatur. Ratio vero diſcriminis peti debet; primo, quia cor, cum omnium affectionum ſanctarum, quibus ipſa animæ ſanctitas perficitur, cooperator ſuo modo ſit, ac propria ſedes; neceſſe eſt, ut ex illo quidem capite ſanctitati magis communicet. Deinde (quod peculiari hic animadverſione digniſſimum videtur) certum eſt, excellentiora Spiritus Sancti dona, quæ Deus eximiis ac ſelectis famulis ſuis divinitus infundere ſolet, in cordibus eorum præcipua quadam ratione (quoad effectus ſenſibiles) recipi, ac contineri. Ita ſane, cæleſtium cariſmatum infuſiones, gratiæque impreſſiones extraordinariæ, favores denique omnes peculiares, quibus Deus homines ad ſublimiorem ſanctimoniam evehit, aut jam evectis gratificatur, corda ipſorum præcipue afficere ſolere indubitatum eſt. Scilicet in cor dulcedo cæleſtis ac ſuavitas inſtillatur: in corde dolores & anguſtiæ divinitus immiſſæ ſentiuntur: e corde gemitus erumpunt, & ſuſpiria: e corde languores, & amoris divini deliquia enaſcuntur: ſive contingat animum extraordinario illo divini amoris igne ſuccendi, iiſdem continuo flammis cor aduritur; ſive anima vehementiori peccatorum dolore penetretur, eodem illico do-

loris aculeo cor transfigitur ac laceratur; ſive illa cæleſtibus deliciis delibuta Dei ſui ſacris amplexibus fruatur; aut contra, ut in vita ſpirituali aſſolet, variis anguſtiis, afflictionibus, mœroribus, aliisque laboribus interioribus oppreſſa probetur ac purificetur; iisdem omnibus affectionibus cor extraordinarie commovetur: adeo, ut ipſis ſanctis atteſtantibus, cuncta hæc in ſolo corde recipi, contineri, agi, ac perfici vividiſſime ſentiatur. Certum rurſus eſt, non aliam in corpore noſtro Spiritus ſancti ſenſibilem ſedem eſſe, non aliud templum, quam ipſum cor; non alibi Chriſtus Dominus ſe præſentem ſenſibiliter reddit; non aliud in membris noſtris eligere domicilium ſolet. Quæ omnia experientia ac teſtificatione Sanctorum adeo certa ſunt, ut nemo ſit vitæ interioris arcanis initiatus, qui de his dubitare poſſit.

Jam vero, quantum his omnibus Spiritus Sancti muneribus, donis, gratiis, favoribus, infuſionibus, impreſſionibus, deliciis, doloribus, in cordibus Sanctorum receptis, ipſa corda ſingulariter, ac miro quodam modo ſanctificata maneant: eoque perfectius, quo munera illa omnia perfectiora ſunt, res ipſa per ſe clamat, nec explicatione indiget. Ex quo demum intelligere licet, quid de ſanctitate Cordis Jeſu

Jesu censeri debeat: cum manifestum sit, quicquid in eo gratiarum genere in Sanctorum cordibus extitit, etiamsi omnia simul in unum colligantur, nihili prorsus facienda esse, si eum divitiis Cordis Jesu comparentur. O si divitiæ illæ immensæ, O si fontes illi uberrimi sanctitatis, O si harum prærogativarum pretium infinitum probe a fidelibus, affulgente divina luce, cognosci possent! Nihil certe desiderandum ultra remaneret, ad excellentiam Cordis Jesu demonstrandam, alteque in omnium animis imprimendam.

VI.

Sexto ducitur excellentia Cordis Jesu ex virtutibus, quarum principium ac sedes est; uti antea sæpe diximus: sed dictis hæc addidisse juvabit. Observandum itaque, id quod apud omnes gentes, natura ipsa docente, communiter & universe receptum est: imo quod ipso Spiritus Sancti eloquio in omnibus Scripturæ paginis confirmatum invenitur: videlicet cor humanum arctissimam habere cum animi virtutibus conjunctionem; iisque ipsis virtutibus suo modo, ac peculiari quadam ratione vere perfici, ornari, ac nobilitari; quemadmodum suo quoque modo vere ad earum productionem cooperatur, ut supra diximus. Et vero cernimus virtutes animi

 pro-

proprias, cujusvis demum generis illæ ſint, cordi etiam ipſi vulgo tribui. Sicut enim animo adſcribitur patientia, manſuetudo, humilitas, obedientia, liberalitas, celſitudo, magnificentia, magnanimitas; ita & cordi eædem virtutes tribuuntur. Dicitur enim, communi apud homines ſermone in ſacris etiam codicibus uſurpato, cor patiens, cor manſuetum, cor humile, cor obediens, cor liberale, cor generoſum, cor magnificum, cor magnanimum. Imo ſicut animorum, ita & cordium excellentia, ex harum excellentia virtutum, æqua proportione menſuratur. Scilicet corda virorum illuſtrium, heroum, ſummorum Ducum, inclytorum Principum; ſed præcipue, ut decet, Sanctorum & amicorum Dei eo ſtudioſius commendantur ac coluntur, honorificentiusque habentur, quo perſonæ, dum viverent, ſublimioribus inſtructæ fuere virtutibus. Cujus rei ratio, hæc, quam ſæpe diximus, congruenter afferri poſſe videtur: quod ſcilicet affectiones animi & virtutes, in cor naturaliter ac ſenſibiliter derivatæ, ita ipſum afficere ſolent, ut earum propria cauſa ac ſedes eſſe videatur. Quare eo excellentius apud homines haberi convenit, quo virtutes ex illo fonte excellentiores prodiere, hæcque ſedes illuſtrioribus quaſi ornamentis decorata fuit. O quid igitur exiſtimandum de excel-

cellentia Cordis Jeſu, omnium nempe ſummarum virtutum fontis: cujus comparatione quicquid magni, quicquid excellentis in cæteris cordibus reperitur, vile prorſus nulliusque pretii judicandum eſt! Quid enim, proh ſumme Deus! excellentius, nobilius, admirabilius eo Corde, in quo nihil eſſe potuit, quod infinitam Dei majeſtatem non deceret; omniaque eſſe debuere, quæ divinæ excellentiæ convenirent, ac congruerent! Quis æſtimare queat hujus divini Cordis, qualis quantusque fuerit erga Deum Patrem amor; quam incenſum illius gloriæ, quamque immenſum ſtudium; quæ ejus ſummiſſio; quæ obedientia; quæ fiducia; quantus de injuriis divinæ bonitati factis dolor? Erga homines autem quæ illius miſericordia; quæ patientia; quæ caritas? De virtutibus vero, quæ majorem apud homines habere admirationem ſolent, quales ſunt fortitudo, conſtantia, animi celſitudo, liberalitas, magnificentia, magnanimitas; ecquis exprimere aut etiam cogitatione aſſequi valeat, quantæ, quamque admirabiles fuerint in Corde Jeſu?

VII.

Septimo denique, quo res aliqua creata plus ad Dei gloriam conducit, eo profecto & Deo cariorem, & hominum cultu,

tu, amoreque digniorem esse necesse est. Hæc enim vera ac certa norma est, si recte judicare velimus, pretii ac meriti cujuscumque rei. Unde aperte sequitur, Cordi Jesu singularem plane, imo summum honorem inter cæteras omnes res creatas esse deferendum; cum alia nulla sit, quæ ad Dei gloriam plus contulerit, adhucque conferat, æternumque collatura sit, quam Cor Jesu; ex quo nimirum tanquam ex fonte omnes Christi affectiones, quibus Deus infinite colitur, prodiere.

Atque ex illis quidem omnibus considerationibus rite perpensis evidens redditur, Cor Jesu in seipso spectatum, quod primo loco proposuimus, rem esse supra omnem modum excellentissimam, infinitaque veneratione dignissimam. Verum hæc eadem veritas longe fiet illustrior ac evidentior, si Cor illud divinissimum considerare jam libeat comparate ad homines, quibus colendum proponitur. Quod erat secundo loco explicandum.

De Corde JESU comparate ad homines.

ENim vero quid fidelibus populis exhiberi potuit ad eorum aut venerationem excitandam, aut amorem alliciendum poten-

tentius, quam Cor diviniſſimum & amabiliſſimum Redemtoris? Quæ demum alia res, ſeu in Cælo, ſeu in terris cogitabilis eſt, non modo ſanctior, verum etiam dulcior & amabilior: ad cujus nimirum aſpectum ſubito in memoriam ſuaviſſime reducuntur, tum amor immenſus, quo amantiſſimus Dominus homines complexus eſt; tum beneficia numero ac magnitudine infinita ab eo in genus humanum profecta; tum denique labores ac dolores, quos noſtrum omnium cauſa toleravit. Hæc enim omnia in eo ſacratiſſimo Corde non contenta ſolum, ſed deſcripta quodammodo, & quaſi inſculpta cernuntur. Quæ, dum dicimus, ſi quis ſtatim non ſentiat, næ ille humano ſenſu plane carere judicandus eſt. Ego ſane cum mecum ipſe animo reputo, quid natura ipſa in nobis efficiat, quosve animi ſenſus inſpiret adverſus earum perſonarum corda, quibus nos aut ardentiſſimus amor conjunxit; aut gratus animus arctiſſime devinxit. Cum exempli cauſa conſidero, quid ſponſa cariſſima experiatur ac ſentiat ad aſpectum cordis ſponſi dilectiſſimi, in pignus amoris ab eodem moriente relicti ac transmiſſi. Quid in ſimili caſu aulicus, aliusve ſubjectus ab optimo Rege beneficiis cumulatus perſentiat, cui videlicet cor Regis ſui ac benefactoris munificentiſſimi in benevolentiæ

moni-

monumentum sibi in morte legatum recipere contigit: quo animi affectu, qua caritate, quo amore, qua veneratione, quam illustribus grati animi testificationibus carissima illa pignora admittantur: quam decenter, quam honorifice ac magnifice collocentur: quanta cura ac studio conserventur. Hæc, inquam, cum animo reputo, pudet profecto, cum me huc adigi video, ut rationibus evincam, Cor Jesu a fidelibus venerandum & amandum esse.

Cogita igitur, quisquis hæc legis, animoque revolve, agi in præsentia de Corde Dei ac Creatoris nostri, Redemtoris nostri, Regis nostri, benefactoris nostri, amici, fratris, ac Patris nostri, sponsi denique nobilissimi ac dilectissimi animarum nostrarum; hæc, inquam, cogita, hæc animo revolve, teque ipsum tacitus consule, quid demum honoris, quid amoris, quid pietatis, Cordi amantissimo ac divinissimo debeatur. Cogita, quid facturus esset populus Christianus, si contingeret Cor illud Sacrosanctum, a nobis tot capitibus colendum & amandum, in nostra esse potestate. Finge tantisper ejusmodi casum, nimirum quod in orbe Christiano, pecuIiaris quædam Ecclesia Cor divinissimum Jesu inter sacras reliquias sibi proprias possideat. Proh Deus immortalis, quantus de-

demum ille thesaurus haberetur! Quam dives ac fortunata Ecclesia illa censeretur! Qui honores deferrentur! Qua pompa, quibus gaudiis, quo Provinciarum omnium concursu ac Jubilo festivitas divinissimi Cordis ageretur; quod studium peregrinorum, quæ solicitudo quærendi, quis ardor videndi, adorandi, osculandi! Hic vero jam mihi quærere liceat, an hoc studium, hic amor, hæc pietas, hæc officia religionis, quæ Cordi Jesu mortuo, & a reliquo corpore avulso nulloque sensu prædito deberentur; negari æquum videatur eidem Cordi viventi, sentienti, amanti: scilicet conjunctio illa, quam nunc habet cum reliquo corpore; vita ac sensus, quibus præditum est, ejus fortasse excellentiam minuunt, minusque dignum reddunt hominum veneratione & amore. O cæcitatem humanæ mentis, quæ hæc non videat! O Cordis incredibilem duritiem, quæ hæc non sentiat! O vim præjudiciorum stupendam, si in tam clara luce offusæ menti tenebræ non discutiantur.

Unum ego duntaxat in re præsenti cuperem, quod ad omnium voluntates permovendas & ad desideratum finem perducendas sufficientissimum esset; nimirum, ut fideles Cor amantissimi Redemtoris identidem contemplarentur amore ipsorum per-

petuo ardens; miſeriis illorum toties vehementer commotum & afflictum; toties ob peccata eorum amariſſime vexatum ac contritum; in quo conſilia omnia ad eorum felicitatem pertinentia ſuſcepta ſunt; ex quo tanquam ex fonte bona cuncta, quibus in præſentia gaudent, aut quæ in futurum expectant, prodierunt, aut prodibunt. Denique (id quod præcipua hic conſideratione dignum eſt) tot ac tantis doloribus hominum amore oppreſſum, ut vere de eo affirmari poſſit, ipſum ſolum plura & acerbiora noſtri cauſa pertuliſſe, quam reliquas omnes diviniſſimi corporis partes etiam ſimul ſumtas. Certum quippe atque indubitatum apud omnes eſt, interiorem Chriſti Salvatoris paſſionem, exteriori, multo fuiſſe acerbiorem ac crudeliorem: paſſio autem illa interior, quanta quanta fuit, tota Cordis fuit; hanc totam, Cor præcipue, imo, ut verius loquar, unice toleravit: in hoc quippe ſanctiſſimo Corde omnes animæ dolores ceu in centrum quoddam confluxere. Ita ſane eſt, quicquid triſtitia illa *uſque ad mortem*; quicquid derelictio Patris; quicquid contritio peccatorum immenſa; quicquid timor, tædium, pavor; quicquid agonia ſudore ſanguineo miſta acerbi, amari, crudelis, terribilis habuere ſeu in horto, ſeu in decurſu paſſionis, ſeu demum in Cruce; quod

cer-

certe omnem excedit fandi aut cogitandi facultatem, id totum calix fuit Cordis proprius, ineffabile illud dolorum pelagus totum in Cor confluxit: his fluctibus amaritudine quadam immensa infinitoque dolore Cor impletum & obrutum est. O si liceret statum illum afflictissimi Cordis graphice describere! O quin tibi hoc ipsum liceat Angelorum fortunatissime, cui a Deo Patre concessum ac commissum est, Cor divinissimum in agonia constitutum consolari ac confortare; ut, quæ tunc lugens contemplatus es, ea nunc ad nostram totiusque Ecclesiæ disciplinam, & ad hujus Sacrosancti Cordis gloriam oculis mentis nostræ depingere possis! Quam facile cunctis de repente appareret, Cor Jesu, amoris divini severitati relictum, ad statum longe luctuosiorem fuisse redactum, quam ipsum corpus militum furori tortorumque crudelitati permissum. Et hunc quidem sacratissimi Cordis statum propheta disertis pridem verbis expresserat. *Factum est Cor meum tanquam cera liquescens in medio ventris mei.* (a) *Improperium expectavit Cor meum & miseriam.* (b) *Sustinui, qui simul contristaretur, & non fuit; & qui consolaretur, & non inveni.*

(a) Psalm. 21.
(b) Psalm. 68.

Hæc ſunt, quæ a fidelibus, ut ſupra dicere cœperam, attentius conſiderari vellem; certiſſime confidens, his conſiderationibus amorem ac pietatem adverſum Cor Jeſu non poſſe non excitari, ac vehementer accendi. Quid enim, ſi carnem Chriſti ſanctiſſimam in paſſione pro nobis miſerabiliter laceratam; ſi pedes, manusque amore noſtri clavis fixa contemplari non poſſumus absque tenero pietatis ſenſu, quo permoti carnem illam innocentiſſimam plagis coopertam, pedes ac manus vulnerata veneramur, amamus, complectimur, oſculamur; quo tandem pacto, ipſum amantiſſimi Salvatoris Cor, tantis immerſum doloribus, ac lanceæ demum crudeli vulnere percuſſum & apertum, inſpicere valeamus ſine intima præcordiorum commotione, inflammatoque pietatis ſtudio?

Supereſt, ut his omnibus conſiderationibus in laudem Sanctiſſimi Cordis hactenus adductis, hanc ultimam, viris ſpiritualibus magis propriam adjiciamus, Scilicet Cor Jeſu vulneratum & apertum, veluti aſylum quoddam tutiſſimum, animabus ſingulari puritate ac caritate præditis, eſſe præparatum; in quod confugere debeant ac ſoleant, invitante Spiritu Sancto in Cant. c. 2. *Veni Columba mea, in foraminibus petræ, in caverna maceriæ.* Una

eſt

est enim Patrum, ac interpretum ſententia, vocibus illis vulnera Chriſti indicari: ita, ut per foramina, plagæ pedum manuumque; per cavernam autem ipſum latus, ac cor lancea apertum, ſignificentur. Porro ſolemne eſſe puris ac fidelibus animabus in hoc aſylum confugere, ibique quaſi manſionem collocare, certa res eſt Sanctorum experientia comprobata: quorum ſelecta aliqua teſtimonia hic adjungere placet.

S. Bernardus, (a) de Corde Jeſu vulnerato diſſerens, pios animi ſui ſenſus erga Cor illud diviniſſimum, in hunc modum expreſſos reliquit. „ Quia ſemel venimus „ ad Cor dulciſſimum Jeſu, & bonum eſt „ nos hic eſſe, ne ſinamus nos facile avel„ li ab eo. Accedamus ad te, & lætabi„ mur & exultabimus in te, memores „ Cordis tui. O quam bonum, & quam „ jucundum habitare in Corde hoc! Bo„ nus theſaurus, bona margarita Cor „ tuum bone Jeſu... Quis hanc marga„ ritam abjiciat? Quin potius dabo omnia „ & comparabo illam mihi, jactans omnem „ cogitatum in Cor Domini Jeſu: ad hoc „ templum, ad hæc Sancta Sanctorum, „ ad hanc arcam teſtamenti adorabo & „ laudabo nomen Domini, dicens cum „ David: inveni cor meum, ut orem Deum „ meum.

(a) Tract. de Paſſ. c. 3.

„ meum. Et ego inveni cor Regis, Fratris & amici benigni Jesu, & numquid non adorabo? Orabo utique, cor enim illius meum est, audacter dicam: nam si caput meum Christus est, quomodo, quod capitis mei est, non meum est? Hoc igitur Corde tuo & meo, dulcissime Jesu, invento, orabo te Deum meum: admitte tantum in sacrario exauditionis tuæ preces meas; imo me totum trahe in cor tuum. O omnium speciosissime Jesu amplius lava me ab iniquitate mea, & a peccato meo munda me, ut in Corde tuo omnibus diebus vitæ meæ merear habitare. Ad hoc enim perforatum est latus tuum, ut nobis patescat introitus: ad hoc vulneratum est Cor tuum, ut in illo, & in te ab omnibus perturbationibus absoluti habitare possimus... propterea vulneratum est, ut per vulnus visibile vulnus amoris invisibile videamus. Quomodo hic ardor melius ostendi potest, nisi, quod non solum corpus, verum etiam ipsum Cor lancea vulnerari permisit... Quis illud Cor tam vulneratum non diligat? Quis tam amantem non redamet?

D. Bonaventura, (a) agens de Christi vulneribus hæc habet: „ O amantissima vul„nera

(a) Stim. Div. amor. c. 1.

„ nera Domini nostri Jesu Christi! cum in „ ea subintrarem, perveni ad intima viscera caritatis suæ, ibi inhabito . . . ibi „ tanta abundo dulcedine, ut tibi non valeam enarrare. O cæcitas filiorum Adæ, „ qui per hæc vulnera in Christo nesciunt „ introire! Beatitudo Angelorum patet, „ & circumstans paries ejus confractus est, „ & vos introire negligitis. Crede mihi, „ o homo, quia, si in Jesum per hæc angusta foramina introire volueris, non solum anima, sed etiam corpus tuum quietem ac dulcedinem mirabilem inveniet . . . „ & si ita accidit de corpore, quanta putas animam frui dulcedine, quæ per illa foramina conjungitur Cordi Christi: „ certe exprimere nequeo: sed experire. „ Ecce aperta est apotheca omnibus aromatibus plena . . . ecce aperta est janua „ Paradisi, & per lanceam militis gladius „ versatilis amotus est: ecce apertus est „ thesaurus sapientiæ, & caritatis æternæ: „ intra ergo per vulnerum aperturam. O „ quam beata lancea & beati clavi, qui „ apertionem hujusmodi facere meruerunt. O si fuissem loco illius lanceæ, „ exire de Christi latere noluissem, sed „ dixissem: hæc requies mea in seculum „ seculi, hic habitabo, quoniam elegi „ eam. O anima, ecce sponsus tuus dul-

 „cissi-

„ ciſſimus præ nimio amore aperuit tibi
„ latus, ut tibi tribuat Cor ſuum!

Illuc quoque ſpectabat Auguſtinus in manuali cap. 23. „ Longinus, inquit, „ aperuit mihi latus Chriſti lancea, & ego „ intravi, & ibi requieſco ſecurus. Quæ Auguſtini verba Doctiſſimus Suarez referens, (a) agens de vulnere lateris Chriſti hæc habet. *Chriſtus vulnerari voluit in ea parte Corporis, qua ejus Cor hominibus quaſi patere poſſet; ut intelligerent ſibi apertum oſtium, per quod in Cor Chriſti ingredi, illicque poſſent requieſcere.*

Idem experiebatur S. Laur. Juſtin. tract. de caſto connub. c. 8. „ Oſtia hæc intue„ mini: lateris, manuumque, pedumque „ fixuras videte Redemtoris: apertæ ſunt, „ introire ne timeatis: intus eſt latitudo „ immenſa, deliciæ inæſtimabiles, & odo„ ramenta, per quæ interiores animæ ſen„ ſus reparantur, & pacatiſſima quies.

Idem teſtatur S. Thomas de Villanova, „ concione 2. in Aſc. Dom. „ Turtur ipſa „ eſt caſta & gemebunda Eccleſia, ſponſi „ ſui ſolatio viduata; cui in hac viduitate „ gemitus continuus pro cantu eſt... ni„ dus turturis pectus eſt dilecti ſui, in quo

„ per

(a) In 3. part. T. 2. diſp. 41. ſect. 1.

„ per lateris aperturam subintrans, secura „ nidificat.

Idem & Guerricus Abbas, sermon. 4. in Domin. Palm. „ Benedictus, qui, ut „ nidificare possem in foraminibus petræ, „ latus perforari sibi tulit; & se mihi to- „ tum aperuit, ut ingrediar in locum ta- „ bernaculi admirabilis ... tuta habitatio, „ fratres mei, turrisque fortitudinis a fa- „ cie inimici: ingredere igitur in petram, „ o homo; & abscondere in fossa humo... „ in fosso latere te ipsum reconde. Vul- „ nus enim in latere Christi, quid, nisi „ ostium in latere arcæ, salvandis a facie „ diluvii... ideo latus suum aperuit, ut „ spiritus Cordis quasi patenti & libero „ meatu aspiret: ibi tuto latebis... ibi „ deliciis afflues.

Verum has affectiones erga Cor Jesu, animique delicias ex illo divinissimo fonte prodeuntes, nemo suavius degustavit, aut mirabilius expertus est, quam selectæ quædam Virgines a Christo Domino præcipuo amore dilectæ, & ab ipso cælesti sponso Cordis sui divitias edoctæ; quarum aliqua testimonia hic apponere operæ pretium visum est. Eminet inter cæteras S. Gertrudis, ex cujus vitæ actis, ac revelationibus perspicuum fit, vix aliam in Ecclesia

Virginem reperiri, in quam tot tamque admirabiles gratias ac favores Deus contulerit: hæc igitur divinitus inſpirata ardentiſſimo ſemper erga Cor Jeſu accenſa ſtudio fuit; atque ex illo ſacratiſſimo fonte infinita gratiæ dona, cæleſteſque delicias perenni fluxu in ſe emanaſſe, teſtatum poſteris ſcripto reliquit. Inſignis eſt in primis ille locus libri 2. cap. 23. (qui liber ab ipſamet virgine conſcriptus eſt) ubi poſt enumerata multa atque mira beneficia, ſibi ab infinita Dei liberalitate conceſſa gratiasque agens pro ſingulis; de beneficiis e Corde Jeſu in ſe profectis ſubjungit in hæc verba, quæ, uti jacent in libro inſinuat: refero. „ Præter hæc omnia, addidiſti
„ etiam mihi inæſtimabilem amicitiæ fami-
„ liaritatem impendere, nobiliſſimam illam
„ Deitatis arcam, ſcilicet deificatum Cor
„ tuum diverſis modis mihi præbendo in
„ copiam omnium delectationum mearum:
„ nunc illud mihi gratis donando, nunc
„ ad majus mutuæ familiaritatis indicium
„ illud cum meo commutando: cum quo
„ Corde, tam occulta ſecretorum judicio-
„ rum ſimul & deliciarum tuarum mihi
„ manifeſtaſti; ac tam amiciſſimis blandi-
„ tiis, animam meam mutoties liqueſeci-
„ ſti; ut, ſi abyſſalem ſuperfluentiam
„ dignationis tuæ ignorarem, mirarer, ſi
„ intelligerem, te vel Matri tuæ benigniſ-

„ ſimæ

„ ſimæ tecum in Cælo regnanti, tales „ blanditias, tam dignantiſſimo affectu ex„ hibuiſſe. Eodem lib. 2. c. 21. hæc re„ fert. Super hæc omnia adjecit inæſtima„ bilis virtus caritatis tuæ, Deus meus, „ hæc dona ſupra dicta tali pacto dignan„ tiſſime obfirmare. Nam, cum die qua„ dam ea beneficia mente revolverem, & „ uſque ad illam præſumtionem ducta fuiſ„ ſem, quod cauſarer te mihi ea beneficia „ more pollicitantium manu ad manum „ non firmaſſe; tua tractabiliſſima ſuavi„ tas his querelis ſe benigniſſime ſatisfa„ cturum promiſit, dicens: ne hoc cauſe„ ris, accede & ſuſcipe pacti mei firma„ mentum. Et ſtatim parvitas mea con„ ſpexit te, quaſi utrisque manibus mihi „ pandere arcam illam divinæ fidelitatis, „ atque infallibilis veritatis, ſcilicet deifi„ catum Cor tuum; & jubentem me per„ verſam more judaico ſigna quærentem, „ dexteram meam extendere, & in ſacratiſ„ ſimum Cor tuum mihi patefactum im„ mittere: & manu mea ſic in Cor tuum „ incluſa dixiſti: ecce dona tibi collata me „ tibi illibata ſervaturum promitto.

In revelationibus Beatæ Mechtildis (de qua Caniſius noſter ita loquitur: Virgo divino ſpiritu illuſtrata, & in ſacris revelationibus probe ſanctequc verſata: (a) tam

F 5 ſan-

(a) l. 1. c. 13. de Mar. V.

ſancta & ſapiens, ut electum Dei organum præclaris divinisque dotibus ornatum, cum viveret, merito haberetur; multaque miranda per illam ſuam ſponſam Chriſtus & docuerit, & oſtenderit) Hæc commemo-„ rantur: (a) *Reſpondit Dominus; do tibi Cor meum in pignus . . . do etiam tibi Cor meum in domum refugii . . . hoc donum unum erat ex præcipuis donorum Dei . . . cæpitque ex tunc mira devotione circa divinum Cor Domini Jeſu affici; & fere, quotieſcumque illi Dominus apparebat, aliquod ſpeciale donum a Corde ejus accipiebat: ſicut patet in multis locis libri hujus. Sæpe etiam ipſa ſimpliciter ita dicere ſolebat: ſi omnia ſcribi deberent, quæ a benigniſſimo Dei corde mihi collata ſunt bona, matutinalis libri quantitatem excederent.*

Alia bene multa de Sacroſancto Corde Jeſu paſſim in dictis revelationibus tam S. Gertrudis, quam S. Mechtildis reperiuntur; quæ conſulto prætermittimus, tum ut brevitati conſulamus: tum quia cæleſtes ejusmodi favores, inexpertæ multitudini concredere fortaſſe minus expediat.

CAPUT

(a) De gratia ſpirituali ſeu revelat. B. Mecht. l. 1. c. 28. ed. Venet. ann. 1558.

CAPUT II.

Satisfit objectionibus.

CUm ex hactenus dictis, & ex iis maxime, quae capite superiori explicata sunt, erui potissimum debeant responsiones ad argumenta contra cultum Cordis Jesu jactari solita; operae pretium videtur, dum ea, quae dicta sunt, ex recenti lectione adhuc memoriae haerent, has objectiones dissolvere. Neque enim alius in hoc opusculo locus opportunior occurret, huic muneri faciendi satis. Age igitur, oppugnantium rationes excutiamus, earumdemque inanitatem, divino aspirante lumine, ostendamus.

OBJECTIO I.

AJebant primo, Cor Jesu rem esse prorsus materialem, adeoque parum idoneam ad solidam fidelium pietatem fovendam, quae, cum esse debeat maxime spiritualis, objecto (hoc scholae verbo uti liceat) a materia magis discreto indigere videtur.

Verum,

Verum, si huic argumento vis aliqua contra cultum Cordis Jesu insit, illo eodem certe æque impetuntur innumera pietatis officia jam in universâ Ecclesia receptissima; quorum nimirum objecta nihilo sunt minus materialia, quam Cor Jesu. Impetitur cultus Corporis & Sanguinis Christi; impetitur cultus plagarum; cultus Crucis; cultus SS. Sudarii; cultus coronæ spineæ; aliarumque sexcentarum ejusmodi rerum, quæ, licet corporeæ ac materiales sint, universæ tamen, Ecclesiæ dignæ visæ sunt, quæ non modo fidelium pietati colendæ proponerentur; verum etiam, ut de earum singulis festi dies solemni pompa agerentur. Quæ sane cum ego sæpius considerarem, mirari non desinebam adversariorum attentionem nullam; quid enim, ajebam, vident ipsi celebrari festum Crucis, festum lanceæ, festum spineæ coronæ cum officio & Missa propriis, ab Ecclesia Rom. probatis: imo unius etiam clavi, quo sacrum corpus fixum, unius spinæ, qua punctum est, festum agi vident: solemnitatem etiam ipsius nominis Jesu, quod mirabilius videri potest, tota Ecclesia celebrari vident; & tamen, dum hæc & similia suis passim hauriunt oculis, in dubium vocant, litigant, pugnant, utrum idem honor Cordi JESU concedi liceat.

Hæc

Hæc posteri credent? hæc sine admiratione audient?

Sed aliam responsionem accipe objectioni factæ elidendæ magis idoneam; ex qua nimirum apparebit, falso illam fictitioque nixam esse fundamento. Immensam quippe errant illi, qui in objecto cultus Cordis Jesu nihil vident nisi materiam: quanquam enim verissimum sit, ipsum Cor Jesu corporeum principaliter a nobis coli; attamen ita colendum proponitur, ut ab aliis rebus maxime spiritualibus, quibus intime conjunctum est, minime separetur. Non separatur a persona Verbi, per quam ad divinum ordinem evehitur; non ab anima Christi, a qua vitam & sensum obtinet, quæque suam ei nobilitatem ac excellentiam totam quasi infundit & communicat; non ab affectionibus ac virtutibus infiniti pretii, quarum cor verum principium, in sensu prædicto, ac sedes est, & a quibus infinitum quoque valorem cor adipiscitur; non ab illis omnibus Spiritus Sancti donis, cælestibusque gratiæ infusionibus supra memoratis, a quibus sanctitatem immensam participiat. Hæc autem omnia cum Cordi Jesu nexu indissolubili conjuncta sint; & ab his ipsis dignitatem, pretium, nobilitatem, sanctitatem, divinitatem, omnem denique perfectionem Cor accipiat; prorsus

ſus neceſſe eſt, ut cultus Cordi adhibitus hæc omnia ſimul & indiviſe attingat: adeo, ut ex his omnibus ſimul ſumtis conſletur unum aliquod totum, quod verum ſit & adæquatum objectum cultus, quo de agimus. Hoc autem ſi verum eſt, ut ſane eſt, evidentiſſime ſequitur, objecto illo cultus noſtri ita ſpectato, nihil eſſe poſſe ſeu in terris, ſeu in Cælis, nobilius, ſanctius, ſublimius, divinius; & quod in præſentia caput eſt, *nihil ſpiritualius, & a materia pura magis disjunctum, ac diſſitum.*

OBJECTIO II.

OBjiciebant ſecundo in hunc modum: Si cultus peculiaris Cordi Jeſu adhibendus ſit, feſtumque proprium in ejus honorem inſtituendum, quidni idem præſtetur honos aliis diviniſſimi corporis partibus? Cur enim potius iſtis, quam cæteris, cum par pro omnibus videatur eſſe ratio? Ergo tot erunt jam inſtituenda feſta, quot ſunt in ſacro corpore diverſæ partes: agetur feſtum pedis, feſtum manus, feſtum capitis, frontis, oculorum, oris, &c. . . . Nec finis erit ejuſmodi celebritatum inſtituendarum: quod certe nemo ſapiens approbabit.

Hoc

Hoc fuit quasi palmare contradictorum argumentum; hoc omni occasione insultantes oggerebant; hoc telo cultores Cordis Jesu ita percelli putabant, ut ab eis nullo conamine aut repelli, aut eludi posse crederent. Denique hoc unico argumento freti, victoriæ securi, prostratos adversarios miserantes aspernabantur. Verum hæc omnia qua veritate, qua soliditate, qua sapientia & prudentia, acta dictaque sint, ex sequentibus animadversionibus planum fiet.

I. Negari nullo pacto potest, infinitum quoddam discrimen esse inter proprietates Cordis Jesu, quæ illius cultum peculiarem suadent; & rationes colendi, quæ ad cæteras sacri corporis partes pertinent: ut ex his, quæ toto superiori capite exposita sunt, perspicuum esse confidimus. Hinc fit, ut tametsi cæteris partibus cultum deferre non expediret (quod ab adversariis errore delusis, tanquam certum assumi videtur) nullum propterea cultui cordis præjudicium afferretur; cum illius prærogativæ supra reliquas partes sint indubitatæ. Eos vero, qui tanta confidentia nos interrogant, cur potius Cordi honorem haberi velimus quam cæteris corporis partibus, facile revincere possumus interrogatione simili: dicant ergo, si placet, cur apud omnes natio-

tiones, sola natura duce, usus invaluerit, quod, si homo aliquis eximie amator, aut beneficus, illustre quoddam amoris ac benevolentiæ pignus relinquere post mortem velit; is non pedem, non manum, non caput relinquat, sed cor? Interrogamus itaque & nos, cur potius cordi hic honos habeatur, quam cæteris corporis partibus? Respondeant adversarii, hujusque differentiæ ab omnibus hominibus assertæ rationem afferant: afferent certe simul eam, quam a nobis expostulant, Cordis Jesu prærogativam.

II. Notandum diligenter est, vehementer errare adversarios, cum assumere tanquam rem certam videntur, adhibendum non esse cultum peculiarem cæteris corporis Christi partibus. Indubitatum quippe est, singulas divinissimi corporis partes, etiam singillatim sumtas, honore infinito dignas esse; cum infinitæ excellentiæ sint, propter conjunctionem cum verbo. Neque hoc a quoquam sine errore manifesto negari posse videtur. Fatendum insuper in singulis sacratissimi corporis partibus, præter illam rationem universalem, e conjunctione cum verbo petitam, qua honore infinito in communi dignæ redduntur; peculiarem inesse proprietatem, qua unaquæque pars peculiari quoque veneratione & affe-

ctione

ctione digna efficitur. Quod, ut ftatim perfentias, optime ac religiofe lector, infpice, precor, animoque perluftra facrofancti corporis partes fingulas. Infpice frontem illam ex una parte majeftate humano-divina refulgentem; ex altera fpinea corona redimitam, plurimoque vulnere cruentatam. Infpice divinos illos oculos cælefti modeftia ac gravitate confpicuos, quorum fuavitate confpectuum mifericordiam ubique fpirantium, tot peccatores ad pœnitentiam adducti funt. Os illud facrum intuere, ex quo tot oracula, tot cæleftia ad falutem documenta, tot admonititiones, exhortationes, allocutiones, divina vi ac fuavitate condita prodiere. Aures illas falvatore dignas confidera, peccatorum precibus femper pervias, & ad miferorum poftulationes exaudiendas unice factas. Manus illas contemplare infinita poteftate præditas, divina liberalitate ac munificentia commendabiles, tot patratis miraculis ac prodigiis admirandas, denique tot collatis in homines beneficiis, ac fixuris maxime clavorum amabiliffimas. Sacra genua confpice, toties ad Deum tibi placandum in oratione humi fixa. Pedes fanctiffimos intuere, tot itineribus, laboribus ac fævis demum clavorum vulneribus veneratione noftra, amore, amplexibus, ac repetitis ofculis digniffimos. Totum deni-

que corpus plagis a planta pedis usque ad verticem pro te conscissum contemplare, & fatere, verissimum esse, quod diximus, in singulis divinissimi corporis partibus, peculiarem aliquam reperiri rationem, qua fidelium venerationem, admirationem, amorem, miserationem, amplexus, oscula, intimamque viscerum commotionem omnimodis mereantur. At in his certe affectionibus verus interior cultus consistit.

Ergo, inquies, jam singulis sanctissimi corporis partibus cultus adhibendus erit? Id quidem omnino sane, si de cultu privato sermo sit; sed nondum, si de publico. Nam, quod ad privatum cultum attinet, eum non modo licitum & honestum esse, sed etiam sanctum & in Ecclesia usurpatum Sanctorum exempla declarant. Quis enim ita peregrinus in rebus spiritualibus sit, qui ignoret, animas vitæ interiori deditas in contemplando corpore Christi assidue versari; ejusque diversis partibus venerationem singillatim adhibere solitas: quo in exercitio, & magna se spiritus voluptate frui; & solidum pietatis, amorisque præsertim alimentum reperire testantur. Inde oratio illa D. Bernardi numeris astricta, mellifluі doctoris affectibus plena ad singulas corporis Christi partes; ad pedes, ad manus, ad genua, ad pectus, ad

Cor,

Cor, &c. quæ in operibus illius editis post epistolas collocata reperitur. Inde oratio illa pervulgata, Sancto Ignatio, aliisque familiaris: Anima Christi sanctifica me. Corpus Christi salva me. Sanguis Christi inebria me. Aqua lateris Christi lava me &c. Inde aliæ similes affectiones, quas passim in operibus & actis Sanctorum reperire est.

Itaque de cultu quidem privato dubitationi locus esse non potest. Sed non continuo inde sequitur, publicum quoque cultum adhibendum esse: non, quod singulæ partes corporis Christi dignæ non sint, sunt enim dignissimæ; sed, quod ad publicum cultum non sufficit rei dignitas; sed aliæ præterea requiruntur convenientiæ, de quibus judicium ferre penes Ecclesiam est. Illud autem in primis requiritur, ut Deus divinam suam voluntatem Ecclesiæ manifestare certa aliqua ratione dignetur; aut privatis revelationibus, aut miraculis patratis, aut indita inspiratione quadam universali, uti semper alias in similibus casibus contigisse, ex Ecclesiasticis historiis certum est.

Igitur, hoc in re nostra diligentissime observandum est: nimirum, cum agitur de novo aliquo cultu in Ecclesia generaliter

 ter

ter inducendo, non hominum hoc opus esse, sed Spiritus Sancti. Neque putandum, institutionem ejusmodi publicam ac constantem, a cujusvis hominis voluntate aut arbitrio pendere posse. Humanæ hoc certe sapientiæ aut potentiæ non est, sed solius Dei, qui hominum corda solus inflectit; cujusque providentia Ecclesiæ suæ invigilans ac bono consulens, diversa religionis officia, diversis temporibus exoriri facit; ea ratione, eoque tempore, prout major sua ipsius gloria, & fidelium utilitas exigunt. Inde effectum est, ut ea pietatis exercitia, quæ jam constituta videmus, non omnia simul fidelibus proposita sint; sed alia aliis temporibus, citius aut serius, juxta divinam electionem ac beneplacitum.

His præmissis responsionem ad objectionem propositam duobus verbis concludimus: Cor Jesu in cultu nostro aliis Sanctissimi corporis partibus præferimus, tum, quia id exigunt prærogativæ & excellentia singularis Sanctissimi Cordis, uti fuse jam explicatum est: tum præcipue, quia sic est voluntas Dei, cujus indicia minime dubia toti jam Ecclesiæ patent; ut constare credimus ex iis, quæ libro præcedenti de origine, progressu, ac natura piissimi cultus exposita sunt.

OB-

OBJECTIO III.

Opponebant tertio, officium hoc noſtrum erga Cor Jeſu novitatis redargui: ac præterea multis ac gravibus impugnationibus virorum etiam doctorum ac piorum patuiſſe: itaque ex hoc duplici capite ſuſpectum eſſe debere.

Reſponſio facilis eſt. Et quidem quod ad novitatem attinet. I. Negamus, pias erga Cor Jeſu affectiones, in quibus interior cultus ac præcipuus conſiſtit, novitatis inſimulari poſſe: ut conſtat ex teſtimoniis Sanctorum ſuperius adductis, & conſtabit adhuc ex iis, quæ libro III. dicenda ſunt. II. Fatemur, novam eſſe rationem Cor Jeſu venerandi; quippe quæ cultum publicum inducit, ac certis exercitiis circumſcribit: ſed ea novitas ſi juſtam cultus noſtri calumniandi cauſam præbeat, eadem certe calumnia inferri potuit omnibus pietatis, officiis, quotquot actis retro ſeculis in Eccleſia nata ſunt: cum nullum ſit, quod aliquando novum non fuerit, initium enim habuiſſe neceſſe eſt. Ergo ad repudiandum novum aliquem cultum, ſola non ſufficit novitas; niſi etiam rationibus evincatur, rejiciendum eſſe, aut tanquam pravum, aut frivolum, aut ſuperfluum: quod

ut evincatur de cultu Cordis Jesu, non est sane, cur timeamus; cum ejus veritas, soliditas, sanctitas, tot jam argumentis demonstrata sit, atque iterum iterumque toto hoc opusculo sit demonstranda.

Jam, quod spectat ad impugnationes, hæc reprehensio si alicujus ponderis est, noster hic cultus communem certe habet cum omnibus insignioribus religionis officiis, quæ in Ecclesia extant: quorum nimirum exordia non minoribus contradictionibus patuere. Vidimus supra, qua importunitate, qua pervicacia, qua atrocitate, festum Corporis Christi impugnatum fuerit. Scitur, quanti S. Bernardino Senensi constiterit institutio cultus Sanctissimi Nominis Jesu. Ac, ne inutiliter per singula eamus, constat, omnia divinæ misericordiæ opera ad Ecclesiæ decus animarumque bonum destinata, nunquam sine ingentibus obicibus ac difficultatibus ad exitum esse perducta; eoque graviores & atrociores contradictiones passa esse, quo præstantiora fuere, Deoque gratiora. Cujus mali hi duo semper extitere fontes præcipui; ex una parte non cessat malus dæmon Dei consiliis obsistere, omnesque contendit nervos tum sua, tum suorum opera, ut bonum omne subvertat: ex alia parte, ut est hominum ingenium & indoles, necesse est eos, in re-

bus

bus suo arbitrio relictis, necdum ab Ecclesia definitis, in varias scindi opiniones, sibique invicem contradicere; ductos videlicet (ut fere contingit) studiis, cogitationibusque contrariis. Itaque neque ex hoc capite exortarum contradictionum, officio huic nostro inferri præjudicium potest. Imo decebat, congruumque omnino erat, ut officium Christo Domino carissimum gratissimumque, hoc quasi contradictionis ac persecutionis signaculo, quo similia opera insignita semper fuere, minime careret.

OBJECTIO IV.

QUarto denique objiciebatur a nonnullis, hoc officio erga Cor Jesu dividi quodammodo Christum; cum non totus, qualis est, colatur & adoretur, sed per partes: contra dictum Apostoli: divisus est Christus? sed piget profecto nugis ejusmodi confutandis immorari.

I. Textus Apostoli inepte admodum adducitur, cum luce meridiana clarius sit, ni il a mente Apostoli esse alienius ejusm di interpretatione: ut ex simplici loci inpectione cuique evidentissime patebit. Neque minus ineptum ac frivolum est, quod dicitur de divisione Christi: quasi vero magis dividatur Christus per cultum adhi-

 bitum

bitum ipſius Sanctiſſimo Cordi, quam per cultum adhibitum ejus carni, corpori, ſanguini, nomini, plagis, &c. . . . An forte dividi etiam Chriſtum dicemus, cum varia illius myſteria, aut varii vitæ illius ſtatus, vel variæ illius virtutes, ſingillatim coluntur ac celebrantur. Colitur enim a fidelibus infantia Chriſti, vita ipſius privata, jejunium in deſerto, vita apoſtolica, vita patiens, vita glorioſa. Colitur ſingillatim nativitas Chriſti, Circumciſio, adoratio Magorum, præſentatio in templo, fuga in Ægyptum, paſſio, reſurrectio, Aſcenſio. Conſiderantur etiam ſeorſim ac coluntur Chriſti virtutes, humilitas, patientia, obedientia, caritas, manſuetudo, &c. . . . An ergo his omnibus exercitiis in Eccleſia communibus dividi Chriſtum dicetur? quid autem in cultu particulari Cordis Chriſti ſeorſim ab aliis corporis partibus, minus pium aut religioſum reperiatur; aut cur magis in eo exercitio dividi Chriſtus dicendus ſit, ego certe non video; & quantum judico, nemo ſapiens exiſtimabit.

OBJECTIO V.

QUinto aliqui in rebus theologicis controverſiiſque ſcholaſticis ſubtilius verſati, varia contra cultum Cordis Jeſu jactabant; quæ hic diſſimulanda non ſunt,

ut ex responsis veritas magis magisque eluceat. Ajebant igitur.

I.

Primo. Non solum induci in Ecclesia cultum ac festum novum, jam ex solo novitatis capite reprobandum; sed talem insuper cultum ac festum induci, quod aliis in Ecclesia receptis, omnino esset dissimile. Nam cultum seu festum partis integralis (qualis est Cor) in supposito vivente nullum aliud in Ecclesia celebrari. Præterea alia festa sive communia sive particularia ad Christum pertinentia, omnia in ipsam Christi personam resolvi; ita ut festum Nativitatis v. g. Circumcisionis, Resurrectionis, Ascensionis, &c. sit vère festum Christi nascentis, circumcisi, resurgentis, ascendentis: similiter festum Crucis, vulnerum, coronæ spineæ, &c. sit festum Christi, crucifixi, vulnerati, spinis coronati, &c. hoc vero festum Cordis, quid erit? an forte festum Christi cordati?

II.

Secundo. Ad eandem dissimilitudinem spectare, quod in isto novo cultu Cor Jesu non modo proponitur ut terminus adorationis, verum etiam ut terminus orationis: ita ut in praxi postea tradenda (ut in lib. III. videbitur) orationes & exercitia

 propria

propria dirigantur ad Cor Jesu; quasi ipsum Cor, ipsa esset persona Christi: qui orandi modus videtur contrarius rerum naturis, ac rectæ rationi dictanti, solam personam esse posse terminum idoneum orationis.

III.

Tertio. Festum istud novum videri prorsus superfluum ex parte duplicis finis, propter quem institui petitur; nimirum respondendi amori Christi, & reparandi injurias ipsi in altaris Sacramento inflictas. Nam ad respondendum amori Christi, jam alia omnia Christi festa instituta esse; præsertim festa passionis, vulnerum, coronæ spineæ, clavorum, &c. & hæc abunde sufficere. Ad reparandas autem injurias Christo in Eucharistia illatas, ipsam solemnitatem Corporis Christi, & octavam integram celebrari.

IV.

Quarto. Gratuito supponi, festum Corporis Christi habere pro objecto ipsum Corpus Jesu: ut eo nimirum exemplo aliunde accersatur, si fieri potest, authoritas pro tuendo festo Cordis Jesu. Verum, cum solemnitas Corporis Christi celebretur in gratiarum actionem pro beneficio institutionis tanti Sacramenti; dicenda est habere pro objecto hanc ipsam institutionem, potius

tius quam Corpus Jesu; adeoque nullum inde deduci posse firmum argumentum pro festo Cordis. Neque vero plus urgere rationem petitam ex festis Crucis, vulnerum spineæ coronæ, & similium. I. Quia generaliter loquendo, omnia festa habent pro objecto principali Deum ipsum: sunt enim instituta primario & præcipue vel in laudem Dei simpliciter, vel in memoriam & gratiarum actionem beneficiorum ab eo acceptorum. II. Quia, cum festa hic memorata, uti dictum est, resolvantur in personam Christi, horum objectum dici debet ipsa persona Christi potius, quam crux, vulnera, aut spinæ: quibus sane rebus ratio objecti cultus rationabilis vix convenit.

RESPONSIO.

QUanquam his omnibus argumentis contra cultum Cordis Jesu subtilius quam verius factis, solidam responsionem prudens quisque & attenus lector facile eruere possit ex iis, quæ jam hoc libello explicata sunt, ut mox indicabitur; juvabit tamen hoc loco, singulis punctis, solutionem pressius & distinctus adhibere. Itaque;

I. Ad

I.

Ad primum respondemus, negando simpliciter, cultum, seu festum Cordis Jesu, quicquam habere dissimile ab aliis seu cultibus, seu festis jam in Ecclesia receptis. Dissimilitudo siqua sit, tota est in objecto ab aliis diverso: sed hæc dissimilitudo omnibus festis communis est; habent enim singula, objectum proprium ab aliis diversum, & necessario dissimile. Aliam autem diversitatem aut dissimilitudinem in modo ac ratione cultus, quæ sola culpanda esse potest, nullam prorsus in hoc cultu Cordis Jesu agnoscimus. Id vero, quod in probationem adducitur, scilicet nullum aliud festum partis integralis in supposito vivente ab Ecclesia celebrari, mera est hallucinatio: celebratur enim festum Corporis & Sanguinis Christi; celebratur festum Pedum, Manuum, Lateris, in festo quinque vulnerum; celebrantur in variis locis alia festa similia; imo celebratur festum Nominis, quod certe videtur res minus idonea ad cultum religiosum terminandum. Præterea, si Cor Christi vere ex se, cultu religioso dignum est; & aliunde voluntas Dei, quoad hoc, satis Ecclesiæ nota sit (quæ duo toto hoc opusculo demonstrare contendimus) parum certe refert, quod aliud festum simile nondum esset in Eccle-

sa constitutum; nam ab uno denique initium sumi necesse est: sane quidem, cum festum Crucis, aut festum Nominis Jesu, primum instituta sunt, nullum tale festum prius erat.

Jam vero, doctrina illa, quæ affertur de festorum resolutione in personam Christi, tametsi veritate niteretur, nihil prorsus festo Sanctissimi Cordis noceret: facilis enim ac vera esset responsio, festum Cordis Jesu resolvi in festum Christi amantis. Sed nobis modus ille explicandi non videtur esse legitimus: si enim admittatur saltem universaliter. I. Quid dicetur de festo Sanctissimi nominis Jesu? de festo Sudarii, & similium? Qua ratione festa illa resolventur in personam Christi, melius quam festum Cordis? II. Doctrina illa æque impetit cultum etiam privatum tam Cordis, quam aliarum partium Sacrosancti Corporis Christi: siquidem cultus privatus non aliud certe objectum habet, quam cultus publicus; atque adeo uterque in idem prorsus resolvi debet. Certo autem constat, cultum privatum diversarum partium Corporis Christi, esse per se sanctum, & a Sanctis universaliter usurpatum. III. Qui hanc doctrinam adstruunt, videntur aliunde in errore versari: dum enim contendunt, festum Crucis v. g. resolvi in Christum

cruci-

crucifixum, innuere volunt, objectum *festi* Crucis, nullo modo esse ipsam Crucem; sed solam personam Christi; adeo, ut ipsi Cruci omnem auferant rationem objecti ejusdem festi: quod certe errore non caret, ut paulo post videbitur. Hanc autem *illorum* esse mentem, hinc patet, quia finis ab ipsis in his objectionibus intentus, plane est, ut persuadeant, Cor Jesu non esse objectum idoneum ad terminandum cultum fidelium, neque posse ab Ecclesia in ejus honorem festum congruenter institui. Cum autem valde se premi sentiant argumento desumto ex festo tum Crucis, tum vulnerum, ac similium, propter rationum parilitatem; neque vis hujus argumenti infringi ullo modo queat, quamdiu ipsi Cruci, aut vulneribus ratio idonei objecti cultus religiosi constabit; ut hanc a se molestiam depellerent, adinvenerunt modum illum, ut dicerent festum Crucis esse festum Christi crucifixi. Sed nos sic urgebimus. Cum dicitis, festum Crucis esse festum Christi crucifixi, vel vultis objectum ejusmodi festi esse Christum solum, vel Christum simul cum Cruce. Primum sine errore dici non potest, ut patebit attendenti, & ex sequentibus constabit. Si secundum; ergo jam Crux ipsa habet rationem objecti indivise cum Christo; & redit vis argumenti pro Corde Jesu, de quo illud ipsum pari ratione

ne dicemus. IV. Fatemur ultro omnia festa ad Christum pertinentia, resolvi debere in personam Christi; sed non illa resolutione vana, ac mere vocali in objectione proposita, verum alia magis reali, nimirum quatenus persona Christi est principium, ratio, & finis omnis religiosi cultus, rebus Christo conjunctis delati. Nam Crux v. g. colitur & adoratur ea præcise ratione, quia Crux est Christi conjuncta cum Christo, sanctificata contactu personæ Christi, respersa sanguine Christi. &c. Relatio autem illa ad personam Christi, nequaquam impedit, quominus cultus vere & immediate deferatur Cruci ipsi; quæ doctrina omnium Theologorum esse videtur: ergo idem prorsus dicendum de Corde Christi.

II.

Ad secundum: In festo Cordis Jesu instituendo, aut celebrando, nullum plane modum observari volumus diversum ab illo, quem Ecclesia observat in festis supra nominatis; sive in officio divino ordinando, seu in Missa propria, aliisque piis cerimoniis huc pertinentibus. Ansa autem vituperandi, quæ sumitur ex praxi, in qua formulæ orationum diriguntur ad Cor Jesu, vana est. Caret enim hic orandi modus omni reprehensione: I. Quia privatim adhibe-

hibetur, estque omnino voluntarius ac liber, & adhibetur in aliis pietatis exercitiis: cuique certe in ea re affectum suum sequi licet. II. Cum Cor Jesu animæ personæque Christi intime & indissolubiliter conjunctum sit, sane oratio, quæ ad ipsum Cor dirigitur, eodem tempore, eodemque actu, necessario dirigitur ad ipsam animam & personam indivise; ut supra, l. 1. c. 4. explicatum est: adeoque hic orandi modus nequaquam videri potest, hominibus saltem attentis, contra rerum naturam, aut rectam rationem. Quod autem orando, non persona Christi, sed cor ipsum appelletur, invocetur, laudetur, id fit piissime, ex affectu erga ipsum Cor: quem affectum Christo esse gratissimum ex variis Sanctorum testimoniis ac revelationibus a nobis allatis & afferendis liquido constat. Certe Ecclesia ipsa orationes & laudes publico ac solemni cultu dirigit ad Christi Crucem, quamvis de se materialem & inanimam. (a) *O Crux ave spes unica ... auge piis justitiam, reisque dona veniam. O Crux splendidior cunctis astris, mundo celebris, hominibus multum amabilis, sanctior universis, salva præsentem catervam, in tuis hodie laudibus congregatam. O Crux venerabilis, quæ salutem attulisti miseris, quibus te efferam præconiis, quoniam vitam nobis cælitem*

(a) In offic. div. festi exalt. S. Crucis.

litem præparasti. Crux fidelis inter omnes, arbor una nobilis. Hæc est arbor dignissima in paradisi medio situata. Supra omnia ligna cedrorum tu sola excelsior. Crux præcellenti decore fulgida, &c. Si ergo ab Ecclesia universa ejusmodi orationes, laudes & præconia ad Crucem ipsam materialem & inanimam diriguntur; quanto magis hic orandi & laudandi modus conveniet Cordi Christi? Quæ enim comparatio Crucem inter & Cor Jesu?

III.

Ad tertium: Ubi noster hic cultus superfluitatis arguebatur; respondemus sic: I. Nullum pietatis officium per se sanctum, ac idoneum ad amorem Christi in fidelium cordibus excitandum, & inflammandum, haberi potest superfluum: Tale autem esse officium erga Cor Jesu, ex toto hocce libello constare confidimus. II. Habendum præ oculis, hic agi præcipue de Corde Jesu, in cujus honorem festum instituendum est: nullum autem simile festum habetur adhuc in Ecclesia; ergo istud supervacuum non est. III. Finis duplex hujus pii officii proprius, nimirum respondendi amori Christi, & reparandi injurias ei in Sacramento inflictas, considerari debet ut ratio peculiaris colendi Cordis divinissimi; nimirum quatenus respicitur, ut est amoris ardentissimum,

ssimum, simulque ob ingratum hominum animum afflictissimum: quemadmodum fuse c. 4. l. 1. explicatum est. Finis autem ille, sic contractus ad Cor Jesu procul dubio non reperitur in aliis festis, atque ita non est superfluus. IV. Objectum proximum festorum in objectione designatorum, videlicet passionis, vulnerum, coronæ, clavorum, &c. non est proprie amor Christi, sed dolores. In festo autem Cordis Jesu, amor, quo Cor illud sanctissimum ardet, est objectum proximum festi, indivisim cum Corde ipso; adeo, ut affirmari vere possit, amorem Christi erga homines, in hoc festo proprissime ac immediate attingi; quod sane ad festi hujus commendationem magna consideratione dignum est. V. Institutio festi Crucis, aut Passionis Christi, nihil obstitit, quominus postea instituerentur alia festa in objectione appellata: cur igitur hæc ipsa obstare juste queant institutioni festi Cordis Jesu longe excellentioris. VI. Certum videtur, finem saltem præcipuum institutionis festi Corporis Christi nunquam fuisse, ut injuriæ ei in Sacramento inflictæ reparentur (ut c. 5. l. 1. dictum est) neque vero in eo fine comprehendi ullatenus potuerunt injuriæ illæ, quibus in ipsa festi solemnitate, ac durante tota octava plerumque Christus est expositus: finis autem primarius festi sanctissimi

simi Cordis est hæc ipsa reparatio Cordi amantissimo & afflictissimo exhibenda: ergo festum hoc nostrum ex nullo capite videri potest superfluum.

IV.

Ad quartum: Quæ hic prolata sunt circa objectum festorum tum Corporis Christi, tum Crucis, tum vulnerum & similium, paucis Theologis, nisi vehementer fallimur, probari poterunt. Et quidem, quod attinet ad festum Corporis Christi, rationes supra adductæ c. 1. sufficienter ostendunt, Corpus Christi verum esse hujus solemnitatis objectum: quod certe vel ex ipso nomine ab Ecclesia solemnitati indito, aperte comprobatur. Vocatur enim hæc solemnitas simpliciter & sine addito, *Festum Corporis Christi*; ergo vere est festum Corporis Christi; vel error & hallucinatio est in ipso nomine: quod sine causa urgentissima dicere fas non est, præsertim cum in omnibus aliis festis objectum proprium ex appellatione propria dignoscatur. Neque propterea a ratione objecti ejusdem festi excludi volumus memoriam accepti beneficii, & institutionem Sacramenti: potest enim objectum ejusdem festi esse multiplex. Sed sane nemo negaverit, præcipuum objectum publici cultus in hac ce-

leberrima solemnitate esse ipsum Sacramentum, quod videlicet tanta pompa ac magnificentia adorandum ubique fidelibus proponitur; quodque tantis gaudiis, lætitiis, ac jubilis, in templis & supplicationibus tota Ecclesia prosequitur. Quid est autem aliud hoc Sacramentum, quam ipsum Corpus & Sanguis Christi?

Quod addebatur de objecto festi crucis, vulnerum, & similium, eidem errori obnoxium videtur; ut patebit ex sequentibus animadversionibus, quas hic ex doctrina Theologorum adjicimus, ad similes difficultates, quæ nasci possunt, prævertendas.

Primo: Res quælibet sacra, etiam corporea, materialis, & inanima, maxime vero illæ, quæ ad personam Christi pertinent, cultu religioso dignæ sunt; eoque majori, quo Christo sunt conjunctiores: hinc cultus reliquiis Sanctorum, templis ipsis, Cruci Christi, clavis, coronæ spineæ, lanceæ, sudario, & multo magis corpori & sanguini debitus. Hunc autem cultum Deo gratum esse, de fide est.

Secundo: De re qualibet sacra, ejusmodi cultu religioso digna, festum peculiare institui ab Ecclesia potest, cujus finis sit cultum illum dictis rebus publice adhibere;

eumque in cordibus fidelium excitare, augere, promovere. Inde festa Crucis, Sudarii, spineæ Coronæ &c. ab Ecclesia instituta.

Tertio: Quanquam verissimum sit, Deum finem esse principalem ac primarium omnium festorum, quæ demum omnia ad ejus honorem primario ordinata sunt, tanquam authoris omnium bonorum, & universæ sanctitatis, in quem omnis denique cultus ultimum referri debet; tamen hoc non impedit, quominus in celebratione festorum alia dentur objecta proxima, immediata & specialia, a quibus ipsa festa denominantur & specificantur. Negari enim non potest, quin festa B. Virgini sacra v. g. aut sanctis particularibus, ut Petro, Paulo, habeant pro objecto proximo ipsam B. Virginem, ipsum S. Petrum & S. Paulum, in quorum videlicet memoriam celebrantur. Idem prorsus, atque eadem ratione dicendum est de rebus sacris etiam corporeis ac inanimis, ut Cruce, Sudario, &c.

Quarto: Fines primarii in festorum institutione varii simul esse possunt; ut cultus Dei, gratiarum actio, memoria beneficii alicujus accepti, &c. Verum cum illis finibus universalibus facile conjungitur

 finis

proximus, immediatus, & specialis colendi vel sanctum aliquem, vel aliam rem sacram, ut diximus; sunt enim fines illi inter se subordinati.

Quinto: Hinc dicendum omnino est, festa instituta in honorem rerum illarum sacrarum etiam corporearum, res illas vere respicere, easque vere pro objecto habere. A qua doctrina si discedatur, jam nomina festis indita falsam habebunt significationem: si enim Crux v. g. non esset objectum verum festi sanctæ Crucis, eo ipso festum Crucis falso dicitur festum Crucis: in errorem inducuntur fideles, ususque ipse Ecclesiæ in celebratione festorum fallaciæ plenus est. Idem dicendum de festo nominis Jesu, de festo vulnerum, de festo corporis & sanguinis: nimirum objecta propria illorum festorum esse ipsum nomen Jesu, ipsa vulnera, ipsum corpus & sanguinem. Et certe cum de fide sit, res illas dignissimas esse cultu, quid obstare potest, quo minus habeantur pro veris objectis festorum, quibus nomen earum inditum est?

Hæc si accommodentur festo Cordis Jesu, apparebit, nullam in hujus festi institutione majorem esse posse difficultatem, quam ea, quæ esse potuit in institutione aliorum festorum ad personam Christi pertinen-

tinentium: nihil enim omnino petitur circa hoc feſtum Cordis, quod aliis commune non ſit.

OBJECTIO VI.

Supereſt, ut graviſſimæ omnium difficultati ultimo loco faciamus ſatis: quæ, cum diverſæ ab aliis, quas hactenus attulimus, ſpeciei ſit, ſolutionem alterius generis, ac difficiliorem requirit: nempe priores illæ ad intellectum pertinent, hæc ad voluntatem; & ſi tollatur hæc una, aliæ ceſſabunt: eſt enim hæc aliarum quaſi radix ac fons. Et quæ tandem illa? nimirum cultus hic noſter plerisque non arridet, non ſapit, non placet; ſeu id oriatur ex innata quadam repugnantia, ut ſunt diverſa hominum ingenia, diverſa ſtudia, diverſæ ideæ; ſeu ex tentatione ac fraudibus diaboli, quibus viri etiam docti, piique aliquando ſubjacent; ſeu demum ex defectu divini luminis, quod Deus non omnibus æque diſtribuit: ut ut ſit, certum eſt, cultum Cordis Jeſu plerisque, ut dictum eſt, non placuiſſe; nec placere. Hinc contentionum fomes; hinc pronitas ad oppugnandum; hinc mira facilitas ad aſſentiendum rationibus contrariis etiam leviſſimis; hinc renixus argumentis faventibus etiam graviſſimis; hinc moroſitas in admittendis re-

sponsionibus etiam solidissimis; hinc obstinatio animi in præjudicio semel concepto, retinendo. Certe in illis, quibus idem cultus placet, qui eum sequuntur & amant, nihil simile cernitur: non offenduntur, non conqueruntur, non disceptant, nihil objiciunt, objectisque vix commoventur. Adeo verum est, præcipuam intelligendi difficultatem non raro in voluntate residere. Verum hæc cum ita sint, quæ demum ratio quisve modus nobis suppetere potest, hanc difficultatem superandi; cum id efficere divinæ potius videatur esse potestatis, quam humanæ; Dei nempe solius est immutare Cor. Fatendum sane cum istis hominibus, non tam agendum argumentis ad intellectum convincendum factis; quam precibus, aliisque rationibus ad voluntatem flectendam idoneis. Igitur osores illius cultus Cordis Jesu oramus & obsecramus, ut animum tantisper ad sequentes animadversiones adjicere, earumque momenta coram Deo ponderare velint.

Considerent primo. Num ad reprobandum cultum quemlibet, præsertim jam a multis receptum & usurpatum, alicujus roboris sit hoc argumentum. Plerisque viris etiam doctis ac piis non placet, non arridet, non sapit; ergo rejiciendum. Refelli enim subito potest argumento prorsus simili.

Mul-

Multis æque piis ac doctis placet, arridet, sapit; ergo retinendum. Sane reprobantium authoritate ita retunditur, ut vim omnem ac pondus prorsus amittat.

II. Num viri sapientis sit, ex gustu proprio rem istiusmodi definire velle; cum sensus nostri, in his maxime rebus spiritualibus, atque a divino lumine admodum dependentibus, sint fallacissimi.

III. Optime hæc duo stare posse simul, & quod hoc nostrum pietatis officium solidum sit, atque ad veram animi sanctitatem conferat; & quod aliqui tamen eo nec delectentur, nec juventur. Siquidem non una omnibus ad virtutes semita est; non omnes una ratione ad perfectionem aguntur; non omnes æqualiter omnibus exercitiis delectantur, aut juvantur; alius sic, juxta Apostolum, alius autem sic. Varia sunt dona spiritus, varii orationis modi, varii sensus, variæ exercitationes, variæ praxes; quibus pietas foveri, ac nutriri potest, ac solet. Quid ergo mirum, si in cultu Cordis Jesu, non omnes idem experiantur ac sentiant?

IV. Cum agitur de rebus ad vitam interiorem ac mysticam pertinentibus, ut hic fit, vix de illis sanum ferre judicium eos

posse, qui in ea vita exercitati non sunt: neque enim ad hæc discernenda sola sufficit communis scholæ doctrina, nisi accedat peculiare lumen haustum tum ex Patribus, tum ex Sanctorum Sanctarumve actis, in quibus rationes illæ modique admirabiles, quibus Spiritus Sanctus selectas animas ac puritate eximias sibi & Christo sponso conjungere solet, conspiciuntur; tum denique (quod melius ac desiderabilius) ex certa viarum illarum interiorum experientia. Porro, qui hoc divino lumine carent, facile decipiuntur, dum res istas supernaturales naturali sensu metiri volunt. Heu quam multa secreta cælestia, quæ doctos sua sæpe scientia inflatos penitus latent; & humilibus ac simplicibus a Deo revelantur! impletur enim, his quoque diebus, illud Christi Domini oraculum, a viris illis doctis sibi nimirum præfidentibus nunquam satis meditandum. *Confiteor tibi Pater, quia abscondisti hæc a sapientibus & prudentibus, & revelasti ea parvulis.* Ea autem, quæ ad excellentiam ac divitias divinissimi Cordis Jesu pertinent, in harum rerum numero reponi certo posse, ac debere, experientia Sanctorum demonstrat.

V. Multa superius de Corde Jesu ex variis Sanctis ac Doctoribus attulimus, alia-

quæ non pauca adhuc adjungemus inferius, ex quibus constat, Sanctos illos, (inter quos Bernardus & Bonaventura, Gertrudis ac Mechtildis, aliique ejusmodi numerantur) constat, inquam, illos summa reverentia, summo amore, affectuque tenerrimo Sacrosanctum Cor Jesu esse complexos. Porro nefas est credere, Sanctos ejusmodi inania verba jactasse; aut illudere voluisse; aut fucum fecisse: sentiebant procul dubio intus in corde, quod exterius tanto cum affectu vocibus exprimebant. Nos miseri (quæ nostra in spiritualibus egestas est) eadem non experimur, quia luce eadem ac gratia non perfundimur.

VI. Denique, Christianos illos cujuscunque ordinis sint, qui cultum Cordis Jesu, similiaque pietatis officia contemnenda putant; quique gravioribus, ut sibi videtur, intenti curis, hæc quasi levia suaque attentione parum digna negligunt ac despiciunt, admonebimus: nihil hominibus vere christianis videri debere pretiosum aut magnum, nihil æstimatione sua & attentione dignum, præter id, quod Deo gratum est; quod ad Dei ac Christi gloriam confert; quod majorem Christi scientiam & amorem ingerere potest. Hoc ipsum divinissimus & amabilissimus Redemtor noster

ster mire expressit, his verbis: *Hæc est vita æterna, ut cognoscant te solum Deum verum, &, quem misisti, Jesum Christum.* Hoc idem inculcant toties repetitæ in scripturis sacris Spiritus Sancti sententiæ, vanitatem rerum omnium, præterquam scientiæ Dei, divina plane vi exprimentes: inter quas hæc in præsentia animo occurrit, qua nulla animi christiani contemplatione dignior. (a) *Non glorietur sapiens in sapientia sua, & non glorietur fortis in fortitudine sua, & non glorietur dives in divitiis suis: sed in hoc glorietur, qui gloriatur, scire & nosse me.* Hæc igitur una vera gloria censenda est, scire & nosse Deum. Hæc una vera vita, scire & nosse Christum. Hinc, quicquid aptum est ad ingerendam divinam illam scientiam, hoc ipso haberi debet pretiosius, æstimabilius, optabilius cunctis aliis rebus humanis. Jam vero pietatis exercitia, de quibus tractamus, ejusmodi sunt, ut ex eorum institutione, necesse sit, scientiam & amorem Christi in animis efflorescere, Deique gloriam vehementer augeri: unde patet, quo loco in æstimatione fidelium, qui vere fideles sunt, hæc eadem institutio reponi debeat. Atqui ut in re nostra hæreamus, stabilito semel cultu Sanctissimi Cordis Jesu, qualis hocce libello describitur, quis æsti-

(a) Jerem. 9. 23.

æstimare queat, quam immensa vis actuum præcipuarum virtutum Jesum respicientium, adorationis, amoris, contritionis, gratiarum, petitionis, &c. inde proditura sit? Quis numeret infinita opera pia ad hunc eundem cultum pertinentia; templorum aditiones, voluntarias expiationes, Sacramentorum tum pœnitentiæ, tum Eucharistiæ multiplicatas receptiones, exercitationes humilitatis, pœnitentiæ, misericordiæ? His adde gratiarum abundantiam, ex eodem cultu quasi fonte, tum ad peccatorum conversionem, tum ad justorum perfectionem, universæque Ecclesiæ ædificationem ac splendorem, divina liberalitate manantium? Et hæc quidem, non uno in loco aut civitate aut provincia aut regno, sed in omnibus orbis christiani partibus; non uno die aut mense aut anno, sed futuris in perpetuum seculis duratura. Quid autem æstimatione nostra, attentione nostra, cura nostra, studio ac zelo nostro dignum est, si hoc non est? Et tamen reperiuntur inter fideles, qui hæc frivola suaque attentione parum digna judicent; qui bonis hujusmodi spiritualibus, divinis, æternis, Dei ac Christi gloriam directe ac proxime spectantibus, alia, nescio, quæ bona, humana, caduca, misera præferunt, suaque attentione digniora putant. O cæcitas humanæ mentis! O pudor! O

probrum

probrum cordis in schola Christi nutriti & educati!

CAPUT III.

Excellentia cultus Cordis Jesu ex fine excellentissimo declaratur.

DIximus superius excellentiam cujuslibet pietatis officii mensurari debere, Primum, ex rei excellentia, quæ colenda proponitur: & hoc quidem punctum duplici superiori capite absolutum est. Tum ex excellentia finis cuilibet officio propositi: est enim in confesso apud omnes eo nobiliorem & excellentiorem actionem necessario esse, quo finis agentis nobilior & excellentior est. Jam vero finis cultui nostro propositus, hic est præcipuus, quemadmodum lib. 1. explicatum est; ut injuriæ amantissimo Cordi ab hominibus ingratis inflictæ, maxime in altaris mysterio, eluantur, sarciantur, compensentur. Hujus porro finis excellentia quanta sit, ut melius intelligi possit, duplex omnino adhibenda consideratio est. Altera de amore Jesu erga homines; altera de hominum erga Jesum ingrato animo, maxime in Eucharistiæ sacramento. Sic enim amorem im-

immensum Cordis Jesu cum incredibili hominum duritie comparando, apparebit, & quam justa sit amantissimi Redemtoris querela; & quam æqua postulatio, ut violatus ejus honor reparetur; & denique, quam sancta, & homine christiano digna exhibita idoneis obsequiis & operibus postulata reparatio, in qua demum finis intentus positus est. Ego vero, quanquam me imparem tantæ rei explicandæ prorsus sentio, conabor tamen, cum opus susceptum id exigat, aliquid circa illa delibare, quod ad animos permovendos aliquantum aspirante gratia conferre possit.

De amore JESU erga homines aliquid attingitur, quantum ad propositum nostrum satis est.

CHristus Jesus immensam Patris in homines caritatem exprimere volens, omnia paucis his verbis divina plane sapientia complexus est. *Sic Deus dilexit mundum, ut filium suum unigenitum daret, ut omnis, qui credit in illum, non pereat, sed habeat vitam æternam.* Nihil majus, nihil divinius dici potuit. Nos divinam illam sententiam ipsimet Jesu accommodemus: nulla aptior, nulla convenientior, incredibili ipsius amori significando. Sic Jesus dilexit

mundum, ut ſemetipſum daret, ut omnis, qui credit in illum, non pereat, ſed habeat vitam æternam. Quis dilexit? Quos dilexit? Quantum dilexit? Hæc breviter perpendamus. Jeſus, Filius Dei Altiſſimi, Patri per omnia æqualis, univerſorum Dominus & conditor, nullius egens, ſibique ſe ſolo ſufficientiſſimus ac beatiſſimus; hic homines dilexit, homines, inquam, natura ſua viliſſimos, Deique dilectione per ſeſe omni ex parte indigniſſimos: dilexit, cum jam ad communes naturæ miſerias innatamque vilitatem, peccati etiam fœditatem adjecerant. Jacebant miſeri, infinitis obruti malis, quibus emergere nullo conatu, nullo humano conſilio poſſent: Deo inviſi, diabolo ſubjecti, extorres cælo, æterniſque ſuppliciis addicti, in pejora quotidie ruentes, cupiditatibus effrenatis ſervientes, ad omnia ſcelera projecti, infinitorumque criminum colluvie ſpurciſſime deformati, Dei majeſtatem violare iramque cæleſtem provocare non ceſſantes: hos homines, ita comparatos, tam viles, tam fœdos, tam turpes, tam dignos odio Dei contemptuque, Jeſus dilexit; opem ferre miſeris conſtituit, maliſque omnibus, quibus premebantur, erutos immenſis bonis cumulare geſtivit. Hoc autem conſilium non neceſſitate ulla cogente, non proprio impellente commodo, non ſpe ulla,

non precibus cujusdam adductus, sed sola animi magnitudine, suoque duntaxat susten-tatus amore suscepit. Jam vero, quanto amore dilexit, quam incenso, quam vehe-menti, id vero non modo non exprimi ver-bis, sed ne cogitatione quidem comprehen-di potest. Tantopere dilexit, ut cæco quodam, si ita loqui fas est, & impotenti amore accensus fuisse videatur; certe qui-dem nullum in amore modum tenuit, suo nempe honore & commodo, sua dignitate, suisque demum omnibus rationibus postha-bitis, fecit hominum causa, quod nemo alius homo pro homine, non servus pro domino, non subjectus pro Rege, non filius pro parente fecit unquam, facturusve est. Sic dilexit, ut seipsum daret; daret, inquam, morte afficiendum ac crucifigen-dum. Deum infensum habebant homines: hinc cæterorum malorum origo: Jesus, ut Patrem placaret, divinamque vindictam a nocentium cervicibus averteret, se Patri obtulit, debitas hominibus pœnas ipse lui-turus; acceptaque a Patre conditione, ad opus se accinxit, remque ita executus est, ut orbem universum tanti prodigii admira-tione defixerit: sua namque omnia homi-num causâ devovit, opes, gloriam, digni-tatem, otium, vitam ipsam, illorum feli-citati posthabuit. Abjectis primum orna-mentis omnibus personæ suæ majestati de-

bitis, semetipsum exinanivit servi formam accipiens: in extrema rerum omnium egestate nasci voluit, totamque vitam traduxit in paupertate, vigiliis, laboribus, ærumnis, periculis, persecutionibus, incommodis denique omnibus, quibus infirmitas humana obnoxia est: nihil animo spectans aliud, quam ut hominum saluti consuleret. Ad hunc unum scopum cuncta vitæ divinissimæ momenta contulit: ut ne voculam quidem emiserit, non gressum ullum fecerit, non lacrymam fuderit, suspiriumve traxerit, nisi hominum gratia & amore. Verum parum fuit vitam omnem saluti hominum sic impendisse; majus quidpiam immensus poscebat amor: infinitæ caritati aliter satisfieri non poterat, quam significatione quadam infinita: majorem autem caritatem nemo habet, quam ut animam suam ponat quis pro amicis suis. Huc amor Jesu pervenit: animam suam pro hominibus posuit; mortem pro illis oppetiit: at quam mortem? Recole o anima christiana genus mortis; recole vincula, alapas, sputa, flagella, spinas, clavos, crucem denique, cui Jesus affixus est, & obstupesce, Dominum majestatis huc hominum amore fuisse compulsum. O amorem immensum! O vim dilectionis incredibilem! O caritatem solo Jesu dignam! Huic porro caritati bona omnia, quibus nunc

nunc fruimur, aut quæ ſperamus in futurum, accepta referre debemus. Si vivimus, ſi conſervamur incolumes, ſi dæmonum inſidias vitamus, ſi tentationes vincimus, ſi æternis ignibus non crememur, ſi a Deo diligimur, ſi filii ejus & hæredes nominamur & ſumus: denique, ſi felicitatem æternam ſperamus, hæc omnia Jeſu caritati adſcripta debemus.

Quid tanto amori rependere homines debuere.

AGe jam, ut ad rem noſtram propius accedamus, quid amantiſſimo Redemtori ad homines iterum venienti, & inter ipſos in Euchariſtia commoranti, ſperare ab ipſis licuit obſequii, humanitatis, benevolentiæ, amoris, gratiarum? Quo pacto a fidelibus, poſt tot amoris monumenta, poſt tot ac tanta collata beneficia accipi tractarique debuit, qua pietate, quo ſtudio, quo grati animi ſenſu, quo amoris ardore? Hæc vero cum animo facilius concipi poſſint, quam verbis exprimi; liceat ſermonis imbecillitatem certis parabolis adjuvare. Finge tantiſper animo, ſubjectos rebelles, poſt impiam a rege legitimo eodemque beneficentiſſimo defectionem, ab immani tyranno armis appetitos ac crudeliſſime ſubjugatos,

bonis spoliatos, omnique malorum genere oppressos, justissimas rebellionis pœnas luere, sine ope, sine solatio, sine spe. Hoc rerum statu, si Regis filius unicus sortem ingrati populi misertus, innata clementia, animique magnitudine ductus, opem ferre miseris cogitaret, consiliumque susciperet eos in pristinam libertatem vindicandi; si arma ipse caperet, bellique defungi periculis vellet; si pugnare ipse, corpusque hostium telis objicere non dubitaret: quæ mens demum horum populorum esse deberet, cum princeps generosissimus post partam periculo suo sanguineque victoriam, repressa hostium feritate, longeque a regni finibus repulsa, e prælio revertens pulvere consperfus, sudore ac cruore madens, in rebellium oculis appareret; veniamque commissi sceleris benignissime impertiens, perduelles Patri reconciliaret, pristinisque juribus restitueret? Quæ gens esset tam inculta, tam horrida, tam immanitate fera, quæ hac clementia, his beneficiis, hoc amore non tangeretur, gratumque animum, quaqua demum via liceret, ostendere non gestiret? Finge iterum, amicum reperiri tam fidelem, tamque alto præditum animo, qui, ut amico in præsenti mortis periculo constituto, opem ferat, mortique imminenti eripiat, certo exitio se libens volensque ipse objiciat, ac pro amico

co mortem oppetat. Quid eo casu sentire par esset eum, qui tam insignem amoris testificationem accepisset? Si tibi ipsi, qui hæc legis, simile quippiam accideret: si te fato quodam adversaque fortuna, crimine majestatis implicitum, certæ addici morti contingeret; tibique amicus esset tam generosus, qui, ut te periculo eriperet, tentatis frustra omnibus se demum ipse pro te moriturus offerret: si petitionem urgeret, votique demum compos factus, te ipse vinculis exolveret, eisdemque, inspectante te, onerari se pateretur: si eum ad supplicium tibi destinatum rapi videres, si ferale pegma hilari vultu tui amore ascendentem, caputque lictori abscindendum dantem cerneres: si infamem mortem subiret lætus, præclare secum agi putans, vitæ suæ dispendio tuam servare incolumem; suumque in te amorem tam illustri significatione testatum tibi relinquere: quibus tu demum animi sensibus, quibus oculis huic spectaculo assisteres? Quæ tuæ cogitationes essent? Qui cordis affectus? Quæ voces? Quæ lacrymæ? An tu, si non ferreo & adamantino pectore es, amici tam fidelis, tam benefici, tam magnanimi oblivisci posses, aut de eo unquam cogitare absque intimo ac tenerrimo grati animi sensu?

Cogita jam, quid facturus esses, si contra omnem expectationem, repentino & inopinato quodam miraculo, hunc amicum divina vi a morte redivivum, tibi reddi contingeret. Quo pacto eum ad te venientem exciperes? Quid illius gratia faceres? quid te facere certe par esset? Ille vero quid a te, tuoque amore jure suo expectare deberet?

Harum parabolarum ad rem nostram adaptatio, cunctis in promtu est, neque nostro indiget eloquio. Sed heu! quam pusillæ, quam infirmæ sunt, adductæ comparationes ad Jesu amorem explicandum! Quam parum aptæ ad exprimendum, quid ei ab hominibus debeatur! Nullus unquam Rex pro subjectis, nullus amicus pro amico fecit, quæ fingendo narravimus: & si fecissent, nihil nisi homines essent, qui pro hominibus sui similibus passi essent. Tu solus o Jesu, ad hæc, quæ commemoravimus, vere præstanda adduci amore potuisti; & Deus es. Tu vere Rex ille es potentissimus, ac beneficentissimus, Rex Regum, & Dominus dominantium, qui, ut viles rebellesque subjectos æternis suppliciis dignos, ab durissima peccati ac Diaboli servitute liberares, arma ipse cepisti, acerrimeque pro salute eorum dimicasti. Tu eos ab imminenti exitio sudoribus, periculis

riculis, fusoque sanguine vindicasti, & in libertatem filiorum Dei asseruisti. Tu ille es amicus fidelissimus, immenso quodam ardens amore, qui, ut amicos æternæ addictos morti, e tanta calamitate eriperes, morti ipse te, volens libensque objecisti; iratum Patrem orasti supplex, veniam ut peccatoribus largiretur. Ille exorari se non est passus, nisi conditione adjuncta, ut tu pro nocentibus satisfaceres, pœnasque lueres illis debitas. At quam tandem satisfactionem ac luitionem exegit? Tormenta videlicet tum corporis, tum animæ crudelissima, contumelias, opprobria, flagella, sputa, mortem denique Crucis acerbissimam. His, his impensis, emenda tibi nostra salus fuit: at te, O amator invictissime, tam acerbæ conditiones non absterruere, non a proposito dimovere potuere: quicquid injunctum fuit amplexus es, ad plura difficilioraque paratus, si fuisset opus. Proh summe Deus! quid igitur facient homines tui causa? Quid facient, ut amori tuo respondeant, seque meritorum tuorum memores, gratosque exhibeant? Heu! tum temporis, cum pro nobis tam dira patiebare, o amator dulcissime, ignotus omnibus, nihil pro tuo illo immenso amore, præter offensas, ac ludibria referebas. Verum hodie, cum jam a nobis cognosceris, quis sis, & qualis sis: cum jam omnia tua

nobis intime perſpecta ſunt, perſonæ dignitas, miſericordia, amor, beneficia, labores, vita, & mors; quid nos demum facere decet, ut meritorum tuorum magnitudini quoquo modo reſpondere poſſimus? O ſi nobis tua iterum frui præſentia liceret! O ſi nobiscum iterum verſari, iterumque commorari dignarere! Quæ nobis lætitiæ & exultationis materies? Veni, veni dulciſſime & amantiſſime Jeſu, redi ad nos; hanc cæteris tuis beneficiis gratiam adde, ut te ipſo frui, tibique ipſi grates debitas amorisque ſigna coram rependere poſſimus. Ecquem tandem eligere locum poteris, ubi aut impenſius colare, aut amere vehementius?

Hæc vota, quæ quisque noſtrum toto pectore facturus fuiſſet, Jeſus amoris ſui vi multo ante prævenit: redivit ad nos ſponte ſua, verſari iterum, iterumque commorari apud homines voluit; verſari, inquam, & commorari apud homines voluit; non jam brevi aliquo annorum ſpatio, ut prius, ſed usque ad ſeculi conſummationem: non alio certe fine ductus, quam ut ſuo conſtantiſſimo erga nos amori ſatisfaceret, nobisque pulchram occaſionem præberet, noſtro viciſſim erga ipſum amori faciendi ſatis. Neque vero favore illo inexpectato amor Jeſu

Jeſu contentus fuit; majus aliquid & amabilius noſtri cauſa molitus eſt; hoc ſuæ præſentiæ beneficium, alio beneficio cumulavit, quod nos non cupere modo, aut ſperare, ſed ne cogitare quidem potuiſſemus: nempe ita nobiſcum eſſe voluit, ut cum unoquoque noſtrum intime conjungi cupiverit: modum autem hujus conjunctionis ſtupendum plane, & ab ipſo ſolo Jeſu excogitandum, ac perficiendum invenit, altaris Sacramentum inſtituendo, quo Corpus ſuum & Sanguinem, ſub ſpecie panis & vini in eſcam & potum nobis præbuit; ipſeque in viſcera noſtra deſcendens animas noſtras in vitam æternam alere voluit. Hoc porro amoris prodigio cætera beneficia ita cumulavit, ut infinitam ſuam caritatem, ſuamque omnipotentiam exhauſiſſe penitus videatur.

Ergo, quæ ſumma votorum erat, amantiſſimum Jeſum iterum poſſidemus. En apud nos eſt: habitat in medio noſtri, eodem ſemper amore ardens. En adeſt, & eo in ſtatu adeſt, ut nobis longe carior & amabilior eſſe omnino debeat; in hoc enim amoris myſterio ſe totum nobis tanta benignitate tantaque familiaritate tradit, ut curam omnem ſui, ſuarumque rerum nobis ultro committat, penitusque relinquat. Noſtrum erit habitationis illius locum aptum in-

investigare. Nostrum, templa, in quibus resideat, ædificare. Nostrum, altaria, super quæ immolandus pro nobis est, erigere. Nostrum, supellectili necessaria templa & altaria instruere. Demum quicquid opportunum ad cultum, ad ornatum, ad decorem videbitur, suppeditare nostrum erit. Non alios ille ministros, qui sibi inserviant, non alios aulicos, sociosve, qui sibi assistant, secumque versentur, exoptat. Denique in medio nostri ita est, ut pro nobis duntaxat ibi sit, ac totus pro nobis sit: aliorum honores, obsequia, munera respuit; a solis fidelibus deposcit, & expectat. O felicem igitur populum christianum tanto honore dignatum! Lætare, gens superis acceptissima, exulta, triumphos age. En! quod cupiebas, impletum est: vota tua cumulata sunt. Fruere præsentia illa amantissimi Redemtoris: utere facilitate adeundi, invisendi, colloquendi: vias illas tam multiplices amorem tuum, intimosque pectoris sensus ipsi coram testificandi, toto pectore amplectere. Erumpat demum amor ille tuus modis omnibus infirmitati tuæ possibilibus; nullumque alium grato animo tuo ac zelo præscribe limitem, quam quem amantissimus Dominus suo amori, suisque beneficiis præfinivit.

In-

Ingratus hominum animus expenditur.

QUid vero ad hæc homines? Quid obsequii, quid amoris, quid gratiæ Jesu Domino retulere? O rem incredibilem! post tanta beneficia, amoremque tantum, nihil non modo gratiæ & amoris, Christo Jesu inter homines habitanti a plerisque repensum est; ut potius odium, injuriasque sustinere coactus fuerit. Rem hanc tantisper expendamus, atque amori, qui unquam extitit, maximo, duritiem, quæ esse possit, maximam opponamus.

Et vero, in quamcumque demum orbis christiani partem oculos conjiciam, occurrunt illico infanda undique ingratissimi animi monumenta. Hoc primum, quod magna Christianorum pars in hæresim lapsa Christi præsentiam in Sacramento negavere, amantissimumque Dominum inter illos habitantem agnoscere obfirmato animo renuere. Fecerunt id, quo nihil acerbius amanti contingere potest, cum non modo gratia pro beneficio accepto nulla refertur, sed ipsum etiam beneficium acceptum fuisse negatur. Illam porro primam injuriam aliæ infinitæ secutæ sunt, quas commemorare quam-

quamquam horret animus, tamen, ut aliquid de iis attingamus, finis nobis propositus omnino exigit. Ergo præſentiæ divini benefactoris ſemel abjecta fide, hæretici cæco quodam furore quaſi perciti, rabieque acti, omnia nefanda contra Jeſum in templis noſtris reſidentem perpetravere. Parum fuit ſacras ædes, in quibus habitabat, expilare, ſuccendere, a fundamentis diruere, aras evertere, Sacroſancta tabernacula diſturbare, Sacerdotes mactare, ſacra vaſa rumpere, profanare, ſexcentisque execrandis modis polluere. Parum, inquam, hoc fuit, ſacrilegas etiam manus in ſacras pyxides inferre auſi ſunt; quodque audire refugiunt aures, mensque recordari perhorreſcit, ſacroſanctum Chriſti Corpus in terram per contemtum abjectum, luto & ſordibus conſpurcatum pedibus protrivere, canibusque ad manducandum objecere. O Jeſu, huccine, te coëgit amor? tantumne valuit apud te deſiderium manendi nobiscum? At hæc non ſemel aut iterum, non brevi aliquo dierum ſpatio, aut uno duntaxat in loco commiſſa ſunt; verum ſexcentis in locis, lateque patentibus provinciis ac regnis idem furor graſſatus eſt, ipſaque ſecula perduravit.

Et hæc quidem ab hæreticis: Catholici vero quid? Certe cum ipſi Jeſum in Eucha-

chariſtia præſentem agnoſcant, ſumma omnia ab eis expectanda fuere: & ecce novum ex injuriis modo relatis incentivum amoris! Scilicet cum hoc ineffabile ſacramentum Jeſus inſtituebat, prævidit ſane, quid hæreticorum aliorumve hominum furore paſſurus eſſet; hoc, inquam, certo prævidit, nec tamen impeditus aut retardatus eſt, quominus hoc tam inſigne beneficium nobis conferret: nihili ducens tam indigna pati, modo ut eſſe nobiſcum poſſet. O quid igitur expectandum a Catholicis? Certe ſi opes ſuas omnes Jeſu colendi cauſa profundant; ſi de Jeſu dies noctesque cogitent; ſi ab illius præſentia disjungi ſe nunquam permittant; ſi pedibus ejus provoluti, a templis, ubi reſidet, non diſcedant; ſi coram illo nonniſi proſtrati humique reptantes honoris cauſa conſiſtant; nihil profecto faciant, quod officium adverſus tantum hoſpitem, quod amor in tam benevolum amicum, quod gratus animus erga tam inſignem benefactorem non exigat. Age ergo; Catholicos intueamur, & quo pacto ab illis Jeſus acceptus ſit, contemplemur. Infandum dictu! non modo nihil eorum, quæ præmiſimus, a pleriſque Jeſu cauſa fieri cernimus, ſed ne ipſas quidem communiſſimas amoris & obſequii ſignificationes adhiberi videmus: non modo non profundi opes ædibus ſacris ornandis,

ſed

ſed eas omnino neceſſariis ornamentis deſtitui: non modo de Jeſu aſſidue non cogitari, ſed eum prorſus oblivioni tradi: non modo ſingulari eum reverentia & honore non coli, ſed irreverentiis, ſacrilegiis, ac contumeliis affici. Heu! quam multæ ſunt ædes ſacræ divina Jeſu præſentia cohoneſtatæ, ruri maxime, & in pagis ac oppidulis; imo etiam in magnis perſæpe civitatibus, ubi patronorum incuria aut avaritia, Jeſus pauperius habitat, miſeriusque, quam habitare ſoleant vel infimæ conditionis cives. Nihil his in ædibus non modo magnificum aut pulchrum, ſed ne concinnum quidem & mundum; omnia vilia, obſoleta, immunda, horrorem potius parere apta, quam pietatem ac reverentiam excitare. Ego quidem, cum mihi iter habenti, alio-ve caſu, non ſemel in ejusmodi templa ingredi contigit, templa, inquam, tuguriis, expoſitisque villis ſimiliora, quam ædibus ſacris; cum ruinoſa ædificia conſpexi, tectaque ſtramentaria hiantibus ſæpe rimis diſſuta, imbribus ventisque pervia, parietes luto paleisque temere obductos, pavimentum ſordibus horridum; cum aras ſacras vilibus vidi veſtitas pannis, detritis, laceris, quibus ſine dedecore honeſta perſona tegi non poſſet; hæc attonitus contemplans, imo pectore ſuſpirans, dixi: O Jeſu tune hic præſens ades! O Rex gloriæ
tene

tene in hoc tugurio habitare! Inter has sordes diu noctuque versari! Hæc de te Christianorum cura! His te laciniis induunt! His tibi vasis inserviunt! At ipsi certe apud se lautius & mundius habent. O fidem Christianorum extinctam, qui Deum suum sic negligunt! O infinitam Jesu patientiam, qui hæc sustinet! Verum ad alia minus ferenda, divinoque Cordi acerbiora transeamus, nimirum amantissimus Dominus in amoris sui mysterio latitans, oblivioni prorsus a plerisque traditur, solusque in templis suis, velut ignotus ac peregrinus derelinquitur. Quot enim reperias catholicos, qui nunquam de Jesu apud eos habitante cogitant, nunquam ad eum officii causa accedunt, nunquam visitatione dignantur: qui non modo dies, hebdomadas, menses, sed annos ipsos effluere sinunt, sine ulla aut amoris, aut grati animi peculiari significatione. Itur quidem ad templa frequentius, festis saltem diebus, sacrificii causa: at eone spiritu illuc fideles confluunt, ut Jesu Redemtori suo debitos honores deferant, gratosque se pro beneficiis acceptis exhibeant? nihil minus. Atque ita contingit, ut cum homines inter se, parentes, cognatos, amicos, benefactores, Magnates adire sæpe officii causa soleant; Jesus ipse amicorum fidelissimus, benefactor munificentissimus, parens amantissimus,

tiſſimus, Rex Regum & Dominus dominantium, ſolus in ſuis ædibus deſeratur, ſine amicis, ſine aulicis, ſine cultoribus. Quæ derelictio eo illi acerbior accidere debet, quod urbes noſtras, noſtri duntaxat gratia, ſolaque utilitatis noſtræ ratione ductus incolit. O ſi ſic cum terreno Principe ageretur! ſi ſubjecti, ſi aulici, ſi filii, qui omnia ab ſuo Rege ac patre accepiſſent, ſic cum eo ſe gererent; ita illum negligerent ac contemnerent: quo demum animo id cerneremus?

Verum hæc adhuc parva ſunt, ſi cum injuriis, quibus Jeſus inter ipſos Catholicos expoſitus eſt, comparentur: irreverentias dico, ſacrilegia, cæteraque peccata in templis committi ſolita; quæ hic commemorare non eſt animus, præſertim, cum cunctis nota ſint. Hoc dixiſſe verbo ſufficiat, nullum eſſe tam exiguum principem aut dominum, cui præſenti non major deferatur honos, quam Jeſu in domo ſua a multis defertur. Imo in privatis honeſtarum perſonarum ædibus decentius agi, quam agi plerumque ſoleat in templis; ubi nihil frequentius eſt, quam fideles videre, ipſo etiam ſacrificii tempore, aut ſtantes, aut indecore ſedentes, aut libere & immodeſte colloquentes, oculos circum quaque petulanter verſantes, invicem fabulan-

tes ac ſalutantes; eo denique ſe prorſus modo gerentes, quo in foro aut in profano conſeſſu aſſolet.

Jam quid dicam de acceſſu ad ſacram menſam, ubi Jeſus ipſe ſumitur, nobisque intime copulatur? Amore ille totus ardens ſe nobis tradit, nos contra ægre ac frigide accedimus; imo bene multi accedere negligunt, cogendique ſunt Eccleſiæ minis, & intentatis æternis ſuppliciis. Alii ſacrilegos amplexus Jeſu dare non horrent. Cæteri ferme omnes ſine amore, ſine ſenſu, ſine præparatione Sacramentum ſuſcipiunt. Ad Miſſæ Sacrificium quod attinet; quo demum pacto, aut in eo celebrando Sacerdotes, aut in audiendo alii fideles ſe habere ſolent. De Sacerdotibus quidem, ſi mores plerorumque, modumque ſacrificandi conſideres, jam Miſſam munus aliquod e popularibus eſſe dicas ad pecuniam lucrandum utile, quod celeriter & expedite conficere pulchrum ſit. Quam imparati multi accedunt! Quam indecore rem ſacram faciunt! Quam irreverenter ſacroſanctum panem manibus tractant! Panis ille, quem ſine ſacro quodam horrore ac fremitu tangi non liceat, heu tangitur, jocoque movetur tam irreligioſe, tam præcipitanter, ut non caro Chriſti, ſed vile panis fruſtulum videatur. Cæteri fideles, nihilo ſan-

ctius erga diviniſſimum myſterium afficiuntur: multi intereſſe negligunt; alii nonniſi cum ſatietate ac moleſtia aſſiſtunt. Itaque fit, ut eo ipſo tempore, quo Jeſus ſe Patri æterno victimam pro peccatis hominum offert, ipſi homines, cum hoc ſciant adeſſe, tamen aut renuant, aut ita negligenter adſint, ut continuis animi vagationibus ad diverſa ſe diſtrahi patiantur.

En igitur (ut tandem ad concluſionem veniamus) En quo pacto Jeſus ad homines rediens, acceptus ab illis eſt: hi honores illi delati: hic amor repenſus: hæ grati animi ſignificationes exhibitæ. Audiant hæc omnes, quibus æqui juſtique amor ineſt: quotquot humanitatis ſenſu tanguntur: audiant, & inauditum inhumanitatis prodigium erubeſcant, & exhorreſcant. Repetamus ſane, quæ toto hoc capite a nobis fuſius dicta ſunt, & in pauca contrahamus, ad pudorem & horrorem acrius, ſi fieri poteſt, excitandum. Jeſus univerſorum conditor, populorumque omnium ſupremus Dominus, ſed Chriſtianorum præcipua quadam ratione Pater & Rex; ille ipſe, qui de cælo illorum gratia deſcendit, vitæque ſuæ momenta ſingula eorum ſaluti & incolumitati conſecravit; qui tormenta crudeliſſima, Crucisque mortem ſuſtinuit, ut eos ex inferorum incendiis eriperet,

ret, aditumque in paradiſum reſeraret; ille ipſe Jeſus amoris ſui impetu actus, ut a Chriſtianis ſeparari nunquam poſſet, Sacramentum Corporis ſui inſtituit, mediisque in urbibus noſtris habitare voluit: ſexcentis nunc locis præſens adeſt, nobis proximus ac vicinus, eodemque ſæpe tecto nobiſcum utens; & tamen Jeſus non amatur, oblivioni datur, negligitur, derelinquitur, contemnitur, injuriis ac contumeliis appetitur. O prodigium! obſtupeſcite cæli ſuper hoc: nihil ſtupore veſtro dignius. Tuque obſtupeſce terra, quæ hæc vides. Vos mortales, qui hæc cernitis, fremite indignabundi. Cognoſcant hæc infideles ac barbaræ gentes, & exclamabunt: O populum Chriſtianum immanem prorſus ac ferum! Quam orbis denique partem tam agreſtem tamque horridam incolunt? Sub quo tam duro tamque aheneo cælo ſpirant, ac vivunt? An cor carneum, ut cæteri populi, an ferreum potius gerunt? Quid enim, amore Dei ſui, & tali quidem, tantoque amore eorum duritiem non emolliri? Nullam amoris ſcintillam excitari? Quid, ingratum eſſe poſt tot beneficia: hoccine hominum eſt, an belluarum? O Cor Jeſu ſacratiſſimum, omnium cordium nobiliſſimum, generoſiſſimum, tenerrimum, qui tui eſſe ſenſus debent? Quam acerbus dolor, cum ſic amorem tuum contemni vi-

des? Huccine conatus omnes tui, labores, vigiliæ, tormenta recidere, ut ingratos denique faceres?

Querela Christi justissima: eique satisfaciendi necessitas.

ET hæc quidem sunt, quæ Jesum cogebant apud sponsam illam suam, de qua superius dictum est, conqueri. *Cor suum detegens; vides Cor meum, Cor, inquam, illud tanto hominum amore succensum, ut nihil intentatum reliquerit, quo amorem suum significaret.* Ego miseriis hominum permotus, eosque malis infinitis, quibus oppressi jacebant, eripere cupiens, nullo meo suadente commodo, sed amore solo, quo illos complector, incitatus, e cælo veni, formam servi accepi, memetipsum exinanivi, illisque me similem per omnia reddidi; corpus humanum indui cunctis infirmitatibus cæteris communibus obnoxium, vitam vixi laboribus ærumnisque plenam; quicquid egestas, vigiliæ, fames, sitis, frigus, æstus, hominum invidiæ & odia afferre malorum possunt, hoc omne illorum gratia sustinui. Parum hoc fuit, gravius quidpiam justitia Patris, amorque meus poscebant: sanguine litandum fuit, vita prodigenda, suppliciοque Crucis finienda. Nihil

Nihil hæc amoris mei vim & impetum retardarunt; corpus vinculis, alapis, ſputis, clavis, ſpinis vexandum dilaniandumque tradidi, fudi ſanguinem, exhauſtæ ſunt venæ: Cruci denique, ego innocens, ego ego Dominus, ego Deus, pro nocentibus, pro ſervis, pro vilibus creaturis ſum affixus. At poteram certe minori diſpendio eorum ſaluti proſpicere, poteram gutta ſanguinis, poteram lacryma. Verum hoc amoris mei vim immenſam non ſatis declaraſſet. Oportuit amorem infinitum, ſigno aliquo amoris immenſo eſſe teſtatum. His omnibus majus aliquid amor meus excogitavit: Corpus meum & Sanguinem hominibus in cibum, potumque tradidi, ut una res quodammodo effici cum illis poſſem. His certe eorum emolliri corda debuere; eoſque gratos futuros poſt tanta beneficia ſperare certe fas erat. Sed O ſpes falſas, inaneſque labores meos! *Horum hominum maxima pars non modo ſe gratos non exhibent; ut me etiam averſentur, injuriiſque ac contumeliis in hoc amoris mei myſterio aſſidue laceſſant: quod eo acerbius accidit, quod a perſonis etiam mihi dicatis hæc pati cogar.* Unum ergo supereſt amori meo perfugium, unum ſolatium, in tua nimirum paucorumque fidelitate repoſitum. Vos afflictiſſimi Cordis mei mœrorem abſtergite: inflictas injurias vos compenſate:

 vio-

violatum tot injuriis honorem meum vos, si me amatis, sarcite. Et quidem, si scire cupis, quem potissimum honorem & cultum Cordi meo adhiberi velim, accipe: *Abs te peto, ut feria sexta, quæ post octavam Corporis mei proxima sequitur, Cordi meo colendo peculiariter sit dicata: qua die ad sacram mensam accedendo, injuriæ Cordi meo in altaris mysterio inflictæ, eo maxime tempore, quo fidelium venerationi expositus sum, violati honoris reparatione sarciantur.* Hac Jesu querela quid justius? Quid concitandis animis potentius? Et si quis in nobis remanet sensus, siqua adversus amantissimum Redemtorem fides ac pietas, an possumus his illius vocibus non commoveri, omnique ope non conniti, ut ejus desiderio ac petitioni faciamus satis? O vos! quos æqui amor tangit, vos qui Jesum aut diligitis, aut certe diligere cupitis, quæ vestræ cogitationes esse debent, qui Cordis affectus, cum Jesum vestrum prædictis contumeliis expositum cernitis, eumque tam amanter conquerentem auditis? At enim non ipsi vos fortasse in eum injurii fuistis, nullumque tam gravi querelæ locum ipsi dedistis. Esto, sit ita sane; de vobis nihil Jesus habeat, quod conqueratur. Verum hoc cogitate, hocque vobiscum reputate, non satis esse ab injuriis abstinere; officii plane vestri esse, irrogatas

ab aliis injurias compenſare, afflictoque Cordi Jeſu peculiari quadam ratione ac cultu, ſolatium ac conſolationem afferre. An vero filio cariſſimo, qui patrem graviſſimis affici injuriis cerneret, ſatis eſſet, ſe patris inimicis non adjungere, ſeque ab inferenda injuria duntaxat continere? An pietatis potius non eſſet, contumelioſis, totis viribus reſiſtere, patrisque injuriam impedire, ſi poſſet; ſin minus; aliqua via damnum illatum reſarcire, honoribusque extraordinariis patris ignominiam eluere, quantum fas eſſet? An igitur nos minori in Jeſum ſtudio feremur, quam filii ſoleant in parentes, aut in amicos amici? An ego, qui, ſi amicum male tractari mei cauſa videam, ſine dolore ferre non poſſum, nec ſine acri deſiderio damnum illius compenſandi; patiar ſcilicet immotus, ſiccisque cernam oculis, Jeſum Salvatorem meum, amicum fideliſſimum patremque amantiſſimum, crudeliſſimis mei cauſa injuriis affici. Hunc ſciam infinitis propter me in amoris ſui myſterio affectum fuiſſe contumeliis, omnique probrorum genere vexatum, flammis traditum, vulneribus confoſſum, pedibusque impiorum protritum; aliaque omnia perpeſſum, quæ homines perditiſſimi Dæmonum furore afflati excogitare potuere. Hæc ſciam, hæc videbo, hæc recogitare potero, nec commovebor? Et

 ſine

sine sensu doloris remanebo, quasi si hæc nullatenus ad me pertineant, nullaque ego cum Jesu ratione conjunctus sim? Me miserum! Si tam inhumano tamque ferreo pectore sim: si me sic pietas, sic humanitas omnis deserat. Avellatur sane potius e pectore Cor tantæ vecordiæ capax: mori siquidem longe præstat, quam talis perfidiæ reum effici. Heu! heu! dulcissime Jesu, non committam, tua adjutus gratia, ut tantum in me scelus reprehendere unquam possis. Certum mihi fixumque est, me sacrosancti Cordis tui cultoribus adjungere, tuæque tam justæ petitioni ac querelæ satisfacere. Tuis igitur posthac pedibus millies accidens, te in hoc amoris sacramento supplex venerabor: amorem tuum ab ingratis hominibus impie neglectum deflebo, meisque lacrymis sacra illa loca, in quibus resides, tot tantisque flagitiis violata, eluere omni ope conabor. Illam, quam postulas, tam æquam violati honoris reparationem, Cordi tuo sanctissimo humi prostratus mœrens adhibebo. Denique nihil omittam, quo nefanda in te, amoremque tuum perpetrata compensare queam.

Hic jam aliquando mihi quærere liceat: primum, an quidquam esse sanctius possit, homineque Christiano dignius his animi affe-

affectionibus, quas toto præsenti capite excitare conati sumus? tum, utrum religionis officium, quo id unum spectatur, ut pii ejusmodi sensus in animis nascantur, natique alantur & augeantur, solidum sit, veræque pietati consonum, dignumque, quod ab Ecclesia universali recipiatur? Denique, an non deceat, ejusmodi pium officium publicum reddi, cujus nimirum ope, Fideles ad tam sanctos erga Jesum affectus excitari possint? Quemadmodum enim certi dies ad Christi Domini passionis memoriam celebrandam ab Ecclesia consecrati sunt; in quibus opprobria ab amantissimo Redemtore pro nobis suscepta, peculiaribus adhibitis honoribus publice compensantur: ita consentaneum prorsus erat, certos dies pari ratione decerni, in quibus similiter injuriæ, ab eodem in Altaris mysterio acceptæ solemniter quoque sarcirentur. Cum certum sit, Jesum in Eucharistiæ sacramento instituendo, non minorem nobis dilectionem exhibuisse, quam cum pro nobis mortuus est: nec minora in hoc eodem Sacramento tolerasse, quam quæ passionis tempore toleravit.

Atque hæc demum de excellentia finis hujus SS. cultus erga Cor Jesu dicta sufficiant.

CAPUT IV.

Excellentia tum virtutum, quas cultus Cordis JESU complectitur, tum fructus, qui ex ejusdem praxi colligitur.

HÆc ſunt duo poſteriora capita, unde excellentiam cujuslibet pietatis officii certo dignoſci poſſe, dictum eſt. His porro explicandis, nihil jam opus erit immorari diutius, cum ex iis omnibus, quæ hactenus expoſita ſunt, clariſſime intelligi poſſint. Quod enim pertinet ad virtutes, quas cultus Cordis Jeſu complectitur, liquet, eas perfectiſſimas: ubi enim aut fides, aut caritas, aut religio præclarius perfectiusve exercentur? Siquidem univerſus cultus in eo demum conſiſtit, ut Dominum Jeſum frequenti adoratione, amore, gratiarum actione, omni denique officio proſequamur, de injuriis illi inflictis doleamus, eisque, quacumque licet via, abolendis ac compenſandis omni conatu ac cura incumbamus: Sacramenta in hunc finem frequentemus: templa adeamus: expiationem voluntariam adhibeamus: preces huc pertinentes ex imo pectore fundamus. His, inquam, actionibus, his virtutum exercitiis totum

totum hoc erga Cor Jesu officium continetur, ac circumscribitur. Sunt autem hæc, ut apparet, non vanæ ceremoniæ, non signa vacua exterioris pietatis, non ostentus vani, oculis hominum perstringendis, aut auræ populari captandæ accommodati; nihil denique in his reperire est, quod ulli cupiditati servire possit: cuncta solida sunt, cuncta interiora, cuncta sancta, cuncta pietate christiana dignissima; adeo, ut in eo quidem genere, nihil sincerius, nihil solidius, nihil sanctius, nihil Deo ac Christo Jesu dignius esse posse videatur.

Jam ad fructum quod spectat ex hoc officio capiendum, excellentissimum esse convincitur; non solum harum virtutum contemplatione, quas modo diximus, quarum videlicet exercitatione animam infinitis gratiis ditari necesse est; verum duabus præterea de causis, quas obiter attingere juvat.

Primum, quia vix fieri potest, ut quis se assidue in cultu Cordis Jesu exerceat, quin brevi totus amantissimi Redemtoris amore accendatur. Hic est enim hujus officii fructus maxime proprius, ut facile intelligi potest, tum ex ipsa officii natura, de qua dictum est, tum ex usu & praxi, de qua postea. Idem vero evincitur animad-

madversione sequenti: duplici nimirum via amorem Jesu adipisci omnino possumus. Primo Dei mera liberalitate: cum ille scilicet vel precibus nostris exoratus; vel opus aliquod ad sui gloriam præstitum munerandi causa; amorem illum, munus omnium maximum, misericorditer elargitur. Tum labore nostro, accedente semper auxilio gratiæ: cum nimirum ea media adhibemus, quæ natura sua ad amorem Jesu in animis procreandum aptissima sunt. Qualia esse constat in primis, consideratio amabilissimarum Jesu perfectionum, ejusdemque in nos amoris ac meritorum recordatio. Jam vero affirmare sine dubitatione possumus, nullum esse pietatis officium, quod duplicem hunc amoris Jesu consequendi modum luculentius complectatur, quam cultus sacrosancti Cordis Jesu. Sive enim divinum hunc amorem procreari velis consideratione amoris Jesu erga nos, ejusdemque beneficiorum; nulli plane officio ejusmodi consideratio magis convenit ac propria est, quam huic ipsi, de quo tractamus: quod ex superioribus duobus capitibus manifestum est. Sive amor Jesu fusis ad Deum precibus obtinendus sit: nihil cultores Cordis Jesu ex officio, tam frequenter, tamque acriter petunt, quam amorem Jesu: hic est votorum scopus præcipuus: huc cætera omnia referuntur. Sive de-

denique ratio habeatur operis Deo grati, quod Deus dono illo pretiosissimo muneretur; perspicuum est ex iis, quæ toto hoc libello continentur, cultum Cordi Jesu adhibitum, opus esse Christo JESU gratissimum.

Unde ulterior etiam ratio desumi potest ad ostendendum, officii hujusce fructum non posse non esse maximum. Cum enim constet ex revelatione illa supra memorata, eos, qui cultum propositum amplectentur, rem gratissimam Christo Jesu facturos; quemadmodum ipse disertis verbis significavit: dubium esse non potest, quin eos amantissimus Dominus liberalissime remuneraturus sit. Certe promisso tenetur, fidemque obligavit suam, his verbis: *Spondeo eos omnes, qui hoc honore Cor meum afficient, ipsius divini Cordis influxu cælestium donorum copia* (quorum præcipuum amor Jesu est) *fore cumulandos*. Verum, ut nulla sit hæc promissio: certe officium erga Cor Jesu natura sua ejusmodi est, ut ejus assidua exercitatione cuncta impetrare a Jesu benignitate possimus. Quod hac unica consideratione persuaderi potest. Si tempore passionis Christi Domini, cum ille ab omnibus derelictus, & in manus inimicorum traditus, tam dira patiebatur; unus aliquis e discipulis inventus esset tam fidelis,

qui se palam ejus discipulum professus esset, gloriæque duxisset, eum magistrum ac Dominum agnoscere : si ab ejus latere non discedens, suasque lacrymas cum Jesu lacrymis miscens, dolorum ejus & ignominiæ socius particepsque fieri voluisset; omnique ope Dominum patientem sublevare conatus esset. Quid, putas, hanc fidem pietatemque in Corde Jesu omnium cordium gratissimo ac beneficentissimo effecturam fuisse? Qua demum gratiarum cælestium copia, ejusmodi discipulum remuneraturum fuisse credendum est? Jam vero considerandum, ea, quæ olim Jesus passionis tempore indigna toleravit, hoc tempore adversus eumdem in altaris Sacramento latentem quodammodo renovari, uti capite superiori descriptum est. Hic enim a suis quoque derelictus, repudiatus, pulsus, contumeliis jactatus, injuriis denique omnibus appetitus fuit; atque etiamnum multis in locis appetitur. Hoc igitur statu, si aliqui fideles discipuli reperiantur, qui Jesum suum tam male habitum contemplantes, intimis sensibus commoti, omni ope connitantur, cæterorum negligentiam ac vecordiam diligentia sua, honoribus, omnique genere cultus abolere, sarcire, compensare: quod aliud demum officii genus esse potest Christo Jesu acceptius; & quo certius illius voluntatem aut gratiam nobis demereri possimus?

LIBER

LIBER TERTIUS.

De usu & praxi cultus Cordis Dei JESU.

Duo sunt actionum genera, quibus res quælibet veneratione digna coli potest, ac debet. Aliæ interiores ad animum pertinentes: aliæ exteriores, corporisque propriæ. Actiones animi, quæ cultum interiorem constituunt, quædam intellectus propriæ sunt; quædam voluntatis; quædam memoriæ. Ad intellectum spectat cognitio rei, quæ colenda proponitur; ejusdemque perfectionum seu excellentiæ certa ac justa æstimatio. Ad voluntatem vero, affectiones excellentiæ rei convenientes; quales sunt adoratio, summissio, admiratio, amor, laus, aliæque ejusmodi, prout rei dignitas, & qualitas exigit. Ad memoriam denique, frequens ejusdem rei perfectionumque ei propriarum recordatio.

Res in exemplo planior fiet: sumamus cultum erga B. Virginem Dei Matrem. In quo demum consistere dicendus est cultus ille suavissimus? De interiori loquimur. Res facilis est, I. Ex parte quidem intellectus, consistit in cognitionibus, quibus prima illa animæ potentia instructa & ornata esse debet, de perfectionibus & excellentia hujus sanctissimæ Virginis: nimirum, quæ sit ejus dignitas, potentia, bonitas, misericordia, privilegia, perfectiones, gratiæ. Hæ porro cognitiones si desint, evidens est, deesse plane fundamentum totius cultus. Et vero, quotquot Deiparam sincere & ex animo colunt, hi omni opera satagunt, ut has cognitiones comparent, & augeant lectione, meditatione, oratione, quo in studio non levem animi consolationem percipiunt. II. Ex parte voluntatis, cultus B. V. consistit in affectionibus ex dicta notitia nasci aptis, quales sunt veneratio, fiducia, amor, gratus animus, &c. Quæ affectiones, ut nascuntur ex cognitione perfectionum Deiparæ, ita eidem cognitioni, prout magis aut minus perfecta est, æqua proportione respondent. III. Denique ex parte memoriæ, ille idem cultus perficitur per frequentem recordationem B. Virginis, rerumque ad eam pertinentium; quousque eo demum perveniatur, ut hæc re-

con-

cordatio frequentissima & familiarissima evadat. Hæc de cultu interiori.

Jam quod attinet ad exteriorem: cum actiones, quibus constat, oculis omnium pateant, cunctis quoque fidelibus notæ sunt; nec egent peculiari explicatione. Hoc solummodo advertere juvat: certas quasdam actiones ita esse proprias & affixas quibusdam officiis particularibus, ut cæteris accommodari non possint: quemadmodum formulæ precationum particulares, litaniæ, corollæ precatoriæ, imagines, confraternitates, &c. Alias vero, quæ, cum natura sua sint communes, propriæ tamen redduntur officiis particularibus, ex intentione operantis. Tales sunt Novendialia; Templorum aditiones; Altarium & Icuncularum ornamenta; auditio Missarum; Sacramentorum susceptio; Eleemosynæ; opera pœnitentiæ, caritatis, humilitatis &c. verbo, omnes illæ actiones exteriores ad cultum exteriorem pertinere dicendæ sunt: undecunque demum hanc significationem habeant. Igitur, cum in hocce libro tractandum suscipiamus de usu ac praxi cultus Cordis Jesu, omnino necessarium est, ut de duplici illo genere cultus, interioris videlicet & exterioris, Cordi divinissimo proprie convenientis, breviter disseramus.

L CAPUT

CAPUT I.

De Cultu interiori Cordis Dei Jesu.

Ex his, quæ mox præmisimus, consequens est, ut dicamus, cultum interiorem Cordis Jesu consistere, ex parte quidem intellectus, in cognitione excellentiæ hujus divinissimi Cordis. Scilicet quæ sit illius dignitas, sanctitas, sublimitas? Qui gratiarum thesauri in eo reconditi? Quanta pro Dei gloria, hominumque salute toleraverit? Quam divinissimæ Trinitati carum sit & acceptum? Quam fidelibus omnibus amabile? Verbo, quam dignum amore nostro, ac veneratione suprema? Ex quibus omnibus enasci oportet infinitam quamdam æstimationem hujus sacratissimi Cordis. Hoc primum totius cultus fundamentum est. Porro hæc omnia fuse prosecuti sumus. c. 1. l. 2.

Hæc igitur prima cura sit studiosorum Cordis Jesu, ut has cognitiones acquirant, & intellectum applicent ad ea consideranda, penitusque comprehendenda, quæ dicto capite continentur. Quod non nuda lectione, sed meditatione, ac præsertim oratione, & cultus ipsius exercitatione consequuntur.

Intellectu ita comparato facile sequentur, quæ ad voluntatem pertinent; nimirum affectiones, infinitæ Cordis Jesu excellentiæ respondentes. Supremæ namque illius dignitati suprema debetur adoratio. Summis ejusdem prærogativis ac perfectionibus admiratio, glorificatio, laus. Amori immenso amor mutuus. Beneficiis ex eo in nos perfectis, æqua gratiarum actio. Misericordiæ fiducia. Virtutibus, quarum sedes est, imitatio. Injuriis, quibus violatur, violati honoris reparatio. Et ita de cæteris.

Præterea cum nulla sit res, Deo Patri hoc divino Corde carior: hoc ipso Corde apud eum utimur, ut omnes nostras actiones infinitæ ejus majestati gratas & acceptas reddamus: quicquid seu agimus, seu patimur, actionibus, perpessionibusve hujus sacrosancti Cordis conjungendo. Per Cor Jesu Deum adoramus, laudamus, amamus, beneficia poscimus, gratias agimus, divinæ voluntati nos subjicimus, veniam delictorum petimus, &c. Denique, quod huic pio officio maxime proprium est, considerantes amorem immensum, quo Cor Jesu erga homines ardet, simulque perpendentes injurias eidem ab ingratis hominibus illatas; & nosmetipsos in hoc ingratorum numero esse sentientes, pudore suffundimur, dolore

afficimur, veniam ſummisſiſſime precamur, nosque illi objicientes juſtam, quam requirit, expiationem intimo pectoris ſenſu, quoad poſſumus, adhibemus. Quem præcipue honorem Cordi ſuo deferri Jeſum maxime cupere, ex tota hujus SS. cultus ratione aperte conſtat.

His ſi adjungatur ex parte memoriæ frequens ac familiaris diviniſſimi Cordis recordatio, ita, ut actiones illæ omnes, ſeu exercitia interiora huic colendo propria, in uſum ſæpiſſime deducantur; tunc perfecte & ex omni parte conſtabit cultus interior; & in externum neceſſario diffundetur. Porro afferemus paulo poſt documenta & exercitia virorum ſanctorum, quibus totum hoc, quod de cultu interiori breviter hic attigimus, egregie confirmabitur, fuſiusque explicabitur.

CAPUT II.

De cultu exteriori Cordis Dei JESU.

QUæ pertinent ad cultum exteriorem Cordis Jeſu, nihil diſcrepant ab iis, quæ in aliis religionis officiis ab Eccleſia probatis obſervari ſolent. Præcipua capita breviter percurremus.

I.

In primis, maxima ratio habenda est eorum, quæ Jesus ipse in supra memorata revelatione expresse præscripsit. Itaque singulis annis, ut in similibus officiis usuvenit, dies una cultui Cordis Jesu dedicanda est; festumque sacratissimi Cordis maxima, qua fieri potest, solemnitate ac pietate celebrandum.

Porro diem hanc Dominus ipse definivit, nempe feriam sextam octavæ Corporis Christi proximam. Illa igitur dies tota in colendo Corde Jesu consumenda est. Quod ut recte fiat, necesse est apprime cognoscere, seduloque perpendere, quæ sit hujus festi ratio? Quod Christi in illo instituendo consilium? Quis finis? Quis scopus? Qua intentione celebrandum sit? Quo affectu? Quibus animi sensibus? Ad quæ probe intelligenda conducet ea legere, & meditari, quæ cap. 4. l. 1. & cap. 1. & 3. lib. 2. explicata sunt.

Accedendum ad pœnitentiæ Sacramentum, in quo, hac quidem die, decet, & expedit confiteri summo animi dolore, quicquid contra Jesum in Eucharistia residentem per totam vitam peccatum est, irreverentiis, sacrilegiis, negligentia, tepo-

re, &c. Tum Christi Corpus sumendum: quod eo ferventius hac die præstari convenit, quod hæc sacra communio ad aliarum defectus compensandos ordinari debet. Post cælestes epulas, adhibenda violati honoris expiatio ad sacrosanctum Cor Jesu directa, quemadmodum Dominus expressis verbis postulavit. Hæc autem expiatio aliud nihil est, quam affectus animi ex intimis enascens præcordiis, quo quis amore simul, pudore, & dolore tactus ob injurias amantissimo Redemtori ab ingratis hominibus illatas; hunc suum amorem, pudorem, ac dolorem Jesu pedibus abjectus testatur, conaturque profundissima animi summissione ac reverentia, offensas ab aliis, atque a semetipso irrogatas, abolere, &, quoad fieri potest, compensare. Porro hujusmodi exercitationis exemplum ac formula inferius tradetur.

Præterea eo illo die templa obeunda frequentius, ut cæterorum Christianorum negligentia, qui Jesu Salvatoris sui penitus obliti, ad eum nunquam officii causa adeunt, assiduitate nostra, hac saltem die compensetur. Eo vero habitu, ea modestia, ea reverentia templa frequentanda, ut appareat, animum esse, irreverentias ibidem admitti solitas abolere. Quinquies, quoad fieri poterit, hac die Jesus visitandus est.

I. Eo

Bonus thesaurus, bona Margarita cor tuum, Bone Iesu, quam fosso agro tui Corporis invenimus. S. Bern. tr. de Pas. Dom. C. 3.

I. Eo fine, ut ei gratias habeamus ob immensum beneficium nobis in tanti Sacramenti institutione præstitum. II. Ut Jesu itidem gratias referamus, quod toties sacro ejus corpore in sacra mensa pasti fuerimus: atque etiam pro cæteris omnibus gratiis in hoc Sacramento acceptis. III. Ut violati honoris expiationem Cordi divinissimo pro omnibus injuriis ac sacrilegiis, quibus ab hæreticis, aut infidelibus affectum est, adhibeamus. IV. Ut pro innumeris etiam ac gravissimis fidelium offensis faciamus satis. V. Denique ut Jesum tot in desertis locis residentem, ubi tam male habet, tam raro visitatur, tam ex omni parte negligitur, ea loca animo lustrando, suprema adoratione & amore debito prosequamur. Demum preces & orationes in laudem sacrosancti Cordis conscriptæ, ut in aliis ejusmodi piis officiis assolet, pro cujusque affectu, ac commodo recitandæ. Quibus omnibus adjungi debent alia pietatis opera, pœnitentiæ, caritatis, misericordiæ, humilitatis, religionis, aliarumque virtutum, quibus in cæteris solemnitatibus animus præparari consuevit, ad gratias recipiendas illis diebus a Deo copiosius infundi solitas: quæque amor affatim suggeret.

II.

Verum præter illam diem solemniorem, quæ festo Cordis sui semel in anno celebrando, consecratam Jesus voluit, alia dies, quolibet mense eidem SS. Cordi colendo dicanda similiter est: nimirum feria sexta prima occurrens initio cujusque mensis. Qua die similia prorsus opera præstanda erunt, quæ ipso præcipuo festivitatis die usurpanda notavimus. Nempe frequentanda Pœnitentiæ & Eucharistiæ sacramenta; adhibenda violati honoris expiatio; obeunda Templa, &c. Hæc porro ad praxim singulis mensibus deducere, grave videri non potest: cum nemo sit eorum, qui pietati dant operam, qui sæpius in mense Sacramenta non suscipiat: nihilque vetet, quominus feria illa sexta, quam assignavimus, sacro convivio destinetur. Certe, si festum aliquod insignius in eam diem incideret, huic officio piæ personæ non deessent. Illa ergo feria sexta habenda est ut dies quædam sacratior, Cordi Jesu colendo dedicata, in qua ad divina mysteria accedi, Deo gratissimum erit.

III.

Singulis præterea hebdomadis, feria sexta eidem cultui destinari potest: qua die superius statuta, vel omnino, vel ex parte pro

pro cujusque devotione exercenda erunt. Fuere, qui initio improbare visi sunt, certos dies sacro cultui sic toto anno definiri: unum diem sufficere volebant; cumque Jesus huic festo celebrando, feriam sextam post octavam Corporis Christi designasset, hac contentos nos esse debere volebant: plures dies addi sine causa. Sed certe parum illi ad rem attendisse videntur. Nam primo solemne hoc est aliis omnibus pietatis officiis, ut non tantum semel in anno, sed mensibus præterea singulis, atque etiam hebdomadis, dies una his exercendis consecrata sit. Sic feria sexta cujusvis hebdomadæ, Passionis Christi memoriæ recolendæ, dicata est: & feria quinta institutioni sanctissimæ Eucharistiæ. Cur ergo in cultu Cordis Jesu hoc improbabitur, quod in aliis similibus Ecclesia probat? Præterea, si laudabile est Deoque gratum, Cor Jesu semel in anno solemni ritu coli; quis non videt laudabilius fore, Deoque gratius, si cultus ille sæpius in anno renovetur? Demum, cum Jesus declare dignatus sit, sibi vehementer acceptum esse ut Cor suum a fidelibus colatur: quid amplius expectamus, ut ad cultum huic divinissimo Cordi adhibendum accendamur; non tantum semel in anno, aut mense, aut hebdomada, sed diebus etiam singulis atque horis, si fieri possit? Et vero ita solent sinceri cultores

Cordis Jesu: nullam siquidem diem prætermittunt, nullam fere horam cultu sanctissimi Cordis vacuam. Sive enim ad Altare sacrificii causa, seu ad sacram Communionem accedunt, sive Missarum solemniis intersunt, sive Templa obeunt, seu orant, Cor Jesu assidue cogitant: huic sese strictissime conjungunt: eo apud Patrem æternum sine intermissione utuntur, ut accessum facilem ad misericordiæ Thronum inveniant: sua demum omnia ad Dei gloriam animæque salutem ac perfectionem spectantia, cum hoc divino Corde, per ipsum, & in ipso perficiunt. Sed hæc, jam Sanctorum hominum authoritate & exemplis confirmare juvat.

CAPUT III.

Variæ praxes Cordi JESU colendo idoneæ, a Sanctis Viris exercitæ ac traditæ.

EX dicendis in hoc capite clare patebit, cultum sacrosancti Cordis Jesu non esse seculi hujus novum inventum; sed olim a Deo piis ac Sanctis viris, iisque in Ecclesia illustrioribus fuisse afflatum.

PRAXIS I.

Ex Ludovici Blosii documentis de Corde JESU.

BLosius ex ordine S. Benedicti, in rebus spiritualibus ac divinis Magister omnium consensu peritissimus, ac vitæ sanctitate celeberrimus; qui natus anno 1506. pie obiit anno 1566. multis in locis suorum operum, Cordis Jesu cultum & praxim gravissimis verbis commendat. In speculo spirit. c. 7. sub finem, hæc præcipit. „ Commenda „ bona opera & exercitia tua sacratissimo „ atque mellifluo Cordi Jesu emendanda, „ perficiendaque. Maxime enim id expe- „ tit Cor illud amantissimum, & semper „ paratum est imperfecta tua excellentissi- „ mo modo perficere. Rursus in instit. „ Spirit. c. 9. Asceta, inquit, opera & „ exercitia sua, pio mellifluoque Cordi „ Domini Jesu, quod divinitatis Cordi in- „ separabiliter unitum est, & unde omne „ bonum promanat, emendanda atque per- „ ficienda commendabit. Iterum in far- „ rag. utiliss. instit. sub finem, inter illa „ documenta, quæ notatu digna inscribit, „ idem docet his verbis. Sectator vitæ spi- „ ritualis, operaj & exercitia sua divino „ Cordi

„ Cordi Jesu Christi emendanda perficiendaque commendet. Item in scriniolo spirit. Sic Deum Patrem orat: Pater Cælestis! ego pro frigida & misera cordis mei ariditate, offero tibi fervida desideria, ardentissimumque amorem Cordis dilecti filii tui Jesu Christi. Denique in articulis vitæ Christi, articulo 23. de Corde Jesu ita loquitur. Utinam hoc Cor suavissimum, hoc amœnum beatitudinis gazophilacium sit mihi in morte salus & solatium, & post mortem æternum domicilium. Alia ejusmodi non pauca, de Corde Jesu, in operibus ejusdem Blosii reperiuntur, ex quibus non obscure intelligitur, quanti faceret praxim illam toties a se inculcatam.

PRAXIS II.

Ex Landspergio desumta.

JOannes Landspergius, ob eximiam pietatem justus cognominatus, ex ordine Carthusiano, doctrina & usu rerum spiritualium commendatissimus, qui sub initium seculi 1600. floruit, quid de cultu Cordis Jesu sentiret, declaravit in eo opusculo, quod, *pharetra divini amoris Apostolicæque*

que perfectionis, (a) inſcriptum voluit. Ubi de cultu Cordis Jeſu ex inſtituto tractans, hæc habet. „Ad venerationem Cor-
„ dis piiſſimi D. N. Jeſu Chriſti amore &
„ miſericordia exuberantiſſimi, ſtudeas te
„ ipſum excitare, ac ſedula devotione
„ ipſum frequentare: illud oſculando &
„ mente introëundo. Per ipſum petenda
„ petas, & exercitia tua offeras: quia ca-
„ riſmatum omnium eſt apotheca, & oſtium,
„ per quod nos ad Deum, & ipſe ad nos
„ accedit. Itaque figuram aliquam domi-
„ nici Cordis ... ponas in loco aliquo,
„ per quem ſæpius tranſire debeas, qua
„ ſæpius exercitii tui, & amoris excitandi in
„ Deum, admonearis ... poſſes etiam, ur-
„ gente devotione, internam figuram hanc,
„ id eſt, Cor Domini Jeſu oſculari, & animo
„ tuo pervadere; quaſi verum deificum
„ Cor Domini Jeſu ſub labiis habeas oſcu-
„ landum: in quod Cor tuum imprimere
„ geſtias, atque ſpiritum tuum immergere,
„ abſorberique deſideres: videatisque tibi,
„ ex gratioſo corde ipſius attrahere in cor
„ tuum Spiritum ejus, gratiam quoque
„ ejus & virtutes, ac prorſus, quicquid
„ fuerit ibi ſalutare; quod menſuram ex-
„ cedit. His enim omnibus Cor Jeſu exu-
„ berantiſſime ſcatet. Expedit autem, &
„ valde pium eſt, Cor Domini Jeſu devote
„ hono-

(a) Lib. 1. part. 5. initio.

„ honorare: ad quod in omni necessitate
„ confugias: unde quoque consolationem &
„ omne auxilium haurias: Nam ubi cun-
„ ctorum te mortalium corda deseruerint,
„ ubi imposuerint tibi: securus esto, hoc
„ fidelissimum Cor te non decipiet, nec
„ derelinquet.

PRAXIS III.

Ex P. Alvare de Paz.

P. Jacobus Alvares de Paz e Soc. Jesu, in via spirituali, quam tot excellentissimis libris demonstravit, dux peritissimus, vitæque sanctitate insignis, quid de cultu Cordis Jesu sentiret, expressit, cum in aliis operum suorum locis, tum vero præcipue tom. 3. l. 4. part. 2. Exercit. 2. ubi exercitium ad Cor Jesu specialiter verandum præscribens, hæc habet. „ Conabe-
„ ris intrare in Cor Domini Jesu, ipsum-
„ que considerare, quale sit: ut ad ipsius
„ similitudinem cor tuum efformes. Cor
„ istud sanctissimum est via, per quam ve-
„ nimus ad æternam mansionem, quæ est
„ Christi divinitas: & ostium, per quod
„ ingredimur ad contemplationem divini-
„ nitatis; ut ergo possis ad contemplatio-
„ nem & amorem divinitatis ascendere, in

„ Cor

„ Cor istud Domini, omnium cordium san-
„ ctissimum, atque mundissimum, intenta
„ consideratione penetrare curabis; ut simi-
„ le Cor, aspirando in oratione, & labo-
„ rando in actione, habere coneris. Tum, in certa quadam praxi, quam in eodem loco subjungit, in hæc verba prorumpit.
„ O Salvator hominum Christe Jesu, cu-
„ jus opus redemtio nostra est: cujus imi-
„ tatio tota perfectio est: aperi mihi, ob-
„ secro, sanctissimum Cor tuum, januam
„ vitæ, & fontem aquæ vivæ, ut per il-
„ lud ad tui notitiam ingrediar, & aquam
„ veræ virtutis omnem sitim rerum tempo-
„ ralium extinguentem bibam, &c.

PRAXIS IV.

S. Gertrudi a Deo revelata.

QUanto studio & affectu S. Gertrudis divinissimum Cor Jesu, Deo afflante, prosecuta sit, superius c. 11. I. 2. dictum est. Hic aliquid dictis addendum. Libro 3. insinuationum, seu revelationum cap. 25. hæc leguntur. „ Alia vice, cum Gertrudis
„ studeret orando singula verba cum atten-
„ tione proferre: & in hoc ex humana fra-
„ gilitate sæpius impediretur, ob eam rem
„ mœsta, dixit intra se: Quis vero ex tali
„ stu-

„ studio provenire fructus possit, cui tanta
„ inest instabilitas? Cujus mœrorem Do-
„ minus non patiens, obtulit ei Cor suum
„ deificatum, dicens: ecce Cor meum dul-
„ cissimum, venerandæ Trinitatis orga-
„ num, oculis mentis tuæ objicio, cui
„ omnia, quæ per te minus implere suffi-
„ cis, fiducialiter pro te supplenda com-
„ mendabis: & sic omnia coram oculis
„ meis apparebunt summe perfecta . . .
„ Cor meum deinceps semper aderit tibi ad
„ hoc, ut omnes negligentias tuas quas-
„ libet hora pro te suppleat.

„ Eodem illo lib. 3. c. 28. hæc habentur.
„ Dixit Dominus ad Gertrudem: respice
„ ad Cor meum: hoc erit tibi templum.
„ Quære autem in cæteris Corporis mei
„ partibus, alias quasi officinas, in quibus
„ vitam degas: Corpus enim meum erit
„ tibi imposterum pro claustro. Ad quod
„ illa: Domine, nihil est, quod quæram
„ amplius, aut eligam, quia tam suavem
„ ubertatem in Corde tuo dulcissimo (quod
„ dignaris templum meum dicere) inveni,
„ ut extra illud nullam quietem ad-
„ mittere possim.

PRAXIS

PRAXIS V.

Venerabili Matri Mariæ de Incarnatione ex ordine sanctimonialium diva Ursula, Deo revelante, tradita.

HÆc ipsa est sanctimonialis tota Gallia vitæ, sanctitate celeberrima, omnibus gratiæ donis mirabiliter insignita, altera Theresia dicta, quæ nova prorsus admirabilique vocatione, Dei monitu, ac superiorum permissu, invicto animo maria trajiciens, in plagas Canadenses anno 1640. se contulit; ibique Monasterium feminis barbaris in fide educandis destinatum, fundavit. Quo opere, labore ingenti, consummato, ipsa, barbaris illis feminis instituendis, zelo plane apostolico, ad senium & mortem usque perseveravit. Porro hæc eximiis virtutibus adeo excelluit, tot tantisque cælestibus gratiis abundavit, tam sublimibus à Deo communicationibus ac donis ornata fuit, ut ejus animæ rectores animo reputantes, quantum utilitatis & fructus ex illarum gratiarum cognitione ad Dei gloriam, publicumque Ecclesiæ bonum, aliquando existere posset, non dubitaverint idem illi præceptum imponere, quod olim

Sanctæ Theresiæ impositum fuisse legimus: nimirum, ut vitam ipsa suam, beneficiaque a Dei bonitate accepta, manu sua conscriberet. Paruit illa, ut decebat, vitam scripsit suam: quæ postea, ea mortua, in lucem, cum Doctorum & Superiorum approbationibus, non sine legentium admiratione edita est. Eo quippe stylo res suas conscripsit, ut facile appareat, (id quod ipsa satis innuit) afflante Numine, verbaque Spiritu Sancto subministrante, opus injunctum perfecisse. Neque enim humana mens, rebus, quæ his scriptis continentur, utpote ab humano sensu intelligentiaque remotissimis, tam sublimiter tamque dilucide tractandis, par ullatenus censeri potest.

Hæc igitur sanctimonialis, quod ad rem præsentem attinet, Cor Jesu maximo affectu constantissime ad mortem usque veneratá est: & quidem eo tempore ac ætate, cum de hoc cultu nostro, utpote nondum cognito, altum in Ecclesia silentium tenebatur. Quo pacto autem cælesti revelatione didicerit Cordi Jesu cultum adhibere, ipsa in hunc modum refert. lib. 2. c. 10. & iterum l. 3. c. XIII. in additione.

Crescebat in dies magis ac magis hoc in me vehementissimum de amplificatio-

„ ne regni Jesu Christi desiderium, preci-
„ busque ardentissimis de hoc negotio age-
„ re apud Patrem æternum non cessabam.
„ Accidit autem nocte quadam, cum su-
„ per ea re, more meo, cum Patre æter-
„ no in oratione tractarem; ut, subita in
„ animo meo oborta luce, perspexerim ac
„ senserim, me a divina majestate æquis
„ auribus non audiri: Deumque Patrem,
„ contra solitum, meis precibus minime
„ tangi. Pupugit acerrime hæc infusa
„ cognitio cor meum, miraque anxietate
„ vexavit: omnia pati cupiissem, ut id,
„ quod in me deerat, ad Patris æterni cor
„ emolliendum, divina bonitas largiretur;
„ ut sic demum rem, quam enixissime pe-
„ tebam, æquissimamque esse sentiebam,
„ obtinere possem. Hoc equidem apud
„ me interius certo cognoscebam, preces
„ meas Deo esse gratas; sed eum tamen,
„ ut se exorari pateretur, aliquid præterea
„ ex me cupere, quo me carere sentie-
„ bam. Ego vero me ad illius pedes abji-
„ ciens, atque in abyssum vilitatis meæ,
„ quantum poteram, memet immergens,
„ optabam vehementissimo desiderio, ut
„ hoc ipsum, quod mihi deerat, donare
„ summa majestas dignaretur; ut exaudi-
„ ri tandem possem. Tum vero repente
„ divinæ lucis radium in animam meam
„ illabi sensi: quem hæc vox statim secuta

 est.

„ esto PETE A ME PER COR JESU FILII MEI AMANTISSIMI: PER ILLUD EXAUDIAM TE, ET IMPETRABIS, QUÆ POSCIS. Porro ex illa hora ac momento, Spiritus, quo anima mea regebatur, huic me divino adorandoque Cordi tam arctissime conjunxit; ut jam nec loqui, nec spiritum ducere, nisi per illud possem. Novas quotidie in hoc divinissimo Corde Jesu gratiæ infusiones experiebar, quas neque calamo, neque lingua exprimere fas est.

Ex illa die, quotidianum exercitium erga Cor Jesu usurpare cœpit: cui nunquam se defuisse, 30. annorum spatio, quos supervixit, confitetur in epistola, quæ lib. 3. ejusdem vitæ c. 13. in additione refertur, in hæc verba: „ A me petis, ut de quibusdam pietatis officiis mihi familiaribus te participem faciam. Non es nescius, me illa exercere vix posse, quæ certis ac definitis actionibus continentur. Fatebor tamen ingenue, unum esse præ cæteris, quod ab ipso Domino acceptum habeo, in quo triginta jam fermе annos me exerceo, erga sacrosanctum & supreme adorandum Cor Jesu. Ratio autem, quæ me impulit ad hoc exercitium amplectendum, si scire cupis, hæc fuit. Nocte quadam, cum aliquid

a Patre

„ a Patre æterno maxima contentione pe-
„ terem (Hic summatim repetit, quo mo-
„ do citata sunt, tum hæc addit.) Meæ
„ internæ facultates omnes jam tunc huic
„ sacrosancto Cordi tam intime fuere con-
„ junctæ, ut Patri æterno loqui amplius
„ non valerem, nisi per Cor Jesu. Ab il-
„ lo tempore dies singulos vespere claudo
„ pia ad Cor Jesu exercitatione: cui nun-
„ quam me defuisse memini, nisi fortasse
„ necessitate compulsa. Et quidem, si au-
„ dire libet, en ferme exercitium meum
„ ad Cor Jesu, & rationem, quam tene-
„ re soleo Patrem æternum alloquens.

„ Per Cor Jesu mei, vitæ meæ, verita-
„ tis & viæ, ad te accedo O Pater æter-
„ ne! Per hoc adorandum Cor, te adoro
„ pro iis omnibus hominibus, qui te non
„ adorant: Te amo pro his omnibus, qui
„ te non amant: te Deum agnosco pro iis
„ omnibus, qui voluntarie excæcati te
„ agnoscere negligunt. Cupio hominum
„ omnium erga te obligationibus & officiis
„ majestati tuæ per hoc divinissimum Cor
„ satisfacere. Totum orbem mente cir-
„ cumeo, animas requirens pretioso sponsi
„ mei redemtas sanguine, ut pro iis per
„ hoc sacrosanctum Cor tibi satisfaciam:
„ eas complector, tibique per Cor Jesu of-
„ fero: eorum ad te conversionem per il-

„ lud ipsum Cor submississime peto. Heu! „ ne permittas, Jesum meum ab illis diu- „ tius ignorari. Fac, ut pro illo vivant, „ qui pro illis omnibus mortuus est. Cer- „ nis equidem, divine Pater, eas nondum „ certe vivere. Ah! fac per hoc divinum „ Cor Jesu, fac, obtestor, ut vivere tan- „ dem incipiant. Offero majestati tuæ „ super hoc sanctissimum Cor N. N. servos „ tuos. Peto per divinum sponsum meum, „ ut eos ejus spiritu repleas: utque auspice „ eodem illo sacrosancto Corde, tecum „ esse mereantur in æternum. Tum ser- „ monem dirigens ad verbum ipsum incar- „ natum, sic ajo. Scis utique dilecte mi, „ id omne, quod Patri tuo per divinum „ Cor tuum dicere cupio: atque hæc omnia „ cum dico Patri tuo, tibi etiam ipsi dico: „ quia Tu in Patre, & Pater in Te est. „ Hæc igitur omnia cum illo perfice. En! „ quale sit meum ad Cor Jesu exercitium. „ Deinde considerans, quantum debeam „ Verbo incarnato, in hunc modum orare „ pergo. O mi divine sponse, quid tibi „ rependam pro tuis innumeris in me col- „ latis beneficiis: tibi utique gratias agere „ volo per divinissimam matrem tuam. „ Cor sacrosanctum hujus SS. Matris tibi „ offero, quemadmodum Patri æterno „ tuum met obtuli. Per hoc sacrosanctum „ Cor Matris tuæ, tanto tui amore suc-

„ cen-

„ confiam, te amo: hæc sacra ubera, quæ „ suxisti, hunc uterum, in quo habitare „ voluisti, tibi offero, ut pro omnibus ac„ ceptis beneficiis gratias agam; atque „ etiam pro vitæ meæ emendatione, & „ animæ meæ sanctificatione. Tum deni„ que ad B. Virginem me converto, & „ quidquid affectus suggerit, fundo.

PRAXIS VI.

Deducta ex visione cælesti habita ab illa Virgine Parodiensi supra memorata.

DUm aliarum sanctarum feminarum visiones cœlestes ad Cor Jesu spectantes retulimus, omittenda sane non est Virgo illa sanctimonialis Parodiensis, cujus opera Jesus uti voluit, ut Cordis sui divinissimi cultum his temporibus excitaret. De qua, cum jam multa superius dixerimus, unum duntaxat huic loco accommodatum, adjungemus. „ Hæc igitur ad animæ suæ rectorem scribens, sic loquitur: Quod perti„ net ad beneficia singularia ex Corde Jesu „ in me profecta, adeo multa sunt, ut „ vix animum inducere possim, ea singilla„ tim enumerare. Obedientiæ porro, quæ „ me hæc scribere cogit, facturam me sa-

,, tis existimavi, si pauca hæc, quæ subji-
,, cio, declarem. Die quodam S. Joannis
,, Evangelistæ sacro, postquam ab amantis-
,, simo Domino gratiam accepissem illi
,, propemodum similem, quæ in ultima
,, cœna dilecto discipulo contigit: menti
,, meæ Cor illud sacrosanctum objectum
,, est, lucis radios miro splendore spargens
,, undequaque, crystallique instar pellu-
,, cens, in throno, qui totus ex igne flam-
,, misque constare videbatur, veluti subli-
,, me; vulnus lancea factum distincte ap-
,, parebat: spinea corona Cor cingebat:
,, Crux que in superiori parte eminebat.
,, Quæ Dominicæ Passionis insignia signifi-
,, cabant (rem ipso Jesu declarante) omnia,
,, quæ ille pro hominum salute passus est,
,, ex amore profluxisse. Tum, amantissi-
,, mus Dominus hæc adjecit: cupere se ve-
,, hementer, ab hominibus redamari; se-
,, que hoc desiderio excitatum statuisse Cor
,, suum illis manifestare, huncque thesau-
,, rum amoris & misericordiæ, gratiarum-
,, que omnium ad salutem & perfectionem
,, conducentium reserare: eo fine, ut
,, quotquot huic sacrosancto Cordi debitam
,, reverentiam & amorem adhibere vel-
,, lent, infinitis, quas complectitur, divi-
,, tiis participes efficerentur. Affirmans
,, præterea, cultum illum peculiarem Cor-
,, di suo delatum sibi esse acceptissimum:
,, ac

ac propterea velle se, ut imago Cordis sui expressa coloribus fidelium oculis palam exponeretur: quo emolliri eorum durities specie tam amabili posset. Pollicens insuper eos omnes, qui ejusmodi imaginem præcipua veneratione colerent, donis cœlestibus ex hujus divinissimi Cordis plenitudine prodeuntibus, affatim cumulandos.

PRAXIS VII.

Appendix de cultu sanctissimi & immaculati Cordis MARIÆ Matris Dei JESU.

Constituto semel in Ecclesia, afflante Spiritu Sancto, cultu ac festo Cordis Jesu; consequens erat, ut ejusdem Spiritus instinctu, constitueretur adhuc cultus & festum Cordis MARIÆ. Hæc porro consequentia quam justa sit, ac divinis consiliis consentanea, apparebit ex sequenti animadversione; quâ capitis hujus initium facere operæ pretium erit. Nulla certe Mariæ gloriosior, nulla servis illius jucundior ac gratior accidere potest. Scilicet, Christus Jesus immenso Matris amore ductus, eam sibi in rebus omnibus conjunctissimam

ac simillimam esse voluit; &, quantum licuit, effecit, perpetua rerum suarum cum illa communicatione. Bona quippe omnia sibi propria, modo quodam mirabili, cum matre, omni tempore, omni loco, omni rerum statu ita divisit, ac partitus est; ut id omne, quod ipse natura sua ac proprio jure possidet, illud idem Mater ipsa, filii gratia ac communicatione possideat; quantum naturæ creatæ fragilitas patitur. Prærogativas dico, qualitates, nomina, titulos, privilegia, virtutes, perfectiones, divitias, gloriam, potentiam, imperium, ac denique, quod hic peculiariter intendimus, honores omnes ab Ecclesia delatos. Rem hanc, hominum sane & Angelorum attentione & admiratione dignissimam, atque ad finem a nobis intentum, ut videbitur, accommodatam, paulo attentius perpendamus. Oculos itaque mentis, si placet, in Mariam convertamus, hancque ipsius cum filio indissolubilem conjunctionem, primo, ante secula condita inspiciamus. Nimirum in decretis divinæ Providentiæ: cujus primum ac præcipuum opus, Jesus ipse utique fuit, simul cum Virgine Matre. Hæc ab æterno ante omnem creaturam simul cum filio præcognita, prælecta, prædestinata. Hæc cum filio causa finalis saltem secundaria productionis rerum omnium: nam omnia propter Filium

&

& propter Matrem simul, condita esse, indicant cuncta illa Sapientiæ loca. quæ cum a Patribus, tum ab Ecclesia Mariæ constanter adaptantur. (a) *Prodivi primogenita ante omnem creaturam.* (b) *Dominus possedit me in initio viarum suarum.... ab Æterno ordinata sum ... nondum erant Abyssi, & ego jam concepta eram ... quando præparabat cœlos, aderam.* (nimirum ut causa finalis.) *Cum eo eram cuncta componens. &c.*

Mirum sane accidere debet, quod ista divinæ Sapientiæ oracula, Verbum æternum proprie respicientia, Mariæ, ab ipsa veritatis magistra Ecclesia, palam ac publice accommodentur: præsertim cum ejusmodi publica accommodatio, non sine peculiari Spiritus sancti Ecclesiam assidue dirigentis inspiratione, facta fuisse credenda sit. Quid vero Spiritus sanctus, quid Ecclesia significare voluere, dum eisdem præcise coloribus ac lineamentis Matrem adumbrarunt, quibus Filius a divina sapientia in Scripturis effingitur: nisi hanc, quam dicimus admirabilem Filii cum Matre conjunctionem, ac similitudinem in omnibus tum creationis operibus, tum redemtionis mysteriis; communem quodammodo utrique tri-

(a) Eccli. 24.
(b) Proverb. 8.

tribuentes potestatem, ac dominationem super omnes creaturas; communemque influxum gratiarum ad salutem & perfectionem conducentium?

Jam, si eamdem sanctissimam Virginem post rerum productionem considerare pergas, conjunctionem illam seu similitudinem cum Filio, ab ipso statim mundi exordio, ac deinceps in toto veteri testamento expressam perpetuo reperies: in promissionibus Patriarchis a Deo factis: in oraculis Prophetarum: in figuris ac symbolis antiquæ legis. In his enim pene omnibus Mariam invenies cum filio promissam, prænunciatam, figuratam.

Verum hæc conjunctio nusquam admirabilior apparuit, quam in lege nova: in ipsa videlicet rerum prædictarum ac promissarum executione. Hic velim consideres Verbi incarnati mysteria omnia, Incarnationis, Nativitatis, Infantiæ, &c. in omnibus ac singulis Matrem ita cum Filio junctam reperies, ut nihil esse conjunctius possit. In Incarnatione, Verbum divinum se in Matris visceribus menses novem ita condidit, ut rem unam & eamdem, juxta humanum loquendi morem, cum illa quodammodo constituere visus sit. Infantiam totam inter brachia Matris transegit, virgineo

gineo sinu perpetuo fotus, affixusque sacris uberibus. Vitam privatam cum Matre 30. ipsos annos consumsit, eodem tecto, eadem mensa, iisdem bonis, eadem fortuna utens: imo Matris imperio, filiorum more, subditus & obediens. Ecquæ major aut magis intima conjunctio esse, aut etiam fingi possit? Similem plane reperire est in aliis omnibus Christi seu prædicantis, seu patientis, seu resurgentis mysteriis. Etenim labores omnes suos, dolores, opprobria, gaudia, ita filius matri communicavit; ut omnia sibi cum illa esse communia, semper & ubique voluerit, & ostenderit.

Sed ad majora transeamus: hanc Mariæ cum Filio assimilationem contemplemur in virtutibus, perfectionibus, prærogativis, nominibus, titulis, qualitatibus, privilegiis, potestate, imperio, gloria, ac demum in honoribus ab Ecclesia utrique delatis. Et primo quidem in virtutibus. Jesum itaque ex una parte considera, hominum omnium humillimum, mitissimum, patientissimum, obedientissimum, castissimum, innocentissimum, caritate ac misericordia plenissimum, denique sanctissimum: ex alia Mariam conspice Filio in eisdem virtutibus ita similem, ut ipsa quoque homines omnes humilitate, mansuetudine, patientia, obedientia, castitate, innocentia, caritate, miseri-

ricor-

ricordia, sanctitate, infinito quodam intervallo vincat ac superet.

II. In titulis ac qualitatibus. Vide quam exacte respondeant Matris qualitates ac tituli qualitatibus ac titulis Filii. Jesus Rex noster: Maria Regina nostra. Jesus Dominus noster: Maria Domina nostra. Jesus advocatus & mediator noster: Maria advocata ac mediatrix nostra. Jesus Pater noster: Maria Mater nostra. Jesus spes nostra, vita nostra, refugium nostrum, auxilium & solatium nostrum: Maria spes nostra, vita nostra, dulcedo nostra, refugium, solatium, & auxilium nostrum. &c.

III. In prærogativis ac privilegiis. Jesus natura impeccabilis: Maria impeccabilis gratia. Jesus omni peccato tum originali tum actuali jure proprio immunis: Maria immunitate eadem singulari privilegio gaudens. Jesus author gratiæ: Maria Mater gratiæ. Jesus misericordiæ Pater: Maria misericordiæ Mater. Jesus virgo: Maria virgo. Jesus in sepulchro incorruptus: Maria eadem post mortem prærogativa donata. Jesus a mortuis tertia die resurgens: Maria eodem dierum spatio ipsa quoque a mortuis rediviva. Jesus in cælum corpore & anima ascendens: Maria eodem modo in cælos assumta. Jesus ad dex-

teram

teram Patris sedens: Maria ad dexteram Filii collocata. Jesu omnis potestas a Patre data: Mariæ omnis quoque a Filio potentia concessa. Pater gloriam omnem suam & imperium cum Filio divisit: Filius hanc ipsam gloriam & imperium Matri secum voluit esse communia.

IV. Denique in honoribus ab Ecclesia Jesu ac Mariæ delatis: quod ad rem hujusce capitis propriam proxime pertinet. Scilicet nullum est obsequii aut officii genus ab Ecclesia ad honorem Filii institutum, cui simile ad Matrem venerandam inductum non reperiatur. Orbem terrarum mentis oculis perlustra, & cum debita admiratione animique voluptate recognosce, nullam esse mundi partem, ubi Jesu nomen cognitum ac prædicatum sit; quin ibidem Mariæ nomen simul cum Filii nomine annunciatum quoque fuerit. Nullam esse gentem, quæ Jesum Dei Filium agnoverit; quin Mariam indivisim Dei Matrem confessa, ac venerata fuerit. Templum nullum Jesu consecratum fuisse, in quo monumentum aliquod ad Mariæ gloriam constitutum non inveniatur. Neminem in Ecclesia extitisse, qui amore Jesu singulariter arserit; quin ardore simili erga Mariam incensus fuerit: quod omnium Sanctorum exempla declarant. Ut omnino dicere liceat, Jesum neque coli, neque

amari voluisse sine perpetuo Matris consortio. Cerne, ut Mariæ nomen in ore fidelium, a nomine Jesu inseparabile sit. Ut Matris præconia cum Filii laudibus quotidie in divinis officiis misceantur, & confundantur. Ut mysteria omnia vitæ Christi, ab incarnatione incipiendo usque ad Ascensionem, totidem solemnitatibus ab Ecclesia celebrentur: & quomodo idem honor, cunctis mysteriis vitæ sanctissimæ Matris, a Conceptione ad Assumtionem, similiter deferatur. Nullam demum in Ecclesia exoriri novam festivitatem, nullum officium, aut exercitium ad honorem & cultum Filii; quin similis continuo festivitas, officium, aut exercitium ad honorem & cultum Matris excitetur, & inducatur: exemplo sint, festivitates Nominis Jesu: Nominis Mariæ. Gaudiorum Jesu: gaudiorum Mariæ. Excellentiarum Jesu: Ex- Excellentiarum Mariæ. Dolorum & Passionis Jesu: Dolorum & Passionis Mariæ. Quod in aliis similibus celebritatibus, & exercitiis, constanter & absque variatione in Ecclesia factitatum, attentus quisque lector reperiet. Ergo, ut tandem id, quod intendimus, quodque initio hujusce capitis asseruimus, concludamus: semel instituto cultu ac festo Cordis Jesu, consequens erat juxta consuetam Spiritus sancti in Ecclesia gubernanda Providentiam, ut similis

cultus

cultus seu festum ad honorem Cordis Mariæ institueretur.

Et vero ita factum esse gaudemus; jam enim suavissimus ille Cordis Mariæ cultus, tota Europa una cum cultu Cordis Jesu propagatus est. Imo ita rem Jesus disposuit, ut primum templorum omnium, in suimet Cordis honorem excitatum (quod fuit Constantiis castris in Normannia in seminario Episcopali) illud idem in honorem Cordis Mariæ simul dedicatum sit: atque uno eodemque momento, utrique sanctissimo Cordi simul & indivisim honos adhiberi cœperit. Namque ibidem, in amborum honorem, festum solemni pompa per octiduum celebratum est: constitutaque confraternitas sacris Cordibus assidue colendis destinata: quam Clemens X. Sum. Pont. brevi Indulgentiarum decoravit. an. 1674. die 4. Octob. Pontif. 5. Clemens IX. eumdem favorem jam impertierat, anno 1668. 28. April. Abbatiæ regiæ S. Cæsarii in civitate Arelatensi: in qua singulis annis, Cordis Mariæ festum solemni ritu celebratur. Ex eo vero tempore, sanctissimus ac suavissimus cultus in aliis plurimis civitatibus, Provinciis, ac Regnis dilatatus est; in Gallia, Belgio, Germania, Polonia, Bohemia, Lituania. In Ecclesiis tum secularibus, tum regularibus virorum ac mulierum;

ut patebit ex indice Brevium Indulgentiarum, variis confraternitatibus sub illo sacro nomine constitutis, a summis Pontificibus concessorum: quem sub finem secundæ partis exhibebimus. Demum hoc loco omittendum non est: ordinem S. Benedicti in Gallia, officium divinum ad honorem Cordis Mariæ proprium ac peculiare concinnasse, sub ritu 2. class. 8. Februarii recitandum: quemadmodum de Corde Jesu supra retulimus. Quod, ex additamento Breviarii hujus Ordinis proprii, Parisiis apud Petrum de Bats via Jacobea edito, certissime constat.

Jam, si rationibus agendum sit, ad persuadendum, quanta sit hujusce cultus erga Cor Mariæ soliditas, æquitas, suavitas, utilitas, sanctitas, non aliis certe utemur argumentis, quam illis ipsis, quæ superius attulimus, cum de Corde Jesu disseruimus. Etenim ubi a Corde JESU discesseris, quid demum reperies aut sanctius, aut dulcius, aut nobilius, aut sublimius, quam Cor Mariæ? Quod cum simillimum sit Cordi Jesu; quicquid de hujus excellentia dictum est, c. 1. l. 2. Cordi Mariæ accommodatum, ejus quoque excellentiam commendabunt. Sive enim hanc excellentiam metiri velis ex dignitate personæ: sive ex perfectione animæ, cui Cor conjunctum est: sive ex gratiis infusis: sive ex virtutibus,

bus, quarum ſedes eſt atque origo: ſive ex functione, ad quam factum deſtinatumque eſt, nimirum ut amore Jeſu ineffabili, indeſinenter ac in æternum arderet: ſive demum ex gloria, quam ſuis affectionibus Deo creat: evidens eſt, nihil exiſtere inter puras creaturas, ſeu in Cælo, ſeu in terra, hoc virgineo corde perfectius, pretioſius, ſanctius, excellentius, Deo & Jeſu Chriſto gratius. His adde nihil eſſe noſtri amantius, aut in nos beneficentius. Agitur enim de Corde Matris noſtræ, Dominæ noſtræ, Reginæ noſtræ, Advocatæ noſtræ, Auxilii noſtri, Refugii noſtri, Conſolationis noſtræ. Agitur de Corde amore noſtri gladio doloris transfixo, cunctoque Cordis Jeſu dolores pro noſtra ſalute ſuſceptos, affatim participante. Hæc ſi quis attente conſideravit, ac luce divina perfuſus perpenderit, ſentiet profecto fatebiturque, nihil eſſe veneratione, & amore noſtro dignius, ſanctiſſimo Corde Mariæ. O ſi venter, qui Jeſum portavit, beatus eſt: Si beata ubera, quæ lactaverunt, ac proinde veneratione digniſſima: Quid amabo, dicendum de Corde, quod amavit?

Cogita nunc, ſi Pater æternus in cultu Cordis Filii ſui, ut ſupra vidimus, tantopere ſibi complacet, dubitari non poſſe, quin ei gratiſſimus etiam accidat cultus Cordis

 Mariæ:

Mariæ: ob mutuam utriusque sanctissimi Cordis conformitatem. De Jesu vero, quis dubitet, venerationem Cordi sanctissimæ ac dilectissimæ Matris adhibitam, ipsi debere esse gratissimam: cum in eo sacrosancto Corde amore sui ineffabiliter incenso, super omnia creata suavissime conquiescat?

Neque desunt ad hæc confirmanda, exempla Sanctorum; imo etiam divinæ revelationes. In operibus B. Mechtildis, (a) de cujus eximia sanctitate supra diximus, hæc habentur. lib. 1. c. 54. „ Post hæc „ datum est ei salutare Cor Virginis gloriosæ, in his septem articulis, in quibus „ nobis utilissimum fuit præ omnibus cordibus, post Christum: & I. In desiderio, „ quod præ omnibus Patriarchis & Prophetis maxime habuit ad Christi humanitatem. II. In amore, quia per amorem „ ardentissimum & humillimum Mater Dei „ est effecta. III. In dulcissima pietate, „ qua tam affectuose parvulum Jesum enutrivit. IV. In studiosa conservatione „ verborum Christi. V. In exemplo patientiæ passionis Christi. VI. In sedula „ oratione & desiderio pro Ecclesia. VII. „ Quod quotidie proficit in cœlo apud sanctissimam Trinitatem nostra desideria promovere.

In

(a) Edit. Ven. 1558.

In revelationibus S. Gertrudis hæc de Corde Mariæ leguntur. lib. 4. c. 3. Videbatur blandus ille ac floridus puellulus (Jesus) æterni Patris Filius unicus, Cor Matris Virginis cum summa voluptate sugere. Quo dabatur intelligi, quod sicut Christi humanitas virgineo lacte nutriebatur: ita ejus divinitas suavissime in hoc innocentissimo & amantissimo Corde conquiescebat, eoque frui delectabatur.

Eodem lib. 4. c. 12. hæc referuntur. Tempore Matutini, dum cantaretur *Ave Maria*, visum est illi (Gertrudi) tres quasi rivulos prorumpere, unum ex Patre æterno; alterum ex Filio, tertium ex Spiritu Sancto, qui Cor Virginis Matris penetrarunt: ex quo deinde egredientes, cum vehementi impetu, unde primo processerant, revertebantur. Quo influxu sanctissimæ Trinitatis in beatam Virginem significabatur, eam post Patrem esse potentissimam, post Spiritum sanctum benignissimam.

Vidimus supra, venerabilem illam Matrem Mariam de Incarnatione, Dei donis, ac virtutibus eximiis ornatissimam, solitam esse, Cor Mariæ a Corde Jesu in suo cultu nunquam disjungere; sed utrumque simul, instinctu divino, venerari: utens apud Jesum Corde Mariæ, eadem ratione, qua

Corde Jesu apud Patrem æternum uti consueverat. Fuit mos B. Hermanni, Ordinis S. Dominici, singulis diebus Cor Mariæ salutare, ejusque in honorem salutat. Angelicam recitare. Denique Virgo illa Parodiensis, de qua toties mentio facta est, Cordis Jesu studiosissima, simili prorsus affectu Cor Mariæ complectebatur. Hinc haud dubie P. Claud. la Colombiere suum erga Cor Mariæ studium hausit: ut patet ex oratione, quam ad sacrosancta Corda Jesu & Mariæ, in exercitiorum suorum diario conscripsit.

Nos itaque his exemplis atque rationibus adducti, cultum sacrosancti Cordis Mariæ, a cultu divinissimi Cordis Jesu ne separemus; Cor utrumque sanctissimum æque ac suavissimum intimis præcordiis complectamur, veneremur, diligamus: utrique nos totos tradamus & consecremus. Adeamus ad Patrem æternum per Cor Jesu: ad Jesum vero ipsum per Cor Mariæ. Per Cor Jesu reddamus Deo Patri, quæ infinitæ illius majestati, justitiæ, misericordiæ debemus. Per Cor Mariæ reddamus Filio, quæ infinitæ illius dignitati, clementiæ, beneficentiæ, benevolentiæ & amori immenso debemus. Omnia a Patre æterno impetrabimus per Cor Jesu: a Jesu ipso per Cor Mariæ cuncta pariter consequemur.

CAPUT

CAPUT ULTIMUM.

Exercitia ad cultum Cordium JESU & MARIÆ pertinentia.

QUod in aliis omnibus pietatis officiis consuetum est, in hoc certe non omittendum: ut pias quasdam orationes, precationesque in honorem Cordium Jesu ac Mariæ adjungamus. Quanquam enim in cultu nostro, affectum animi sequi præstet, quam formulæ cuipiam scriptæ scrupulosius adhærere: tamen ejusmodi formulas ad exemplum & imitationem apponere consultum semper visum est.

Exercitium laudis & adorationis ad Cor JESU.

O Cor Jesu divinissimum, hominum atque Angelorum adoratione dignissimum! Tu, æterno Verbo indissolubili nexu conjunctum. Tu, summi Dei verum Cor: ipso Deo dignum: Dei sanctitate sanctum. Divinæ bonitatis, caritatis, misericordiæ vere particeps: cujus omnes affectiones & sensus infinitæ Dei majestati condignas esse necesse est. O Cor ineffabile ac vere in-

comprehensibile, infinitis laudibus infinitisque obsequiis merito prosequendum! Tu, virtutum omnium origo. Tu, donis omnibus cælestibus cumulatissime ditatum. Tu, bonorum omnium fons inexhaustus. Tu, æternæ & increatæ caritatis dignissima sedes. Tu, sola victima divinæ justitiæ digna: iræ divinæ placandæ sola potens ac sufficiens. Tu unum, amore divinæ bonitatis ipsius digno, arsisti: in te uno demum sanctissima Trinitas super omnia sibi complacuit. Tu, Ecclesiæ necessitatibus mira dispensatione providens, caritate multorum refrigescente, eam hoc tanto munere ditare voluisti, ut amoris thesauros in te reconditos, in eos, qui se tibi devovere vellent, effunderes. O me fortunatum! Quem tua licet indignum misericordia, harum tamen divitiarum participem esse voluisti: cognitionem tuorum mirabilium infundendo, meque ad cultum tuum alliciendo. Ad te igitur supplex accedo, O Cor millies adorandum! Tu, me, justissimum laudis & adorationis tributum tibi debitum, deferre conantem adjuva: atque in devotorum tuorum numerum adscribi ardenter cupientem admitte. Ecce infinitam tuam dignitatem & excellentiam pronus agnosco. Te, quam possum, demississime veneror, & prostratus adoro. Verum, cum plane sentiam, te, vilibus affectio-

ctionibus meis, pro dignitate honorari neutiquam posse; ut impotentiæ meæ quoquo modo, & quoad licet, suppleam, laudes & honores tibi ab omnibus Angelis & Sanctis in cælo delatos offero. Majus etiam aliquid, ac te dignius deferre audeo: videlicet Cor immaculatum Mariæ, quod unum ad te colendum præ omnibus cæteris aptissimum est. Affectiones ergo meas omnes hujus sanctissimi Cordis affectionibus conjungo: hocque fretus adjutorio ac societate me tibi totum offero, meaque omnia tuæ gloriæ penitus consecro. Tu vota clemens exaudi, ac perfice. Amen.

Exercitium amoris ad Cor JESU.

O Cor amantissimum Jesu, adorandis Filii Dei perfectionibus, amabilissimas Filii hominis perfectiones ineffabili modo conjungens! Tu, cordium omnium nobilissimum, generosissimum, latissimum, liberalissimum, magnificentissimum; simulque mitissimum, humillimum, purissimum, innocentissimum, patientissimum, misericordia exuberantissimum, denique ardentissima erga homines caritate plenissimum. Tu, Cor Redemtoris nostri, Benefactoris nostri, Amici nostri, Fratris nostri, Patris

 nostri,

noſtri, Sponſi animarum noſtrarum. Tu, immaculatæ Virginis Matris noſtræ puriſſimo ſanguine formatum: Tu, principium vitæ humanæ amantiſſimi Servatoris. Tu, cauſa & origo pretioſi illius Sanguinis, quo redemti ſumus. Tu, verus noſtrum omnium amator, juſtos ſimul & peccatores ineffabili caritate complectens, fons perennis miſericordiæ. Tu, amore noſtri, grandi vulnere lancea ſauciatum. Tu, refugium animarum ſanctarum. Tu, grata columbæ requies. Tu, peccatorum noſtrorum innocens victima, Dei juſtitiæ pro noſtra ſalute immenſis doloribus immolata. Ecquæ igitur res exiſtere poteſt, amore noſtro ac gratiis te dignius? Accipe ergo, O Cor ſanctiſſimum, ſuaviſſimum, dulciſſimum, amabiliſſimum, accipe, quos offero, intimos cordis mei ſenſus, eosque te dignos effice. Tibi gratias immenſas ago pro tua in me & in omnes homines dilectione, innumeriſque in nos collatis beneficiis. Me tibi arctiſſime conjungo: te toto cordis affectu, tenerrimoque præcordiorum ſenſu complector, & amo. Me tibi totum devoveo, meaque omnia tibi committo. Tibi laus, tibi gloria, tibi gratiarum actio, tibi amor, tibi imperium cordium in æternum.

Amen.

Invocatio ad Cor JESU.

O Cor Jesu, cordium omnium dominator legitime, imo & unice! Tu, corda nostra tuæ illi tam justæ dominationi penitus subjice, ac jure tuo tota posside. Ingrata etiam atque rebellia clementer & potenter tibi servire compelle. Imperium illud tuum sanctissimum, æquissimum, suavissimum in ea constanter exerce. Fac, ut in rebus omnibus voluntati tuæ subjecta, a te nusquam ac nullatenus discrepent. Obsecro etiam te, O Cor sanctissimum, cordium omnium exemplar perfectissimum, ut corda nostra tibi similia, humilitate, mansuetudine, patientia, caritate, reddere digneris. Tu terrestres, quibus premuntur, cupiditates, cælestibus tuis affectionibus reprime, expelle, restingue: nutantia confirma: egentia dita: ad res infimas prona erige: inclinata subleva: dura emolli: immunda purifica: frigida, igne illo, quo ardes inflamma: imperfecta eorum benigne perfice: demum talia redde, ut te amare, te colere, te imitari valeant, & in æternum te possideant.

Amen.

Pro injuriis Cordi JESU inflictis voluntaria expiatio ad Cor JESU.

O Cor Jesu, amore hominum ardentissimum, simulque ob spretum amorem tuum afflictissimum! Nihil a te olim, dum in terris ageres, prætermissum est, viribus etiam exhaustis penitus atque consumtis, quo hunc tuum immensum amorem certissimis ac stupendis signis testatum relinqueres: neque tamen tibi, tunc temporis quidquam ab ingratis hominibus præter injurias, repensum est. Tu, eodem in nos amore etiamnum in Eucharistia flagras: non ignotum, ut olim, sed plane cognitum, nobisque vicinum ac proximum, nec propterea humanius in hoc mysterio a multis amori tuo respondetur. Quæ tuæ ergo cogitationes esse debent, qui sensus, cum hos homines, a quibus omnia reverentiæ & amoris argumenta expectare jure tuo debebas; in tantum se tibi reverentes ac gratos non exhibere cernis, ut etiam injuriis contumeliisque te in hoc amoris sacramento quotidie lacessant? His ego injuriis & contumeliis vehementer commotus, tibi amantissimo & afflictissimo Cordi supplex accido, veniamque submississime precor.

In-

Ingrati animi vitium, quo memetipſum reum agnoſco, injuriasque amori tuo a memetipſo inflictas deteſtor, & abominor. Aliorum quoque hominum peccata ac ſacrilegia in te commiſſa odi, & execror. Violatum honorem tuum hac mea ſubmiſſione ac voluntaria expiatione, quoad licet, reſarcire cupio. Utinam & lacrymis & ſanguine, omnia in te perpetrata eluere & abolere penitus poſſem! Utinam novo quodam & inuſitato honoris ac ſubmiſſionis genere, tot irreverentias, convitia, ſacrilegia compenſare liceret! O quam præclare mecum agi putarem, ſi tam juſta de cauſa vitam profundere poſſem! Veniam igitur, O Cor Jeſu dulciſſimum, mihi propitius indulge, propoſitumque animo conceptum gratia tua confirma: fixum namque mihi ratumque eſt, viribus omnibus eniti, ut nulla ex parte honori tibi debito in poſterum deſim: firmum eſt, irreverentias priſtinas, ſumma reverentia: negligentiam, diligentia: oblivionem tui, frequenti memoria compenſare. Denique nihil omittere, quod ad amorem meum gratumque animum teſtificandum, abolendaque priora peccata conducere arbitrabor. Hoc ſtatuo, hoc firmiſſime decerno, gratiaque tua adjutus me effecturum confido. Amen.

Oblatio ſui ſuarumque rerum ad Cor JESU.

P. Claud. la Colombiere, de quo ſupra, hujus exercitii author eſt, in quo nihil immutandum cenſuimus. Porro oblationis cauſas in hunc modum Vir Dei præmittit.

Fieri debet hæc oblatio ad honorem Cordis Jeſu, quod virtutum omnium ſedes eſt, & gratiarum divinarum fons, animarumque Sanctarum perfugium. Virtutes autem, ob quas Cor illud ſacroſanctum coli debet, hæ ſunt præcipuæ. Amor in Patrem ardentiſſimus, cum ſumma veneratione ac ſubmiſſione conjunctus. Patientia in malis tolerand s infinita. Dolor de peccatis immenſus; pro quibus videlicet juſtitiæ divinæ ſatisfacere onus ultro in ſe ſuſceperat. Fiducia dilectiſſimi Filii propria, pudori ac verecundiæ maximi peccatoris conſociata. Commiſeratio erga homines tenerrima, &, miſeriis noſtris non obſtantibus, caritas in nos & amor ardentiſſimus. Denique in mediis hiſce affectionibus tam variis ac diverſis, tamque vehementibus, ut augeri nullo pacto poſſent, (quippe quæ omnes ſummum perfectionis gradum attigiſſent.)

gissent.) Pax tamen summa & tranquillitas, orta scilicet ex conformitate cum divina voluntate tam omni ex parte perfecta, ut quicquid vel zelo ipsius, vel amori, vel alteri cuilibet ex prædictis affectionibus contrarium accideret, quantumcumque demum illud esset, eo ne levissime quidem perturbaretur. In eodem hodie statu versatur etiamnum Cor illud sanctissimum: in primisque summo hominum amore flagrat, tametsi ejus amori homines nequaquam respondeant, nihilque præter contemtum incredibilemque duritiem rependant. Ardet Jesus amore nostri, neque redamatur tamen; imo amor illius ne agnoscitur quidem: nempe hominibus ea dona respuentibus ac dedignantibus, quibus Jesus amorem suum testificari ac declarare solet, ac cuperet. Ego vero, O Cor Jesu mei dilectissimi! Cor adoratione & amore meo dignissimum! tot ac tantas injurias in te commissas, sarciendi eluendique desiderio inflammatus, utque ingrati animi vitium, quantum in me est, fugiam, Cor meum cum omnibus suis affectionibus, ac me denique totum tibi penitus offero, tradoque. Testor hoc esse purum ac sincerum desiderium meum, ut ex hac ipsa hora ac momento mei, mearumque rationum penitus obliviscar: ut sublatis omnibus impedimentis in sacrosanctum Cor tuum, quod mih

singu

ſingulari miſericordia reſeraſti, introire, ibique cum fidelibus ſervis tuis, vivus ac moriens habitare queam: ergo amore tui totus incenſus, huic diviniſſimo Cordi libens offero meritum omne, omnemque ſatisfaciendi vim, quæ ineſſe poterunt tum Miſſæ ſacrificiis, tum orationibus, tum operibus pœnitentiæ, humilitatis, obedientiæ, cæterarumque virtutum omnium, quæ toto vitæ meæ tempore ad extremum usque ſpiritum facturus ſum. Hæc omnia non ſolum in laudem & honorem Cordis Jeſu fieri volo, ſed præterea enixe & ſubmiſſe precor, ut perfectam horum omnium donationem, quam eidem ſanctiſſimo Cordi facio, admittere non dedignetur: ita, ut de iis omnibus diſponere pro arbitrio poſſit; ea, cui voluerit, attribuendo, aut, in quemcumque finem ei placuerit, deſtinando. Atque, cum jam animabus in purgatorio detentis conceſſerim, quicquid in actionibus meis ſatisfactorium eſſe poteſt: cupio, ut hoc ipſum animabus illis ſecundum Cordis Jeſu beneplacitum impendatur. Porro, cum ejusmodi donatio nullatenus impeditura ſit, quo minus Miſſæ ſacrificia, cæteraſque orationes offerre poſſim, prout obedientia aut caritas quandoque exigent; tunc, cum aliquis bonis, atque ad Cor Jeſu pertinentibus uſurus ſim, animus eſt, ut omnia virtutum opera, quæ tum temporis

exer-

exercere continget, Cordi Jesu tanquam bona ipsi propria, dicata & consecrata maneant. O Cor sanctissimum, viam, obsecro, edoce, quam inire debeam, ut mei penitus oblitus, amoris tui puritatem, cujus mihi desiderium infudisti, consequi valeam. Incendor equidem vehementi tibi placendi desiderio: at sentio, me quod cupio nequaquam assequi posse sine ingenti auxilio, quod tu solum præstare potes. Perfice igitur in me, O Cor sanctissimum, quicquid tibi acceptum est tuæque voluntati conforme. Sentio equidem, repugnare me, ac resistere; sed nollem certe, nisi me fallit animus: tuum est præstare omnia, atque perficere: tibi uni sanctitatis meæ (si adipisci tandem contingat) gloria debebitur: neque ego alio fine ad sanctitatem aspirare deinceps volo, nisi ut tu demum lauderis, ac glorificeris. Amen.

Exercitium ad Cor MARIÆ.

O Maria, Mater Dei augustissima, hanc veniam servulo tuo clemens indulge, ut mihi liceat selectis illis famulis tuis conjungi, qui peculiari cultu & studio Cor tuum immaculatum prosequuntur: ut ipse quoque gratiarum, huic pietatis officio tibi ac Filio tuo gratissimo, affixarum, particeps effici merear.

O Cor Mariæ, omnipotentiſſimæ Dei manus opus perfectiſſimum. Cor ſanctitate, puritate, nobilitate, ſublimitate, Dei Matre dignum: ſimulque Redemtoris Matre, miſericordia, humilitate, caritate, manſuetudine, digniſſimum. Tu, fons inexhauſtus bonitatis, dulcedinis, beneficentiæ, commiſerationis. Tu, virtutum omnium perfectiſſimarum ac puriſſimarum exemplar. Tu, Cordis Jeſu imago quam ſimillima. Tu, flammis amoris divini ſuper omnia, Seraphim indeſinenter & ineffabiliter ardes. Tu, gloriæ Dei plus ſervis affectionibus tuis vel leviſſimis, quam alii Sancti conferre poſſint cunctis operibus ſuis maxime arduis & heroicis. Tu, ſedes pacis. In te, juſtitia & miſericordia primum oſculatæ ſunt. In te, concordia inter cælum & terram tractari, fœdusque inter Deum & hominem iniri cœpit. Tu, homines omnes incenſo ac tenerrimo amore complecteris. Tu, illorum miſeriis materno ſemper affectu tangeris. Tu, ſemper felicitatis noſtræ deſideriis exarſiſti. Tu, dolores immenſos pro ſalute noſtra pertuliſti. Ergo, O Cor dulciſſimum, amantiſſimum, ſanctiſſimum, tot capitibus veneratione mea, amore, ac fiducia digniſſimum, obſequia, quæ amore tui incenſus tibi ſupplex defero, ſolita clementia admitte. Te ſumma, qua poſſum, ſubmiſſione re-

revereor. Maximas tibi gratias ago, quod miseriis meis, pietate plusquam materna commotum, pios in me tam sæpe misericordiæ tuæ effectus effuderis; tamque multis beneficiis ex illo bonitatis thesauro depromtis, affeceris. Ego me hodie devotis tuis, qui in laudibus tuis, cultu & amore delectantur, cupidissime adjungo. Scilicet a divino, quo reguntur, spiritu edocti didicerunt, te certam esse viam, qua tuto ac recta ad Jesum pervenitur: tuaque potissimum opera nos uti debere, ut officia quæcumque Jesu debita, per te solvamus & impleamus. Per te Jesus adorandus est: per te amandus: per te laudandus, ac benedicendus: per te rogandus: per te placandus: per te omnia nostra ei offerenda, dicanda, consecranda: ut ea demum ratione in omnibus, per te ipsum, imbecillitati nostræ subveniamus, atque egestati nostræ divitiis tuis provideamus, ac suppleamus. Esto igitur, O Cor virgineum, augustissimum, amabilissimum, esto ex hora hac, ad ultimum usque vitæ spiritum, venerationis meæ & amoris mei objectum quotidianum, ac perpetuum. Tu via eris, qua & ego ad Jesum accedam, & ipsius misericordia ad me veniet. Tu, refugium meum in necessitatibus, & consolatio in tribulationibus. Tu, speculum, quod assidue contemplabor. Tu, schola

ſacra, in qua Jeſu magiſtri mei lectiones audiam. Te docente, divina illius effata, conſilia, virtutes ediſcam. Tu veram ac perfectam exercendarum virtutum rationem monſtrabis. Te duce, te ſuadente, te excitante ſtudebo ſectari puritatem, humilitatem, manſuetudinem, caritatem, patientiam, mundi rerumque creatarum contemtum, ſed maxime amorem Jeſu Dei ac Redemtoris mei Filii tui. Has ego virtutes per te fidenter petam & impetrabo. O verus miſericordiæ thronus! cor meum peccatis inquinatum, inordinatisque cupiditatibus agitatum, tibi præſentare audeo, tuo conſpectu licet indignum, oro, ne contemnas; ſed tibi oblatum ac dicatum purifica, ſanctifica, a rebus terreſtribus avoca, acerrimo peccatorum ſuorum dolore transverbera, tuo demum, ac Filii tui unigeniti Jeſu Chriſti amore inflamma: denique tibi ſimillimum redde, ut tibi in Paradiſo conjunctum, tecum amare Deum, Deoque frui æternum poſſit.
Amen.

PRE-

PRECATIONES, PIIQUE AFFECTUS *Ad sacrosancta Corda JESU & MARIÆ.*

COROLLA PRECATORIA Ad honorem Sacrosancti Cordis DEI JESU.

Continet hæc corolla globulos majores quinque, minores vero triginta tres, secundum numerum annorum, ac vulnerum Christi. Initio corollæ oratio sequens dicenda est.

ANima Christi sanctifica me.
Cor Christi accende me.
Corpus Christi salva me.
Sanguis Christi inebria me.
Aqua lateris Christi lava me.
Passio Christi conforta me.
O bone Jesu exaudi me.
Intra tua vulnera absconde me.
Ne permittas me separari a te.
Ab hoste maligno defende me.
In hora mortis meæ voca me.

Et jube me venire ad te,
Ut cum Sanctis tuis laudem te.
In secula seculorum. Amen.

Ante quemlibet globulum majorem dicitur oratio sequens.

Dulcissime JESU, fac cor meum secundum Cor tuum.

Ad globulum quemlibet majorem, dicitur.

Adoramus te Christe, in horto afflictissime, in Eucharistia etiamnum ab ingratis hominibus despecte. Tu solus Sanctus, Tu solus Dominus, Tu solus Altissimus JESU.

Ad globulos minores, dicitur.

Adoro te Cor Jesu sacratissimum, divino amore, quo ardes; accende cor meum.

In fine recitatur semel Pater & Ave, *cum oratione sequenti.*

Oratio.

DOmine Jesu, qui ineffabili Cordis tui amoris miraculo, te totum nobis in cibum in Altaris sacramento tradere digna-

gnatus es: concede, ut, qui injurias ac ſacrilegia ab ingratis mortalibus adverſum te in hoc ſacro myſterio commiſſa, toto animo deteſtamur ac plangimus: ipſius ſacroſancti Cordis accendamur affectibus: & dignis in æternum laudibus, ejusdem diviniſſimi Cordis miſericordiam proſequamur.

COROLLA PRECATORIA

Ad honorem ſanctiſſimi Cordis MARIÆ.

Continet hæc corolla globulos majores ſeptem, minores 33. ſecundum numerum dolorum B. Virginis, & annorum, quos cum Filio unigenito divina & ineffabili ſocietate vixit. Initium ſumit ab oratione ſequenti.

ANima Mariæ ſanctifica me.
Cor Mariæ amore Jeſu accende me.
Pedes Mariæ dirigite me.
Manus Mariæ ſuſcipite me.

Oculi Mariæ respicite me.
Aures Mariæ exaudite me.
Os Mariæ intercede pro me.
Corpus Mariæ purifica me.
Passio Mariæ conforta me.
O Maria exaudi me.
Intra tua viscera admitte me.
Ne permittas me separari a te.
Ab hoste maligno defende me.
In hora mortis meæ protege me.
Et jube me venire ad te.
Ut cum Sanctis Dei Filii tui laudem te.
In secula seculorum, Amen.

Ante quemlibet globulum majorem dici debet.

Dulcissima Maria, fac cor meum secundum Cor Jesu.

Ad globulum quemlibet majorem dicitur Salut. Angel.

Ave Maria, gratia plena, &c.

Ad globulos minores, dicitur.

Cor Mariæ immaculatum, amore Jesu, quo ardes, inflamma cor nostrum.

In fine recitatur Oratio sequens.

Oratio.

SAnctissime Spiritus, qui omnia gratiæ tuæ charismata, in uno Mariæ Virginis Corde mirabiliter congregasti, & illud divinitatis tuæ dignum habitaculum effecisti: concede propitius, ut in illo sanctissimo ac suavissimo sponsæ tuæ Corde, tutissimum refugium, nunc & in hora mortis, invenire possimus. Per Dominum nostrum.

PII AFFECTUS AD COR JESU.

COr Jesu verbo substantialiter unitum. Divino amore, quo ardes, inflamma cor meum.

Cor Jesu majestate dignum. Divino amore, quo ardes, inflamma cor meum.

Cor Jeſu Dei ſanctitate ſanctum.
Cor Jeſu Dei bonitate bonum.
Cor Jeſu adoratione Deo debita adorandum.
Cor Jeſu amore Deo digno amandum.
Cor Jeſu ineffabile.
Cor Jeſu imcomprehenſibile.
Cor Jeſu Patris æterni templum digniſſimum.
Cor Jeſu verum ac proprium Spiritus Sancti habitaculum.
Cor Jeſu ſanctiſſimæ Trinitatis ſanctuarium.
Cor Jeſu caritatis æternæ digniſſima ſedes.
Cor Jeſu, in quo habitat omnis plenitudo divinitatis.
Cor Jeſu, in quo ſunt omnes theſauri ſapientiæ & ſcientiæ.
Cor Jeſu theſaurus nunquam deficiens.
Cor Jeſu dives in omnes, qui invocant te.
Cor Jeſu, de cujus plenitudine omnes nos accepimus.
Cor Jeſu pax & reconciliatio noſtra.
Cor Jeſu fons aquæ ſalientis in vitam æternam.
Cor Jeſu puteus aquarum viventium.
Cor Jeſu principium & origo virtutum omnium.
Cor Jeſu, in quo ſibi Pater bene complacuit.

Divino amore, quo ardes, inflamma cor meum.

Cor Jesu hostia vivens, sancta, Deo placens.
Cor Jesu propitiatio pro peccatis nostris.
Cor Jesu amaritudine repletum propter nos.
Cor Jesu saturatum opprobriis.
Cor Jesu attritum propter scelera nostra.
Cor Jesu usque ad mortem Crucis obediens factum.
Cor Jesu lancea perforatum.
Cor Jesu fons totius consolationis.
Cor Jesu solatium peregrinantis animæ.
Cor Jesu refugium nostrum in die tribulationis.
Cor Jesu salus in te sperantium.
Cor Jesu spes in te morientium.
Cor Jesu cultorum tuorum dulce præsidium.
Cor Jesu deliciæ Sanctorum omnium.

Divino amore, quo ardes, inflamma cor meum.

℣. Jesu mitis & humilis corde.
℟. Fac cor meum secundum Cor tuum.

Oratio.

DOmine Jesu Christe, qui ineffabiles Cordis tui divitias, Ecclesiæ tuæ novo beneficio aperire dignatus es: concede, ut hujus sacratissimi Cordis amori

ri

ri respondere, & injurias eidem afflictissimo Cordi ab ingratis hominibus illatas, dignis obsequiis compensare valeamus. Per eundem Dominum.

PII AFFECTUS
AD COR MARIÆ.

Cor Mariæ ab origine immaculatum. Amore Jesu, quo ardes, accende cor meum.

Cor Mariæ gratia plenum. Amore Jesu, quo ardes, accende cor meum.

Cor Mariæ inter omnia corda benedictum.

Cor Mariæ sanctissimæ Trinitatis sacrarium.

Cor Mariæ Cordi Jesu simillimum.

Cor Mariæ, in quo Jesus sibi bene complacuit.

Cor Mariæ humilitatis abyssus.

Cor Mariæ sedes misericordiæ.

Cor Mariæ divini amoris incendium.

Cor Mariæ bonitatis Oceanus.

Cor Mariæ puritatis & innocentiæ miraculum.

Amore Jesu, quo ardes, &c.

Cor

Cor Mariæ ſpeculum omnium divinarum perfectionum.

Cor Mariæ primum omnium virginitatis voto conſecratum.

Cor Mariæ, in quo ſanguis pretium Redemptionis noſtræ formatus eſt.

Cor Mariæ deſideriis tuis mundi ſalutem accelerans.

Cor Mariæ gratiam peccatoribus impetrans.

Cor Mariæ verba Jeſu ac geſta fideliſſime conſervans.

Cor Mariæ doloris gladio transfixum.

Cor Mariæ in paſſione Chriſti afflictiſſimum.

Cor Mariæ Chriſto crucifixo cruci confixum.

Cor Mariæ mortuo Jeſu mœrore conſepultum.

Cor Mariæ, Jeſu reſurgente, gaudio redivivum.

Cor Mariæ in aſcenſione Jeſu ineffabili dulcedine delibutum.

Cor Mariæ in deſcenſu Spiritus ſancti nova gratiarum plenitudine cumulatum.

Cor Mariæ conſolatio afflictorum.

Cor Mariæ peccatorum refugium.

Cor Mariæ cultorum tuorum ſpes ac dulce præſidium.

Cor Mariæ agonizantium auxilium.

Amore Jeſu, quo ardes, accende cor meum.

Cor Mariæ Angelorum ac Sanctorum omnium jubilus. Amore Jesu, quo ardes, accende cor meum.

℣. Maria immaculata, mitissima & humillima.
℟. Fac cor meum secundum Cor Jesu.

Oratio.

CLementissime Deus, qui ad peccatorum salutem miserorumque perfugium, Cor sanctissimum & immaculatum Mariæ, divino Cordi Filii sui Jesu Christi, caritate ac misericordia simillimum esse voluisti: concede, ut, qui hujus dulcissimi & amantissimi Cordis memoriam agimus, ejusdem meritis, secundum Cor Jesu inveniri mereamur. Per eundem Dominum.

ASPIRATIONES SACRÆ

(ad exemplum propositæ.)

Ad Cor sanctissimum JESU.

I.

O Cor divinissimum, suprema Angelorum & hominum adoratione dignissimum, adoro te: laudo te: glorifico te. Fac, obtestor, ut tua illa divina & infinita excellentia, animum meum, te illuminante perfundat, & debita admiratione defigat.

II.

O Cor amabilissimum, infinito amore dignum, amo te: toto cordis affectu complector te: deosculor te: me tibi, obsecro, arctissime & inseparabiliter conjunge.

III.

O Cor sanctissimum, fons perennis sanctitatis, virtutibus tuis cælestibus, terrestre cor meum immuta, consecra, sanctifica.

IV.

O Cor gratiarum omnium thesaurus indeficiens, divinis tuis muneribus, miserum & egentissimum cor meum subleva, dita, cumula.

V.

O Rex cordium, dominator legitime imo & unice omnium cordium, subjice imperio

perio illo tuo diviniſſimo ac ſuaviſſimo, etiam rebelle cor meum.

VI.

O Cor æternæ caritatis ſedes digniſſima, divino amore, quo ardes, inflamma cor meum.

VII.

O Cor Jeſu Patri æterno infinite gratum, me, tuis meritis, majeſtati ejus acceptum conſtitue: mea omnia tu perfice, atque divinis aſpectibus digna redde.

Ad Cor ſanctiſſimum MARIÆ.

I.

Cor Mariæ, Cordi Jeſu ſimillimum, fac cor meum ſecundum Cor Jeſu.

II.

Cor Mariæ, amore Jeſu ardentiſſimum, amore illo, quo ardes, incende cor meum.

III.

Cor Mariæ immaculatum, cordis mei maculas abſterge, eique puritatem tuam infunde.

IV.

O Cor dulciſſimum Matris meæ, eſto refugium meum in die tribulationis, & in hora mortis meæ. Amen.

FINIS.

Tuam ipsius animam pertransibit gladi9. Luc. 2.
COR MARIÆ immaculatum amore IESU
quo ardes inflama Cor nostrum.

DE CULTU
SACROSANCTI CORDIS
DOMINI NOSTRI
JESU CHRISTI.
PARS II.

DE VITA
VEN. MAT. MARGARITÆ MARIÆ ALACOQUE
Ordinis a Visitatione B. V. Mariæ nuncupati,

Fundatore S. Francisco Salesio.

AD LECTOREM MONITIO.

UT omnibus constare possit, ea, quæ hic de vita Ven. Matris Margaritæ Mariæ Alacoque atteximus, ipsius Margaritæ genuinum esse opus, de cujus veritate nemini vel minimum suboriri dubium possit, operæ pretium duximus, testimonium authenticum Sanctimonialium Monasterii Parodiensis a Visitatione B. M. V. præmittere.

Illæ itaque, dum ad nos Exemplum, manu unius ex ipsis, ex authographo descriptum transmiserunt, hujus Exempli veritatem ac

sinceritatem in hunc modum testantur, adjectis, ut fit, subscriptionibus, appositoque Monasterii sigillo.

Nos infrascriptæ Superior, & Officiales Monasterii Parodiensis a Visitatione B. V. M. in comitatu Caroloensi, totius Communitatis nostræ nomine, certum facimus & attestamur, scripturam istam, verum ac sincerum esse exemplum, Vitæ Sororis nostræ Margaritæ Mariæ Alacoque, ipsiusmet manu conscriptæ, cujus authographum in Monasterio nostro asservamus, ex quo Exemplum istud exscripsimus. In cujus rei fidem omnes subscripsimus die 20. Augusti 1724.

Soror Anna Elisabeth de la Garde Marzac, Superior.

Soror Anna Alexia de Mareschalle, Assistens.

Soror Maria Catharina du Chailloux, Consiliaria.

Soror Joan. Fran. Chalon, Consiliaria.

Soror Maria Helena Coing. Consiliaria.

✝ *Locus Sigilli.*

Ipsa vero Superior in litteris separatis ad nos eodem tempore missis, hæc adjungit: En vitam Sororis nostræ Margaritæ, fideliter ex authographo, quod penes nos est, descriptam. Quod authographum jam munitum & insignitum est subscriptione, ac nota propria commissarii deputati ab Illustriss. DD. De Dromentil, tunc Augustodunensi, nunc Virdunensi Episcopo; necnon ab Illustriss.

ftriff. Epifcopo Sueffionenfi, tunc Vicario Generali, hujusque Monafterii Superiore. Qui ipfe Vicarius Generalis acta præparatoria, ad informationem juridicam de vita, moribus, & miraculis iftius Dei famulæ requifita, inftruxerat. Hæc, vitæ fuæ acta, pluries, jubentibus ipfius animæ rectoribus, confcripferat. Verum, illis Parodio abeuntibus, quæ fcripferat, flammis abfumebat. Iftud vero Exemplum, quod fupereft, ideo confervatum habemus, quia juffa eft, ne confumeret. Sed finitum non eft, quia priusquam finiretur, abfceffit animæ Rector, a quo pendebat. Tunc vero illa fcribere ceffavit, opusque imperfectum, quale habemus, reliquit.

Hæc de Exempli ad nos tranfmiffi veritate.

Jam, quod attinet ad translationis fidelitatem, ea approbatoribus hujus opufculi examinanda tradita eft. Nosque cum omni fiducia & affeveratione atteftamur, ad verfionis finceritatem & accurationem nihil prorfus defiderari poffe.

Accipe nunc infigne omnique fide ac reverentia digniffimum teftimonium Illuftriffimi Epifcopi Sueffionenfis (celebris illius in Gallia fidei ac Ecclefiæ defenforis) de ejusdem ven. Mat. Margaritæ vitæ Sanctimonia, in Epiftola fequenti contentum: ex qua etiam intelliges, quid doctiffimus ac fapientiffimus Præful de cultus fanctiffimi Cordis Jefu præftantia fentiat.

EPISTOLA

Illustrissimi ac Reverendissimi Episcopi Suessionensis ad Authorem hujusce libelli scripta, de vitæ Sanctimonia venerab. Mat. Margaritæ Mariæ Alacoque, Ordinis Visit. B. V. Mariæ.

JE benis Dieu, mon Reverend Pere, de ce que vous employez vôtre sejour dans la Capitale du monde chrêtien à y faire connoître la devotion au Cœur sacré de Nôtre-Seigneur. J'estime cette devotion pour avoir vû de mes yeux, & touché pour ainsi dire au doigt les merveilles, que Dieu a operé par elle & à son occasion. Dans le tems que j'étois Grand Vicaire d'Autun residant à Moulins en Bourbonnois, j'étois en même tems Superieur particulier du Monastere des Filles de la Visitation Sainte Marie établi à Paray le Monial en Charolois ; & dans plusieurs visites que j'ai faites de ce Monastere j'ai eû occasion d'y être instruit du merite, & de la reputation qu'a laissée la venerable Mere Maire Marguerite Alacoque Religieuse de cette Maison, morte depuis plusieurs années en odeur de

sainteté.

EPISTOLA

Illustrissimi ac Reverendissimi Episcopi Suessionensis ad Authorem hujusce libelli scripta, de vita Sanctimonia venerab. Mat. Margaritæ Mariæ Alacoque, Ordinis Visit. B. V. Mariæ.

DEum Opt. Max. laudo, Reverende Pater, quod, in urbe Christiani orbis Capite dum hodie commoratis, operam tuam confers, ad pietatem erga Sacrosanctum Cor Domini nostri ibidem illustrandam. Ego certe hoc pium Religionis officium plurimi facio, quippe qui meis oculis vidi, ac pene manibus contrectavi, quæ per illud & ejus causa, Deus mirabiliter operatus est. Nam, quando Augustodunensis Episcopi Vicarius fui, cum Molinis agerem, simul præeram Monasterio Virginum, quæ de Visitatione Sanctæ Mariæ nuncupatur, posito Parodii in comitatu Caroloensi. Cumque illuc frequenter adire contigerit, copiam habui penitus cognoscendi de venerabili Matre Maria Margarita Alacoque ejusdem Monasterii Sanctimoniali, quæ ibidem ante plures annos obierat magna cum laude Sanctitatis, quan-

sainteté. C'est de cette Fille dont Dieu s'est servi pour inspirer la devotion au Cœur de Nôtre-Seigneur, & Elle l'a plus accreditée par ses vertus & par les prodiges de sa vie, que par ses paroles. Ce qui m'a rendu plus facile à croire tout ce qui m'a été raconté d'Elle dans ce lieu, ç'a été la sainteté éminente que j'ai trouvé dans les filles qu'elle avoit formée à la pieté, tandis qu'elle étoit Maîtresse des Novices de ce Couvent. J. C. nous dit qu'on connoît les arbres par les fruits: j'ai cru par ces fruits de sainteté & de vertu juger de l'heroïsme de la pieté de celle qui avoit si bien appris aux autres à servir Dieu avec une ferveur admirable. J'ai vû en même tems qu'elle est la religion des peuples de ce pays-là pour la memoire de cette sainte Fille, leur empressement à rechercher comme des Reliques precieuses ce qui lui a appartenu, leur confiance en son intercession, leur concours à son tombeau. Ils lui rendroient volontiers les honneurs publics qu'on rend aux Saints canonisez, si le Saint Siege leur en accordoit la permission. Dieu favorise souvent leur pieté par des graces singulieres & miraculeuses. Dans le tems que j'ai frequenté ce pays-là j'ai ouy raconter beaucoup de miracles operez par les merites de cette vertueuse Fille: j'en ai vû plusieurs assez bien circon-

stanciez

ta scilicet fuerit eminentia virtutis, & qualem de se opinionem reliquerit. Hæc autem illa est, cujus opera Deus uti voluit ad insinuandam humanis cordibus pietatem erga Cor Jesu; quæque hanc ipsam pietatem fecit multo, quam verbis, virtutum suarum magnitudine, ac totius vitæ prodigiis, celebratiorem. Et me quidem, ut iis, quæ de hac virgine referri audiebam, haud ægre fidem haberem, præcipue movit spectata multarum virginum sanctitas, quas illa informaverat ad pietatem, cum Novitiarum ibi curam gereret. Nam, affirmante Domino Jesu Christo, arbores ex fructibus cognosci: ex iis Sanctimoniæ fructibus credidi, posse certum judicium fieri de excellentia pietatis ejus, quæ alias docuerat eo caritatis ardore in Dei famulatu tam mirabiliter effervescere. Sed & illud eodem tempore perspexi, quanta omnes in iisdem locis, ejus sanctæ Virginis memoriam, veneratione colunt: quo studio particulas quasque rerum ad eam quoquomodo pertinentium, perinde ac cujuspiam Beatorum lipsana undecumque conquirant: quantum fiduciæ ponant in ejus patrocinio; & quæ demum ad tumulum ipsius frequentia confluant: procul dubio, si per Apostolicam Sedem liceret, honores debitos iis, qui Sanctorum Catalogo inscripti sunt, eidem summa sua voluntate delaturi. Et quidem huic tantæ pietati beneficia prorsus singularia,

ſtantiez pour attirer la croyance: cependant je crus par prudence ne devoir pas me presser d'en examiner juridiquement la certitude. Mais il y en eut un ſi marqué, ſi éclatant, ſi ſubit, que je crûs devoir le verifier dans toutes les regles, afin qu'on put rendre gloire à Dieu d'un tel prodige, s'il étoit tel qu'il me le fut mandé. Je laiſſai cependant paſſer ſix mois avant que de me tranſporter ſur les lieux, pour laiſſer aux eſprits le loiſir de ſe raſſoir, pour ainſi dire, & de meurir leur jugement ſur les apparences de ce miracle. Je me tranſportai enfin à Paroy, & apres un examen fait avec circonſpection & avec la ſage defiance, ſi j'oſe me ſervir de ce terme, qu'on doit apporter à ces ſortes de verifications, je trouvai le prodige ſi averé que je crûs devoir le conſtater par une procedure juridique. C'étoit une Religieuſe de la Maiſon reduite à l'extremité qui avoit été guerie ſubitement par l'impoſition d'une chemiſe qui avoit été depoſée ſur le tombeau de la venerable defunte. Ce qu'il y avoit de remarquable dans cette guериſon, c'eſt que la Religieuſe n'avoit conſenti à l'invocation de la venerable Mere Marie Marguerite, que par complaiſance, & elle l'avoit fait ſans foi, ſans confiance, ſans eſperance même de guerir, c'eſt ce qu'elle a declaré elle-même

dans

gularia, nec citra miraculum, non raro rependit Deus. Quamdiu ibi frequens fui, multa ejusmodi memorari miracula audiebam, quæ per ejus invocationem effecta dicebantur, quorum non pauca tot videbam insignita notis, ut fidem mereri possent: nihilominus prudenter me facturum credidi, si de eorumdem certitudine non continuo ex formula juris inquirerem. Sed demum quiddam contigit in hoc genere miraculorum tam insigne ac luculentum, idemque tam repentinum, ut mihi visum sit, legitimam de illo quæstionem institui oportere: Quo, si, quemadmodum referebatur, factum esse constaret, debita authori Deo gloria rependeretur. Totos tamen sex menses locum, ubi contigerat, adire distuli, ut spatium darem iis, quorum mentes prima miraculi species pepulerat, confirmandi sese, suumque de ea testimonium, ad quamdam quasi judicii maturitatem perducendi. Sed tandem Parodium profectus, cum quæstionem habuissem, quam accurate & (quod decet in ejusmodi causis) cunctabundus ac pene diffidenter, prodigii veritas adeo ad liquidum perducta est, ut mei muneris esse duxerim, secundam eam juridicam sententiam ferre. Res acciderat in una Sanctimonialium ejusdem, quod supra dixi, Monasterii Parodiensis, quæ, cum esset in extremis constituta, repente convaluit, simul, ac ei applicata fuit interula, quam antea superposuerant

dans sa deposition. Elle avoit la moitié du corps paralitique : elle étoit agitée par des convulsions horribles : Elle étoit reduite à une foiblesse si grande qu'on avoit peine à la tirer de son lit pour l'accommoder, & on n'osoit le faire que tous les huit jours. Il y avoit six semaines, que les Medicins lassez ne lui faisoient plus aucun remede. En moins de demie-heure cette fille passa de cet étrange état à une santé parfaite : elle se leva seule, s'habilla de même, marcha sans bâton, & vint à l'Eglise remercier Dieu. Tous ces faits sont prouvez par la déposition juridique d'un nombre de témoins non suspects : entre les autres sont celles de trois Medecins & un Chirurgien qui tous avoient vûs la Religieuse dans sa maladie, & qui sont convenus que sa guerison étoit un miracle évident. Un d'entre ceux declare dans sa deposition, qu'il étoit autrefois de la Religion P. R. & que nonobstant son abjuration, il avoit conservé beaucoup d'incredulité pour les miracles, mais que celui-ci lui paroissoit si clair & si marqué qu'il ne trouvoit pas lieu à le revoquer en doute.

Ce

rant tumulo vener. Margaritæ. In hac vero curatione præcipue notabatur (quod suo deinde juridico testimonio ægra confirmavit) ipsam nimirum non nisi, ut morem aliis gereret, cum iis ad invocandam venerabilem matrem consensisse: & id nulla fide, atque omnino sine fiducia & spe revalescendi. Porro genus ipsum ægritudinis sic habebat. Corpus dimidia parte paralysi dissolutum horrenda convulsiones, ac imbecillitas tanta, ut ægram lecto movere vel tantum ejus componendi causa, sine magno illius incommodo non possent: atque ideo nec frequentius auderent, quam octava quaque die. Itaque Medici diu frustra fatigati, jam sex totas hebdomadas nullum illi curationis genus adhibebant. Et Hæc tamen, ex rebus adeo comploratis, minus dimidio horæ revocata ad omnimodam valetudinem, suis illico viribus surgit, induitur ipsa per se, & sine baculo suis ingressa pedibus in Ecclesiam pergit, debitas Deo gratias actura. Facta hæc singula comprobantur legitima testificatione multorum, quorum fides nemini suspecta sit. Inter hos præcipuum obtinent locum Chirurgus unus, & Medici tres, qui eamdem Sanctimonialem ægrotantem inviserant, & qui unanimi consensu confirmarunt, curationem ipsius luculentum esse miraculum. Quidam etiam ex ipsis in suo testimonio fatetur, se olim sectæ Calvinianæ fuisse, & licet hanc ejuraverit, id tamen ex illa retinuisse,

Ce qui m'a été conté de la sainteté heroique de la venerable Mere ce que j'ai leû de ses lettres, de ses memoires, & des monumens que ses Superieurs ont laissé par écrit de ses Vertus, m'a paru aussi miraculeux & plus instructif que ces guerisons prodigieuses. C'est pourquoi craignant que le souvenir ne s'en perdît par le laps des tems, je crûs devoir faire une verification juridique de tous les monumens qui nous restoient de cette vertueuse fille, & une enquête pareille de tout ce dont on pouvoit avoir une connoissance certaine. Dans le tems que je me preparois à faire cette procedure, je fus appellé à l'Evèché de Soissons: alors je fus obligé de commettre un autre à ma place, selon le pouvoir que j'en avois receu de Monseig. l'Evêque d'Autun. Ce fut le Reverend Pere De Bensiere Prieur de la Maison de Paroy de la Congregation de Cluny qui fut chargé de cette commission. Il s'en est acquitté avec zele & avec soin, & j'ai entre les mains copie du procez verbal qu'il a dressé, & des depositions des témoins oculaires, qui font un detail des vertus de cette sainte fille,

nuisse, ut difficillime miraculis fidem habeat, affirmatque, hoc sibi visum esse tam insigne ac manifestum, ut de eo nullam inveniret causam dubitandi.

Cæterum quæ mihi narrata sunt de heroïca sanctitate vener. Matris Margaritæ, quæque legi tum in ipsius epistolis, ac commentariis, tum in monumentis, quæ de ejusdem virtutibus moderatores ejus scripta reliquerant, ea mihi visa sunt tantumdem admirationis, ac amplius utilitatis ad legentium institutionem habere, quam prodigia curationum. Quo circa veritus, ne eorum memoria lapsu temporum interiret, quicquid adhuc superesset de tam egregiæ virginis monumentis, id, ut publicis actis constet, curandum censui: parique cura, publica inquirendum authoritate de omnibus, per quæ eadem notior fieri, ac plenius cognosci possit. Verum cum ad hæc accingerer, renunciatus Suessionensium Episcopus, coactus sum operæ meæ Vicarium quærere, cui, pro facultate ad id mihi concessa per Episcopum Augustodunensem, acta illa conficiendi mandatum darem. Accepit autem R. P. De Benefiere Cluniacensium Prior in domicilio Parodiensi, idemque studiose pariter ac diligenter executus est. Et jam præ manibus habeo Exemplum actorum, quæ confecit; in quibus habentur testimonia multorum, qui suis ipsi oculis viderant, quæ testantur. Et hi sunt, qui vir-

fille, de ses paratiques heroïques, des preuves de son humilité, des miracles que Dieu a fait à son occasion, du Don de prophetie qu'elle paroît avoir eu, de la persuasion où est le public de sa sainteté & de la veneration qu'on a pour sa memoire. Ce procez verbal me servira infiniment à assurer le recit de sa vie, auquel j'avois dessein il y a long-tems de travailler. Je l'avois même commencé, lorsque des besoins plus pressans de l'Eglise m'ont obligé d'employer ma plume à d'autres choses. Mais aujourd'hui que je crois avoir detruit toutes les foibles défenses des Jansenistes, & avoir epuisé toutes les matieres qui pouvoient être traitées utilement pour soutenir l'authorité sainte de la Bulle *Unigenitus*, j'espere trouver bientôt du loisir pour achever cette vie, qui servira beaucoup à l'edification des fideles. ,Ce sera un grand bien pour eux de voir ce que Dieu a fait pour confirmer une devotion qui doit être chere à tous ceux qui ont un cœur capable d'eprouver & d'aimer ce que le Cœur de Jesus-Christ a ressenti de tendresse & de bonté pour nous.

Voila,

tutes vener. illius virgin. explicant singillatim, praxesque heroicas recensent, ac præsertim propriæ demissionis exempla; addunt & miracula, Donumque prophetiæ, quo videtur illa minime caruisse. Postremo commune judicium de sanctitate ejusdem, atque una venerationem, quacum in hominum memoria floret. His ego actis, plusquam dicere possum, juvabor ad vitam ejus enarrandam, cujus historiam dudum antea scribere meditabar; atque etiam cœperam, cum me præsentior Ecclesiæ necessitas ad aliam scribendi materiam avocavit. Nunc vero, quando mihi jam videor, cuncta Jansenistarum propugnacula nihil habentia firmitatis evertisse, atque in medium protulisse, quæcumque utiliter afferri poterant, ad asserendam sacram Constitutionis Unigenitus *authoritatem: spero, me brevi tantum otii habiturum, quantum sit opus, ut, quod jam diu cogito, illius virginis vitam perficiam. Quæ quidem ad pietatem fidelium inflammandam non mediocriter proderit: nam inter cætera, magno suo bono cognoscent, quam multa divinitus effecta sint, ad confirmandum officium religionis erga Cor Jesu. Quod certe acceptissimum esse debet iis omnibus, quorum corda capacia sunt excipiendi, amandique vim caritatis, quæ sacrum Jesu Christi Cor, sui in nos amoris vehementia, colliquefecit.*

 Hac

Voila, mon Reverend Pere ce que j'ai crû devoir vous mander pour rendre gloire à Dieu, & hommage à la verité, en même tems que je repondois à vos demandes. Vous pouvez faire de ma lettre l'usage que vous trouverez à propos, & la communiquer aux personnes à qui elle pourroit être utile. J'attesterois juridiquement, s'il étoit necessaire, tout ce que j'ai eu l'honneur de vous dire touchant la servante de Dieu, dont vous voulez faire connoître le merite. Je suis, Mon Reverend Pere, Vôtre tres-humble & tres-obéissant serviteur,

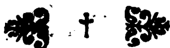
✠ J. JOSEPH
Evêque de Soissons.

Soissons ce 4. Avril 1724.

Hæc sunt, R. Pater, quæ ad quæstiones a te mihi propositas rescribenda censui, ut gloriam Deo & veritati testimonium darem. Tu vero meis hisce literis uteris, ut voles, easque communicabis, quibus utiles fore judicaveris. Quantum enim in me est, paratus sum, si opus fuerit, juridica etiam ratione hæc omnia testificari, quæ ad te perscripsi, pertinentia ad hanc ancillam Dei, cujus tibi propositum est eminentiam ostendere. Tunc humill. ac obsequentiss. servus.

✠ JOSEPHUS
Episcop. Suessionen.

Suessionibus die 4. April.
an. 1724.

EXEMPLUM MIRACULI Authentici Meritis venerab. Mat. Margaritæ Mariæ Alacoque a Deo impetratum, de quo in præcedenti Epistola mentio facta est.

Totius rei gestæ acta integra, & ex formula juris authentica habemus præ manibus: sed, quia longiora sunt, ut brevitati consulamus, in pauca, quantum licuit, contrahenda censuimus.

COram Nobis Joanne Josepho Languet, Presbytero, Doctore & Socio Sorbonico, &c. Vicario Generali Illust. ac Rerend. D. D. Caroli Francisci d'Hallencour de Dromentil Episcopi Augustodunensis &c. Die 9. Augusti anni 1713. in cursu Visitationis nostræ Monasterii Sanctimonialium a Visitatione B. V. M. in Civitate Parodiensi constituti, Præsentes fuere personaliter Venerabiles Mater Soror *Anna Elisabeth de la Garde*, dicti Monasterii Superior. Soror *Joanna Maria Comtois*. *Perona Rosalia de Farge*. *Anna Alexia Guinet de* Ma-

Marechalles, ejusdem Monasterii Consiliariæ, universam communitatem repræsentantes: Quæ nobis exposuere, jam a viginti tribus circiter annis, Sororem Margaritam Mariam Alacoque hujusce Monasterii Sanctimonialem, mortem in hoc ipso Monasterio obiisse cum opinione eximiæ Sanctitatis, quippe quæ vitam in exercitio heroicarum virtutum transegerat: ita, ut, dum adhuc viveret, illius Sanctimonia palam cognita, ac populi etiam suffragiis prædicata fuerit. Verum post illius mortem, famam illam Sanctitatis longe fuisse illustriorem, ob gratias extraordinarias, ejusdem intercessione a Deo acceptas. Inter cæteras autem ejusmodi gratias, Sororem Claudiam Angelicam de Moulins in dicto Monasterio Christo consecratam, annum agens vicesimum, morbo, quo laborat, sanatam fuisse ratione quadam mirabili ac repentina . . . . quæ nonnisi evidenti miraculo tribui potest. . . Quas ob causas a nobis supplices postulavere, ut testimonia jurata tam dictæ Sororis Claudiæ Angelicæ, quam Medicorum, aliarumque personarum, qui-

 bus

[illegible] sanationis [illegible] utrinque in acta re- [illegible]

[illegible] earum [illegible] in scri- [illegible] atque ad [illegible] progressi su- [illegible]

[illegible] Clau- [illegible] post jura- [illegible] Tum [illegible] paraly- [illegible] To- [illegible] nec

nec ſedere propter nervorum contractiones, & trepidationes, quæ afflicto in latere excitabantur. Vocatum Medicum nihil non tentaſſe, quo ſalatium ferret: non venæ parcitum inciſionibus, non medicinalibus cucurbitis, non vino vomitorio; ſed hæc omnino fruſtra. Medicos alios, Chirurgos, & Pharmacopolas adeo arte ſua & cura non mulſiſſe malum, ut potius ægreſcere medendo videretur. Octavo circiter die ab ineunte morbo, digitos manus contractos, & compreſſos invicem ſeſe in volam inflexiſſe; ita ut in priorem illos ac naturalem ſitum reſtituere magna vi non ſemel ac fruſtra tentatum fuerit: Dextri pedis articulos ſimiliter verſus calcem contractos eſſe: Audiviſſe ſe non ſemel Medicos dictitantes, non adeſſe curationis ſpem, licet ſibi ægræ rem, ut erat, diſſimulare conarentur. Jam elapſum fuiſſe menſem unum absque adhibito ullo Medicinæ genere, quando ſanata eſt. Ex deſperata ſanatione motam eſſe Sororem Peroniam Roſaliam de Farge in eodem Monaſterio Deo addictam, ut teſtificanti mentem injiceret vene-

bus morbi natura, ac modus ſanationis cognita ſunt, audire, auditaque in acta referre dignaremur.

Itaque Nos Vicarius Generalis, earum ſupplicationibus inclinati, elegimus in ſcribam Magiſt. Jacobum Godin, atque ad Examen Teſtium juratorum progreſſi ſumus.

Prima omnium comparuit Soror Claudia Angelica des Moulins, quæ poſt juramentum, de veritate dicenda, præſtitum, teſtata eſt: ſe die 18. Nov. anni 1712. repentinis acutiſque arreptam, ac perculſam eſſe per duos dies Choleræ cruciatibus: Tum ſuperveniſſe ſibi in latus dextrum paralyſim tantam, ut nec uti brachio dextro, aut ipſum movere, aut in crus inniti liceret: Totum corporis latus dextrum ita caruiſſe ſenſu, ut quamvis vellicata, punctaque ſæpius, nihil unquam perceperit: Toto trium menſium ſpatio decubuiſſe, dumque componendus eſſet lectulus, in alium fuiſſe aſportandam, quod toto illo tempore ſtare non poſſet, etiam innixa baculis, ac nec

nec ſedere propter nervorum contractiones, & trepidationes, quæ afflicto in latere excitabantur. Vocatum Medicum nihil non tentaſſe, quo ſalatium ferret: non venæ parcitum inciſionibus, non medicinalibus cucurbitis, non vino vomitorio; ſed hæc omnino fruſtra. Medicos alios, Chirurgos, & Pharmacopolas adeo arte ſua & cura non mulſiſſe malum, ut potius ægreſcere medendo videretur. Octavo circiter die ab ineunte morbo, digitos manus contractos, & compreſſos invicem ſeſe in volam inflexiſſe; ita ut in priorem illos ac naturalem ſitum reſtituere magna vi non ſemel ac fruſtra tentatum fuerit: Dextri pedis articulos ſimiliter verſus calcem contractos eſſe: Audiviſſe ſe non ſemel Medicos dictitantes, non adeſſe curationis ſpem, licet ſibi ægræ rem, ut erat, diſſimulare conarentur. Jam elapſum fuiſſe menſem unum absque adhibito ullo Medicinæ genere, quando ſanata eſt. Ex deſperata ſanatione motam eſſe Sororem Peroniam Roſaliam de Farge in eodem Monaſterio Deo addictam, ut teſtificanti mentem injiceret ve-

nerabilis Sororis Margaritæ Alacoque opem implorandi; ad quod testificans ipsa minime propendebat: Inductam nihilominus fuisse, consilio dictæ Sororis, ad preces novendiales cum eadem incipiendas, quibus dictæ venerabilis defunctæ opem apud Deum comprecaretur pro recuperanda valetudine: In eum finem recitasse orationem quamdam cum subjectis sibi aliquot precibus; & quidem, ut fatetur ipsa, nihil ex ope illa sperando pro sanatione, quippe quæ fidem abrogaret miraculis, quæ vulgo narrantur, & fabulas plerumque existimaret. Horis serotinis hujus diei, qua ad memoratas preces inducta est, nempe 17. Februarii illius anni, allatam sibi fuisse subuculam, quæ feretum contigerat, ubi venerabilis Sororis Ossa asservantur in dicti Monasterii conditorio. Allatam subuculam a Sorore Peronia Rosalia se noluisse induere, sed distulisse in crastinum, quod nec fidem, nec spem in venerabili Sorore reponeret: Attamen passam esse, ut ad pedem afflictum suum admoverentur ejusdem Vener. Sororis sacræ quædam Reliquiæ; id quod

ex

ex fide minus, quam ut aliarum obſequeretur voluntati, factum eſt: Sequentem noctem, præter ſolitum, tranſegiſſe inquietam, ſomno ſæpius intermiſſo; ita, ut continuis vix horæ aliquot quadrantibus quietem ceperit: In ſomnis vero ſibi viſum eſſe induere ſubuculam, & ex eo ſaneſcere: Sæpius idem eadem nocte recurriſſe ſomnium, ſeu fere quoties ſomnus recurreret. Cum autem ſomnia hæc fiduciam excitaſſent, qua carebat ante; ubi primum adfuere Sorores, quæ valetudinario, in quo degebat, præpoſitæ erant, rogaviſſe enixe, præberi ſibi ſubuculam pridie allatam: Quam cum accepiſſet a Sorore Maria Virginea de Martiniere, altera ex valetudinario præpoſitis, eademque juvante induiſſet, quieti ſe iterum tradidiſſe, ac poſt horæ quadrantem frigoris aliquid ſenſiſſe in manibus, paulo poſt, tremorem in membris omnibus Paralyſi laborantibus, ac ſuavem denique calorem; ex quibus valere ſe conjecit. Eventum ut mirata eſt, & gratam ſe Deo præbere voluit, flectere genua tentaſſe ſuper lectulum, innixam brachio prius iner-

ti, & manu, cujus digiti situm suum connaturalem resumserant; sed, cum genu nequiret inniti, recubuisse; nec nisi post horæ quadrantem ullum tentasse motum, orta enim ex principio sanationis turbatio cogitationem omnem abstulerat, donec post horæ quadrantem accedens Soror Maria Christina de Morande, ut ægræ assideret ac serviret, rogavit, quasi per jocum, num sanata fuisset? quippe quæ fiducia & ipsa carebat: Tum testificantem fidenter respondisse, utique sana facta sum; & ostendisse manum, qua libere utebatur: Commotam vero rei novitate Sororem festine adiisse antistitam, ut moneret, quod contigerat. Interea testificantem, cum remansisset, sola, e lecto surgere, vestesque induere suas cogitasse, id quod sine cujuspiam opera facile præstitit, pede scilicet in proprium situm reducto, quin advertisset, uti ita factum erat. Audito miraculo accurrisse Antistitam cum multis Sororibus; & ipsam vestes, uti cœperat, induere, solam sine fulcimento incedere perrexisse, Chorum adiisse, in crure tantum

tum

tum recens ſanato imbecillitatis aliquid expertam, cum per ſcalas deſcenderet, ideoque Sororis unius uſam auxilio; At reliquo diei illius tempore multum inceſſiſſe pergentem, quocumque vocaretur, idque libere ac ſine adminiculo. Cum tamen ſupereſſet difficultatis aliquid in flectendo genu, quando per ſcalas aſcendebat, deſcendebatque, aut ſe provolvebat ad orandum, optaſſe, ut pro impetranda reliquæ hujus infirmitatis liberatione, ſacrum de paſſione quinquies fieret in honorem ſacri Jeſu Chriſti Cordis, cujus cultus per venerabilem Sororem Margaritam Mariam Alacoque inductus ac promotus eſt: Facienda illa quamprimum, ſuſcepiſſe Sacerdotem, & diſtuliſſe tamen ad dies 15. per quos teſtificans ſolitam infirmitatem paſſa eſt: Incœpto tandem primo, de quinque, ſacro, non leve ſolatium ſenſiſſe, ac poſt duos treſve dies ita convaluiſſe prorſus, ut nihil infirmitatis reliquum fuerit. Ab eo tempore ad hodiernum usque diem incedere ſe, ambulare, aſcendere, deſcendere, ac cuicumque arduo operi liceret, ut antea,

tea, vacare. Cum sæpius res multæ operæ & laboris susceperit, ut de sanatione sua constaret, sibi compertum fieri, repentinam adeo curationem Dei omnipotentis esse miraculum, quod Venerabili Margaritæ Mariæ acceptum refert. Se juxta conscientiæ testimonium, juxtaque veritatem ita testari apud nos, sicut, si proxime sistenda foret apud DEUM, testaretur.

Lectis his coram ipsa testificante, vera illa esse confirmavit; adjecitque, dum sanationis tempore, tremorem ac suavem calorem sensit, tunc nec sudorem, nec convulsionem, aut dolorem adfuisse . . . ac nobiscum, & cum scriba nostro nomen suum propria manu subscripsit, ut sequitur: *Soror Claudia Angelica de Moulins. Abbas Languet. J. Godin.*

In iisdem actis postea referuntur plurima testimonia tum Capellani Monasterii, tum Sanctimonialium rei gestæ testium oculatarum, eamdem sanationem miraculi plenam respicientia, quæ nos brevitatis ergo *præ-*

prætermittimus, contenti, tria duntaxat testimonia in hacce causa essentialia, duorum videlicet Medicorum, uniusque Chirurgi perstringere.

Hi tres, postquam morbi (quo Monialis, de qua in testimonio mox adducto dictum est, tenebatur) naturam symptomata, effectus, cæteraque adjuncta, ut solent, descripserunt, & explicarunt, in hunc modum testimonium jurati concludunt.

D. Guill. Billet, in Academia Monspessulana Medicinæ Doctor . . . affirmavit minime dubitare se, quin hæc sanatio verum sit miraculum, quanquam ex naturali animi propensione difficile adducatur, ut aliquid miraculo fieri credat, persuasus nimirum ejusmodi gratias rarissime a Deo concedi.

D. Francisc. Thovant in Academia Monspessul. Medicinæ Doctor . . . Cum nullatenus possit tam subitam morbi prædicti sanationem ulli causæ naturali attribuere, cogitur, ut fateatur, Miraculo a DEI omni-

omnipotentia factam esse: neque super ea re ullum animo suo dubium hæret. Quod religiose secundum conscientiam suam affirmat & testatur.

D. Abel Gabriel Decamps Chirurgus inter peritos juratos cooptatus . . . minime dubitat, quin sanatio adeo contraria tum experientiæ, tum cursui talium morborum ordinario, verum sit miraculum. Sola autem veritatis evidentia coactum, adduci se potuisse, ait, ut id affirmaret: addens suum in ea re testimonium, eo gravius esse debere, quod in Calviniana hæresi olim educatus, vi antiquorum præjudiciorum, animo magis alieno sit ad fidem miraculis adhibendam.

EXEM-

EXEMPLUM

Fideliter exſcriptum ex iis, quæ juſſu patris ſui ſpiritualis ſcripſit de vita ſua vener. Mater Margarita Alacoque ordinis B. V. Mariæ a Viſitatione nuncupati.

Mirabitur fortaſſe Lector, in hujusce ſcripti tranſlatione, ſtili negligentiam: verum ſcire debet, id conſulto a fidiſſimo interprete factum eſſe; qui religioni ducens, exemplum exhibere ab authographo vel in re leviſſima diſcrepans, ſcrupuloſius forte adhæſit verbis ac locutioni iſtius ſervæ Dei: quæ ſic loqui incipit.

TUI igitur unius intuitu, O mi DEUS, hoc ſcribendi onus ab obedientia mihi impoſitum ſubeo, veniam petens, quod ab eo abhorrentem me

I. Scribere incipit obedientia cogente.

me præbuerim. Verum, ut tibi compertum est uni, quam graviter ab hoc onere suscipiendo abhorream: ita tu potes unus mihi robur impertiri, ut hac in re me ipsa vincam, cum hoc obedientiæ præscriptum acceperim, tanquam a te profectum, qui hoc ipso pœnas a me repetere voluisti nimiarum, quas adhibueram, cautionum; ut satisfacerem gravi illi, quam semper experta sum, animi propensioni, ad meipsam in perpetua rerum creatarum oblivione sepeliendam. Et quodam die, cum promissa elicuissem ab iis, qui meo huic desiderio obsecundare poterant; cumque ea omnia, quæ, facta per obedientiam potestate, scripseram, igne absumsissem, ea, quæ sequuntur, scribere jussa sum. Fac, O summum bonum meum, ut nihil scribam, nisi quod ad majorem tui gloriam spectet, mihique gravissimum meimet pudorem incutiat.

II. Prima puerilia. Quantum tibi debeo, O mi amor unice, quod me a prima pueritia præveneris, non secus ac Dominus & possessor Cor meum occupans;

Vivent Corda eorum in seculum.
Ps. 21. v. 27.

cupans; quamvis tibi restituram cognosceres. Ut primum me ipsa cognoscere per ætatem potui, peccati deformitatem ostendisti animæ meæ, ex quo tantùs illius horror infixus est cordi meo, ut vel minima labes mihi instar esset intolerabilis supplicii, & ad præfervidam infantiæ indolem in me compescendam, sat erat dixisse, offensum iri Deum. Hæc vox vel incitatam me sustinebat in lubrico, & ab eo, quod facere cupiebam, retrahebat. Assidue urgeri me sentiebam ad has voces proferendas, quid rei hoc esset, ignara: O mi Deus, voveo perpetuam tibi castitatem, meamque puritatem tibi consecro. Hasque ipsas voces aliquando protuli intra illud temporis spatium, quod interfluit inter utramque actionem sacram, qua Sacerdos & Hostiam, & Sanguinem sacrosanctum populo ad venerationem exhibet in Missæ sacrificio, cui solebam interesse nudis nixa genibus, quantumcumque frigus sæviret. Nec magis vim hujus vocis (voveo) quam hujus alterius (castitas) animo percipiebam. At eo tantum mens mea

ferebatur, ut in alicujus ſilvæ receſſum me abderem, quod ne fieret, obſtabat nihil, niſi quod timerem, ne illic in homines aliquos incurrerem.

III. Patrocinium B. Virginis.

Beata V. Maria maximam mei curam ſemper geſſit. Ad eam in quovis diſcrimine, tanquam ad ſolemne perfugium meum, adibam, ejusque ope graviſſima pericula effugi. Ad Filium ejus Chriſtum Dominum recta pergere non audebam; ſed ad ipſam ſanctiſſimam Matrem me conferebam ſemper, cui roſarii coronam offerebam nudis genibus humi poſitis, aut toties flexo genu cum terræ oſculo, quoties *Ave Maria* pronuntiarem.

IV. Patre orbatur.

Patre orbata ſum adhuc puellula, & cum nulla domi, præter me, proles eſſet, niſi maſcula, cumque mea mater liberorum ſuorum, qui omnino quinque erant, tutrix facta, raro admodum ſe contineret domi; hinc factum eſt, ut ad annum usque ætatis octavum circiter cum dimidio a famulis & ruſticanis educarer. Deinde tradita ſum educanda religioſis cujusdam

Mona-

Monasterii virginibus, ubi ad sacram Eucharistiam suscipiendam promota sum circa annum ætatis nonum. Hæcque Corporis Christi communio puerilia gaudia omnia, animique oblectamenta usque adeo amara mihi effecit, ut jam nullum esset, quod non fastidirem, eorum licet conquirendorum avidissima. Verum, quoties una cum puellis æqualibus meis aliquid voluptatis capere parabam, toties sensus aliquis intimus inde me retrahebat; & in aliquem domus angulum sevocatam non ante patiebatur quietam esse, quam sibi obsecuta essem; ac deinde me impellebat ad orandum non aliter ferme quam humi prostratam, aut nudis nixam genibus, aut genu subinde flectentem; dummodo tamen nullus est testis: at mihi incredibile quoddam supplicii genus accidebat, cum ab aliquo forte deprehenderer.

Primæ Communionis effectus.

V.

Vitæ religiosæ studium.

Magno studio incendebar ea faciendi, quæ a virginibus illis Deo dicatis fieri videbam, cum omnes, meo judicio, sanctæ essent, & pu-

tabam, si religiosam vitam amplecterer, sanctam me non secus ac illas factum iri. Hæc cogitatio tantum in me accendit religiosæ vitæ desiderium, ut nihil spirarem aliud. Quanquam non ea solitudine, quæ meo desiderio satis esset, adstrictæ mihi videbantur illæ, quibuscum degebam, religiosæ virgines. At, quod nullas alias cognoscerem, ipsarum institutum mihi amplectendum esse arbitrabar.

VI. Gravi morbo tentatur, quo, facta Deo promissione, liberatur.

Verum morbo correpta fui tam gravi, ut totum circiter quadriennium non ambulaverim, ac vix ossibus mea pellis hæreret. Quam ob causam duos tantum annos in hoc monasterio relicta fui: nec meo morbo medicinam aliter invenire licuit, quam concepto erga beatam Virginem voto, si mihi ipsa sanitatem redderet, in ejus filiarum numerum aliquando me adscriptum iri. Quod votum vix emiseram, cum sanitatem adepta sum, simulque novam protectionem beatissimæ Virginis, quæ me habens pro sua, tanto cum imperio domina facta est cordis mei, ut me tanquam sibi dedicatam guber-

bernaret, ea, quæ peccabam, redarguens, & Dei mei voluntatem facere me docens: ac mihi inter recitandum rosarium nostrum aliquando sedenti obtulit illa sese beatissima Mater, & objurgationem adhibuit in hæc verba, quæ nulla unquam oblivio delevit ex animo meo, licet admodum tenera tunc ætate essem: *Miror, mea filia, quod mihi tam negligenter servias.* Hæc verba tam graviter affecerunt animum meum, ut in omne vitæ tempus mihi profuerint. Confirmata ex morbo, animum prorsus contuli, ad quærendam in degustando libertatis fructu oblectationem: de eo, quod promiseram, præstando parum solicita. At illud, O mi Deus, tunc nesciebam, quod mihi deinde compertum plane fecisti; postquam scilicet tuum sacratissimum Cor tantis cum doloribus in Calvariæ monte me peperisset, vitam illic a te mihi datam non alio sustentari posse, quam Crucis alimento, quæ mihi pro delicatissimo ferculo futura esset. Quod, quomodo contigerit jam narrabo.

VII. Vanis oblectationibus dum indulgere vult, afflictione revocatur.

Ut primum recuperatæ valetudinis fructus gustavi, converti me ad vanitatem & creatarum rerum amorem; mihimet blandiens falsoque persuadens, tenerum erga me, matris & fratrum meorum animum liberam mihi potestatem facere levia mihi nonnulla oblectamenta comparandi, captando, quantum liberet, otio. Mihi plane monstrasti, O mi Deus, longe me a meis rationibus abesse, quas mecum ipsa subduxeram, juxta eam, qua ad voluptatem trahebar, nativam animi propensionem; non vero juxta placitum consiliorum tuorum, quæ a meis longe aliena reperi. Cum enim mea mater eam, quam domi habebat, authoritatem exuisset, & in alios quosdam transtulisset, tantum exinde in nos imperii sibi arrogarunt, ut nec ego, nec illa duriorem unquam servitutem expertæ fuerimus. Non hæc eo scriptura sum, quo velim hasce personas carpere; aut judicare, eas mihi molestiam exhibendo peccasse: noli sinere, mi DEUS, ut hæreat hæc in me cogitatio, sed fac, ut in eas tantum intuear, tanquam in instrumenta, quibus ad tuam san-

ſanctam exequendam voluntatem uſus es. Jam ergo nulla penes nos erat relicta poteſtas domi, nec facere quidquam, illorum hominum injuſſu audebamus. Bellum erat aſſiduum, & omnia tam arcte clavi ſervabantur, ut ne congrua quidem indumenta reperirem, quibus operta pergerem ad ſanctum Miſſæ ſacrificium, niſi & calanticas & veſtes aliunde mutuas ſumerem. Tum vero ſentire cœpi, quam gravi premerer jugo ſervitutis, cui me quidem ita totam mancipabam, ut nec domo exirem, nec facerem quidquam, niſi obtenta a tribus facultate. Ex eo tempore omnes affectus mei in id converſi ſunt, ut ſolatium omne meum, voluptatem omnem in ſanctiſſimo Euchariſtiæ ſacramento quærerem. Verum, cum in pago degerem procul ab æde ſacra poſito, illuc ire non poteram, niſi tribus illis perſonis annuentibus, fiebatque, ut alia facultatem concedente, negaret alia; ex qua repulſa conceptum dolorem cum ſæpe teſtarer lacrymis, increpabar eo nomine, quaſi voluiſſem ad condictum locum ac tempus, juvenem aliquem adire,
 cujus

cujus blanditiis carere me ægre ferrem, audiendæ Missæ aut sanctissimi Sacramenti benedictionis accipiendæ desiderium obtendens. Ego vero mihi conscia cordis mei, quod ita ab his, quæ mihi exprobrabantur, abhorrebat, ut corpus meum millies in frusta discerpi facilius, quam mihi tales cogitationes injici passura fuissem: non habens tunc aliud perfugium, quam aliquem domus hortive, aut stabuli secretiorem locum, ubi positis humi genibus cor meum per lacrymas coram Deo meo effundere mihi liceret, implorata piæ Matris meæ, beatissimæ Virginis ope, in qua repositam spem omnem habebam: illic dies integros exigebam, omni cibo prorsus, ac potu abstinens. Hoc vero postremum mihi familiare erat; & nonnunquam rusticani pauperculi paulum lactis, aut fructuum sub vesperam commiserationis sensu ducti mihi porrigebant. Ac deinde, cum repeterem domum, tantus me timor invadebat, tanta trepidatio, ut mihi ipsa viderer non alia esse, quam criminis alicujus rea, cui sententia audienda esset suæ damna-
tio-

tionis: & me feliciorem arbitrata essem, si emendicato pane vescendum, quam si his angustiis vivendum foret; cum sæpe ne panem quidem sumere e mensa auderem. Nam ex quo pedem referebam domum, gravius mihi bellum denuntiabatur, quod curam omisissem familiæ, reique domesticæ harum dilectarum personarum, de quibus dixi, tam beneficarum animæ meæ: & ne verbi quidem unius proferendi potestate facta, domesticas operas una cum famulis peragebam; quibus expletis noctes agebam, non secus ac diem exegeram fundendis lacrymis coram imagine Domini mei crucifixi, qui ostendit mihi, haud perspicienti tamen, quid ageret, se velle cor meum in suam penitus potestatem redigere; & velle se illud in omnibus efficere vitæ suæ patienti consentaneum; ideoque velle se præsentem se sistere animæ meæ, ut me induceret ad agendum eo modo, quo agebat ipse in mediis illis durissimis cruciatibus, quos mihi ex amore mei se pertulisse monstrabat: quæ cogitatio ex eo tempore tam alte descendit in ani-

mum meum, ut dolores meos ne temporis quidem puncto intermitti optassem.

VIII. Christi patientis assidua praesentia.

Exinde enim Dominus mihi assidue præsens aderat, aut Crucifixi imaginem, aut illam, quæ, *Ecce homo*, inscribitur, effigiem referens, suamque crucem bajulans; quod mihi tantum impressit commiserationis sensum, tantumque ærumnarum amorem, ut, quicquid paterer, leve mihi videri cœperit, præ illo, quo ardebam, patiendi desiderio, ut meo Jesu patienti quam simillima efficerer: ac mœrebam, quod manus illæ, quæ ad me percutiendam aliquando attollebantur, sustinerentur in ipso suo impetu, & suam in me asperitatem omnem non effunderent. Equidem assiduo urgebar studio cujusvis obsequii, officiique exhibendi erga veros illos amicos animæ meæ, quæ pro illis ultro victimam se fecisset, cum mihi nihil esset jucundius, quam illis benefacere, & de illis, quicquid boni poteram, dicere. Verum mihi nihil adscribendum est eorum, quæ tunc a me facta nunc scribo, &

re-

repugnante admodum natura ſcribam; ſed ſupremo domino meo, qui meam voluntatem prorſus occupaverat, & per quem mihi ne licebat quidem querelam, aut murmur edere, nec levem commotionis ſenſum adverſus illas perſonas admittere. Imo non patiebatur dominus meus, ut ſinerem vicem meam doleri, nonnullave commiſerationis ſignificatione levari, dicebatque ſe hujus patientiæ exemplum dediſſe, & volebat, ut, ſiquando non poſſem efficere, ne quis ea de re apud me verba faceret, excuſarem illos, & culpam in me contra reſidere dicerem: cum peccatis meis (quod vere ita ſe habet) longe graviora deberentur.

IX. Nova in his ſcribendis repugnantia, porro, ut pergat, Chriſtus jubet.

Verum in illa ſumma vi, quam patior hiſce ſcribendis, quæ ſemper ſilentio obvolveram, tanta cura tantisque cautionibus adhibitis, ne in poſterum evulgarentur, conata etiam omnem horum imaginem e memoria mea expungere, id totum relinquendo in amantiſſimi Domini mei memoria, apud ipſum, de hac mea, quam ſentio re-

repugnantem & adversantem, natura conquesta sum; verum hoc ejus responsum audivi: *perge filia mea, perge, renitarisne, an non, nihil interest ad voluntatem meam, quam impleri omnino oportet.* At enim, qui possim, O mi DEUS, in eorum redire memoriam, quæ ex quo gesta sunt, anni jam fluxere plus viginti quinque? an nescis, patris mei cælestis æternam me esse memoriam, ex qua nihil unquam excidit, & in qua tum præteritum, tum futurum perinde sunt, ac præsens? Omni igitur abjecto timore scribere, quicquid ego tibi dictabo, pollicitus gratiæ meæ, qua perfundatur, unctionem, ut hinc major in me gloria redundet. Primum id a te fieri volo ad ostendendum tibi, me ludere in iis frustrandis curis, ac cautionibus, quas a te adhiberi passus sum, ut occultares affluentes gratiarum divitias, quas in pauperculam, qualis es tu, & abjectam famulam meam effundere mihi complacitum fuit; quarum gratiarum recordationem intermittere nunquam debes, ut illarum assiduas mihi grates referas. Deinde id

id a te fieri volo, ut docearis, has tibi gratias adscribere te non debere, nec parvam esse illarum cum aliis communicandarum; quandoquidem volui, ut mihi cor tuum canalis vice fungeretur, per quem hæc dona cælestia, juxta propositum meum, in animas transfunderem, quarum multæ, hocce beneficio, e perditionis barathro revocabuntur, ut tibi posthac ostendam. Tertia est causa, cur id a te fieri volo, ut scilicet notum faciam, me esse veritatem æternam, nec posse mentiri, in promissisque servandis fidelem esse, ac gratias, quas tibi contuli, cujusvis examinis & probationis patientes esse. Quibus auditis vocibus, tantum mihi roboris accessisse sensi, ut magno licet timore angar, ne cujusvis in oculos hæc scripta incurrant, cœptum tamen scribendi laborem, quovis meo incommodo, persequi deliberatum mihi sit atque decretum, ut supremi Domini mei voluntas impleatur.

Erat illa mihi crux una ex omnibus gravissima, quod matris meæ cruces allevare non possem, quas ferre

X. Ex Matris afflictione

& ægritudine, dolore acerbo tangitur.

ferre multo mihi gravius erat, quam meas; quanquam id ipsi non afferebam solatii, ut vel unum ea de re verbum apud me facere posset, ne ea voluptate, quam inter colloquendum de nostris incommodis animo caperemus, Deus offenderetur. Tum vero, cum illa morbis conflictaretur, summo afficiebar dolore; levibus enim, quæ poteram præbere, obsequiis & curis prorsus relicta, non parum capiebat incommodi; ex eo, quod obserata omnia reperienti mihi, necesse erat vel ipsa ova, & alia id genus ægrotantibus necessaria emendicare: qui cruciatus erat non levis ingenio meo timido. Huc accedebat, quod agerem cum rusticanis, qui plura me docebant, quam audire voluissem. Et cum aliquando illius capiti erysipelas succrevisset in horrendum tumorem, ruborem, ac duritiem, cui medicina facta est nulla, nisi quod illi e vena sanguis emissus per vulgarem, qui illac transibat, e pago quodam chirurgum; is mihi dixit, non posse illam, nisi miraculum interveniret, ex hoc morbo emergere, mea unius ope & cura: nec habe-

bebam, ád quem confugerem, aut adirem, nisi consuetum asylum meum Beatissimam Virginem, & supremum Dominum meum, apud quem unum conquerebar, ut assiduas, quibus mergebar, ærumnas lenirem; inter quas, cum aliud acciperem nihil, quam irrisiones, accusationes, & injurias, nesciebam, quid perfugii quærerem. Cum igitur ad sanctissimum Missæ sacrificium perrexissem sacro Dominicæ Circumcisioni die Dominum rogatura, ut ipse per sese medicus, & medicina esset languenti matri meæ, meque, quid mihi facto opus esset, doceret; tanta id clementia præstitit, ut domum reversa genam matris apertam, & hiantem repererim, quantum vola patet in latitudinem, idque intolerabili cum fœtore, ut nemo propius accedere sustineret. Curare vulnera nesciebam, eorumque ne aspectum quidem aut contactum ferre poteram; antequam huic curando manus adhibui, omnibus aliis destituta, præterquam divinæ providentiæ medicamentis. Ex eo vulnere multas carnes putridas quotidie resecabam: verum tanto

animi robore confirmari me sentiebam, tantaque fiducia in bonitate supremi Domini mei, quem semper animo præsentem meo, intueri mihi videbar, ut denique brevi temporis spatio, præter omnem humanæ spei probabilitatem, mater mea sanitati reddita fuerit: toto autem morborum illorum tempore lecto ferme & somno abstinebam, nec alimento utebar nisi exiguo, dies totos sæpe absque omni cibo peragens: at me solabatur Dominus ac magister meus, & perfecta meæ voluntatis ad suam sanctam voluntatem accommodatione reficiebat; cum eorum omnium, quæ mihi acciderent, unum illum authorem agnoscerem, sicque alloquerer: O supreme Domine mi, nisi tu velles, id minime accideret; sed tibi gratias ago, quod ita fieri permittas, ut me tibi similem efficias.

XI. Orationis ei studium infunditur.

Inter hæc omnia tanto impetu ad orationem trahi me sentiebam, ut multum animo angerer, quod neque scirem, neque possem addiscere, quo pacto orandum esset, omnibus plane carens hominum spiritua-

tualium colloquiis. Atque de oratione unum erat, quod ſcirem, nempe illud ipſum orationis nomen, quæ vox mira quadam dulcedine cor meum ad ſe alliciebat. Implorata ope divini magiſtri mei, ab ipſo didici, quem modum a me in orando teneri cuperet; quod mihi in omne vitæ meæ tempus utile fuit. Ad ſuos pedes provolvi me jubebat cum intimo proprii nihili ſenſu, ad poſcendam ab ipſo veniam eorum omnium, quæcumque adverſus ipſum peccaveram; tum præmiſſa divini illius Numinis adoratione, meam illi orationem offerebam, quomodo ad illam peragendam progrediendum eſſet, neſcia. Deinde ſe ipſe mihi exhibebat præſentem in illo myſterio, in quo conſiderari a me volebat; meamque mentem ſic occupabat, meas omnes potentias in ſeipſo abſorptas tenens, ut nullum animi evagationem paterer; at illius amandi ſtudio cor meum conſumi ſe ſentiret: quod me inſatiabili afficiebat deſiderio, & ſacram Euchariſtiam accipiendi, & adverſa patiendi. Verum, quomodo huic orationi neceſſarium tempus repe-

rirem, nesciebam; cum aliud mihi non suppeteret, quam nocturnum, ex quo, quantum poteram spatii, suffurabar. Et quamvis hæc occupatio mihi delicias afferret supra, quam verbis exprimere possum, suaves, hanc pro oratione non habebam, assidueque ad orationis exercitium urgeri me sentiebam; pollicebarque Domino, ut primum orare me docuisset, in eo opere, quicquid mihi liceret temporis, me collocaturam. Nihilominus ipsius Domini bonitas, in ea, quam dixi, animi occupatione adeo me defixam tenebat, ut inde fastidium contraxerim illarum, quæ voce perficiuntur, precationum, quas coram sanctissimo Sacramento persolvere non poteram.

XII. Erga sanctissimum Sacramentum ardens affectus.

Ibi tam profundam animi attentionem experiebar, ut nunquam ullum ibi manendi tædium mihi obreperet. Imo dies ipsos, & noctes totas illic ultro exegissem omni cibo prorsus & potu carens, neque id, quod faciebam, sciens, nisi quod in ipsius divino conspectu instar ardentis cerei consumebar, amorem ipsi pro amore reddituta:

nec

nec poteram in primo templi aditu consistere: ad sanctissimum Sacramentum, quantuscumque inde pudoris sensus mihi in animo nasceretur, quam proxime poteram, accedebam: eas solas felices, earum conditionem æmulatione dignam putabam, quæ sacram Eucharistiam frequenter sumebant, quæve libera potestate gaudebant perstandi coram sanctissimo Sacramento. Etsi, ut verum fatear, tempus ibi a me male admodum collocabatur, & Christus nihil a me nisi inustam honori suo labem, ut opinor, accipiebat. Supra dictarum personarum benevolentiam mihi conciliare conabar, ut aliquod temporis spatium ad sanctissimum Sacramentum adeundum mihi concederent. In pœnam meorum peccatorum accidebat, ut natalitia Christi Domini nocte dormire non possem, & Parochus in sacro ad plebem præconio palam significabat, qui somnum nondum cepissent, iis illa nocte communicandum non esse: ego vero, quæ dormire non potueram, ad sacram mensam non audebam accedere. Itaque hic dies lætitiæ, dies mihi

erat lacrymarum, quas habebam pro cibo omnique oblectamento.

Nempe enim magnis me criminibus obstrinxeram; uno scilicet dierum genialium, ut aliquarum, quibuscum versabar, puellarum voluntati indulgerem, personato vultu vestem mutaveram; quod mihi, toto vitæ meæ tempore, doloris & lacrymarum materies fuit: non secus ac culpa, quam admittebam vanis ornamentis inducendis ex eodem studio obsequendi voluntati supra dictarum personarum, quibus usus est Deus tanquam justitiæ suæ instrumentis ad puniendas injurias, quas ipsi mea peccata intulerunt; quanquam piæ erant illæ personæ, nulliusque peccati consciæ sibi erant in iis omnibus, quæ erga nos facta sunt. Neque vero illas ego alicujus culpæ vinculo teneri putabam, cum ita Dei mei voluntas esset, neque ullam a me propterea malam gratiam inierant. Sed heu! Domine mi, miserere infirmitatis meæ in summo illo dolore ac pudore, quem mihi hæc scribenti tam acriter incutis, quod tamdiu, ne hæc ipsa

scri-

scriberem, quæ scribo, repugnaverim. Confirma me Deus, ne hic opprimar gravissima id mihi merito exprobrantis conscientiæ meæ voce. Ita plane spondeo, opitulante gratia tua, me tibi nunquam resisturam; etiamsi oportuerit me sanguinem profundere, & in omnium contemtum venire & omnem inferorum furorem adversus me armare, ad ultionem sumendam de contrariis voluntati tuæ conatibus meis; quorum veniam a te supplex posco, necnon fortitudinem id, quod a me perfici cupis, perficiendi, quantumcumque repugnans ab eo me absterreat privatus mei ipsius amor.

Ut igitur incœptum persequar; crescebant una cum ætate cruces meæ; nam Diabolus locupletes suscitabat procos, qui me sibi peterent in sponsam, idque multis erat causa domum nostram frequentandi, quos alloqui mihi necesse erat, quod mihi supplicii loco erat non exigui. Ex hac enim parte urgebant me consanguinei, ac mater imprimis assidue flens, mihique inculcans, nullam sibi nisi in me

XIII. Agitur, ut in matrimonio collocetur; inde pugnæ & dolores animi gravissimi.

 super-

superesse spem emergendi e miseria, cum sibi polliceretur apud me perfugium, statim atque nuptui tradita forem: ex alia parte Deus tam acriter instabat cordi meo, ut ejus persequendi nullum finem faceret. Semper enim mihi obversabatur ante oculos votum a me emissum, quod si violarem, horrendas poenas datura essem. Tenerum amorem, quo matrem meam complectebar, adhibebat, adversus me malus Dæmon, jugiter mihi ob mentis oculos ponens, quas illa lacrymas funderet, meque, si religiosum statum amplecterer, causam fore, cur animi dolore enecaretur, cujus mortis rationem Deo redditura essem; nam in curis & obsequiis meis spem suam habebat plane collocatam mater. Id me tormento intolerabili cruciabat; sic enim illa me diligebat & ego ipsam, ut vivere sine mutuo conspectu non possemus: alia ex parte religiosæ vitæ desiderium urebat me assidue, necnon meus impuritatis horror. Hæc omnia martyrii quoddam genus mihi infligebant; neque enim ullo quietis intervallo reficiebar, effundebar-

barque in lacrymas, neminem habens, cui has cordis angustias aperirem, neque, quid consilii caperem, sciebam. Tandem tenera, qua matrem prosequebar, amicitia potiores apud animum meum partes obtinere cœpit, mihique venit in mentem, cum hoc votum a me adhuc puellula emissum esset, fore, ut eximi facile possem illius vinculo, quod contraxeram non satis intelligens, quid rei hoc esset, quod facerem. Præterea admodum abhorrebam ab injiciendis libertati meæ vinculis, mecum ipsa reputans, mihi jam non fore liberum jejuniis, eleemosynis, ac piis verberationibus pro arbitrio deditam esse; ac vitam religiosam tantum sanctitatis in suis cultoribus exigere, ut mihi ad illam sanctitatem pervenire futurum esset impossibile: atque adeo fore, ut in eo vitæ genere æternis suppliciis digna fierem. Incipiebam me inferre in hominum cœtus & colloquia, & ad ipsis placendum me ornare curiosius, quantum in me esset, animum oblectare satagens. At tu, Deus meus, qui solus aderas testis gravium meorum & diu-

turnorum certaminum, quibus vi-
cta millies succubuissem, nisi tua
me comitas & misericordia extra-
ordinario roborasset auxilio, longe
alia de me consilia iniens, quam
quæ apud me ipsa volvebam, pla-
ne ostendisti cordi meo & tunc, &
aliis sæpe temporibus, durum ipsi
fore ac gravissimum, contra po-
tentem amoris tui stimulum calci-
trare: quanquam mea me infideli-
tas & malitia eo adduxit, ut ad il-
li resistendum, & ejus omnes in
me motus extinguendos vim
omnem & industriam adhiberem,
sed frustra: nam mediis in con-
gressibus hominum, & in ipsis ob-
lectationibus, tam ardentes in me
sagittas intorquebat, ut cor meum,
omni ex parte transfigerent, &
consumerent; ac dolor, qui me
urebat, hærere me stupenti simi-
lem cogeret. Nec satis id erat ad
ingratum cor meum a suis avo-
candum nugis: sentiebam me quasi
ligari & magna vi quasi vinculis
trahi, tantoque impetu, ut tan-
dem facere non possem, quin se-
querer eum, qui me in abditum
quempiam locum vocabat, ubi me
objurgarat acriter; nam zelator
erat

erat miseri cordis mei, quod horrendas patiebatur persecutiones: hic, postquam ab eo veniam in faciem procidens postularem, asperis diuturnisque verberibus eo impellente, in me ipsa sæviebam; tum non secus ac antea revolvebar ad priores vanitates, ac priorem resistendi facilitatem: & vesperi cum maledicta illa Satanæ insignia deponerem, illa, dico, vana ornamenta, ejus malitiæ instrumenta, se mihi offerebat supremus Dominus meus, qualis erat in mysterio flagellationis totus deformatus, mirum quantum exprobrans mihi, meis vanitatibus se eo redactum esse, meque jacturam facere temporis adeo pretiosi, cujus severam rationem in morte ipsi redditura essem; se proditionibus a me ac persecutionibus excipi, post tot mihi data indicia amoris sui, illiusque desiderii, quo ardebat, ut ipsi similis efficerer. Quæ omnia tam alte descendebant in animum meum, tamque acerbas cordi meo plagas inferebant, ut amare flerem. Et sane mihi esset admodum dictu difficile, quid tunc paterer, quidve tunc experietur

animus meus, quod ignara tunc essem, quid esset vita spiritualis, de qua nullum documentum acceperam, nec ab ullo quicquam audieram; de ea nihil sciens aliud, quam quod supremus Magister meus me docebat, quodque ut facerem, sua quadam amica vi compellebat.

XIV. Corporis macerationes acerbissimæ.

Ut vero a me ipsa pœnas qualescumque repeterem injuriarum, quibus ipsum afficiebam, & ad illam, quam in me expetebat, cum ipso similitudinem reformarer; dolorem, quo premebar, levatura, miserum hocce flagitiosumque corpus nodosis vinciebam funibus, tamque arcte constringebam, vix ut spirare posset & cibum sumere: idque genus pœnæ tam diuturnum patiebar, ut funes veluti depressi penitusque defixi essent in carnem, quæ supercrescens efficiebat, ut nisi magna vi acerboque cum dolore revelli funes non possent: quod item eveniebat in catenulis, quibus brachia sic vinciebam, ut illas nonnisi cum avulsis carnis frustulis exuerem. Tum cubabam in assere, aut in baculis cuspidatim nodosis,

ex quibus lectum mihi ſternebam; tum verberabam me flagris, aliquid remedii conquirens meis interioribus pugnis ac doloribus, præ quibus, quicquid tolerabam extrinſecus, licet omnes ignominiæ, & illatæ mihi, de quibus ſupradixi, moleſtiæ perſeverarent jugiter, & augerentur potius, quam remitterent, hæc, inquam, omnia nonniſi refrigerationis loco mihi erant præ interiorlbus pœnis meis, quas ut tacita ferrem, & juxta boni magiſtri mei documentum ſilentio tegerem, tantam mihi vim faciebam, ut earum nihil ullo prodiret externo indicio, niſi quod palleſcere & maceſcere deprehendebar. Timor, quo angebar, Deum meum offendendi, gravius adhuc quam cætera omnia me excruciabat; tam gravia enim & perpetua mihi videbantur eſſe peccata mea, ut mirarer, quod terra non dehiſceret, & ſepeliendæ tam indignæ peccatrici inferorum abyſſos non aperiret. Peccata mea quotidie lubens ſacramentali confeſſione expiaſſem; & id tamen nonniſi raro mihi licebat. Qui Sacerdotem in ſacro tribunali diu occupatum de-

tinerent, eos ego pro Sanctis habebam, longe absimiles a me esse existimans, quæ culpas meas accusare nescirem. Id mihi ingentem lacrymarum vim eliciebat. Exactis aliquot annis inter has omnes pœnas & pugnas, aliaque incommoda, nullo aliunde accepto solatio, quam a Salvatore meo Jesu Christo, qui se meum ipse moderatorem fecerat, vitæ religiosæ desiderium denuo in corde meo tam vehementer exarsit, ut illam quovis oblato incommodo amplecti apud me statuerim. Sed hei mihi! rursum non potuit illud propositum perfici maturius, quam post quadriennium, quo temporis intervallo undique mihi congeminatæ sunt pœnæ, congeminata certamina; adeoque feci, ut mihi ipsa pœnitentias congeminarem, quantum per supremum magistrum meum licebat.

XV. Pulchritudo virtutum ei demonstratur.

Longe enim aliam vitæ rationem me inire docuit, virtutum pulchritudinem mihi ostendens, ac trium præsertim votorum, paupertatis, castitatis, & obedientiæ, quibus exercendis virtutibus ani-

mam

mam fieri sanctam mihi dicebat, idque dicebat mihi, quia inter orandum ab ipso petebam, ut me sanctam efficeret. Cumque alium ferme librum non legerem, quam eum, qui Sanctorum vitas persequitur, hunc aperiendo mecum ipsa dicebam, quærenda mihi est una præ cæteris imitatu facilis vita, ut possim, eamdem tenendo, quam illa sancta tenuit, viam, sanctitatem, quam adepta est, assequi. Illud autem me angebat præcipue, quod viderem tam crebris a me culpis Deum offendi, quem a Sanctis non quemadmodum a me offensum fuisse putabam, aut, si quis certe offendisset, perpetua deinde in pœnitentia vixisse; quod mihi magna suscipiendarum pœnitentiarum injiciebat desideria. At supremus Magister meus tantum mihi incutiebat timorem propriæ voluntatis faciendæ, ut jam tum putarem, quicquid facere possem, ipsi acceptum non fore, nisi ex amore & obedientia facerem. Neutrum vero, quomodo in praxim redigere oportet, sciebam, putabamque mihi crimini verti, cum dicerem a me diligi Deum meum,

quod opera mea dictis repugnantia cernerem. Ipsum orabam, ut ad id faciendum me perduceret, quod a me fieri vellet ad ipsi placendum, & amorem significandum, quod in hunc modum præstitit. Tantum mihi amoris impressit erga pauperes, ut nulla jam alia quam ipsorum consuetudine frui ultro optassem; tamque tenero me commovebat commiserationis sensu ob illorum miseriam, ut, si penes me fuisset, nihil mihi reliqui fecissem, & cum mihi pecunia erat ad manum, hanc pauperibus puerulis elargiebar, ut ii ad me catechismum precesque addiscendi causa allicerentur. Quo fiebat, ut me, quocunque irem, sequerentur; quorum tanta nonnunquam turba confluebat, ut hyberno tempore, quonam eos exciperem loco, non haberem, præterquam in amplo cubiculo, in quo admittebam omnes, unde aliquando expellebamur. Id mihi multum afferebat molestiæ; neque enim quicquam eorum, quæ facerem, alienis oculis deprehendi volebam; & quicquid surripere possem, illis erogare existimabar; quod

quod tamen non faciebam, furti horrore me impediente, & præter id, quod meum erat, nihil dabam; quod ipſum dare, niſi ex obedientiæ nutu non audebam. Quamobrem blandiebar matri meæ, ut, quod habebam, dare per illam mihi liceret, quæ, quod multum me amaret, ſatis ad annuendum meis optatis facilem ſe præbebat. Cum autem abnuerat, quieſcebam pauliſper a precibus, tum illam iteratis poſtulationibus fatigabam. Nihil enim jam facere poteram injuſſu non ſolum matris meæ, ſed eorum etiam, quibuscum habitabam, quorum ex nutu arbitrioque omnia faciebam, quod mihi aſſidui ſupplicii inſtar erat. Verum exiſtimabam, frangendam eſſe voluntatem meam in iis omnibus, a quibus maxime abhorrerem, mihique faciendum eſſe, ut illis hominibus parerem ad experimentum capiendum: poſſemne religioſæ vitæ jugum ferre? illæque tam aſſiduæ facultatum petitiones gravibus repulſis excipiebantur, & in gravem me captivitatem adigebant. Hinc enim tantum in me exercebatur au-

thoritatis, ut nulla Monialis alieno arbitrio arctius mancipata esset: sed illo, quo ardebam, amandi Dei desiderio incitata, difficultates omnes superabam, studioseque prospiciebam, ut id facerem, quod maxime repugnabat propensionibus meis, & a quo gravius naturam abhorrere sentiebam. Quod desiderium ita me urgebat, ut, siquando huic obsequi destiteram, culpam hanc Sacerdoti in confessione aperirem. Vulnerum aspectum horrebam quam maxime, sed continuo mihi incumbendum fuit ad illa curanda & osculanda, ut me ipsa vincerem, neque, qua parte id aggrederer, sciebam; sed supremus magister meus tam opportune subveniebat ignorantiis meis, ut vulnera vel periculosissima brevi sanata deprehenderentur, nullis, aliis, quam divinæ providentiæ medicamentis: verum ejus bonitati confidebam magis, quam remediis adhiberi solitis.

Nativo impetu ferebar ad amorem voluptatis atque animi oblectationis, at plenus ille doloris cru-

cruciatus Salvatoris mei, qui sese mihi in mysterio flagellationis offerebat, satis superque me a voluptate capienda retrahebat. Hac enim exprobratione Dominus cor meum penitus perfodiebat: tune hanc oblectationem captes? ego vero nullo unquam voluptatis sensu me oblectavi, & omnis generis acerbitates tui causa hausi, ut mihi cor tuum devincirem; & tamen etiamnum de istius cordis dominatu certare mecum velles? Hæc omnia non parum commovebant animum meum; sed ingenue fateor, nihil me tunc horum intellexisse, adeo rudi ingenio eram; nec boni quicquam faciebam, nisi quia Dominus ipse tam valide me ad illud urgebat, ut ejus impressioni resistere vix possem. Quod mihi pudorem incutit in his omnibus, quæ hic scribo; ubi significare vellem, quam merito mihi debeatur æternum supplicium, quod jugiter Deo ejusque gratiis restiterim, tum significare etiam cuperem ejus miserationum multitudinem; videbatur enim onus in se suscepisse fugitantem me insequen-

di, & assidue opponendi suam bonitatem meæ malitiæ, suum amorem meis ingrati animi noxis, quæ mihi toto vitæ tempore acerbissimorum dolorum materiam præbuerunt; quod supremum liberatorem meum agnoscere nescirem, qui mei curam ab ipsis incunabulis tam amanter gesserat, ac semper deinceps gerere perrexit. Cumque aliquando stupore veluti absorpta mirarer, quod tanta infidelitas mea, totque vitia, quæ in me cernebam, non efficerent, ut me respueret, hoc mihi responsum dedit: sic tecum ago, quod te cupiam efficere quoddam veluti compositum ex amore meo, meisque miserationibus. Et alio quodam tempore dixit mihi: te mihi in sponsam elegi, mutuamque inter nos fidelitatem polliciti sumus, cum mihi castitatem vovisti. Ego te ad illud votum emittendum sollicitabam, antequam mundus ullam sibi partem cordis tui vindicasset; illud enim purum omnino mihi deposcebam, terrenisque affectibus incoinquinatum: quo in statu ut illud mihi conservarem, propriæ voluntatis

tatis

tatis tuæ malitiam omnem auferebam, ne posset ipsa cor tuum corrumpere; tum sanctæ Matris meæ curis servandam te dedi, & apud eandem depositam te habui, ut pro ratione mearum voluntatum te informaret.

XVI. Beatissimæ Virginis maternus in eam affectus.

Hæc adeo Virgo sanctissima bonæ Matris loco mihi semper fuit, nec suo unquam auxilio me frustrata est, ad eamque in meis angustiis & necessitatibus solemne mihi confugium erat tanta cum fiducia, ut sub ejus materna protectione nihil esse mihi videretur, quod metuerem. Itaque tunc temporis voto me obstrinxi ad jejunium diebus sabbati in ejus honorem observandum; ad officium ejus Immaculatæ Conceptionis, cum legere scirem, recitandum; ad Salutationem Angelicam septies quotidie toto vitæ tempore recitandam, flexo toties genu, in honorem septem ipsius dolorum; meque tradidi in ancillam ipsius perpetuam, eam suppliciter orans, ut eo nomine ac titulo decorare me ne gravaretur. Verum tanquam ipsius filia eam

eam alloquebar non ſecus ac bonam Matrem meam, in quam amore vere tenero jam tum affici me ſentiebam. At illa ſevere me objurgavit, cum denuo paratam me vidit cedere terribili pugnæ, quam in memetipſa experiebar. Nam victa conſanguineorum perſecutionibus, Matrisque tam caræ lacrymis, nec non monitis, quæ ipſa dabat, puellam anno ætatis vigeſimo debere ſibi vitæ conditionem amplecti, in eorum ſententiam pertrahi incipiebam. Mihi nempe perpetuo inculcabat Satanas: Miſella, quid conſilii capis, cum religionem vis ingredi? omnibus te ridendam propinatura es; nunquam enim in hoc vitæ genere perſeverabis. Et quis pudor religioſam veſtem exuere, e monaſterioque dimitti? Quæ te deinde latebra ſatis occultabit? Inter hæc omnia prorumpebam in uberes lacrymas, nam a viris mirum quantum abhorrebam, nec jam quid amplecti ſtatuerem, ſciebam.

XVII. Sponſi Chriſti

At tandem miſertus eſt mei ſupremus magiſter meus, qui intentos

tos ſemper in votum meum oculos meos tenebat. Et quodam die poſt ſacram, ni fallor, communionem, ſe mihi monſtravit eſſe ſponſorum, quos amare poſſem, formoſiſſimum, ditiſſimum, potentiſſimum, in omnibusque perfectiſſimum & abſolutiſſimum; cumque ante tot annos ipſi deſponſa eſſem, quærebat, cur, ſe relicto, alium accipere vellem. Tum vero hæc adjecit: ſcito, ſi ita me ſpreveris, æternum te a me deſeri; ſi vero datam fidem mihi ſervas, non diſcedam a te, & adverſus omnes inimicos tuos ero tua ego ipſe victoria: indulgeo aliquid ignorantiæ tuæ, quod ſcilicet nondum, qui ſim, intellexeris; ſi vero mihi fidelis es, & me ſequeris, docendo efficiam, ut me cognoſcas, meque tibi manifeſtabo. Hæc cum diceret, tam profunda pace perfudit interiora mea, tantamque tranquillitatem expertus eſt animus meus, ut decreverim morituram me potius, quam mutaturam eſſe conſilium. Tunc mihi vincula mea videbantur eſſe dirupta, nihilque metuendum ſupereſſe; cum cogi-

querelæ, minæ, & promiſſa.

tarem, etiamsi vita religiosa purgatorium mihi futura esset, levius fore, reliquo vitæ tempore illic purgari, quam ad inferna detrudi, quæ toties ingentibus peccatis meis promeruissem. Cum igitur fluctuans animus meus ad vitæ religiosæ propositum se applicuisset, divinus ille sponsus animæ meæ, ne ipsi adhuc e manibus elaberer, petiit, ut libertatem meam ipsius potestati ultro permitterem; quia debilis eram. Nihil in me moræ fuit, quominus huic divinæ potestati traderetur libertas mea, quam quidem ex illo temporis articulo Dominus potenter invasit; tamque alte ex hoc ipso momento se insinuavit in cor meum, ut votum meum renovarim: quid rei esset, incipiens intelligere. Illi spopondi, me quovis etiam vitæ proposito periculo, nunquam aliud, quam religiosæ vitæ genus amplexuram, idque palam domi significavi, consanguineos orans, ut, quantumvis conditiones ab iis oblatas, qui me sponsam petebant, commodas esse mihi repræsentarent, illas respuerent. Quod cum mater

mater mea intellexiſſet, coram me temperabat a lacrymis; ſed aſſidue flebat apud eos omnes, qui ſermonem ea de re inferebant. Illi autem ſibi omnino faciendum putabant, ut me monitum venirent, ſi matrem relinquerem, mortem illi a me accerſitum iri: hujusque damni rationem mihi apud Deum aliquando reddendam; neminem enim habebat mater, cujus obſequiis juvari poſſet; addebantque tam bene me, matre mortua, quam viva, Monialem fore. Atque unus e fratribus meis, qui me multum diligebat, omnes conatus adhibuit, ut a meo propoſito me deterreret, partem mihi offerens ſui patrimonii, quo dotata pinguius, commodius nuberem. His omnibus cor meum, non ſecus ac rupes, immotum tangi deſinebat, licet adhuc triennio mihi manendum in ſeculo, & adverſus hæc omnia pugnandum eſſet.

Tunc miſſa ſum in domum unius ex patruis meis, ejusque curæ commiſſa. Huic erat filia monialis, quæ, cum me ſciret ingredi reli- XVIII. Mittitur in Patrui domum, ubi a Con-

Sobrina in familiam S. Ursulæ allicitur.

religionem velle, nihil non effecit, ut me haberet ejusdem secum instituti sociam. Neque tamen allici me sentiebam ad vitæ genus, quod profitentur sacræ virgines a sancta Ursula dictæ. Illi respondebam: attende, si in cœnobium vestrum ingrediar, ingressuram me in gratiam tui tantum: volo autem in monasterium me recipere, ubì nec ullæ consanguineæ, nec personæ sint mihi notæ, ut divini amoris impulsu religionem profitear. Verum cum nescirem, *ubinam* futurum illud esset, variarum religionum notitia carens, qua discernerem, quænam mihi esset ex omnibus suscipienda, propemodum manus dabam illius importunis sollicitationibus; eam enim amabam plurimum, adhibebatque, ut me exoraret, authoritatem Patrui mei, cui obsistere non audebam, quod tutor meus esset, mihique diceret, non minus caram me sibi esse, quam unum ex filiis suis; ac propterea velle se, ut in eo oppidō, ubi degeret, stabilis manerem. Nec ullo modo passus est, ut me frater meus reduceret domum,

quod

quod diceret, pro jure suo se velle habere me in potestate. Quo factum est, ut frater meus qui nondum voluerat annuere, ut vitam religiosam amplecterer, admodum mihi succensuerit; his omnibus convenire me putans, ut ipso invito, & Matris injussu in sanctæ Ursulæ cœnobium me conjicerem. Sed longe ab eo consilio aberam; quo enim urgebant magis (quod eo usque perductum est, ut me etiam intromittere vellent in monasterium) eo graviori fastidio ab illo vitæ genere abhorrebam.

XIX. Sed a Deo vocatur ad Moniales a S. Maria dictas.

Mihi arcana quædam vox dicebat intus, non te illic volo, sed inter religiosas sanctæ Mariæ. Attamen illas Moniales a sancta Maria dictas vivendi nulla mihi fiebat potestas, quamvis earum multas cognatas haberem; mihique de illis dicebantur, quæ satis esse possent, ut mentes propositi tenacissimas ab eo deducerent. At quo plures adhibebantur conatus, ut ab eo consilio deterrerer, eo illas amabam magis, mihique desiderium augeri sentiebam illarum institu-

ſtitutum amplectendi, propter hoc tam amabile ſanctæ Mariæ nomen, quod mihi ſignificabat, hanc eſſe ipſam, quam quærebam, vitæ rationem. Et quodam die, cum intuerer in pictam tabellam magni ſancti Franciſci Saleſii, viſus eſt in me, quam ſuam appellabat filiam, oculos conjicere, tam paterno ſimul amicoque affectu, ut illum non alio deinceps quam boni patris loco habuerim. Sed de his omnibus nihil audebam dicere, nec ſciebam, quo pacto me expedirem a conſobrina mea, & tota illa religioſa familia, quæ tantis benevolentiæ officiis me proſequebatur, ut jam adverſus illam tueri me non poſſem.

XX. In domum paternam revocatur, ubi recrudeſcunt pugnæ & dolores.

Cum autem in ipſo verſarentur articulo aperiendæ mihi januæ Monaſterii, per nuntium certior facta ſum, fratrem meum ex gravi morbo decumbere, & matrem meam in extremis eſſe. Quod me impulit ad iter verſus ipſam hoc ipſo tempore ſuſcipiendum, a quo deterreri non potui, quanquam ægrotabam, non tam aliqua alia ex cauſa,

ſa, quam ex animi dolore, quem contraxeram, cum viderem quamdam mihi neceſſitatem inſtare ingrediendi cœnobium, quo me non vocatam a Deo arbitrabar. Nocte tota iter confeci, licet leucarum propemodum decem. Hunc in modum extricata fui ex illis anguſtiis, ad graviſſimam aliam crucem rurſus experiendam, quam non explicabo per ſingula, cum ſatis multa jam ea de re dixerim. Satis ſit dicere, meis omnibus moleſtiis novam eſſe factam dolorum acceſſionem. Oſtendebatur mihi, matrem meam ſine me vivere non poſſe; quandoquidem meus tantilli temporis diſceſſus ejus morbi cauſa erat; ac denique illius mortis rationem Deo me reddituram eſſe: Quod cum mihi diceretur a perſonis Eccleſiaſticis, acres mihi doloris aculeos infigebat, ob tenerum amorem, quo illam complectebar, & quo utebatur Diabolus, ut perſuaderet mihi, hunc ipſum, quem cogitabam a matre diſceſſum, meæ damnationis æternæ cauſam fore.

Ex

XXI. Novis se pœnitentiis excruciat.

Ex alia parte tantopere me urgebat Deus meus ad omnia, ipsum sequendo, relinquenda, ut nullo jam intervallo ab hoc suo impulsu vacare me pateretur: tantoque me accendebat desiderio ad vitæ ipsius patientis similitudinem me conformandi, ut quicquid malorum ferebam, pro nihilo haberem; quæ mihi erat causa gravioribus pœnitentiis me afflictandi, & quandoque humi me abjiciens coram imagine crucifixi Domini mei, his eum verbis alloquebar: O mi dilecte Salvator, quam felix ero, si tuam in me imaginem patientem imprimes! & mihi respondebat: *hoc ipsum est, quod volo, dummodo tu mihi non obsistas, &, quod tuarum est partium, ad hoc opus perficiendum conferas.* Ut vero nonnullas mei sanguinis guttas illi darem, digitos meos arcte vinciebam, tum illos infixis acubus pungebam, & singulis sacræ quadragesimæ diebus, quantum in me erat, flagris me verberabam, in honorem verberum, quæ in flagellatione accepit. At quantocumque temporis spatio me verberarem, parum inde poteram eli-

elicere sanguinis, quem bono Magistro meo rependerem pro sanguine in mei gratiam effuso, & quia humeri erant pars illa corporis, quam cædebam, multo tempore opus erat, ut aliquid sanguinis exprimerem. Verum triduo ante quadragesimam me ipsa discerpsissem lubens, ad compensandas injurias divinæ ipsius majestati a peccatoribus illatas. Trium illorum dierum jejunium, quantum fieri poterat, pane & aqua contenta observabam; reliqua, quæ mihi in cibum tunc dabantur, pauperibus erogans.

XXII. Eucharistiæ desiderium.

Meum maximum gaudium erat, quod mundum relictura essem, meque hac cogitatione oblectabam, quod frequenter sacram Eucharistiam sumtura essem. Non enim nisi raro illius sumendæ facultatem obtinere poteram, meque unam ex omnibus felicissimam arbitrata essem, si frequenti Eucharistiæ communione uti potuissem, & noctes sola coram sanctissimo Sacramento traducere; tam fidentis enim animi mihi ipsa conscia eram, ut

licet

licet ultra modum cæteroqui meticulosa, nihil tamen simile animo agitarem, simul ac eram in illo loco deliciarum mearum. Et in pervigilio dierum Eucharistiæ communioni sacrarum, non aliter quam mihi vim inferendo loqui poteram, alto silentio veluti mergi me sentiens, ob illius actionis magnitudinem, quæ mihi obeunda erat; & post susceptum sanctissimum Sacramentum lubenti animo abstinuissem cibo, potu, sermone, aspectu; tantum erat solatium, tanta tranquillitas, quam experiebar. Et, quantum in me erat, latitabam, ut meum summum bonum amare discerem, cujus impressionibus tantopere urgebar ad amorem, ejus amori rependendum.

XXIII. Orandi methodum doceri avet.

Verum si cætera etiam omnia facerem, mihi non videbar amare unquam ipsum posse, nisi orationis exercitium docerer: nam de orandi modo, & ratione nihil sciebam aliud, quam quod ipse Dominus me docuerat, ut scilicet Sanctis omnibus ipsius motibus me traderem totam, siquando me solam cum

cum ipſo in exiguum aliquem receſſum poſſem concludere. At mihi ſatis non dabatur otii, toto enim, quantus quantus erat, die, mihi cum domeſticis famulis laborandum erat. Cum autem aſſidue conquererer apud ſupremum Magiſtrum meum, vereri me, ne in ulla earum rerum, quas faciebam, ipſi placere non poſſem, quod nimirum propria voluntas mea inferret ſeſe in mortificationes meapte ſponte lubenterque ſuſceptas, cum tamen nihili facerem id, quod ex obedientia non fieret. Heu, ajebam, Domine mi, da mihi aliquem, qui me ducat ad te. An non tibi ſatis ſum, reſpondit ille, Quid times? Filia ſic dilecta, ut te diligo, poteſtne perire in ulnis ipſis Patris Omnipotentis? Neſciebam, quid eſſet a Patre Spirituali regi, at magno ardebam obediendi deſiderio, divinæque bonitati placuit ita res diſponere, ut cujusdam jubilæi tempore apud nos diverteret unus e religioſa ſancti Franciſci familia, qui domi noſtræ pernoctavit, ut peccata noſtra generali confeſſione deponendi ſpatium nobis

Confessionem generalem parat.

suppeteret. A diebus circiter septemdecim in mea scribenda confessione occupata eram, quanquam enim generaliter confitebar, quoties opportunitas aliqua se offerebat, videbar mihi nunquam satis frequentes hujusmodi confessiones facere posse, propter ingentia peccata mea; quorum dolore tam acri pungebar penitus, ut non modo multis lacrymis illa deflerem, sed præ nimio illo, quo urebar, dolore, ea apud omnes evulgare ex animo cupiissem: idque ingemiscebam maxime; quod tam cæca essem, ut illorum atrocitatem nec satis possem animo percipere, nec quanta esset, verbis explicare. Eam ob causam, quicquid reperire poteram in libris, qui de confessione differunt, scripto exarabam, & quandoque in confessionis chartam ea inserebam, quorum vel ab ipsa appellatione abhorrebam; sed mecum ipsa dicebam: hoc fortasse scelus admisi, nec tamen novi; plane æquum est, ut illius declarandi pudorem feram, ad satisfaciendum divinæ justitiæ. Hic non diffitebor, si maximæ partis eorum,

de

de quibus me accuſabam, conſcia mihi fuiſſem, inconſolabilem mihi dolorem futurum fuiſſe; qualem etiam dolorem ex iisdem illis confeſſionibus ſuſceptura fuiſſem, niſi mihi Dominus meus aſſeveraſſet, ſe voluntati, quæ minime mala eſt, omnia ignoſcere. Hanc igitur confeſſionem feci, cujus multa folia bonus ille Pater a me prætermitti voluit, illa legendi poteſtatem facere nolens. Rogavi illum, ut conſcientiæ meæ ſatisfacere me ſineret; cum majoribus, quam ille putaret, peccatis obſtricta eſſem. Hæc confeſſio magnam mihi attulit animi tranquillitatem. Aliquid de mea vivendi ratione ipſi declaravi; circa quod multa utilia monita mihi dedit; ſed omnia declarare non audebam; hoc enim putabam eſſe vanitatis; in quod vitium ne incurrerem, vehementer timebam, quod ad illud indoles mea multum propenderet: quodque arbitrarer, quæ faciebam, omnia ad hunc vanæ gloriæ ſcopum dirigi, ſenſum a conſenſu diſcernere neſciens. Id me multum angebat, peccatum enim admodum horrebam; quippe

quod Deum ab anima mea alienaret. Bonus ille Pater Franciscanus instrumenta pœnitentiæ mihi promisit, & illi significavi, quatuor jam aut quinque annos a me sollicitari fratrem meum, ut religionem ingredi me sineret; per ipsumque adhuc stare, ne ingrederer.

XXIV. De religione capessenda iterum agitur.

Qua de re sic mei fratris animo religionem injecit, ut ipse a me postea petierit, semperne in proposito religiosam vitam amplectendi persisterem? cui cum respondissem, paratam me esse mortem pati potius, quam mutare consilium, voluntati meæ satisfacturum se pollicitus est. Ut igitur de dote mea pacisceretur, profectus est ad illam bonam consobrinam meam, quæ me sollicitare non desinebat, volente matre cæterisque consanguineis meis, ut in illo cœnobio monialis essem. Jam igitur, quomodo, id ne paterer, effugerem, nesciebam. Sed interea, dum frater meus hoc iter habuit, confugi ab Beatissimam Virginem bonam Dominam meam, adhibito apud illam

llam suffragatore sancto Hyacinto, cui multas preces obtuli, nec non multa sacrificia celebranda procuravi in honorem sanctæ Matris meæ, quæ mihi solatium ferens, amice dixit: nihil timeas, eris vera filia mea, eroque semper bona tua Mater. Hæc verba ita tranquillarunt animum meum, ut omni exclusa dubitatione mihi persuaserint, non obstantibus omnibus, quæ objiciebantur, obstaculis, rem, quemadmodum mihi promittebatur, ita perfectum iri. Reversus ergo frater mihi dixit: petuntur pro dote quatuor millia librarum, tuum est de patrimonio tuo, ut lubebit, disponere; nondum enim de re transactum est. Continuo illi audacter respondi: nunquam transigetur, volo ad sanctæ Mariæ religiosas virgines me recipere, idque in cœnobium valde hinc dissitum, ubi nulla erit mihi sive sanguine, sive familiaritate conjuncta: volo enim DEI solius intuitu religionem ingredi; volo mundum prorsus relinquere, abdendo me in retrusum aliquem angulum, ubi me hominum con-

B. Virgo eam consolatur.

ſuetudine non utentem, & mundus obliviſcatur, & ego mundum. Multa mihi Monaſteria propoſita fuerunt, in quæ conſenſum præbere minime poteram; ſed ut primum Parodienſe Monaſterium appellatum eſt, dilatum eſt præ gaudio cor meum, ſtatimque aſſenſum præbui. At mihi adhuc inviſendæ fuerunt illæ ſanctimoniales, apud quas habitaveram octavo ætatis anno, ubi gravis adhuc pugna ſuſtinenda mihi fuit; me enim domum intromiſere, appellantes ſuam filiam, quærentes, cur vellem ipſas deſerere, quibus tam cara eſſem? addebant, ſe non poſſe æquo animo ferre meum in ſanctæ Mariæ ordinem ingreſſum, cum me in eo perſeveraturam non eſſe probe ſcirent. Hujusce rei periculum facere me velle dixi, meque induxerunt ad promittendum reditum apud ipſas, cum e ſanctæ Mariæ cœnobio dimitterer; huic enim vitæ, dicebant, ſatis ſe ſcire, nunquam fore, ut poſſem aſſueſcere. Iis omnibus, quæcumque illæ mihi opponere potuerunt, minime movebatur cor meum; imo magis confirmabatur in

Ad ſolam Monaſterii Parodienſis appellationem cor ipſius dilatatur præ gaudio.

in proposito; cum jugiter diceret, moriendum est, aut vincendum. Verum cætera prætereo, quæ mihi sustinenda fuere, certamina, ut veniam quam primum ad locum felicitatis meæ carum Parodium. Hic simul atque vestibulum colloquiis destinatum subii, hæc verba intus mihi dicta sunt: is locus est, ubi te volo. Postea fratri meo declaravi, pacta conventa cum hisce monialibus esse transigenda; quandoquidem nunquam apud alias ullas religionem amplexura eram. Miratus est eo vehementius, quod me huc adduxerat solummodo ad visendas nonnullas e sanctimonialibus sanctæ Mariæ, quarum ex numero me esse velle dissimularam; non enim aliis, quam hisce conditionibus me adduxerat. Sed ante hinc abire nolui, quam de omnibus ingressus mei conditionibus inter utramque partem convenisset: quo facto novam vitam hausisse mihi videbar; usque adeo suavi pacis ac lætitiæ sensu perfundebar; quod ita me efficiebat hilarem, ut ii, quos latebat, quid experiretur animus meus, hunc in

modum jocarentur: cernite illam: quam bene gerit externam futuræ ſanctimonialis ſpeciem. Et certe pluribus, quam unquam antehac, comta prodibam vanitatis ornamentis, itidemque genio indulgebam, ob ingens illud gaudium; quo afficiebar; quod mox tota adhæſura eſſem ſupremo bono meo, Deo meo; qui, dum hæc ſcribo, hæc crebro mecum amice expoſtulat: vide filia, futurumne ſit, ut reperire unquam poſſis patrem aliquem amore unigeniti Filii ſui vulneratum, qui tantam illius curam geſſerit, qui tam teneri in illum amoris indicia expromere potuerit, quam tenera fuerunt amoris in te mei teſtimonia, & hactenus edita, & poſthac edenda: amor quippe meus tam patienter in te excolenda, ad meamque normam, vel a tenerrima ætate conformanda laboravit, ſuaviter expectans te, nec unquam tuos inter omnes reniſus ſuſtinere te gravatus. Memento igitur, ſi gratum in me animum extingui paterere, horumque omnium gloriam ad me referre deſineres, te illa oblivione mei factu-

ram

ram esse, ut hic omnis boni fons ineffabilis tibi exaresceret.

XXV. Animi sensus, cum mundo valedicendum fuit.

Cum illuxisset tandem adeo exoptata dies, qua mundo valedicendum erat, majori quam unquam antea gaudio affecta sum, majoremque experta sum constantiam in corde meo, quod obduruerat quodammodo ad omnem sensum sive amicitiæ, sive doloris, qui cum ab aliis, tum maxime a matre mihi significabatur, nec lacrymam vel unam in hoc ab illis discessu fudi. Mihi enim videbar haud absimilis captivæ cuipiam mulieri, quæ se carcere exemtam, solutamque vinculis videt, in domum sui sponsi mox admittendam, ad ineundam novam possessionem, plenaque cum libertate, ipsius conspectu, bonis & amore perfruendum. Hoc ipsum erat, quod sponsus meus dicebat cordi meo, quod eam ob rem extra se totum rapiebatur. Nec aliam sciebam causam afferre vocationis meæ ad sanctæ Mariæ institutum, quam quod vellem esse filia beatissimæ Virginis. Sed fateor in ipso articulo tempo-

 ris,

ris, quo ingrediendum fuit, qui in diem sabbati incidebat, difficultates omnes, quas experta eram, multasque alias animi anxietates tam vehementer facto impetu in me irruisse, ut in ipso ingressu anima mea jamjam a corpore divellenda mihi videretur. Mox autem mihi monstratum est, saccum captivitatis meæ a Domino conscissum esse, meque ipsius manibus, ejus pallio lætitiæ circumdari; & tanta efferebar lætitia, ut clamarem, hic locus est, ubi me vult DEUS. Continuo menti meæ id insculptum fuit: domum hanc locum esse sanctum, omnesque illas, quæ eam incolerent, sanctas esse oportere, atque hoc sanctæ Mariæ nomen mihi significare, quovis pretio sanctitatem comparandam esse, eamque ob rem necesse esse in omnibus abnegare se, & immolare, nulla in re sibi parcendo, nihil plane sibi retinendo. Molliebat ea cogitatio, quicquid difficultatum mihi videbatur esse asperrimum in hisce initiis. Quo tempore factum est per aliquot dies, ut quotidie mane excitarer a somno hisce verbis,

Monita divina in Monasterii ingressu.

bis, quæ distincte audiebam, eorum sensum minime intelligens: *Dilexisti justitiam*, & reliquum versiculi: necnon alias his aliis verbis: *Audi filia & vide, &c.* itemque his: *agnovisti semitam tuam & viam tuam, O Jerusalem mea; domus Israël; sed Dominus diriget te in omnibus viis tuis, nec unquam derelinquet.* Hæc, quorum sensum ignorabam, referebam omnia ad bonam illam, quæ Novitiis præerat, magistram: hanc, atque etiam domus totius moderatricem habebam pro meo in terris Christo. Cumque non nossem, habuissemve unquam usum spiritualis directionis, adeo gestiebam, quod hanc sequendo obedientiam exercere possem, ut, quæcumque earum ex ore prodibant, oraculorum instar acciperem: nihil jam esse putans, quod timerem, si ex obedientia facerem, quæ mihi ab ipsis præscriberentur. Cumque rogarem novitiarum magistram, ut orationis exercitium me doceret, cujus fame tam vehementi laborabat anima mea, negabat, credere se posse, me tam grandem natu in cœnobium

Obedientiæ studium.

Docetur orare.

nobium venisse hujus exercitii rudem & ignaram. Quod cum ita esse illi confirmassem, mihi respondit: proximæ orationis tempore, Domino te siste tanquam telam puram & vacuam pictori ad elaborandum propositam. Sed quod illa mihi dicebat, non intelligens, voluissem, ut mihi exposuisset; nec ab ipsa petere audebam. Dictum autem mihi fuit: Veni, hoc ipsum te docebo. Vixque orationem aggressa eram, cum ostendit mihi supremus Dominus meus, animam meam hanc esse telam vacuam: in qua exprimere volebat lineamenta omnia vitæ suæ patientis, quæ in amore tota, & privatione effluxit: cujus operatio in silentio, sacrificium in sua consummatione fuit: facturumque se, ut hæc imago imprimeretur animæ meæ, postquam absterisset reliquas omnes in ea maculas, tum affectus ad res terrenas, tum privati in meipsam, & in res creatas amoris, ad quas mea me indoles facilis, & obsequiosa multum alliciebat. Sed Dominus hoc temporis puncto me omnibus exuit, &

Amore Christi ac

& cor meum evacuatum, atque animam meam ſic plane nudatam ſuccendit tam ardenti amandi ſui, necnon ferendorum dolorum deſiderio, ut nullum quietis intervallum mihi relinqueret, tam acriter meis inſtans veſtigiis, ut mihi non ſuppeteret otium niſi cogitandi, quo pacto amare ipſum, me crucifigendo, poſſem. Tantaque ſemper illius erga me bonitas fuit, ut ad hoc perveniendi vias mihi, quotiescunque opus fuit, aperuerit. crucis ſuccenditur.

Quamvis autem Novitiarum magiſtram nihil celarem, apud me ipſa tamen ſtatueram pœnitentiarum facultates ampliores, quam per eam liceret, mihi procurare. Quod cum exequi pararem, ſanctus fundator meus ulterius progredi me non ſinens tam graviter increpavit, ut poſtea idem tentare nunquam auſa ſim. Hæc ſiquidem verba ſemper hæſere impreſſa cordi meo: itane filia, poſſe te putas placere Deo ultra præſcriptum obedientiæ, qua una præcipue nititur ac fundata eſt hæc congregatio, non vero corporis macerationibus? Graviter increpatur a S. Fundatore, quod in pœnitentiis modum ab obedientia præſcriptum transgredi pararet.

Peracto

XXVI. Vestem religiosam induit.

Peracto primæ probationis meæ tempore cum desiderio ardenti totam me exhibendi mancipatam Deo, qui me, ut ad hanc felicitatem perduceret, assidue & misericorditer insecutus est, cum tandem sanctam vestem nostram religiosam induissem, monstravit mihi supremus Magister meus tempus advenisse sponsalium nostrorum, quæ novum in me imperii jus ipsi tribuebant, meque duplici adstringebant vinculo ad ipsum super omnia diligendum: ac deinde significavit mihi, se, more eorum, qui vel flagrantissimo ardent amore, effecturum, ut gustarem hoc tempore suavissimas amoris sui delicias. Ac re quidem ipsa tam extraordinariis me blanditiis accepit, ut sæpe me totam extra me raperent, obeundisque solitis muneribus imparem facerent. Id me tam alte immergebat in quandam pudoris veluti voraginem, ut aliarum in conspectum prodire non auderem. Qua de re increpata fui, & admonita, non esse hunc sanctæ Mariæ filiarum spiritum, quarum institutum nihil extraordinarium affe-

Sponsalia cum Christo.

Retrahitur a via orationis extraordinaria: sed frustra.

affectaret: ac nisi ab his omnibus me ipsa revocarem, fore, ut ad professionem non admitterer. Hæc monita multum mihi mœroris attulere; quibus in angustiis posita nihil non effeci, nullos non adhibui conatus, ut ab hac via me retraherem; sed frustra mei omnes conatus fuere. Amantissima autem Novitiarum magistra, ad me ex hoc tramite deducendam, quod poterat, pro sua parte conferebat, minime id advertente me. Cum enim avidam orationis exercendæ, atque adeo addiscendæ famem præ me ferrem, nec possem, quovis adhibito conatu, traditas mihi orandi methodos ac vias tenere, coacta semper reverti ad methodum supremi Magistri mei; cujus magisterio, ut me subtraherem, illudque prorsus oblivíscerer, omnia moliebar; data sum adjutrix uni ex officialibus domus, quæ me orationis tempore labore occupatam tenebat; quo expleto cum a Novitiarum magistra facultatem peterem omissæ orationis tempus repensandi, increpabar graviter, jubebarque inter laborandum, in No-

Novitiarum domicilio orationis quotidianæ pensum persolvere: quod & faciebam, nullatenus hoc labore animum meum abstrahente a suavi, quod semper augeri sentiebam, gaudio ac solatio. Jussa sum ad matutinæ orationis puncta, quæ traduntur, audienda me conferre: quibus auditis ad locum mihi assignatum scopis verrendum abitura essem, ad officium usque primæ. Eo decantato exigebatur a me ratio orationis meæ, seu potius illius, quam supremus Magister meus in me operabatur. Ego vero, quæ in toto hoc negotio nihil spectabam aliud, quam ut obedirem, ex quo summam animi voluptatem capiebam, corpore licet laboris defatigationem ægre ferente, sic postea canebam.

Quanto plus amori meo.
Soli vero bono meo
In terris obsistitur,
Tanto magis e supernis
Sedibus hic sacer ignis
Emissus accenditur.

Hanc

Hanc a me flammam ærumna
Non nocturna, non diurna
Potest unquam tollere.
Quo plus dolebit cor meum,
Eo plus Cor, Christe, tuum
Me sibi vult jungere.

XXVII. Fames ignominiarum & mortificationum.

Insatiabili fame laborabam ignominiarum & mortificationum, licet earum sensus, ut erat mea indoles, in me vigeret acer & delicatus. Assidue me Supremus urgebat Magister meus ad aliqua hujusmodi postulanda; idque mihi mortificationes, & quidem luculentas accersebat. Quamvis enim illæ, quas petebam, mihi tanquam indignæ negarentur, aliæ imponebantur, inexpectatæ, tamque repugnantes nativis propensionibus meis, ut, dum mihi ipsi operose vim facere oportebat, non possem, quin bonum magistrum meum in hunc modum alloquerer: veni in auxilium meum, quandoquidem tu horum causa es: qui mihi auxilio veniebat, dicens: agnosce igitur, te sine me nihil posse, neque adeo te ope destitui sinam, modo tu nihilum tuum tuamque infirmi-

tatem in mea fortitudine abſorptam teneas. Unam tantummodo referam illarum mortificationum vires meas ſuperantium, in qua Dominus promiſſi ſui veritatem re ipſa, ut experirer, effecit. Res eſt, a qua perſonæ omnes noſtræ familiæ tam graviter ſuapte natura abhorrebant, ut frater meus pactis conventis de mea in religionem admiſſione tranſigendis exceperit, ne unquam ad hoc faciendum cogerer: nulloque labore id obtinuit, cum res eſſet ex ſeſe admodum indifferens. Ad hoc ipſum tamen faciendum neceſſe fuit, ut venirem; ſic enim ea de cauſa omni ex parte oppugnata fui, ut jam, quid facto opus eſſet, neſcirem, cum mihi vitam profundere videretur eſſe facilius, quam hujusmodi vim mihi facere. Ac certe quidem niſi vocationem meam habuiſſem vita ipſa cariorem, tunc potius a religioſo inſtituto deſciviſſem, quam opus illud a me expetitum peregiſſem. At renitebar fruſtra, quandoquidem ſupremus Dominus meus hoc exigebat a me ſacrificium mei ipſius, ex quo alia tam multa pendebant.

debant. Tres ipsos dies pugnavi tanta violentia, ut miserationem commoverem, præsertim Noviciarum magistræ, apud quam statim accingebam me ad id exequendum, quod illa præscribebat, deinde animo deficiebam, & propemodum dolore enecabar, quod indolem meam vincere non possem. Tum illi dicebam: hei mihi! quidni vita potius me privas, quam ab obedientia desciscere finis? tum illa: abi, inquit, digna non es hujus virtutis exercitio, & nunc edico, ne facias, quod faciendum præscribebam. Satis mihi fuerunt hæc verba, statim dixi: moriendum, aut vincendum est. Me contuli apud sanctissimum Sacramentum, consuetum asylum meum, ubi tres circiter quatuorve horas in gemitibus lacrymisque exegi, ut necessaria ad me ipsam vincendam fortitudine roborarer. Sic autem orabam: heu, mi DEUS, mene dereliquisti? Itane igitur fiet, ut sacrificium meum aliquam adhuc exceptionem patiatur, nec in perfecti holocausti hostiam consumatur? Verum Dominus meus

 vo-

volens, ut mihi postea manifestavit, ad extrema veluti redactam probare fidelitatem amoris erga se mei, divinum amorem adversus naturæ renisus in indigna ancilla sua pugnantem lubens contemplabatur. At denique amor e pugna victor discessit; nullo enim alio delinita solatio aut instructa telo, quam hisce verbis: *amorem oportet nihil sibi retinere*: veni ad magistram Novitiarum, cujus ad pedes in genua procumbens, illam rogavi, ut miseratione tacta, potestatem mihi faceret hujus rei, quam a me cupiebat, faciendæ: idque tandem præstiti, licet nunquam alias graviorem, quam tunc, experta sim hujus rei horrorem, qui toties recurrebat, quoties eadem res denuo peragenda occurrebat: idque spatio annorum circiter octo, quo toto tempore opus illud exercere perrexi. Tum vero post illud sacrificium mei ipsius, gratiæ omnes ac beneficia supremi Domini mei mihi congeminata sunt, sicque inundaverunt animam meam, ut sæpe dicere cogerer: *sustine, O mi DEUS, torrentem hunc, qui*

me

me abſorbet, aut animum meum dilatando capaciorem fac illius accipiendi. At vero hic referre ſuperſedeo omnes illas operationes, purique amoris in animam meam munificas cumulatiſſimasque effuſiones, quæ erant ejusmodi, ut meis verbis enarrari ſatis non poſſent.

Circa quod nova mihi ſuſtinenda fuit oppugnatio inſtante profeſſionis meæ tempore; cum diceretur mihi, ſatis apparere aptam me non eſſe ad hauriendum Viſitationis ſanctæ Mariæ ſpiritum, ab omnibus hujusmodi viis fallaciæ & illuſioni obnoxiis alienum. Quod continuo communicavi cum ſupremo Domino meo, ſic apud ipſum conqueſta: heu, mi DEUS, tu igitur cauſa eris dimiſſionis meæ. Datum eſt reſponſum: Dic Superiori tuæ, nihil eſſe timendum, neque de tua admiſſione dubitandum: me tua cauſa ſponſurum eſſe, ac, ſi ſolvendo idoneus ipſi videar, me tibi prædem futurum. Quæ cum retuliſſem ad Superiorem meam, juſſit me in datæ fidei pignus ab ipſo petere, ut me redde-

XXVIII. Novæ oppugnationes inſtante profeſſione.

ret utilem ſancto religionis inſtituto accurrata illius omnium legum & conſuetudinum obſervatione: cui poſtulato ipſius amantiſſima bonitas ſic reſpondit: ſit ita, ut petis, filia, hæc omnia tibi annuo; te enim religioni utiliorem, quam opinatur, efficiam; ſed modo mihi adhuc ſoli cognito: ac poſtmodum gratias meas ſpiritui tuæ regulæ, tuarum Superiorum voluntati, tuæque ipſius infirmitati accommodabo, ita, ut merito ſuſpectum tibi ſit, quicquid te ab accurata regulæ tuæ obſervatione avocabit, quam cæteris omnibus ut anteponas, volo. Mihi præterea non diſplicet, ut tuarum Superiorum voluntatem ſequaris, cum vetabunt, ne id facias, quod ego tibi præſcripſero: ſine, faciant de te, quodcunque ipſæ voluerint; non deerit mihi facultas mea conſilia perducendi ad ſuum finem, vel iis ipſis viis, quæ in contraria ducere videantur. Unum volo directioni meæ eſſe reſervatum, ſcilicet interiora tua, ac præſertim cor tuum, in quo, cum puri amoris mei imperium collocaverim,

num-

nunquam aliis quibuscumque de imperio concedam. Matri noſtræ omnium Superiori, & Novitiarum magiſtræ abunde ſatisfactum eſt his omnibus reſponſis, quorum effecta tam aperte manifeſta ſunt, ut jam dubitare non poſſent, quin hæc verba a Veritate profecta eſſent. Nulla enim perturbatione affici ſentiebam interiora mea, nec aliud quicquam mihi curæ fuit, quam ut obedirem, quocumque id meo labore præſtandum eſſet. Sed bona de me aliarum exiſtimatio, mihique obſequendi ſtudium intolerabilis martyrii loco mihi erat; idque totum habebam pro juſta pœna peccatorum meorum, quæ mihi tanta eſſe videbantur, ut lubentius latura eſſem, quicquid tormentorum poteſt excogitari ad hæc ipſa expianda peccata, divinæque juſtitiæ ſatisfaciendum.

XXIX. Die profeſſionis in ſponſam a D. Jeſu accipitur.

Aſſecuta igitur tam exoptatum ſanctæ profeſſionis religioſæ bonum, illo demum die a ſupremo Magiſtro meo in ſponſam clementer accepta ſum. Sed eo modo, quem a me verbis exprimi non poſſe ſen-

tio. Hoç unum dicam, Dominum meum agere tunc visum fuisse, tanquam cum sponsa montis Thabor: quod mihi morte acerbius accidebat, cum me prorsus dissimilem viderem sponso meo, quem in Calvariæ monte plagis deformatum intuebar. At dictum est mihi: sine, agam singula suo quæque tempore: volo enim, ut nunc sis ludibrium amoris mei, qui juxta suum beneplacitum te sibi ludum esse vult: oportet itaque, ut abnegatam te præbeas cæco quodam modo, nulloque adhibito renisu, me tuis impendiis mihimet satisfacere non ægre ferens: sed tua ista abnegatio præmio non carebit. Pollicitus est, se mihi semper præsto futurum, dicens: parata semper esto ad me accipiendum; volo enim posthac mansionem apud te facere, ut tecum sermonem habeam, colloquiaque misceam: atque me ex illo temporis puncto divina sua præsentia muneratus est, sed modo mihi antehac inexperto; nunquam enim tanto affecta eram beneficio, spectatis iis effectibus, quos deinde in me hujusmodi gratia

Perpetua Dei præsentia muneratur.

tia

tia operata est. Illum mihi proximum videbam, sentiebam, multoque melius audiebam, quam si peracta res esset corporeis sensibus, qui alio distracti me potuissent ab illa præsentia avocare, sed huic visoni impedimentum afferre non poteram, cum ea de meo nihil haberet. Id proprii nihili mei sensum tam alte impressit animo meo, ut in ejusdem nihili abyssum me veluti dilapsam continuo senserim, unde emergere ab eo tempore non potui, tenente me religione ac reverentia erga infinitam illam magnitudinem, cujus in conspectu nunquam esse voluissem, nisi prono in terram abjectoque vultu, aut nixa genibus, quod mihi fuit ex tempore illo consuetum, quantum operum nostrorum ratio ac debilitas mea ferre potuit: nec enim Dominus quietam me esse patiebatur in alia minus venerabunda corporis compositione, nec sedere audebam, nisi, cum coram aliquis adesset, idque, quod conscia mihi essem indignitatis meæ, quam mihi semper monstravit esse tantam, ut quoties veniendum esset in ho-

minum conſpectum, incredibili pudore ſuffunderer; unde fiebat, ut cuperem me in hominum memoria non vivere niſi ad contemtus, humiliationes, & convitia ab ipſis ferenda: unum ſiquidem illud mihi debetur. Et unicus ille amor animæ meæ adeo lætabatur, cum ſic acerbe acciperer, ut mihi ſuperba licet cæteroqui indole & contemtus impatiente, nullum aliud inter res creatas ſolatium relinqueret, quam tempora illa contradictionum, ignominiarum, & abjectionum, & illas quidem cibum mihi delicatiſſimum eſſe volebat, quo fraudari me paſſus non eſt, nec dicebat, ſatis eſt; imo, quod ex rerum creatarum aut mei ipſius parte deerat, ſupplebat ipſe. Verum, O mi Deus, quanto ſenſus acrior me afficiebat, cum tu ipſe manum operi ſpecialiter admoveres: id ſi vellem verbis exprimere, longiori, quam par ſit, enarratione opus eſſet.

Suis me colloquiis dignabatur nonnunquam, ut amicus, aut tanquam amore vehementiſſimo flagrans

grans ſponſus, aut tanquam pater amore vulneratus erga filium ſibi unicum, ſub aliiſque nominibus ac titulis, qui quos effectus in me producerent, dicere ſuperſedeo. Satis erit dixiſſe Dominum mihi in ſe ipſo oſtendiſſe duplicem ſanctitatem, amoris unam, alteram juſtitiæ, ſuo ambas modo ſeveriſſimas; & quæ in me perpetuo exercendæ eſſent. Ita, ut prior illa ſanctitas acerbiſſimum quoddam purgatorii genus mihi inflictura eſſet, ad allevandas ſanctas animas piaculari igne cruciatas, quibus pro ſuo arbitrio poteſtatem facturus eſſet Dominus conquirendi ſibi apud me ſubſidii. Quod vero attinet ad ejus ſanctitatem juſtitiæ peccatoribus adeo terribilem & tremendam, ipſa mihi juſtæ ſuæ ſeveritatis ſubeundum pondus imponebat, affligendo me ad noxas pro peccatoribus expiandas, ac pro illis præſertim perſonis, quæ Deo Domino ſunt ſacræ, pro quibus, ajebat, oſtendam tibi, ac proprii ſenſus experimento te poſthac docebo, quid te oporteat in amoris mei teſtimonium pati. Sed, O mi

Deus duplicem in ſe ſanctitatem ei oſtendit.

Deus,

Deus, cui compertum eſt, quam ignara ſim & inerudita ad enarranda omnia, quæcumque ex illo die, inter tuam ſupremam Majeſtatem, & vilem indignamque ancillam tuam, nunquam otioſis amoris tui, & gratiæ tuæ donis effecta ſunt; fac, ut eorum nonnulla, quæ ab humano captu & ſenſu minus aliena ſunt, aliqua ex parte declarare poſſim, quantum ſatis eſſe queat ad oſtendendum, quam effuſe ultra modum, in liberalitate prodierit tuus in tam miſeram indignamque amor.

XXX. Iterum a via interiori extraordinaria revocatur, ſed incaſſum.

Cum autem nihil eſſet, quod Superiori meæ, & Novitiarum magiſtræ non aperirem, ad ipſas ea etiam referens, quæ ſæpe non intelligebam; cumque mihi ſignificaſſent, has eſſe vias extraordinarias filiabus Viſitationis Sanctæ Mariæ non conſentaneas, id mihi magnum mœrorem attulit, effecitque, ut nullos non adhibuerim conatus reſiſtendi, ut ab hac via me ipſa revocarem; ſed fruſtra: ille enim ſpiritus tanto jam cum impe-

imperio dominabatur in ſpiritum meum, ut hunc pro arbitrio regere non poſſem, nec meas item reliquas interiores potentias, quas in illo ſpiritu penitus abſorptas ſentiebam. Quantum in me erat, enitebar, quam edocebar, orationis aliorumque exercitiorum normam ſequi; ſed eorum nihil inſidebat animo meo. Legebam fruſtra præſcripta orationis puncta, effluebant omnia ex animo, nec addiſcere aliud quicquam poteram aut retinere, quam quod ſupremus Magiſter meus me docebat; quod mihi amplam patiendi materiam dedit. Laborabatur enim, quantum fieri poterat, in deſtruendis ejus in me omnibus operationibus; in hoc ipſo laborare pro mea parte jubebar, & quantum in me erat, adverſus ipſum pugnabam, obedientiæ præſcripto religioſe obſequens, ut me ſubtraherem ipſius potentiæ, quæ quidem meam reddebat irritam, & apud ipſum conquerebar in hunc modum: O mi ſupreme Magiſter, cur me non relinquis in via ordinaria filiarum Viſitationis? Mene in tuam ſanctam domum ad-
duxiſti,

duxisti, ut ibi me perderes? Largire hasce gratias extraordinarias electis illis animabus, quæ & iis obsequentur fidelius, & tibi gloriæ plus dabunt, quam ego, quæ nihil aliud, quam resisto tibi: amorem tui solum & Crucem tuam volo, idque mihi satis est, ut bona religiosa sim, quæ est omnium votorum meorum summa. Et mihi responsum datum est: Pugnemus, Filia, non detrecto certamen, & videbimus, uter victoriam reportaturus sit, creatorne, an ipsius figmentum, fortitudo, an infirmitas, omnipotens, an ipsamet impotentia? Sed, qui victor discesserit, huic æternum victoriæ jus cedet. Hoc responsum summo me affecit pudore, in quo cum versarer, dixit mihi Dominus: scito, me non offendi omnibus istis conatibus, quibus mihi repugnas, & reniteris ex obedientia, pro qua dedi vitam meam, sed efficere volo, ut intelligas, me summo cum imperio & dona mea largiri & creaturas meas regere, nec quicquam fore, quod obstare possit, quominus consilia mea exequar.

Quam-

Quamobrem, non solum volo, ut facias, quod tuæ superiores tibi præscribent, sed etiam, ut eorum omnium, quæ tibi a me præscribentur, nihil, earum injussu, facias; amo enim obedientiam, & mihi sine illa placeri non potest. Id placuit admodum Superiori meæ, quæ, ut ipsius Domini potestati me totam permitterem, jussit: quod & feci magno cum gaudio, nec minori cum tranquillitate, quam statim experta sum in anima mea duram veluti tyrannidem passa. Tum post sacram communionem petiit a me Dominus, ut sibi libertatem meam, atque universum meum esse, sicut ante jam immolaveram, denuo immolarem: quod ex animo præstiti; dummodo, ajebam, O mi supreme Magister, nihil in me unquam extraordinarium hominum oculis manifestes, nisi quod plurimum mihi apud ipsos humiliationis & abjectionis afferre poterit, bonæque de me illorum existimationi plurimum detrahere: timeo enim, ne te prodam, neve tua apud me dona in tuto non sint: namque, hei mihi,

Libertatem ac seipsam totam iterum Domino petente immolat.

mihi, Deus meus! conſcia mihi ſum infirmitatis meæ. Noli timere, inquit, filia, huic ſecuritati abunde conſulam: meorum enim in te donorum me ipſum cuſtodem præſtabo, efficiamque, ut mihi nunquam reſiſtas. Itane vero, ô mi Deus, me ſemper ſine dolore ſines? Tum mihi continuo monſtrata eſt Crux prægrandis, cujus extremam partem oculis aſſequi non poteram, ſed floribus omnino cooperta Crux erat. En tibi lectum caſtarum ſponſarum mearum, ubi efficiam, ut conſumes delicias puri amoris mei. Flores iſti ſenſim decident, & ſolæ tibi ſupererunt ſub illis nunc, ob tuam debilitatem, latentes ſpinæ; verum tam acri morſu te pungent, ut tibi tota vis amoris mei futura ſit ad ferendum illum dolorem neceſſaria. Hæc verba ingenti gaudio me affecerunt, ita exiſtimantem, nunquam mihi ſatis fore tolerantiarum, humiliationum, & contemtuum, ad explendam illam, qua ardebam, horum omnium ſitim: nec dolores unquam mihi poſſe acerbiores accidere, quam quos experiebar

Monſtratur ei Crux prægrandis.

cam

eam ob causam, quod satis acerba non paterer. Ejus enim amor diu noctuque in me operabatur; sed illæ mihi graves erant deliciæ: Crucem volebam meram & solam, eamque ob rem vidissem lubens corpus meum pœnitentiis mactatum, & labore, cujus tantum mihi ipsa sumebam, quantum vires ferre poterant. Nec enim dolore vacua vel temporis puncto vivere poteram: & quanto plura patiebar, tanto magis satisfaciebam illi sanctitati amoris tria in corde meo desideria accendenti, quibus assidue cruciabar, unum patiendi; alterum ipsum Dominum amandi, & in sacra Eucharistia sumendi; tertium moriendi, ut cum ipso conjungerer. De tempore ac loco jam solicita non eram, ex quo supremum Dominum meum adjunctum ubique comitem habebam; quicquid de me statueretur, æquo animo intuebar nullamque in partem propenso; cum mihi prope compertum esset, eum, qui se mihi, nullo meo merito, sed ex mera bonitate sua sic tradiderat, nulla unquam ratione mihi auferri posse.

Jesum ubique adjunctum comitem habet.

Hujus intimæ conjunctionis effectus mirabilis.

posse. Hæc cogitatio quovis in loco tranquillabat animum meum; idque experta sum, cum jussa fui secessum spiritualium exercitiorum professionis meæ peragere pascendo asinam cum suo asello in assignata mihi exigua horti parte; quæ mihi occupatio non parum negotii exhibebat. Currebat asina huc illucque assidue, nec mihi ullam quietis partem relinquebat ad signum usque vespertinum Salutationis Angelicæ: quo dato cœnatum ibam. Tum, interea dum Matutinum ex parte canebatur, ad asellum asinamque revertebar in stabulum, ut ipsis pabulum darem. Tam bene mihi erat in illa occupatione, ut, etiamsi toto vitæ tempore duratura esset, minime id graviter latura essem: meusque supremus Dominus ibi me tam assidua sua consuetudine fidus comes dignabatur, ut ab ea concursationes omnes, quibus necessario exagitabar, me non avocarent. Hoc enim ipso in loco gratias accepi tantas, ut iis pares nunquam experta essem. Quod præsertim attinet ad cognitiones mihi

mihi tunc ab ipſo injectas de ſuæ ſanctiſſimæ mortis, ac paſſionis myſterio. Sed hæc ſi velim ſcribere, in profundum pelagus me immergam, facitque nimiæ prolixitatis metus, ut hæc omnia prætercam. Dicam ſolummodo, hinc mihi tantum Crucis amorem injectum eſſe, ut momento temporis vivere nequeam, quin patiar (idque ſilentio, citra omne ſolatium & levamen, citra omnem ab aliis commiſerationem) Et commoriar illi ſupremo Domino animæ meæ omnium opprobriorum, dolorum, humiliationum, oblivionum & contemtuum pondere oppreſſo: quod perpetuum mihi fuit toto vitæ meæ tempore, quæ ipſius miſeratione in hujusmodi exercitiis conſumta eſt tota; puri ſcilicet amoris exercitiis: Domino ipſo ſemper procurante, talia mihi abunde ſuppeditari fercula ſibi guſtatu tam ſuavia, ut nunquam dicat, ſatis eſt.

Crucis amor ei injectus.

Quodam die ſupremus Magiſter meus hoc mihi documentum dedit: ſcito, inquit, occaſione alicujus culpæ a me admiſſæ, me eſſe ſanctum, & Doctorem ſanctitatis: purus ſum,

XXXI. Christi documenta circa animæ puritatem.

ſum, & leviſſimam maculam ferre non poſſum. Quamobrem agendum tibi eſt in ſimplicitate cordis, cum animi intentione recta & pura in conſpectu meo; neque enim poſſum pati vel minimam ab ea ſimplicitate aberrationem; ac ſi me impulit nimius amor in te meus, ut tuus Magiſter fierem, te docendam, & ad meum arbitrium meaque conſilia conformandam ſuſciperem, compertum tibi faciam intolerabiles mihi eſſe animas tepidas & ignavas; meque quamvis in ferendis tuis infirmitatibus lenem, non minus ſeverum & accuratum fore in tuis infidelitatibus corrigendis, ac puniendis. Quod, ut tota vita experirer, effecit: poſſum enim confirmare, ne unam quidem culpam meam, quæ paulum modo haberet deliberatæ voluntatis aut negligentiæ, ab eo prætermiſſam eſſe incorrectam, aut impunitam; quanquam ſemper in ſua miſericordia & infinita bonitate corripiebat. Nihil tamen, fateor, erat mihi acerbius atque terribilius, quam illum tantiſper mihi ſubiratum videre. Præ illo dolore, quem

ex

ex hoc aſpectu capiebam, cæteri omnes dolores, correptiones, item & mortificationes nihil erant. Eam ob rem veniebam protinus petitum a Superioribus meis, ut mihi pœnitentias ob meas culpas injungerent: ſic enim mihi impoſitis ab obedientia pœnis ſatis ſibi factum eſſe teſtabatur. Quæ increpabat majori cum ſeveritate, erant ea, quæ ſequuntur: defectus reverentiæ & attentionis coram ſanctiſſimo Sacramento, orationis præſertim, & officii tempore; vitia minus rectæ minuſve puræ animi intentionis; vana curioſitas; Et, quamvis ejus oculi acutiſſimi vel minimos deprehendant caritatis, aut humilitatis defectus, nec eos ſua gravi increpatione carere ipſe ſinat, nihil eſt tamen, quod conferri poſſit cum defectibus obedientiæ ſive erga Superiores, ſive erga regulas, ac demum in anima religioſa ipſi Domino intolerabilis eſt vel leviſſima vox, qua ſe, quominus imperata faciat, adverſus Superiores tueatur cum reluctantis animi ſignificatione. Erras, ajebat mihi, cum te mihi

placere posse putas hujuscemodi actionibus, & mortificationibus, quas cum sibi propria voluntas elegerit, mavult Superiorum voluntatem ad sese pertrahere, quam a suscepto consilio deflectere. Agedum, disce, hæc omnia a me respui tanquam fructus infectos propria voluntate, quæ mihi in anima religiosa horrori est; atque adeo mihi gratius est, ut illa suis omnibus commodis, exiguis illis quidem ex obedientia indulgeat, quam ut corporis afflictationibus & jejuniis ex propria voluntate se maceret. Cumque contingebat, ut meopte nutu, & ipsius Domini, aut meæ Superioris injussu hujusmodi mortificationes, ac pœnitentias exercerem, ne patiebatur quidem, ut illas sibi offerrem, meque imposita hujus culpæ pœna corrigebat, quemadmodum ob cæteros meos defectus; quos ita emendabat, ut sua cuique pœna esset propria in illo purgatorio, ubi me expurgabat, ut minus indignam redderet divina sua præsentia, communicatione, & operatione; omnia enim in me operabatur. Cumque

quo-

quodam die præscriptum mihi verberationis spatium hymni *Ave Maris stella* complevissem, mihi dixit: Ecce mihi meam portionem; tum pergente me, addit: en illa, quam nunc prosequeris, portio Dæmonis est: quo audito protinus verberatione destiti. Alias, cum idem exercitium obirem pro Sanctis defunctorum animabus, quæ piaculari igne cruciantur, ut primum volui pergere ultra factam mihi ab obedientia potestatem, illæ me circumdedere conquerentes se meis verberibus cædi. Id mihi mentem injecit decernendi morituram me potius, quam obedientiæ fines vel tantillum prætergressuram. Ac deinde Dominus, hujus culpæ pœnam ut a meipsa repeterem, me monebat. Sed nihil difficile mihi videbatur: quia tunc temporis omnes pœnarum mearum, dolorumque asperitates adhuc absorptas tenebat in amoris sui dulcedine, quam mihi ut subtraheret, sæpe ipsum orabam supplex; faceretque liberiorem potestatem oblectandi meipsam gustandis amaritudinibus illarum ærumnarum, derelictio-

num, agoniarum, opprobriorum, & aliorum id genus cruciatuum. Sed mihi respondebat, meum esse, omnibus suis dispositionibus æquo animo nulloque discrimine subesse, non vero sibi legem dicere. Faciam, ut, temporis progressu, intelligas, me sapientem esse animarum directorem: quas novi per vias tutas deducere, cum suimet immemores mihi sese totas permittunt.

XXXII. Favor insignis ubi SS. Cordis Jesu secreta ac thesauri primum ei revelantur.

Die quodam paulo plus otii nacta manendi, ut eram apud Sanctissimum Sacramentum; exiguum enim spatium vacuum relinquebatur ab iis occupationibus, quas mihi obedientia injungebat; cum totam me circumsessam reperirem divina illa præsentia, sed tam vehementi cum impressione, ut meimet, locique, ubi eram, oblita, prorsus tradiderim me divino illi spiritui, & cor meum illius amoris potentiæ permiserim, admisit me Dominus ad recubandum admodum diu supra divinum pectus suum; ubi prodigia amoris sui mihi patefecit, necnon inexplicabilia sacratissi-

tiſſimi Cordis ſui arcana, quæ me ad hoc usque tempus celaverat. Tum vero primum aperuit mihi Cor ſuum: ſed tam vere, tamque manifeſte, ut iis effectibus, quos gratia illa in me operata eſt, omnem ea de re dubitandi locum ademerit mihi, quæ tamen in iis omnibus, quæ geri in me dico, ſemper mihi a deceptione metuo. Sic autem res peracta eſſe mihi videtur. Dixit mihi Dominus: divinum Cor meum tanto ardet amore erga homines, atque adeo erga te nominatim, ut flagrantiſſimæ caritatis ſuæ flammas intra ſe continere jam non valens, eas tua opera effundere velit, ſeque illis manifeſtare, ut iis diteſcant, quos tibi aperio, pretioſis theſauris, qui ſanctitatis & ſalutis gratias continent ad ipſos e perditionis barathro revocandos neceſſarias. Teque tanquam indignitatis & ignorantiæ abyſſum elegi, ad magni hujusce conſilii executionem procurandam, ut mihi tanquam uni illius authori omnia tribuantur. Deinde ipſe cor meum a me petiit, quod ut acciperet, eum ſupplex rogavi: ac-
 cepit,

cepit, & in suo Corde adorando illud collocavit: ubi mihi monstravit illud instar exiguæ atomi, quæ in illa fornace consumebatur; ex qua extractum tanquam ardentem flammam ad cordis modum conformatam, reposuit illud in loco, unde sumserat, dicens: ecce tibi, dilecta mea, pretiosum pignus amoris mei, qui pectori tuo inserit unam scintillulam suarum flammarum ardentissimarum, ut tibi cordis loco sit, teque ad extremum usque spiritum consumat, & cujus ardor non extinguetur, nec refrigerationem invenire poterit, nisi aliquantulum in emissione sanguinis tui, quem ita inspergam sanguine Crucis meæ, ut tibi remedium illud plus humiliationis, ac doloris allaturum sit, quam levaminis. Quamobrem volo, ut illud remedium cum simplicitate petas: tam ut id observes, quod vobis ex obedientia præscriptum est, quam ut solatio fruaris fundendi sanguinis tui super crucem humiliationum. Quodque argumento tibi sit, insignem gratiam, quam tibi modo contuli, non esse imaginationis tuæ hal-

hallucinationem, eamque fundamentum esse earum omnium, quas tibi posthac sum collaturus, quamvis lateris tui vulneri cicatricem obduxerim, illius dolor tibi perpetuus relinquetur. Si autem hactenus tibi sumsisti tantummodo nomen ancillæ meæ, nunc tibi nomen impono, dilectam sacrati Cordis mei discipulam. Post beneficium tam insigne protractumque tam longo temporis spatio, quo toto nesciebam, in terrisne posita, an in Cælum translata essem, complures dies mansi velut accensa tota & inebriata, sicque impos animi, ut ad me ipsam revocare me non possem ad verbum vel unum proferendum, nisi vim mihi ipsa facerem, tantaque erat opus violentia ad recreationem, cibumque capiendum, ut in superanda difficultate, quam patiebar, vires meæ totæ exhaurirentur, quod me multum humiliabat. Et somnum capere non poteram: hæc enim plaga, cujus adeo mihi pretiosus est dolor, præ vehementibus, quibus me urget ardoribus, consumit me, facitque, ut viva prorsus ardeam; sicque

Deo

Deo plenam me esse sentiebam, ut Superiori meæ rem declarare non possem, sicuti voluissem, & uti reipsa fecissem, quantumcumque doloris ac puderis afferat mihi harum gratiarum declaratio, ob meam magnam indignitatem, ob quam optatius mihi fuisset millies peccata mea omnibus aperire, quod magno cum solatio fecissem, si licuisset; lubentiusque alta voce confessionem meam generalem coram omnibus legissem in triclinio, ad ostendendam ingentem, quæ in me est, improbitatis vim, ut mihi gratiarum, quas accipiebam, nihil attribueretur.

XXXIII. Prædicti favoris renovatio singulis mensibus.

Illa, de qua modo dixi, loquendo de meo lateris dolore, iterabatur mihi primo quoque die veneris singulorum mensium. Iterabatur autem in hunc modum: Cor illud sacratissimum repræsentabatur mihi instar solis conspicua luce collucentis, cujus radii plane ardentes recta ferebantur in cor meum, quod continuo tam ardenti igne inflammatum se sentiebat, ut mihi viderer mox redigenda in cineres. Atque

que eo potissimum tempore supremus ille Magister me docebat, quid a me exigeret, suique amabilis Cordis arcana mihi manifestabat. Et quodam die, cum me colligi totam intra me sensissem, omnibus sensibus & potentiis extraordinario quodam modo ad interiora revocatis, Jesus Christus dulcis Magister meus se mihi exhibuit totum gloria circumfulgentem, cum suis quinque plagis quinos soles lumine adæquantibus, cujus e sacra humanitate flammæ undique prorumpebant, sed præsertim ex ejus adorando pectore, quod fornax esse videbatur, quodque cum aperuisset sese, manifestavit mihi Cor suum totum amans, totum amabile, unde tanquam ex vivo fonte flammæ illæ prodibant. Tum vero inexplicabilia puri amoris sui prodigia mihi reseravit, ostenditque, quousque nimia caritas sua progressa esset in amandis hominibus, a quibus nihil nisi immemoris ingratique animi testimonia referret: quod multo me acerbius affligit, ajebat ipse, quam quicquid dolorum tuli in passione mea: quando-
qui-

quidem si amori meo aliqua ex parte responderent, parum mihi esse videretur, quicquid pro illis egi. Sed meam omnem studiosam erga ipsos beneficentiam non nisi languore, neglectu fastidioque suo rependunt. At saltem tu hoc mihi officium præsta, ut ipsorum ingrati animi vitium, quantum erit in te, compenses. Cumque meam impotentiam excusarem, mihi respondit: Accipe, en tibi, unde quicquid tibi deest, supplere possis: eodemque temporis puncto, cum illud divinum Cor aperuisset sese, erupit inde tam ardens flamma, ut ea me mox absumtum iri putaverim; penetravit enim per me totam, neque jam illi ferendæ par eram; cum oravi ipsum, ut misereretur infirmitatis meæ. Ego ero, inquit, fortitudo tua; noli timere, sed attende voci meæ, & his, quæ a te requiro, ut ad meorum consiliorum executionem te præpares. Primum in sanctissimo Sacramento me suscipies, quantum tibi per obedientiam licebit, quantumcunque inde mortificationum, & humiliationum in te redundet, quas qui-

quidem tanquam amoris mei pignora accipere debes. Præterea sacram Eucharistiam sumes primo quoque die veneris cujusque mensis; singulis autem noctibus feriæ quintæ ac sextæ communibus, participem te faciam mortiferæ illius agoniæ ac tristitiæ, quam in horto olivarum pati volui. Quæ tristitia te ad quandam agoniam adiget, quam animo comprehendere non poteris, morte ipsa graviorem. Atque, ut mihi comes adjuncta sis in illa humili oratione, quam inter meas omnes angustias patri tunc obtuli, e lecto surges inter horam noctis undecimam & duodecimam, ut mecum procidas in faciem, sicque unius horæ spatio humi prostrata perseveres, tum ad divinam iram placandam imploranda pro peccatoribus misericordia; tum ad levandam quodammodo illam, quam ex Apostolorum meorum derelictione sentiebam, amaritudinem, quæ fecit, ut illis exprobrarem, non potuisse illos una hora vigilare mecum: ac per illam horam id facies, quod te docebo. Sed audi Filia, noli omni spiritui cre-

credere, aut ex levitate confidere, Satanas enim rabida te decipiendi cupiditate ardet: quamobrem nihil facias, nisi ex eorum assensu, qui te regunt, ut authoritate obedientiæ freta contra illius deceptiones in tuto sis; nihil enim potest adversus obedientes. Toto hujus communicationis tempore vix mei ipsa memor eram, quidve de me factum esset, sciebam: cum una e sororibus inde me revocavit; & quod responsum dare, ac ne pedibus quidem insistere, nisi admodum ægre, non possem, ducta sum ad matrem Superiorem nostram, quæ me deprehendens a sensibus quodammodo alienatam, toto exardescente corpore ac contremiscente, in genua procumbentem increpavit totis viribus, humiliavitque: ex quo sinceram voluptatem capiebam, incredibilique afficiebar gaudio. Meorum enim peccatorum mihi conscia tanto suffundebar pudore, ut, quantumvis acerbe accipi me contingeret, mitius, quam pro meritis, me accipi arbitratura essem. Cum autem ea, quæ gesta erant, summo licet
cum

cum pudore narrassem Superiori, gravius adhuc humiliare me denuo incœpit, nihil ex iis, quæ Dominum nostrum a me requirere putabam, mihi tunc annuens, &, quicquid ipsi dixeram, contemtim respuens. Id mihi magno fuit solatio, magnaque cum pace discessi.

XXXIV. Morbus ex amore divino conceptus.

Protinus ignis, qui me exedebat, vehementem febrim continuam mihi accersivit; sed erat mihi pati delectabilius, quam ut morbum meum querimoniis significarem. De eo itaque verbum non ante feci, quam me vires defecere. Tunc inspecto morbo medicus cognovit, eo jam diuturno me laborare, febris tamen accessiones adhuc plus sexaginta consecutæ sunt; nec unquam tantum consolationum experta sum: toto namque corpore meo summis affecto doloribus, paulum levabatur ea, qua ardebam, patiendi sitis. Ille quippe ignis devorans non alebatur & satiabatur alio quam ligni Crucis pabulo; omnis scilicet generis afflictionibus & mortificationibus; nec ullum unquam dolorem experiebar tantum, quantum

capiebam ex eo, quod satis multa satisve acerba non paterer. Ex eo morbo moritura existimabar; sed Dominus noster suas erga me gratias non intermittens, hanc mihi gratiam contulit sensuum viriumque defectionem aliquando patienti: tres personæ adorandæ Trinitatis sese mihi exhibentes, magnis consolationibus affecerunt animam meam; sed quid tunc gestum sit, verbis explicare non possum; nisi quod Pater æternus ingenti admodum mole Crucem mihi offerens totam spinis inhorrescentem, una cum cæteris omnibus Passionis instrumentis, hæc dicere mihi visus est: accipe, Filia, idem tibi munus confero, quod dilecto Filio meo contuli. Ego vero, inquit mihi Dominus meus Jesus Christus, huic Cruci te affigam, sicut ipse Cruci affixus fui, fidumque ibi comitem tibi me præbebo. Tertia autem harum adorandarum personarum mihi dixit, a se, qui totus esset amor, ibi me expurgatum & consumtum iri. Relicta est animæ meæ pax magna, gaudiumque incredibile; species enim, quam tres

Visio sanctissimæ Trinitatis.

illæ

illæ divinæ personæ impresserunt animo meo, nunquam deleta est. Mihi repræsentatæ sunt sub imagine trium adolescentum alba indutorum veste, omni ex parte splendentium, ætate, magnitudine ac pulchritudine coæqualium. Non intellexi tunc, ut postea feci, quantum id mihi afflictionum præsignificaret. Cumque jussa essem orare Dominum, ut mihi sanitatem redderet, hanc ab eo petebam, sed metuens, ne me exaudiret. At dictum est mihi sanitatis meæ restitutionem argumento futuram esse, utrum a Spiritu Dei essent omnia illa, quæ fiebant in me; illoque edito veritatis indicio, potestatem mihi factum iri tam suscipiendæ sacræ Eucharistiæ, quam vigilandæ illius horæ, quæ mihi ab ipso præscripta erat. Hæc omnia Domino cum ex obedientia exposuissem supplex, sanitati omnino, ut petebam, restituta sum. Nam bona Mater mea beatissima Virgo, cum suo me dignata esset conspectu, insignibusque demulsisset blanditiis, post longum satis colloquium, hæc mihi dixit: animum accipe, dilecta

Sanitati a B. Virgine restituitur.

Filia mea, in ea ſanitate, quam tibi Filii mei nomine reſtituo; grandis enim adhuc tibi reſtat & ardua via peragenda, quam conficies ſemper affixa Cruci, clavis & ſpinis perforata, flagriſque conſciſſa. Verum noli timere, non deſeram te, meamque tibi protectionem ſpondeo. Cujus promiſſionis effectum egregie deinceps ſenſi, in magna, quam experta ſum, illius protectionis neceſſitate.

XXXV. Quid efficeret in ejus anima Dei ſanctitatis impreſſio.

Pergebat Dominus meus id mihi muneris impertiri, ut præſentiam ſuam in ſingula momenta, eamque minime dubiam experirer, quod mihi perpetuum fore promiſerat: neque adeo illa me privabat ob ullam ex iis culpis, quas admittebam. Sed cum ejus Sanctitas nullam maculam ferre poſſit, & cum ipſe mihi ponat ob oculos vel minimam imperfectionem meam, in quam paulum modo deliberationis, aut negligentiæ irrepſerit; cumque ita perfecta ſim & miſera, ut multa peccem, licet non omnino voluntaria, fateor, intolerabile mihi ſupplicium eſſe ipſius divinæ ſanctitatis oculos ſuſtinere,

nere, cum aliaqua in re infideliter egi. Nullum est supplicii genus, quod non lubentius subirem, quam sustinerem præsentiam Dei hujus Sancti, postquam novæ alicujus culpæ maculam anima mea contraxit; levius esset mihi millies in ardentem fornacem præcipitem ruere. Quodam die, cum inter loquendum de me ipsa, obortum aliquem vanæ gloriæ sensum non compressissem, O mi Deus, quantum lacrymarum & gemituum hæc mihi culpa peperit! seorsum enim & privatim cum ipso agentem me objurgavit austero vultu in hæc verba: Quid habes, O pulvis & cinis, unde gloriari possis? Quandoquidem ex te aliud habes nihil, quam miseriam & nihilum, quod sicut oblivisci nunquam debes, ita nec unquam ex nihili tui abysso te proripere; ac ne faciat magnitudo donorum meorum, ut obliviscaris id, quod es, volo tuam ipsius imaginem tibi ob oculos ponere. Ac protinus horribilem hanc imaginem mihi exposuit, ubi in angustam veluti tabellam contractum erat totum id, quod sum: quod me adeo

commovit: tantumque mihi injecit horrorem mei, ut nisi me Dominus sua manu sustentasset, præ dolore animo defectura essem. Nec enim poteram animo comprehendere nimiam illam bonitatem & misericordiam, quæ nondum in inferna præcipitem me dedisset: imo me pateretur adhuc, cum ferre me ipsa non possem. Cumque hujusmodi supplicio puniret levissimos in me vanæ gloriæ motus, id quandoque efficiebat, ut ipsum sic alloquerer: O mi Deus, aut mihi vitam, aut hujusce imaginis aspectum adime; nec enim vivere possum, si illam videro. Mihi enim infligebat intolerabiles pœnas odii, & propriæ adversus me ipsam vindictæ. Et obedientia non sinente, ut in me ipsa exercerem asperitates, quas ille mihi suggerebat aspectus, quantum inde doloris haurirem, non possum explicare. Cumque scirem, huic supremo Domino animæ meæ satis esse factum, si ea exequerer, quæ mihi obedientia præscriberet, ipsique singulari voluptati esse, cum humiliatam me cerneret; eam ob rem fidelis eram

in

in culpis meis accusandis, ut mihi ob illas pœnitentia imponeretur: quæ, quantumvis esset aspera, levis refrigerationis loco mihi erat, præ illa, quam infligebat Dominus ipse, vitia deprehendens in eo etiam, quod purissimum, perfectissimumque esse videretur. Hoc ipsum est, quod mihi Dominus compertum fecit quodam die festo Sanctorum omnium, cum distincte has voces audivi: nihil inquinatum in innocentia: nihil amittitur in potentia: nihil transit in hac præclara mansione; hic omnia consummantur in amore. Quæ mihi tradita fuit, horum verborum interpretatio dudum animum meum occupatum tenuit. Nihil inquinatum in innocentia: id sibi volebat, mihi non esse committendum, ut in anima mea, aut corde meo macula ulla resideret. Nihil amittitur in potentia: hoc est, debere me omnia Domino meo tradere & permittere, qui, cum sit ipsamet potentia, non esset passurus ullam jacturam ab eo fieri, qui omnia ipsi traderet & permitteret. Duæ reliquæ sententiæ de Paradiso

intelligendæ veniebant, in quo nihil eſt, quod tranſeat, cum ſint omnia æterna; & in quo omnia in amore conſummantur. Cumque mihi exiguum monſtratum eſſet illius gloriæ ſpecimen, proh ſancte Deus, quanto exultavi gaudio, quantus in me deſiderii æſtus hinc exarſit! totum hunc diem, qui in meorum exercitiorum ſpiritualium tempus incidebat, in hiſce inexplicabilibus voluptatibus exegi, quas guſtatura ne mox evolarem, nihil eſſe videbatur, quod me jam morari deberet. Sed longe me opinione falli, hæc, quæ mihi dicta ſunt, verba oſtenderunt.

Fruſtra ſuſpirat cor tuum,
Ut mox intres in hoc regnum,
Huc recte non aſpirabis,
Niſi via ſanctæ Crucis.

Deinde, cum mihi oſtenderetur, quicquid in totius vitæ meæ decurſu mihi tolerandum incumberet, infremui toto corpore, licet illud tunc non ita intelligerem, ut poſtea ipſa re intellexi.

XXXVI. Monitum divinum

Præparanti mihi Confeſſionem annuam, & magna cum anxietate peccata mea in memoriam revocanti,

ti, dixit ſupremus Magiſter meus: cur te excrucias, fac, quod in te eſt, cætera ipſe ſupplebo; nihil enim in hoc Sacramento tam requiro, quam cor contritum & humiliatum, quod ex ſincera voluntate mihi nunquam diſplicendi accuſet ſe citra omnem ſimulationem. Tunc ignoſco ſine cunctatione, indeque perfecta conſequitur morum emendatio.

contra anxietatem in Sacramento Confeſſionis.

Cum ſupremus ille Spiritus, qui operabatur in me ſine me, tantum dominatum exerceret in totum eſſe meum ſpirituale, atque etiam corporeum, ut jam nullum, niſi ex ipſius nutu, gaudii triſtitiæve motum in corde meo excitare, nulla cogitatione animum meum occupare poſſem, niſi quam ipſe immiſiſſet: hinc factum eſt, ut magno ſemper in timore verſata ſim, ne in Dæmonis illuſiones incurriſſem; quantumvis rem ita non eſſe mihi aſſeveratum ſit, ſive ab eodem illo Spiritu, ſive ab iis, qui me in vita ſpirituali regebant, videlicet meis Superioribus. Porro ille Spiritus directores mihi dede-

XXXVII. Spiritus Chriſti ſummum in ejus animam imperium.

rat solummodo, ut judicium facerent de suo in me agendi modo, quem probandi aut improbandi amplam ipsis potestatem faciebat: qua in re id dolebam, quod me adeo non retraherent ab ea, in qua versari me putabam illusione, ut potius in eam altius immergerent, sive Confessarii, sive alii; cum monerent, ut hujusce Spiritus potentiæ me dederem, citraque omnem exceptionem ejus ductui totam me permitterem; dicerentque mihi, desinendum non esse ejus motibus obsequi, etiamsi, ut putabam, Dæmonis ludibrium me esse vellet. Annuam igitur meam confessionem feci: qua peracta mihi ipsa videbar spoliata esse, simulque indui veste alba, his vocibus adjectis: ecce vestem innocentiæ, qua induo animam tuam, ut jam non vivas alia, quam hominis Dei vita, hoc est, ut vivas quasi non vivens, sed me vivere in te sinens; ego enim sum vita tua, nec vives posthac nisi in me & per me, qui volo, ut agas, quasi non agens amplius, me scilicet in te, & pro te agere atque operari sinens, omniaque

que curæ meæ committens: nunc voluntatem habere debes, tanquam non habens, mihique hanc curam ſemper & ubique relinquere, ut pro te velim.

Quodam die unicus ille amor animæ meæ ſeſe mihi obtulit altera manu geſtans pictam effigiem vitæ omnium, quas ſibi animo fingere perſona religioſa poſſit, feliciſſimæ, perpetua videlicet pace, & internis externiſque conſolationibus affluentis, cum firma valetudine, accedente bona hominum exiſtimatione & plauſu, nec non aliis rebus naturæ placentibus: altera vero manu aliam geſtabat effigiem vitæ omnino pauperis & abjectæ, omnis generis ignominiis, contemtibus & contradictionibus Crucifixæ, ſemperque & animo & corpore aliquid tolerantis incommodi. Tum binas illas imagines mihi offerens dixit: elige Filia, utram malueris: utramvis eligas, easdem tibi gratias conferam: tum ad ejus pedes me abjiciens, ut ipſum adorarem, reſpondi: O Domine mi, nihil volo, niſi te ſolum,

XXXVIII. Optio ei datur vitæ in terris beatæ aut crucifixæ.

lum, & id, quod ipſe pro me eliges, Cumque mihi valde inſtitiſſet, ut eligerem; ſufficis mihi, ajebam, O mi Deus, fac pro me, quod majorem tibi gloriam allaturum eſt, nulla habita utilitatum mearum commodorumque ratione: tibi ipſe ſatisfacias, & mihi ſatis eſt. Tunc mihi dixit, me, cum Magdalena, optimam partem elegiſſe, quæ a me non eſſet auferenda: quandoquidem ipſe hæreditas mea futurus eſſet in æternum. Et mihi offerens hanc pictam vitæ crucifixæ tabellam, en, inquit, id, quod tibi elegi, quodque mihi placet magis, tum ad meorum conſiliorum plenam executionem, tum ad te reddendam mihi conformem. Illa altera vita eſt plenæ poſſeſſionis, non vero meriti; reſervanda proinde eſt æternitati. Accepi mihi hanc effigiem mortis & crucifixionis, manum, quæ mihi illam offerebat, deoſculata, & fremente licet natura, illam cordis affectu, quam poteram, tenerrimo amplexa ſum; cumque eamdem pectori meo apprimerem, tanta vi illam mihi imprimi ſenſi,
ut

ut ipsa mihi viderer nihil esse aliud, quam coalitum quidpiam ex iis omnibus, quæ in illa imagine expressa videram; sicque animus meus est immutatus, ut me ipsa non agnoscerem. Sed hæc omnia permittebam judicio Superioris meæ, quam celare nihil poteram: nihilve eorum, quæ mihi injungebat, omittere; dummodo ab ipsa, nullius alterius personæ interventu, præscriberentur. Hic autem Spiritus, qui me possidebat, stupendum mihi horrorem injiciebat earum rerum, quas ipsa alterius suasu mihi præcipiebat, siquando alienis consiliis regere me vellet; quia promiserat mihi, se illius mentem illustratum, quantum esset satis, ut ipsa me convenienter suis divinis consiliis dirigeret.

XXXIX. Satanæ tentanda traditur.

Cum autem gratiæ maximæ, quas ab ipsius bonitate accipiebam, sacræ communionis tempore mihi impertirentur, & ea nocte, quæ agitur a feria quinta ad sextam; quo tempore inexplicabilibus beneficiis afficiebar, accidit aliquando, ut Domini voce monerer, expetitam me fuisse a Satana, ut probarer

rer cujusvis generis contradictionibus, humiliationibus, tentationibus, & derelictionibus, ſicut aurum probatur in fornace, factamque eſſe Satanæ illarum omnium probationum liberam poteſtatem, uno excepto tentationis genere, quod ad luxuriæ vitium pertinet, quo in genere nolebat Dominus, ut mihi unquam a tentatore moleſtia exhiberetur; quod ab eo vitio tam vehementer abhorreret, ut ne minimum quidem circa illud tentari ſe voluiſſet. Verum adjiciebat Dominus, a cæteris omnibus tentationibus cavendum mihi eſſe diligenter, præſertim a tentationibus ſuperbiæ, deſperationis, & gulæ, quam gravius morte ipſa horrebam; aſſeveravit tamen, nihil mihi eſſe metuendum, quandoquidem futurum ſe polliceretur in medio mei tanquam propugnaculum inexpugnabile, ac pro me pugnaturum, ceſſurumque in præmium victoriarum mearum, atque ſuam mihi potentiam circumpoſiturum, ne ſuccumberem; at mihi aſſidue invigilandum eſſe curæ totius exterioris hominis: ſibi vero interiora mea curæ fore. Nec ita multo

to post audivi minas oppugnatoris mei, qui mihi objectus sub specie horribilis Mauri, oculis binarum instar prunarum ardentibus, dentibusque adversum me infrendens: maledicta, inquit, non effugies, ac si semel potestati meæ mancipatam te habuero, senties profecto, quid possim: ubique tibi nocebo. Et quanquam alia multa mihi minabatur, nihil timebam tamen; usque adeo firmis præsidiis intus roborari me sentiebam: ac ne omnes quidem inferni furores terrorem mihi injecturi esse videbantur, ob præcipuam quandam vim, quam inesse sentiebam exiguæ imagini Christi Crucifixi, cui Christus ipse supremus liberator meus virtutem dederat abigendi a me omnes illos tartareos furores. Imaginem illam semper cordi meo admotam diu noctuque gestabam; unde multa mihi auxilia provenerunt. Domestici valetudinarii curandi officium accepi, ubi Deo soli notum esse potest, quantum dolorum laborumque tulerim, sive ab indole mea præfervida & ad molestiæ sensum tenera, sive ab hominibus, sive a

Dæ-

Dæmone, qui, postquam me impulerat, sicque prostraverat, ut frangerem, quicquid habebam præ manibus, mihi nonnunquam cum cachinnis coram illudebat. Heus, ajebat, omnis expers industriæ, nunquam quicquam recte facies? Quod sic animum meum affligebat, dejiciebatque, ut nescirem, quid consilii caperem. Sæpe enim mihi potestatem adimebat, rem declarandi Matri nostræ Superiori, quia obedientia omnes ipsius vires frangebat, & dissipabat. Die quodam e supremis scalis me impulit in præceps habentem præ manibus gabatam testaceam plenam prunis, quarum nulla pars effusa est; cumque ad infimas delapsam scalas me comperi, nihil mali passam me deprehendi, quamvis eæ, quæ labentem me viderunt, crura mihi confracta esse existimarint. Sed fidum custodem Angelum meum sensi excipientem me: ea enim gratia mihi sæpe conferebatur, ut ipsius aspectu fruerer, ab eoque increparer, & corrigerer. Cum aliquando immiscuissem me sermonibus de matrimonio cujusdam cognatæ meæ,

Angeli Custodis præsentia fruitur: & ab eo de defectibus corripitur.

meæ, id mihi ostendit tam indignum esse anima religiosa, tamque graviter propterea me objurgavit, ut dixerit, si unquam posthac talibus negotiis me admiscerem, se mihi faciem suam absconsurum. Ferre non poterat levissimam immodestiam aut reverentiæ defectum coram supremo Domino meo, cujus in conspectu ipsum humi prostratum videbam, quod & a me fieri volebat; faciebam autem, quam sæpissime poteram, & ad meos levandos tam animi, quam corporis perpetuos dolores, nullam corporis compositionem reperiebam aptiorem; quia hæc erat una ex omnibus maxime consentanea nihilo meo, quod assidue præ oculis habebam, eo velut abysso quadam, semper absorptam me sentiens, sive tempus esset patiendi, sive fruendi; quo etiam tempore nullam voluptatem gustare poteram. Illa enim amoris sanctitas ita me urgebat acriter ad mutuam gratiam ipsi, aliquid patiendo, referendam, ut gratior nulla mihi quies esse posset, quam si corpus meum omni pœnarum genere op-

pressum sentirem, animum omni genere derelictionum afflictum, ac totum esse meum immersum ignominiis, contemtibus & contradictionibus, quas mihi deesse divina miseratio non sinebat: nec enim momentum temporis his ærumnis mihi vacuum abire patiebatur, quo non aliquod externum aut internum incommodum me affligeret. Cum salubris illius panis copia minor suppetebat, aliunde mihi erat mortificatione conquirendus, cujus materiam indoles mea ad superbiam impatientiamque proclivis abunde mihi suppeditabat. Ac ne unam quidem talis mortificationis occasionem prætermittere me patiebatur Dominus meus: id si quando mihi contigerat neglexisse, ob ingentem, quo afficiebar, hujusmodi mortificationum horrorem, faciebat plane Dominus meus, ut duplum rependerem. Quoties autem aliquid a me omnino fieri volebat, instabat mihi tam acriter, ut cedendum tandem esset. Qui mihi fons multorum dolorum fuit: quod sæpe conatus meos ad obsistendum adhibuerim, cum Domi-

nus

nus me probaret ea parte, quæ repugnabat maxime indoli meæ, & nativis propenſionibus adverſabatur, contra quas directo gradu jugiter ut incederem, volebat.

XL. Senſuum ac ſui ipſius inſignis victoria.

Tam delicatula eram, ut vel leviſſimæ ſordes nauſeam mihi moverent. Tam graviter de hoc vitio me increpavit, ut aliquando me comparans ad abſtergendum ægrotæ vomitum, facere non potuerim, quin illum lingua abſtergerem, atque adeo comederem: his verbis Dominum meum alloquens: ſi mille mihi eſſent corpora, mille amores, mille vitæ, hæc omnia ultro immolarem, ut tibi mancipata eſſem. Tum vero tantum deliciarum in illa actione guſtavi, ut quotidie ſimiles occaſiones mihi offerri voluiſſem, ut ſolo teſte Deo diſcerem me vincere. Sed ejus bonitas, cui uni debebam acceptam referre fortitudinem, qua me ipſa viceram, mihi tamen teſtata eſt, quantum voluptatis ex hac mea victoria cepiſſet. Nocte enim, ni fallor, proxime conſequenti, duas treſve circiter horas

os meum tenuit applicitum vulneri ſacratiſſimi ſui Cordis, eſſetque mihi admodum difficile explicare, quid tunc illa gratia in anima mea & corde meo operata ſit. Sed hæc ſatis ſint ad oſtendendam magnam vim bonitatis & miſericordiæ Dei mei in adeo vilem perſonam: nolebat tamen minuere teneritudinem meam ad doloris ſenſum, nec vehementem difficultatum horrorem, non ſolum, ut honorem per me exhiberi faceret horrori illi, quem ipſe in horto olivarum experiri non renuit, ſed etiam, ut mihi victoriæ atque humiliationis materiam præberet. Verum, hei mihi! fidelis non ſum, & ſæpe cado, idque aliquando libenti animo permittere videbatur, cum ad retundendam ſuperbiam meam, tum ad me ſtabiliendam in mei ipſius diffidentia, cum ſcilicet animadverterem, ſine ipſo me nihil poſſe, niſi perpetuis lapſibus malum perpetrare, unde ipſa emergere non poſſem. Et tunc temporis ſupremus ille Dominus animæ meæ veniebat in auxilium mihi, & tanquam bonus paſtor amoris ſui brachia mihi

hi protendebat, dicens: agnoſcis igitur, te ſine me nihil poſſe: quod me colliquefaciebat grati animi ſenſu erga ipſius amantiſſimam bonitatem; quæ mihi uberrimas eliciebat lacrymas, quod ipſum viderem non aliter ulciſcentem peccata mea, quam nimiæ caritatis effuſionibus; quibus certare videbatur cum ingrati animi mei infidelitatibus, quas nonnunquam ſic mihi ob oculos ponebat una cum gratiarum ſuarum multitudine, ut mihi poteſtatem adimeret, ipſum alia, quam lacrymarum mearum voce alloquendi, idque cum doloris ſenſu ſupra, quam poſſim dicere, vehementi.

Alia ejusdem generis heroica mortificatio.

Quodam die, cum aliquantum nauſeans miniſtraſſem ægrotæ cuidam diſenteria laboranti, tam gravem ea de re increpationem ab ipſo accepi, ut laſanum exportans, adactam me, hujus culpæ ſarciendæ cauſa, ſenſerim ad linguam longo temporis intervallo intingendam in eas ſordes, quas ægrota egeſſerat, & ad buccas iiſdem implendas. Deinde Domino familiariter ac benigne improperanti, quod talia

facerem, reſpondi: O Domine mi, id facio, ut tibi placeam, divinumque Cor tuum mihi devinciam, illudque a te conſecuturam me ſpero: at tu, mi Domine, quid non egiſti, ut tibi hominum corda devincires, quæ tamen ipſi præbere tibi nolunt, & ex quibus ſæpe te expellunt? Fateor, filia, eo me amoris vi impulſum eſſe, ut omnia pro ipſorum ſalute devoverem: quamvis amori meo, grati animi ſignificatione, non reſpondeant; ſed volo, ut ex ſacratiſſimi Cordis mei meritis penſes ingratum ipſorum animum; volo tibi dare hoc ipſum Cor meum.

XLI. Deſtinatur in victimam juſtitiæ divinæ pro peccatis unius religioſæ familiæ.

Prius autem neceſſe eſt, ut te præbeas ipſius victimam immolationis, ad avertendam, ipſo deprecatore, ultionem, quam divina irati Patris mei juſtitia parat adverſus unam religioſam familiam, quam pro ſua juſta indignatione objurgare vult & punire. Et eodem temporis puncto, cum hanc ipſam familiam mihi oſtenderet, ſimulque eos defectus, qui ſuam pro-

provocaverant iram, nec non ea omnia, quæ ad illam placandam mihi ſubeunda erant, tum vero ex illo aſpectu tota cohorrui, nec mihi ad offerendum hoc ſacrificium animi ſatis fuit; ſed dixi, me, cum mei juris non eſſem, facere id non poſſe, niſi obedientiæ aſſenſus accederet. Timor vero, quo ducebar, ne mihi hujusce oblationis faciendæ poteſtas fieret, effecit, ut rem ad Superiores meas referre negligerem. Sed Dominus inſtabat mihi jugiter, nullamque quietis partem mihi relinquebat. Effundebar in uberes lacrymas, tandemque eo adductam me vidi, ut ſuperiori meæ declaranda mihi res eſſet. Quæ, cum eas videret anguſtias, in quibus verſabar, dixit mihi, ut iis omnibus, quæ a me Dominus exigebat, me totam absque ulla exceptione devoverem. Tum vero, mi Deus, gravioribus adhuc anguſtiis conſtrictam me vidi; nihil enim mihi ſuppetebat animi, ut dicerem: onus ſubeo: ſemperque reſiſtere pergebam. At in pervigilio Præſentationis Beatæ Virginis Mariæ, divina illa juſtitia

mihi visa est tam terribilibus armis instructa, ut jam apud me non essem; cumque diutius repugnare non possem, dictum est mihi, ut quondam sancto Paulo: durum est tibi contra justitiæ meæ tela calcitrare; sed quandoquidem obstitisti mihi, ut humiliationibus, quæ hoc sacrificio peragendo tibi subeundæ sunt, te subtraheres, eas tibi infligam altero tanto graviores; a te enim duntaxat exigebam, ut privatim te ipsa devoveres; nunc ut palam omnibus te devoveas, volo, idque eo modo ac tempore, ut humana ratio tota merito offendenda videatur, iisque ad te humiliandam adjunctis, quæ in reliquum vitæ tempus perpetua tibi, & tecum ipsa, & coram aliis, erubescendi materia futura sint: ut hinc scilicet intelligas, quantum hoc mali sit, Deo resistere. Et sane id prorsus intellexi, nunquam enim tam male mihi fuisse experta sum. Mearum illarum angustiarum rudem hic adumbrabo imaginem, sed non id totum, quod ipsa res erat, exprimentem. Vespertina oratione expleta, exire Choro cum

cum aliis non potui, ibique ad ultimum cœnulæ signum mansi in assiduis fletibus ac gemitibus: hinc perrexi ad cœnulam una cum sororibus sumendam, ac deinde progressa ad recreationis locum, tam acriter urgeri cœpi ad me palam & alta voce devovendam, quomodo mihi Deus velle se significabat, ut facere non potuerim, quin inde me proriperem ad Superiorem meam in valetudinario tunc decumbentem. Sed eram, fateor, ita mei impos, ut similis mihi ipsa viderer homini, qui manibus pedibusque constrictis, nihil sive in seipso, sive extra se, reliquum haberet solutum & liberum præter lacrymas, quas ego ubertim profundebam, hanc unicam relictam mihi esse doloris mei significationem putans. Idem enim experiebar, quod mortalium sceleratissima, quæ magna vi funium, ad locum sui supplicii pertraheretur. Illam Dei sanctitatem videbam justæ iræ suæ telis armatam, paratam ea vibrare ad præcipitandam me in hiantes illas inferni fauces, quem videbam apertum, jamjamque me absorpturum. Ar-

dere me sentiebam igne devorante, & in ipsas ossium medullas penetrante. Totum meum corpus mirum in modum contremiscebat, nec alia, quam hæc verba proferre poteram: Miserere mei Deus secundum magnam misericordiam tuam. Sic ingemui sub mei doloris pondere, nullam Superioris adeundæ facultatem nacta ad usque octavam: quo tempore una ex Sororibus, cum mihi occurrisset, me perduxit ad Superiorem. Obstupuit Mater nostra affectam me videns eo modo, quem explicare non poteram. Sed hoc ad meas ærumnas accedebat, quod eas ex solo aspectu ab aliis intelligi arbitrarer; quod ita non erat. Superior mea sciens, solam obedientiam esse, quæ, quocumque vellet, flectere posset illum spiritum, qui me sic constrictam tenebat, jussit, ut sibi declararem, quid rei paterer. Ac protinus declaravi, quomodo vellet Deus, ut sibi totum esse meum in oculis totius religiosæ familiæ devoverem; & qua de causa id a me posceret: quam hic reticeo, ne sanctam caritatem, unaque Cor Christi

ſti lædam, ex quo dilecta illa virtus ortum habet: quapropter eam vel leviſſime lædi non patitur, quovis quæſito obtentu vel colore. Denique cum egiſſem ac dixiſſem ea, quæ ſupremus Dominus meus a me requirebat, ea de re alii alios ſermones, alii alia judicia faciebant. Sed hæc omnia rei adjuncta permitto miſericordiæ Dei mei: idque confirmare poſſum, me nunquam, ſi bene commemini, tam gravia paſſam fuiſſe; ac ne omnes quidem ærumnæ, quas ad illum uſque diem experta eram, etiamſi in unum coaluiſſent cum illis omnibus, quas deinde pertuli, & ad extremum uſque ſpiritum perpetuæ ſimul omnes mihi fuiſſent, conferri meo judicio poſſent cum ærumnis illius noctis, qua Dominus vilem ancillam ſuam dignatus eſt, ut ſanctæ Paſſionis ſuæ noctem doloribus plenam honorarem. Quanquam mea nox illius Dominicæ noctis exiguum ſpecimen fuit. Ex alio in alium locum circumducebar ſummo ubique mihi pudore incuſſo. Exacta igitur illa nocte in iis cruciatibus, quos novit Deus, & abſque ullo quie-

quietis intervallo ad tempus usque sancti Missæ sacrificii, in eo mihi videor audivisse hæc verba: denique facta est pax, & meæ sanctitas justitiæ placata est ea, quam fecisti, oblatione, ut honorem exhiberes oblationi a me factæ, cum primum in Matris meæ visceribus carnem sumsi; cujus oblationis meæ merita renovare, tuæque ipsius oblationi conjungere volui, ut applicaretur in gratiam religiosæ familiæ, quemadmodum ostendi tibi. Quamobrem ex omnibus iis, quæ facere te, aut pati continget, nihil jam tibi tanquam tuum vindicare debes, neque in augmentum meriti, neque in satisfactionem pro peccatis, neque in alium quempiam finem; cum omnia voluntati meæ permiseris, ac pro religiosa domo devoveris. Itaque mè ipsum imitata feres omnia & ages in silentio, intuitu solius divinæ gloriæ in stabiliendo regno sacratissimi Cordis mei in corde hominum, quibus ipsum Cor meum, tua opera, manifestare volo. Hæc sancta documenta mihi dedit supremus Dominus meus, postquam illum in sacra Com-

Communione ſuſcepiſſem; ſed me non eduxit, ex illo pœnarum ſtatu, in quo verſabar, & in quo pace fruebar imperturbata, ex voluntaria acceptatione dolorum meorum, quos, ut mihi monſtrabatur, ultro ſubire deberem, vel ad ſupremi judicii diem, ſi ſic placeret Deo meo, qui me deinceps hominibus non aliter propoſuit, quam ut ſignum, cui contradiceretur, ut ſentinam repulſarum, contemtuum & ignominiarum: quæ omnia cum gaudio videbam in me facto impetu, omni ex parte irruentia, nulloque ſive cæleſti, ſive terreno ſuppetente ſolatio. Videbantur eo ſimul omnia tendere, ut in nihilum redigerer: interrogabar aſſidue, & pauca reſponſa, quæ quaſi per vim ex me eliciebantur, augendi tamen ſupplicii mei inſtrumenta erant; nec poteram edere, nec dormire, nec loqui, & hæc una mihi erat quies, unaque occupatio, ut humi proſtrata manerem coram Deo meo, cujus ſuprema magnitudo tenebat me totam profunda nihili mei abyſſo abſorptam, flentem ſemper & gementem ad implorandam ab ipſo

ipſo miſericordiam, & juſtæ ipſius iræ tela avertenda. Atque officium, quod exercebam domi, perpetuis me & animi & corporis occupationibus diſtinens, ſupplicium mihi afferebat intolerabile. Supremus enim Dominus meus, etiamſi tot aliunde ærumnis afficerer, non patiebatur, ut vel leviſſimam ex illis occupationibus prætermitterem; aut alicujus omittendæ veniam a Superioribus peterem. Quod idem a me exigebat circa cætera religioſæ vitæ munia, regularumque noſtrarum obſervationem, ad quæ omnia ſupremæ ipſius potentiæ vi pertrahi me ſentiebam, non ſecus ac ſontem ad locum novi ſupplicii: ubique enim ſupplicia reperiebam; ſicque immergebar penitus dolori meo, ut mihi & vitæ & animi nihil ſupereſſe experirer, niſi quantum ſatis erat ad ea videnda & ſentienda, quæ mihi acerba contingebant. Sed hæc omnia ne minimum quidem me ſollicitam efficiebant aut triſtem; quanquam inter hæc omnia ſemper ducebar per viam maxime repugnantem naturæ male mortificatæ,

catæ, meiſque nativis propenſionibus adverſantem.

Factum eſt, ut deprehenderer non manducare, qua ex cauſa graviter objurgata fui, & a Superiore mea & a Confeſſario, qui me juſſerunt, quicquid mihi in refectorio apponeretur, comedere; quod quidem obedientiæ præſcriptum videbatur mihi ſuperare vires meas; ſed is, qui indigenti mihi deeſſe vires nunquam patiebatur, eas addidit, quæ ſatis eſſent, ut citra omnem cunctationem & excuſationem parerem: quamvis poſt cibi ſumtionem mihi neceſſe eſſet ſecedere parumper ad cibum, quem ſumſeram, evomendum: quod cum admodum diu paſſa eſſem, hinc nata eſt tanta nauſeantis ſtomachi multo cum dolore ſolutio, ut jam tenax omnino non eſſet exigui cibi, quem capiebam, poſteaquam mutato obedientiæ præſcripto, viſum eſt ſatius jubere, ut tantum comederem, quantum pro viribus liceret. Ac cibi ſumtio, non diffiteor, gravis ex illo tempore mihi cruciatus fuit: ibam nempe ad triclini- A cibo abhorret.

clinium tanquam ad locum supplicii, cui me peccatum addixerat, & quantumvis conarer nullo habito delectu ea comedere, quæ mihi apposita essent, facere non poteram, quin id deligerem, quod vilissimum esse arbitrarer, tanquam maxime consentaneum paupertati meæ, nihiloque meo, cujus recordatio assidue inculcabat animo meo; quandoquidem panis & aqua victui sufficiunt, cætera omnia esse superflua.

XLII. A malo Dæmone obsessa ac decepta creditur.

Ut me referam ad meum hunc pœnarum statum, is nullo remittebatur intervallo, imo augebatur in dies novis valde acrium dolorum & ignominiarum accessionibus; nam existimatum fuit, me a malo Dæmone possideri aut obsideri; mihique inspergebatur affatim aqua lustralis, adhibito Crucis signo aliisque precibus ad malignum spiritum ejiciendum. At ille, quo possideri me sentiebam, adeo non aufugiebat, ut potius sibi me conjungeret arctius, dicens mihi: aquam lustralem amo, Crucemque sic diligo, ut facere non possim, quin illis

illis adhæream, qui ipſam pro amore meo geſtant. Quæ verba ſic denuo inflammarunt in anima mea deſiderium patiendi, ut, quicquid patiebar, ſtilla tantum aquæ mihi videretur, quæ inſatiabilem ſitim meam accenderet potius, quam expleret: Quanquam nulla pars mei non habebat proprium ſibi dolorem ſive in animo ſive in corpore, idque ſine ulla cujusquam commiſeratione. Diabolus enim ſumma vi me impugnabat, ac victa millies ſuccubuiſſem, niſi extraordinaria quadam, quæ pro me pugnabat, potentia muniri me ſenſiſſem. Denique Superior mea, quid aliud caperet conſilii, neſcia ad remedium confugit ſacræ Communionis, quam mihi præſcripſit, ad Dominum exorandum, ut in priorem ſtatum me reſtitueret. Cum ergo ipſi Domino ex obedientia me obtuliſſem, tanquam ipſius hoſtiam immolationis, ſic mecum locutus eſt: ita eſt, Filia, ad te venio tanquam ſummus Sacerdos, novum tibi vigorem imperiturus, noviſque ſuppliciis te immolaturus, quod & præſtitit; tantumque mu-

tationis in me factum esse deprehendi, ut me haberem tanquam mulier serva, quæ modo in libertatem vindicata est. Sed breve hoc intervallum fuit: instaurati enim sunt, ut ante, sermones, quibus admonebar, eorum omnium, quæ in me fiebant, Diabolum artificem esse, qui, nisi caverem, suis dolis illusionibusque me perditurus esset. Graviter id me perculit, quæ toto vitæ tempore timueram, ne deciperer ipsa, aliosque deciperem, licet minime id vellem; unde mihi lacrymarum ingens copia oboriebatur; nec enim ullo prorsus modo poteram me subtrahere potentiæ illius supremi Spiritus, qui operabatur in me, & quantumcumque conarer, non erat in mea potestate positum illum a me abigere, ejusve operationes impedire: ita enim sibi subjecerat omnes potentias animæ meæ, ut mihi ipsa viderer esse immersa abysso quadam, in quam eo defigebar altius, quo plures ad emergendum conatus edebam; quamvis omnes, quæ mihi suggerebantur, resistendi artes adhiberem,

rem,

rem, ſed fruſtra. Aliquando tanta vi pugnabam, ut pene viribus exhauſta e pugna diſcederem. At meus ſupremus Dominus ludebat quodammodo in meis omnibus conatibus infringendis, meque, primo aditu, diſpulſis omnibus timoribus meis, confirmabat his verbis: quid tibi timendum eſt inter brachia Omnipotentis? Fierine poſſet, ut ipſe te inimicorum tuorum furori permittens perire ſineret? Poſtquam tibi ab infantia tua factus ſum ipſe Pater, Magiſter & Moderator, perpetuis indiciis ſignificare non deſinens tenerum erga te affectum divini & amantiſſimi Cordis mei, in quo perpetuum tibi ſemperque præſens domicilium conſtitui ad majorem ſecuritatem, dic mihi, quod majus argumentum dari tibi cupias amoris in te mei, illudque tibi dabo: ſed quare adverſum me pugnas ſolum verum & unicum amicum tuum? Hæc exprobratio diffidentiæ meæ tanto me pudore ac dolore affecit, ut ex illo tempore ſtatuerim, nunquam de meo quicquam me collaturam ad probandum illum ſpiritum

A Domino conſolatur.

qui me regebat; ſed ſatis mihi fore humiliter & ex animo acquieſcere iis omnibus, quæ ad hanc probationem perficiendam aliis agenda viderentur.

XLIII. Deum orat, ut ſe hæc ſcribere repugnantem adjuvet.

O Domine mi, cui notum eſt, quam mihi grave ſit, huic obedientiæ præſcripto, quod nunc exequor, parere; & quantam vim patiar in his omnibus tanto cum pudore, animique mei repugnantia ſcribendis, hanc mihi gratiam concede, ut moriar potius quam aliquid ſcribam, præter id, quod a ſpiritus tui veritate proficiſcitur, tibique majorem gloriam afferre, mihi graviorem pudorem incutere poteſt: & per miſericordiam tuam te obteſtor, O mi ſupreme Domine, ut nunquam hoc ſcriptum a quoquam alio legatur, quam ab eo, per quem illud examinari vis; ut hoc idem ſcriptum non obſtet, quominus in æterna creaturarum oblivione æternoque contemtu ſepulta maneam. O mi Deus, hoc ſolatium ne deneges vili ancillæ tuæ. Protinus meæ petitioni ſic reſponſum eſt: omnia permitte bene-

neplacito voluntatis meæ, omnique tua cura omissa mea consilia perficere me sine: omnia mihi curæ erunt. Cœptum igitur opus ex obedientia persequar, O mi Deus, nihil agens aliud quam ut voluntati tuæ faciam satis eo martyrii genere, quod patior hæc conscribendo, quorum unaquæque litera sacrificii instar esse mihi videtur. Semper allici me sensi ad amandum supremum Dominum meum propter selpsum, unumque illum quærendum. Nunquam ipsius donis quantumlibet in me profusis adhæsit anima mea: ea non aliam ob rem magni faciebam, quam quod ab ipso proficiscerentur. Ad ea, quam minimum poteram, advertebam animum, omniaque oblivisci conabar, ut ipsius meminissem solius, præ quo cætera omnia nihil esse duco; & cum hoc obedientiæ præscriptum exequendum fuit, fieri posse non putabam, ut de iis agerem, quæ tam dudum præteriere. At Dominus mihi ostendit, rem omnino contra, quam putabam, se habere; quo enim facilius scribam, eundem ani-

mi affectum, de quo loquor, facit, ut ſuper unaquaque re nunc experiar: quod mihi nullum relinquit dubium, quin ipſe velit, ut hæc ſcriham.

XLIV. P. Claud. la Colombiere ad eam Deo ſic ordinante mittitur.

Inter ærumnas & timores, quos patiebar, cor meum ſemper fruebatur imperturbata pace. Juſſa ſum autem colloqui cum hominibus nonnullis doctrina præditis, qui me adeo non confirmarunt in via, quam ſequebar, ut potius meas pœnas auxerint; donec Dominus noſter huc miſit Reverendum Patrem de la Colombiere, quem ſupremus Dominus meus, aliquanto poſtquam ipſi me conſecraveram, ſe mihi miſſurum eſſe promiſit, ſcilicet unum e ſuis ſervis, cui juxta illam, quam mihi pro tempore impertiretur, intelligentiam manifeſtari a me volebat omnes theſauros, omniaque arcana ſacratiſſimi Cordis ſui, quæ mihi ab ipſo Domino credita erant: quandoquidem ad me mittebatur, ut me in via Domini confirmaret; & ingentes gratias Dei miſeratione ex ipſius ſacratiſſimo Corde hauriret,

riret, quas quidem in noſtris colloquiis abunde profuſurum ſe idem Dominus pollicebatur. Cumque Sanctus ille vir huc venit, interea, dum ſermonem habebat ad noſtram religioſam familiam, hæc verba intus audivi: En illum, quem tibi mitto. Quod brevi verum eſſe prorſus agnovi in confeſſione, quæ facta eſt una ex feriis Quatuor temporum. Quamvis enim nos mutuo nec vidiſſemus unquam, nec allocuti eſſemus, admodum diuturnis me alloquiis detinuit, mecumque loquebatur non aliter, quam ſi intellexiſſet ea, quæ in me agebantur. Mihi tamen ea die viſum non eſt cum ipſo ſtatum animi mei ullo modo communicare. Is autem cum videret velle me diſcedere, ne cæteris ſororibus diuturniori mora incommodo eſſem, petiit, cenſeremne, ut alia die rediret, me hoc ipſo in loco allocuturus: at timida indoles mea, quæ omnes haſce communicationes reformidabat, fecit, ut illi reſponderem, mei juris me non eſſe, ſed facturum id, quod obedientia præſcriberet. Diſceſſi, horam

 unam

unam cum dimidia cum ipso collocuta. Rediit autem non ita multo post, & quamvis nossem, hanc esse Dei voluntatem, ut ipsum alloquerer, ingenti tamen horrore ab eo colloquio deterreri me sensi, cum adeundus fuit; id quod ipsi statim declaravi; sed mihi respondit, lætari se, quod mihi opportunitatem obtulisset meum aliquem affectum Deo immolandi. Tum vero ipsi nullo labore, nullaque tergiversatione cor meum aperui, & intima animæ meæ manifestavi, perinde mala ac bona. Quibus auditis vehementer me consolatus est, asserens nihil esse, quod timerem ab illius spiritus ductu, quandoquidem ille me ab obedientia non revocabat: mihi obsequendum esse illius motibus, permittendo ejus voluntati totum esse meum, ut de eo disponeret, meque juxta suum beneplacitum sacrificaret & immolaret: cæterum mirari se ingentem Dei nostri bonitatem, qui me toties resistentem non fastidiisset. Docuit me dona Dei æstimare, & cum reverentia atque humilitate suscipere frequen-
tes

tes communicationes, & familiaria, quibus me dignabatur, colloquia; propter quæ in assidua erga tantam bonitatem gratiarum actione versari deberem. Cumque illi declarassem supremum hunc Dominum animæ meæ ubique mihi instare, nullo excepto seu loco seu tempore; ita ut vix mihi potestas relinqueretur illius orationis, quæ voce perficitur; ad quam tamen peragendam tanta mihi ipsa vim inferebam, ut nonnunquam inter percurrendum rosarium meum os, ut erat, apertum maneret, ac ne uni quidem verbo proferendo idoneum: edixit, ne posthac hujusmodi preces per vim recitare conarer: satis mihi esse debere illas, quarum persolvendarum lege tenebar, adjecta, cum id possem, corona Beatæ Virginis. Communicatis autem aliqua ex parte, cum eodem Patre, præcipuis blanditiis & amoris adhæsionibus, quibus hic dilectus animæ meæ me complectebatur, & quas hic omitto scribere, respondit, magnam in his omnibus causam esse & mihi propriæ humiliationis, & sibi admirationis ob in-

gentes erga me Dei misericordias. Divina autem illa bonitate non patiente, ut ullam consolationem acciperem, quæ mihi multis humiliationibus non constaret, multas utique hocce colloquium mihi accersivit, & pater ipse mea causa multa pertulit: nam rumor erat, me id agere, ut ipsum illusionibus meis deciperem, ipsique, quemadmodum cæteris, fucum facerem. Sed hoc ipsi nullam exhibebat molestiam, nec propterea destitit, quamdiu mansit in hoc oppido, quod spatium temporis breve fuit, suas in me curas conferre, quas deinde semper contulit. Atque ego centies mirata sum, quod ille me, uti alii fecerant, non desereret; cum eo enim agebam ejusmodi ratione, quæ quemvis alium ab incœpto opere avocasset. Quanquam nulli curæ parcebat in me humilianda & mortificanda, quod mihi pergratum accidebat.

Cum aliquando in templum nostrum venisset rem divinam facturus, magnis & me & illum gratiis Dominus noster affecit; nam temporis puncto, quo ad ipsum Dominum

minum ſacra Communione ſuſcipiendum acceſſi, monſtravit mihi ſacratiſſimum Cor ſuum tanquam ardentem fornacem, aliaque duo Corda divino Cordi proxime adhæſura, in illudque ſe profunde abditura, additis his verbis:

Hæc tria plane ſincerus
Corda jungit amor meus,
His æt rnis nexibus.

Significavit mihi hanc conjunctionem totam ſpectare ad gloriam ſacratiſſimi Cordis ſui, cujus theſauros illi Patri per me manifeſtari volebat, ut eorum pretium utilitatemque hominibus exponeret, atque prædicaret: ob eamque cauſam placere ſibi, ut bonorum ſpiritualium æqua portio nobis non ſecus, ac fratri & ſorori obveniret: cumque ſuper ea re Domino ſupplex opponerem inopiam meam, quantoque intervallo miſella, qualis ego ſum, peccatrix a tantæ virtutis tantique meriti viro diſtaret, mihi reſpondit: infinitæ Cordis mei divitiæ ſupplebunt omnia, & æquabunt; dic modo illi, quæ tibi ſigni-

significata sunt, nec quicquam time. Id itaque illi renuntiavi, cum primum collocuti fuimus: vidensque, quanta humilitate & gratiarum actione acciperet hæc, & alia multa ad ipsum spectantia, quæ supremi Domini mei jussu ipsi declaravi, graviter permota sum, majoremque inde fructum cepi, quam ex omnibus, quibus interesse potuissem, sacris concionibus. Illi etiam declaravi, Dominum hasce gratias non aliam ob rem mihi largiri, quam ut glorificaretur in animabus, quibus illas, prout sibi placere ostenderet, sive verbo, sive scripto dispertirem: Dominumque nolle, ut satagerem, quid mihi dicendum, scribendumve esset, quandoquidem hoc ipsum gratiæ suæ unctione perfusurus erat, ad fructus, quos inde expectabat, procreandos in hominibus ad hæc scripta dictave excipienda bene comparatis: hoc etiam addidi, multum me angi, propterea, quod præ animi repugnantia cunctarer scribere, ac dare certis hominibus quasdam schedulas, unde graves in me humiliationes redundarent. Quibus auditis, edixit,

edixit, ne, quantumcumque ærumnarum hinc mihi impenderet, sanctis hujusce spiritus motibus obsequi unquam desisterem; sed ut cum simplicitate dicerem, quod is mihi dicendum suggerebat; aut postquam scripsissem, schedulam exhiberem Superiori meæ, tum illa, ex ejus præscripto, uterer: quod deinceps observabam. Sed id multas ab hominibus abjectiones mihi peperit. Jussit etiam, ut scriberem ea, quæ in me agebantur, a quo valde abhorrebam: scribebam autem, ut jussa exequerer; tum scripta comburebam: obedientiæ satisfactum esse putans. Sed graves ærumnas mihi procreabat ea agendi ratio, cujus etiam injecta mihi per aliquem religio est, atque adeo, ne hoc posthac facerem, interdictum fuit.

XLV. Christus donationem bonorum ejus omnium ab ipsa scripto exigit.

Quodam die supremus Dominus meus a me petiit, ut in sui gratiam testamentum de scripto, sicuti jam viva voce feceram, integramve & absque ulla exceptione donationem facerem eorum omnium, quæ mihi aut agere aut pati continge-

ret,

ret, omniumque precum ac bonorum spiritualium, quæ pro me sive jam defuncta, sive adhuc in vivis degente offerrentur; jussitque, percontarer Superiorem meam, velletne in his tabulis conficiendis tabellionis vice fungi, cujus operis solidam mercedem ipsi daturum se pollicebatur; sin vero id facere detrectaret, ut adirem ea de re servum suum Patrem de la Colombiere. Sed Superior mea id faciendum in se suscepit. Quod scriptum cum obtulissem huic unico amori animæ meæ, admodum sibi placere testatus est, dixitque velle se, juxta consilium voluntatis suæ, & in cujus gratiam sibi videretur, de eo disponere: quandoquidem autem divinus amor omnibus me exspoliarat, hanc esse voluntatem suam, ut alias deinceps non haberem, quam sacratissimi Cordis sui divitias, quarum hoc ipso momento temporis mihi donationem fecit, meoque sanguine a me perscribi jussit, prout ipse dictabat: tum illam meo Chirographo munivi, sacratissimo scilicet ipsius Jesu nomine, quod cordi meo scriptorio scalpello

pello inscripsi. Quibus peractis dixit mihi, sibi cordi fore, ut centuplo remunerarentur bona omnia, quæ quisquam in me conferret, perinde ac si collata essent in seipsum; quandoquidem in iis nihil erat, quod mihi vindicare possem tanquam meum: mercedemque illi, quæ in ipsius Domini gratiam hoc testamentum perscripsisset, non aliam redditum iri, atque beatæ Claræ a *Montefalco*; propterea adjecturum se ipsius actionibus infinita suarum actionum merita, facturumque, ut sacratissimi sui Cordis amore eamdem coronam promereretur. Id me vehementi affecit gaudio, ob magnum amorem, quo illam complectebar, quod animam meam abunde pasceret suavissimo mortificationis & humiliationis pane: qui panis ita sapiebat supremo Magistro meo, ut ad hujusmodi voluptatem illi procurandam cupiissem huic operi manum ab omnibus admoveri. Hanc adeo mihi gratiam annuebat Deus meus, ut nunquam me panis ille deficeret; cum vita mea tota elapsa sit in doloribus tum corporis, tum etiam

animi

animi, quod Deus offenderetur, ægre ferentis. Is porro Deus optimus semper me roboravit, sive inter persecutiones, contradictionesque creaturarum, sive medias inter tentationes Dæmonis, qui me graviter exagitavit, ac persecutus est, sive etiam adversus me ipsam, quæ mihimet ipsa fui inimicus omnium, contra quos pugnandum mihi fuit, crudelissimus & superatu difficillimus. Jam illa omnia, quæ modo recensui, incommoda non obstabant, quominus laboris corporei pars mihi imponeretur nihilo levior, quam quanta vires meas omnino adæquabat; quæ pœna non levis accedebat ad illum dolorem, quem capiebam ex eo, quod horrori me esse putarem omnibus creaturis, easque ægre admodum me tolerare, cum me ipsa ferre non sine magno labore possem. Id agentem me cum proximis assidue angebat, nec aliud habebam perfugium, quam amorem propriæ abjectionis, in quam, velut in abyssum quandam, non sine causa me profunde abdebam. Omnia mihi humiliationi vertebantur, etiam mi-

nimæ

nimæ actiones; nec alia eſſe exiſtimabar, quam muliercula deluſa viſis inanibus, quibus pertinaciter adhæreſcerem; & mihi, inter hæc omnia, tantillum levaminis, aut ſolatii doloribus meis quærere non licebat, id vetante ſupremo Magiſtro meo, qui volebat, ut omnia ſilentio paterer, atque, ut hocce teſſerarium lemma mihi aſſumerem, juſſerat:

Amor meus carens labe
Me non ſinit trepidare,
Volo cuncta ſilens ferre.

Volebat, ut omnia a ſe expectarem, & ſi quando accideret, ut mihi ipſa aliquid conſolationis conquirerem, in ea, pro animi levamine, dolorem novumque cruciatum mihi exhibebat; quod ſemper numeravi inter maxima, quæ mihi Deus meus contulerit, beneficia, mihi ſcilicet pretioſum Crucis theſaurum ademtum non fuiſſe, quamvis eo dono indigniſſimæ, quo ſemper male uſa ſum; pro quo tamen liquefieri me, ardenti erga meum liberatorem amore & gratiarum

actione cupiebam. Inter hos animi sensus & Crucis delicias dicebam: quid retribuam Domino pro tantis, quæ retribuit mihi? Quam mihi bonus es, O mi Deus, qui me Sanctorum mensa dignaris, nec aliis me cibis pascis quam quibus ipsos sustentasti, delicatis dilectorum tuorum & fidelissimorum tibi amicorum ferculis copiose nutriens miseram me peccatricem: nempe tibi notum est, sine sanctissimo Sacramento & Cruce, nullam mihi vitæ hujus usuram relictum iri, nec mihi exilii mei diuturnitatem tolerabilem fore, in hac valle lacrymarum, in qua ærumnas meas minui nunquam cupiebam: quo pluribus enim corpus meum premebatur, eo majori gaudio afficiebatur animus meus, eo liberior erat ad colloquendum cum Jesu meo patiente, eique adhærendum; nec enim ullo desiderio magis accendebar, quam ut perfectum Jesu mei crucifixi exemplar efficerer. Hinc erat, quod gauderem, cum ejus suprema bonitas bene multos operarios adhiberet ad hoc opus, ex ipsius animi sententia perficiendum. Verum supre-

ſupremus ille Dominus non recedebat ab indigna ſua victima, cujus infirmitatem, & àd bonum quodvis faciendum impotentiam noverat. Sicque nonnunquam me alloquebatur: perhonorifice tecum ago, dilecta filia mea, cum adeo nobilibus ad te crucifigendam inſtrumentis utor. Meus Pater æternus crudelibus immiſericordium tortorum manibus me tradidit, ut crucifigerer: ego vero in te crucifigenda, utor opera perſonarum, quæ mihi conſecratæ ſunt & addictæ; quarum ego te poteſtati permiſi, & pro quarum ſalute, volo, ut mihi offeras, quicquid tibi per ipſas doloris eveniet. Idque præſtabam ex animo, ultro ſemper in me ſuſcipiens omnem pœnam quam promereretur Dei offenſa, ſiqua irreperet in eam, quæ erga me tenebatur, agendi rationem. Quanquàm, ut verum fatear, ærumnas mihi procreando, neminem poſſe putabam ullius injuſtitiæ noxam contrahere, cum ſatis pro meritis affligi non poſſem. Sed fateor, ita me oblectari habendis de patiendi felicitate ſermonibus, ut etiam, ſi ea

de re integra volumina ſcriberem, ſatis futurum eſſe non videatur deſiderio meo: meus porro proprius amor de hujusmodi rebus diſſerendo ſibi admodum ſatisfacit.

XLVI. Jejunium in pane & aqua vel abſtinentia ab omni potu per 50. dies ei a Chriſto indicitur,

Accidit aliquando, ut ſupremus Dominus meus mihi ſignificaverit, ſibi eſſe in animo, deducere me in ſolitudinem non quidem in deſertum, ut ipſe ductus fuerat, ſed in ſolitudinem ſacratiſſimi Cordis ſui; ubi me dignaturus eſſet intimis ſuis colloquiis tanquam amici cum ſua dilecta: ibi ſe nova mihi daturum eſſe documenta ſuarum voluntatum, novasque additurum vires, ut fortiter ad mortem uſque pugnando, iisdem voluntatibus obſequerer, quandoquidem multorum inimicorum impreſſiones mihi ſuſtinendæ ſupererant. Quamobrem petere ſe a me, dixit, ut in honorem jejunii, quod in deſerto obſervarat, quinquaginta dierum, pane tantum & aqua victitans, jejunium colerem. At cum hujus obſervandi jejunii poteſtas a Superioribus facta non eſſet, ne in aliquam ſingularis vivendi rationis notam incurre-

currerem, significavit mihi, non minus sibi gratum fore, si quinquaginta dies ipsos potu me abstinerem, in honorem ardentis peccatores salvandi sitis, quam sacratissimum Cor suum passum erat; itemque illius, quam in ligno Crucis pendens toleraverat. Annuit obedientia, ut hanc pœnitentiam exercerem, quæ mihi gravior altera videbatur, propter vehementem sitim, qua perpetuo cruciabar; ita, ut mihi necesse esset ad me refrigerandam, ingentes aquæ pateras sæpe ebibere. Gravibus me pugnis hoc tempore Diabolus impetebat, præsertim ad desperationem mihi injiciendam, ostendens mihi, tam improba cum essem, non esse, quod mihi partem ullam in Cælo fore sperarem; quandoquidem jam nulla mihi pars erat in amore Dei mei, quo æternum privanda essem: hinc mihi lacrymæ ubertim eliciebantur. Alias vanæ gloriæ stimulis me urgebat. Tum detestabili illa gulæ tentatione; horribilem in me famem excitans, objiciebat animo meo, quicquid maxime posset gustui satisfacere, idque meorum exercitiorum

Gravissimis tentationibus a Dæmone exagitatur.

Gula in primis.

ſpiritualium tempore, quod me mirum in modum cruciabat. Hæc vero fames me urgebat, donec in triclinium intrarem ad reficiendum Corpus, ubi ſimul atque eram, ingens ſuccedebat ciborum faſtidium, quibus ut aliquantulum veſcerer, vim mihi ipſi adhibere opus erat. Ut primum autem a menſa ſurrexeram, vehementior, quam antea, fames mihi renaſcebatur; atque Superior mea, quam præ illuſionum metu, nihil eorum, quæ mihi accidebant, celabam, juſſit, ut, cum maxime fames me premeret, ipſam adirem, edendi facultatem petitura, quod faciebam animo ſupra modum repugnante, ob ingentem pudorem, quo afficiebar; tum vero illa non modo me non dimittebat ad capiendum cibum, ſed etiam eam ob rem graviter me humiliabat & mortificabat dicens, me fami meæ ſatisfacturam, cum aliæ irent in refectorium: deinde quieta in mea afflictione permanebam. Eam, quam ſuſceperam, abſtinentiam a potu ad finem uſque perducere tunc mihi per obedientiam non licuit; ſed poſtquam parui, juſſa ſum de in-

integro hanc abstinentiam inchoare, & quinquaginta dies, totiusque anni ferias sextas absque potu exegi. Æquo animo eram, sive annueretur, sive abnueretur id, quod petebam: obedire mihi satis erat. Adversarius autem meus omni ex parte oppugnare me non desinebat, excepto luxuriæ vitio, cujus tentationibus ne me impeteret, interdictum illi erat a supremo Magistro meo. Quanquam, die quodam, cum Superior mea mihi dixisset, ut irem apud sanctissimum Sacramentum functura certi cujusdam principis vice, illius vitii tentatione vexata fui multas horas; donec mutato illo obedientiæ præscripto, jussit mea Superior, ut illic manerem sustinendo personam bonæ religiosæ visitationis, continuo tentationes illæ conquievere, meque mersam reperi consolationum diluvio, ubi supremus Magister meus docuit me, quid a me exigeret.

Impuritate excepta.

Postulabat porro, ut in jugi immolationis actu versarer, eamque ob rem facturum se dicebat, ut horror difficultatum animique mei in agen-

XLVII. Documenta a Christo accepta ad

perfectionem spectantia.

agendo repugnantia ita in me augeretur, ut nihil posthac nisi cum violentia & labore actura essem, ad mihi suppeditandum in rebus levissimis maximeque indifferentibus materiam victoriæ; quod semper ex illo tempore expertam me esse, possum omnino confirmare. Addebat præterea, nihil suavitatis me gustaturam esse, nisi in montis Calvariæ amaritudinibus, facturumque se, ut afflictionum martyrium invenirem in iis omnibus, ex quibus cæterorum hominum gaudium, voluptas, & temporaria felicitas potest coalescere: quod verum fuisse, manifesto experimento fecit, ut sentirem; quandoquidem supplicium mihi esse cœpit, quicquid voluptatis nomine appellatur: ac vel in ipsis modicis animi relaxationibus, quæ sororibus quandoque conceduntur, gravius quidpiam patiebar, quam si acutissimæ febris ardoribus laborassem: quanquam volebat Dominus, ut in mea agendi ratione nihil hic diversum appareret ab eo, quod sorores aliæ faciebant: unde fiebat, ut illum sic alloquerer: O supremum bonum meum, quanti mihi

mihi venditur hæc oblectatio! Tanto mihi oneri erant lectus & refectorium, ut ad utrumvis ineundum, vel accessisse, satis esset ad gemitus mihi excitandos lacrymasque eliciendas. At domestica officia, & colloquia cum externis mihi prorsus intolerabilia erant, nec me unquam ire memini ad locum hisce colloquiis destinatum, nisi cum ea abhorrentis animi repugnantia, quam absque magna adhibita vi superare non poteram: quocirca sæpe provolvebar in genua, ut vires ad meipsam vincendam supplex a Deo peterem. Scribendi labor non erat minus mihi gravis, non tam ex eo, quod flexis genibus scribebam, quam ex illo altero & hujus & cæterarum actionum horrore. Existimatio ac fama, laudes & hominum plausus mihi graviores accidebant, quam vani honoris cupidissimis & ambitiosissimis hominibus ignominiæ omnes, contemtus & abjectiones. Unde aliqua ejusmodi data occasione, Deum sic alloquebar: O mi Deus, arma potius in me tartareos omnes furores, quam hominum linguas va-

nis laudibus, plausibus & adulationibus: irruant in me potius humiliationes omnes, dolores, contradictiones, & ex verecundia rubores; horum enim omnium sitim inexplebilem in me accendebat, quamvis eorum, cum præsto erant sensu tam acri me pungeret, ut facere non possem, quin doloris identidem mei signa ederem, quod mihi erat intolerabile, cum me agnoscerem animo esse tam parum humili ac mortificato, ut afflictio mea homines latere non posset. Tum mea omnis consolatio erat, ut confugerem ad propriæ abjectionis amorem, qui me impellebat ad gratias agendas supremo Domino meo, quod me talem hominibus ostenderet, qualis reipsa eram, ut in hominum existimatione nihil omnino essem. Volebat insuper Dominus, ut mihi ipsi nihil quærerem, sed omnia tanquam ex ipsius manu susciperem, omnia ipsius arbitrio permitterem, nullamque rem pro meo nutu decernendam mihi vindicarem: ut de afflictione perinde illi gratias agerem, ac de affluentia consolationum:

num: ut acerbissima quæque, cum evenirent, & gravissimum pudorem afferentia, pro meritis meis evenire, atque etiam infra merita esse existimarem, & natum inde dolorem pro his, qui me affligebant, offerrem. Volebat item, ut de se, magna cum reverentia; de proximis cum bonæ existimationis, & commiserationis significatione loquerer: de me autem nunquam, aut certe breviter, & cum proprio contemtu, nisi cum gloriæ suæ causa aliter facere me juberet. Ut ipsius supremæ magnitudini omne bonum & omnem gloriam; mihi, quicquid mali esset, semper assignarem. Ut extra ipsum nullam consolationem quærerem, neque id satis, nisi solatia, quibus me recrearet, ipsi immolarem, iisque nuntium remitterem. Ut nulli rei adhærescerem; vacua omnibus & spoliata essem; nihil nisi in ipso & propter ipsum amarem: ipsum solum in omnibus ejusque gloriæ augmentum, mei ipsius prorsus immemor, intuerer: & licet omnia propter ipsum facere deberem; volebat tamen, ut in singulis actionibus meis semper

esset

esset aliquid, quod divinum Cor suum recta spectaret; ut puta tempore recreationis oportere dicebat, ut sua ipsum recreatione oblectarem doloribus, mortificationibus, & humiliationibus, quas mihi subministrandas curaret, & quæ mihi, ipso dante, non defuerunt: eaque omnia mihi accipienda esse cum gaudio in honorem ejusdem sacratissimi Cordis: itidem in refectorio offerri sibi a me volebat in suarum epularum delicias, quicquid palato maxime arridere arbitrarer; & ita de cæteris omnibus meis exercitiis. Vetabat insuper, ne unquam quemquam judicarem, accusarem, aut condemnarem, nisi me ipsam. Multa alia mihi documenta dedit, quorum præ multitudine cum obstupescerem, dixit mihi, nihil esse, quod timerem, cum esset ipse Magister bonus, tam potens in efficiendo, ut ea, quæ doceret, ad usum revocarentur, quam sapiens in bene docendo & gubernando. Et quidem re ipsa Dominus, quod vere confirmare possum, natura licet

cet maxime repugnante efficiebat, ut id agerem, quod volebat.

Cum aliquando essem coram sanctissimo Sacramento die octava ipsius festi, accepi a Deo meo profusas ipsius amoris gratias, mihique suboriri sensi desiderium ipsius beneficiis aliqua ex parte respondendi, eique amorem pro amore reddendi, & dixit mihi: non potes majorem mihi amorem testari, quam id faciendo, quod jam toties a te petii. Tunc divinum Cor suum mihi manifestans, En, inquit, Cor illud, quod homines ita dilexit, ut nihil prætermiserit ad suum ipsis amorem significandum, se etiam exhaurire & consumere non dubitans: & in gratiarum actiones a plerisque nihil accipio aliud, quam ingrati animi signa, aliis irreverenter & sacrilege, aliis frigide & contemtim erga hoc amoris Sacramentum se gerentibus. Verum, quod me gravius tangit, illud est, quod mihi consecrata corda sic se gerunt. Quamobrem id a te peto, ut feria sexta proxime sequens octavam sanctissimi Sacra-

XLVIII. Revelatio de festo in honorem sanctissimi Cordis Jesu celebrando.

cra-

cramenti peculiari festo dicata sit in honorem sacratissimi Cordis mei; qui dies celebrabitur potissimum sacra Eucharistia suscipienda, & luendis solemni satisfactione injuriis, quæ ipsi sacratissimo Cordi illatæ sunt, quamdiu in sacris aris sanctissimum Sacramentum publicæ adorationi palam propositum fuit: ego vero tibi polliceor, Cor meum dilatatum iri ad effundendos abunde divini sui amoris influxus in eos, qui hunc ipsi honorem exhibebunt, & ab aliis exhibendum procurabunt. Et ad hæc cum respondissem, me nescire, qua ratione possem exequi, quod ex me, a tam longo jam tempore, requirebat, dixit mihi, ut super ea re alloquerer servum suum Patrem de la Colombiere, quem mihi ad hoc consilium exequendum miserat. Is autem cum audisset, jussit, ut scripto exararem, quæ ipsi de sacratissimo Christi Corde dixeram, nec non alia multa ad ipsum pro Dei gloria spectantia, qui voluit, ut multum consolationum in hoc sancto viro reperirem, tum ut ex eo discerem, divinis ipsius consiliis re-

respondere, tum ut confirmarer ex illis, quibus angebar, timoribus, ne in illusiones incurrerem, ita ut in assiduos gemitus propterea erumperem. Cum Dominus hunc servum suum ex hoc oppido vocasset ad infidelium conversionem procurandam, hanc mihi inflictam plagam sic excepi, ut prorsus acquiescerem voluntati Dei, qui illum adeo utilem mihi præstiterat exiguo illo temporis spatio, quo hic commoratus erat; & mihi tantisper animum advertenti ad illam profectionem Dominus talem cogitationem exprobravit in hæc verba: agedum, egone tibi non sufficio principium tuum & finis tuus? Nec plura adjicienda fuerunt, ut omnia divinæ voluntati permitterem; quandoquidem certo compertum habebam omnia, quæ mihi necessaria essent, ipsi curæ fore, ut mihi suppeditarentur.

At nullam adhuc nanciscebar opportunitatem in lucem emittendi devotionem in Cor sacratissimum, quam pene unam spirabam. Prima

ma illius manifestandæ opportunitas mihi per divinam bonitatem oblata ejusmodi fuit : cum festum sanctæ Margaritæ incidisset in feriam sextam, rogavi Sorores nostras in novitiatu degentes, cujus curæ tunc præeram, ut, quicquid honoris mihi parabant occasione diei, qui festus erat sanctæ Patronæ meæ, id totum ad honorandum Cor sacratissimum Domini nostri Jesu Christi converterent; quod fecerunt ex animo, composita exigua ara, cui imposuerunt icunculam sacratissimi Cordis in charta calamo delineatam. Huic imagini conatæ sumus exhibere, quicquid honorum nobis hoc sacratissimum Cor suggessit, quod & mihi & illis multas accersivit humiliationes, mortificationes & contradictiones. Id enim mihi criminationis inferebatur, quod vellem novam devotionem in mores inducere. Quæ omnes afflictiones magno mihi erant solatio : quodque timebam maxime, illud erat, ne divinum illud Cor hisce sermonibus offenderetur, & aliquid inde injuriæ in ipsum redundaret : omnia enim, quæ

Occasione dicti cultus erga Cor SS. Jesu multa patitur.

quæ contra hanc devotionem dici audiebam, totidem gladii erant, quibus Cor meum transfodiebatur. Interdictum porro mihi fuit, ne ullam ex his sacratissimi Cordis imaginibus palam exponerem, dictumque mihi est, aliud concedi non posse, nisi ut illi secretum aliquem cultum offerrem. In afflictione mea non habebam, ad quem confugerem, nisi ad ipsummet Dominum, qui dejectum mihi erigebat animum, dicens assidue: ne timeas; regnabo, quicquid contra moliantur inimici mei, iique omnes, qui obstare conabuntur: quæ verba me admodum consolata sunt, quandoquidem aliud optabam nihil, nisi ut ipsum regnantem viderem. Ipsi igitur curam commisi causæ suæ deferendæ, dum ego silens paterer. Sed tot alia excitata sunt persecutionum genera, ut infernus totus adversus me debacchari, omniaque eo spectare viderentur, ut ad nihilum redigerer. Fateor tamen, nunquam me majori pace intus in memetipsa potitam esse, nec tam ingenti affectam esse gaudio, quam cum mihi minæ in-

D d ten-

tentarentur de ſubeundo carcere, atque denuntiaretur, fore, ut (inſtar boni Magiſtri mei) apud unum e Principibus terræ traducerer tanquam muliercula in vanis imaginationis ſuæ ludificationibus pertinaciter obfirmata. Quod non eo dico, ut credatur, me multum paſſam eſſe, ſed potius, ut manifeſtentur ingentes Dei mei miſerationes erga me, quæ unice amabam, plurisque quam cætera omnia faciebam eam, quam mecum communicabat, ſuæ Crucis portionem, eſcam ſcilicet mihi tam ſuavem, ut nunquam illam faſtidirem.

XLIX. Jeſu erga ipſam amoris inſigne teſtimonium.

Si penes me fuiſſet, ſacram Euchariſtiam crebro ſumere, cumulate mihi ſatisfactum eſſet. Accid itque aliquando, ut ardenter id cupienti mihi obtulerit ſeſe ſupremus Dominus meus, & congeſta ſcopis purgamenta ferenti dixerit: vidi, Filia, gemitus tuos, & cordis tui deſideria ita mihi grata ſunt, ut, ſi meum divinum amoris Sacramentum non inſtituiſſem, illud ipſum in gratiam tui inſtituturus eſſem, ut gauderem voluptate habitandi in anima tua, meamque amo-

ris

ris quietem in corde tuo caperem. Quæ verba me tam vehementi ardore penetrarunt, ut illius vi animam meam totam abripi sentirem, neque possem animi mei sensum aliter significare, quam hisce vocibus: O amorem, O Deum nimium amantem tam indignæ creaturæ! Atque hoc mihi toto vitæ tempore vehemens incitamentum fuit ad expromendam erga hunc purum amorem grati animi memoriam.

Alio quodam die, cum essem coram sanctissimo Sacramento (festus agebatur ejusdem sanctissimi Sacramenti dies) obtulit sese mihi quidam totus absorptus flammis, quarum ardores tam acriter me invadebant, ut una cum illo ardere mihi ipsa viderer. Is cum mihi ostendisset, quam miseranda esset in purgatorio sua conditio, magnam vim lacrymarum profudi: tum mihi dixit: ego sum Religiosus ille Benedictinus, qui peccatorum tuorum confessionem quodam die excipiens jussi, ut sacram Eucharistiam susciperes; in cujus rei

L. Visio animæ in Purgatorio detentæ auxilium ab ipsa petentis.

gratiam Deus mihi poteſtatem fecit petendi a te in meis cruciatibus auxilii. Petiit itaque, ut, trimeſtri ſpatio, quicquid facere me aut pati contingeret, ſibi donarem; quod ipſi promiſi, petita prius a Superiore mea hujus rei facultate. Explicuit mihi vehementium dolorum ſuorum cauſas, quæ erant ejusmodi: quod nempe privatum commodum, præ nimio bonæ apud homines exiſtimationis ſtudio, divinæ gloriæ antetuliſſet. Altera cauſa, quod caritatis partes non expleviſſet erga fratres ſuos. Tertia cauſa erat nimius naturalis affectus erga creaturas, isque in colloquiis ſpiritualibus ſignificatus, quod multum Deo diſplicere teſtabatur. Mihi eſſet admodum difficile explicare, quid hiſce tribus menſibus paſſa ſim; nec enim unquam diſcedebat a me, & qua parte hærebat lateri meo, ea ardere tota mihi videbatur, ſed cum ſenſu doloris tam acri, ut fere aſſiduos gemitus ederem, lacrymasque funderem aſſiduas: atque Superior mea miſerata vicem meam, ſeveras pœnitentias mihi imponebat,

bat, præſertim corporis verberationes; iis enim pœnis atque corporis macerationibus, quæ mihi ex caritate injungebantur, multum remittebatur de aliis pœnis, quas illa ſanctitas amoris mihi imprimebat tanquam exiguum ſpecimen pœnarum, quibus animas illas commiſeratione ſane dignas affligit. Expletis tribus menſibus vidi illum longe alium, atque antea videram; nam prorſus gaudio cumulatus & gloria ad ſuam felicitatem æternam poſſidendam evolabat. Mihi cum gratiarum actione dixit, ſe apud Deum auxilio mihi futurum. Verum ego in morbum incideram; & cum idem meorum atque illius dolorum finis fuiſſet, brevi ex morbo convalui.

LI. Terribilia patitur pro ſalute animæ jamjam a Deo reprobandæ.

Cum autem aliquando ſupremus Dominus meus mihi ſignificaſſet, ſi quando deſerere ſtatuiſſet aliquam ex animabus, pro quibus me pati volebat, facturum ſe, ut experirer, qui ſit ſtatus animæ reprobatæ, ſentiremque ipſa anguſtias, quibus urgetur mortis imminentis tempore. Nihil unquam ter-

terribilius experta ſum, idque mihi declarare cupienti verba non ſuppetunt. Aliquando enim mihi ſeorſum ab aliis laboranti data eſt in conſpectum religioſa quædam adhuc vivens, mihique ſic dictum eſt, ut penitus intelligerem: ecquid vides illam nomine tenus religioſam, quam paratus ſum evomere ex corde meo & ſibimet ipſam derelinquere? Eodem temporis momento tanto terrore correpta ſum, ut prono in terram vultu proſtrata dudum ibi manſerim, ex concepto timore animum confirmare non valens; atque eodem tempore divinæ juſtitiæ me obtuli ad patiendum, quicquid ipſi liberet, ut illam non deſereret: tum viſa ſum mihi, converſa in me juſta ipſius indignatione, ad horribiles omni ex parte redacta ærumnas & anguſtias. Namque humeros meos prægravi pondere premi ſentiebam. Sic jubebat oculos ad Cælum tollere, cernebam numen mihi infenſum virgis verberibusque mox in me expediendis armatum: ex alia parte videbar mihi videre infernum hiantem, faucibus ad me de-

deglutiendam apertis. Intus apud me rebellarant omnia, & in perturbatione versabantur; inimicus meus violentis undique me impetebat tentationibus, præsertim desperationis, & assidue fugiebam eum, qui fugienti mihi instabat, & cujus oculis occultare me non poteram; quodvis enim tormenti genus ultro subiissem ad hujusmodi latebram reperiendam. Ignominias ferebram horrendas, quod ærumnas meas omnibus notas esse arbitrarer: ac ne precari quidem Deum poteram, nec aliter quam lacrymis dolorem meum testari; id unum dicendo, Ah! quam horrendum est incidere in manus Dei viventis. Aliasque prono in terram ore dicebam: percute, mi Deus, seca, ure, absume, quicquid tibi displicet, nec corpori meo, nec vitæ meæ, nec carni, nec sanguini meo parce, modo hanc animam æternum salvam esse jubeas. Non poteram, fateor, diu sustinere tam acerbum statum, nisi ipsius Domini amantissima misericordia sub justitiæ suæ severitate prope succumbentem me

confirmaſſet. Hinc adeo morbum contraxi, ac nonniſi ægre mortem effugi. Graves hujusmodi affectiones animi ſæpe ut paterer, effecit; inter quas cum mihi oſtendiſſet, ultionem, quam volebat de quibusdam animabus ſumere, ad ejus ſacratos pedes amplectendos ſupplex provoluta ipſum ſic allocuta ſum: O mi Salvator, effunde potius in me omnem iram tuam, & dele me de libro vitæ potius, quam ut perdas animas iſtas tuas, quæ tibi tanti conſtiterunt. Et mihi datum eſt reſponſum: at illæ te non amant, nec te affligere deſinent. Nihil intereſt, O mi Deus, dummodo te ament, non deſinam orare te, ut ipſis ignoſcas. Dimitte me, eas jam pati non poſſum. Tum vero adhuc arctius illum complexa, non, Domine mi, non te dimittam, donec illis ignoveris; & dixit mihi: annuo, ſi vadem te pro illis dare vis. Volo utique Domine: at tibi non ſatisfaciam niſi ex tuis ipſius, ut ſoleo, bonis, qui theſauri ſunt ſacratiſſimi Cordis tui. In hac oblata conditione acquievit.

Alio

Alio quodam die, cum facerem opus commune cannabinum, secessi in exiguum impluvium prope Templi cellam, ubi sanctissimum Sacramentum asservatur: ibi flexis genibus in opus nostrum incumbens, adverti protinus animum meum ac sensus meos colligere sese, ac mihi simul repræsentatum est amabile Cor adorandi Jesu mei, sole splendidius. Mediis erat in flammis puri amoris sui, circumdantibus Seraphinis, qui mira quadam symphonia concinebant: LII. Visio cælestis SS. Cordis Jesu.

Amor triumphat,
Potitur amor,
Gaudia procreat,
Sacri Cordis amor.

Cumque beati illi spiritus me invitarent ad laudes illius divini Cordis una secum celebrandas, non audebam me ipsis adjungere; sed meam hanc timiditatem arguerunt, mihique dixerunt, se venisse, ut me sibi sociam assumerent, ad perpetuum amoris, adorationis, laudumque obsequium illi persolvendum; quem in finem mea vice ipsimet

functuri essent coram sanctissimo Sacramento, ut vicaria ipsorum opera illud sine ulla intermissione amare possem; itidemque dixerunt, in partem se venturos amoris mei, passurosque in persona mea, quemadmodum ego in persona eorum potitura eram; initæque hujus societatis monumentum eodem tempore in hoc sacratissimo Corde literis aureis & indelebili amoris charactere consignarunt. Duabus tribusve horis in hac divina communicatione expletis, illius effectus in reliquum totius vitæ meæ tempus permanere sensi, sive auxiliis inde acceptis, sive deliciis, quas illa pepererat & pariebat in me, quam ejusmodi gratia totam reliquit velut pudoris abysso immersam: nec deinde illos beatos spiritus inter orandum aliter appellabam, quam meos divinos socios. Id tanto me desiderio inflammavit sinceræ in agendo animi intentionis, tamque sublimem animo meo notionem impressit illius puritatis, quæ necessaria est hominibus cum Deo collocuturis, ut præ illa omnia mihi immunda viderentur.

Acci-

Accidit alio quodam tempore, ut una e Sororibus nostris junioribus lethargia sopiretur, utque spes nulla superesset, fore, ut extremis morientium Sacramentis muniri posset; quod multum angebat totam domum nostram, ac præsertim nostram Matrem, quæ jussit, ut Domino promitterem, quicquid sibi ad eam gratiam impetrandam acceptum fore benigne mihi significare vellet. At vix Superioris præscripto parueram, cum supremus ille Dominus animæ meæ mihi pollicitus est, sororem non morituram sine illis, quæ merito ipsi precabamur, Sacramentorum subsidiis, dummodo ego tria ipsi Domino pollicerer, quæ ex me omnino requirebat. Primum, ut nunquam ullum in religiosa familia officium mihi assignatum detrectarem: secundum, ut ad colloquia cum externis ire; ac demum (quod tertium erat) scribere non renuerem. Ad hanc petitionem, fateor, me totam cohorruisse, quod ab hisce rebus vehementer animus meus abhorreret. Respondi autem: O Domine mi, ea sane parte me probas, qua

LIII. Sorori lethargo laboranti succurrit promissione Deo facta.

qua debilem me nosti; at facultatem petam, quæ quidem mihi continuo a mea Superiore concessa est; quantumvis hanc mihi acerbam facultatem fore ipsi significarem. Hujus promissi, quod in morem voti Dominus a me fieri voluit, testem etiam syngrapham conficere me jussit, ut ab sponsione desciscere jam non possem. Verum, hei mihi! quoties in his, quæ promiseram, præstandis infidelem me præbui. Neque enim Dominus, qui sibi promitti jusserat, eam, quam patiebar in præstando promisso, difficultatem ademit, quæ ad hunc usque diem mihi relicta est: sed Soror nostra extremis Sacramentis munita fuit.

LIV. Nomen Jesu pectori insculpit, & miraculo sanatur.

Ut autem ostendam, quousque tot inter insignia Dei beneficia infidelitas mea procederet, id, quod sequitur, commemorabo. Cum aliquando ardenti tenerer desiderio recipiendi me ad exercitia spiritualia per aliquot dies de more peragenda, ad ea ut me aliquot ante diebus compararem, volui secundo sanctum Jesu nomen cordi meo insculp-

ſculpere: ſed, cum id ita feciſſem, ut inde vulnera nata eſſent, mea Superior ea de re per me monita, pridie quam mihi exercitia ineunda eſſent, mihi dixit, ſe velle aliquod remedium huic malo procurare, ne quem ex eo periculoſum morbum contraherem. Eam ob rem has ad Dominum noſtrum querelas detuli meas: O mi amor unice, patieriſne, ut præter te alius quisquam cernat plagas, quas tui cauſa mihi intuli? Nonne ea eſt potentia tua, ut ſanare me valeas, qui ſummum meis omnibus malis es remedium? Denique miſertus mei ob eam, quam patiebar in hoc aperiendo vulnere, animi repugnantiam, promiſit mihi, poſtridie me ſanam fore; quod ita re ipſa factum eſt, uti promiſerat. Sed, cum id renuntiare non potuiſſem Superiori meæ, cujus alloquendæ opportunitatem nacta non eram, per ſchedulam edixit mihi, ut plagas meas oſtenderem Sorori id ſuo nomine nuntianti, quæ malo meo remedium adhibitura eſſet. Quia autem ſana facta eram, exiſtimavi, licere mihi exequendis illis obedientiæ juſſis ſuperſede-

sedere, donec Matrem nostram adiissem, uti re ipsa ob idipsum adii, dixique, me sanatam esse. Proh Deus bone! Quam severe propter hanc in obedientia moram accepta fui, tam a Superiore ipsa, quam a supremo Domino meo, qui me sub pedibus suis velut in quodam exilio esse jussit, ubi mansi dies circiter quinque assidue deflens violatam a me obedientiam; veniamque orans perpetuis corporis macerationibus. Quod ad meam Superiorem attinet, ipsa mecum tunc egit omnino non indulgenter, prout ipsi Dominus suggerebat; nam sacræ Communionis privatione me multavit, quo supplicio gravius aliud in hac vita mihi non erat, millies enim morte damnari maluissem: plagas insuper meas me ostendere Sorori jussit, quæ sanatas illas comperiens nullum iis remedium adhibere voluit: magnum nihilominus inde pudorem retuli: & hæc omnia nihili ducebam; nullum enim est tormenti genus, quod non ultro subitura essem ad testandum dolorem, quem capiebam ex illa offensione supremi Domini mei, qui demum, postquam mihi

Quanta ob levissimum inobedientiæ defectum passa sit.

mihi compertum fecit, quantum sibi displiceret, vel minimus ac levissimus obedientiæ defectus in anima religiosa, & postquam hujus culpæ meæ pœnam a me repetiit, adfuit ipsemet postremis meorum exercitiorum diebus, meas absterſurus lacrymas & vitam redditurus animæ meæ. Sed hic finis doloris mei non fuit, quantiscumque me blanditiis & suavitatibus demulceret: hæc una recordatio, quod ipsi displicuissem, mihi satis erat, ut effunderer in lacrymas. Ita enim liquido mihi monstravit, quid sit obedientia in anima religiosa, ut fatear, me ad illum usque diem, id quodammodo non intellexisse; sed in hoc referendo longius excurrerem. Et dixit mihi, in pœnam meæ culpæ, non solum hanc sacratissimi nominis Jesu insculptam lateri meo notam, quæ mihi tanti constiterat, in memoriam illius doloris, quem ipse in hoc accipiendo nomine passus erat; non solum, inquam, hanc notam posthac non apparituram, sed ne illam quidem, quæ prius impressa fuerat; quæ ambæ antea probe signatæ, & suis quæque distinctæ cha-

characteribus apparebant. Atque illud dicere possum, meam hanc solitudinem, doloris plenam, solitudinem fuisse.

LV. Spiritus in ea agentis probatio quæritur, & miraculo veritas confirmatur.

Cumque tam assidue infirma essem valetudine, ut ne octodecim continentes dies mihi sine morbo non effluerent; quodam die, gravi ex morbo decumbentem, ac vix satis habentem vocis, ut audiri possem, adiit me Mater nostra, matutino tempore, schedulamque mihi dedit, jubens, ut id facerem, quod illa contineret. Erat autem ejusmodi: necesse esse sibi certum experimentum capere, num ea omnia, quæ in me agebantur, a Spiritu Dei essent: hujus rei argumentum fore, si Deus quinque mensium integram valetudinem, nulliusque alienæ opis indigentem mihi concederet. Si autem aut diabolicus, aut naturalis spiritus me regeret, eodem semper modo corpus meum affectum iri. Dicere nequeo, quantorum mihi dolorum hæc schedula causa fuerit, cujus mihi argumentum & sententia, antequam eam legissem, manifestata fuerat. Igitur valetudinario exire

exire juſſa ſum ejusmodi verbis, quæ ipſe Dominus noſter ſuggerebat, ut ea naturæ graviora & acerbiora efficeret. Hanc igitur ſchedulam obtuli ſupremo Domino meo, qui non ignorabat, quid contineret, & reſpondit mihi: id tibi confirmo, Filia, me in teſtimonium boni ſpiritus, qui te regit, ultro illi conceſſurum fuiſſe tot annos firmæ valetudinis tuæ, quot menſes popoſcit; imo quæcumque alia voluiſſet certa hujus rei ſigna daturum fuiſſe. Cumque Sacerdos ſacram Hoſtiam populo adorandam exhiberet in Miſſæ ſacrificio, ſenſu ipſo experta ſum omnes meæ valetudinis infirmitates mihi detractas eſſe more veſtis, qua exuta eſſem, & quæ ſuſpenſa manſiſſet; nec minus viribus valere cœpi, minuſque firma uti valetudine, quam robuſtiſſimus quiſpiam, quem a longo tempore nullus tentaſſet morbus; quo in ſtatu præfinitum mihi tempus exegi, eoque expleto in priorem ſtatum reſtituta ſum.

LVI. Febri laborans e

Cum autem me die quodam febri laborantem Superior mea valetudi-

valetudinario egredi & spiritualibus exercitiis vacare jubetur, ubi a Christo sanatur, & deliciis cumulatur.

tudinario exire jussisset ad spiritualia exercitia de more traducendam, meæ enim recurrebant ea peragendi vices; dixit mihi: vade, committo te curæ Domini nostri Jesu Christi; ipse te dirigat; ipse te gubernet & sanet juxta suam voluntatem. Quanquam nonnihil obstupui, tunc enim ab febre mihi corpus intremebat, abii tamen læta hoc obedientiæ præscripto exequendo, tum quod totam me cõmissam viderem curæ boni magistri mei, tum quod occasionem hinc nacta essem pro ipsius amore patiendi, nihil sollicita, quomodo exercitiorum meorum tempore mecum ageret, ac perinde æquo animo futura, sive patiendo, sive fruendo tunc exerceri me vellet: mihi paria sunt omnia: dummodo ipse sibi satisfaciat, & ego illum diligam, id mihi, ajebam, satis est. Sed, ubi primum in cellam nostram me recepi, obtulit ipse se mihi, quæ humi me abjeceram dolore & frigore pene exanimis, ac surgere jussam innumeris blanditiis excepit dicens: ecce nunc penes me tota es, & curæ meæ omnino relicta, quam ob rem sanam te volo his reddere,

qui

qui ægrotantem te mihi in manus dederunt. Tam perfecte ſanam re-ipſa me fecit, ut mihi ipſa non viderer ægrotaſſe: quod magnam admirationem commovit præſertim Superiori meæ, quid geſtum eſſet, ſcienti. Nunquam ſolitudinem experta ſum tantis perfuſam gaudiis ac deliciis: in quodam Paradiſo verſari me putabam ob inſignes gratias, quas continenter accipiebam a Domino meo Jeſu Chriſto, a ſanctiſſima ipſius Matre, ab Angelo meo Cuſtode, & Beato Patre meo ſancto Franciſco Saleſio. Illas gratias ſingillatim non perſequar, ne longior ſim; verum O quam ſingulares illæ fuerunt! Amabilis director meus, ut conſolaretur dolorem, quo me affecerat, delenda ſacratiſſimi ſui nominis nota tantis cum doloribus cordi meo ante inſculpta, ejuſdem nominis notam interiorem cordi meo imprimere gravatus non eſt, externamque pectori meo inſcribere puri amoris ſui ſigillo & prorſus inflammato ſcalpello: verum id eo modo fecit, qui millies plenior conſolationis & gaudii fuit, quam ille prior afflictionis & doloris

ris fuerat. Cum mihi deesset nihil præter Crucem, sine qua vivere non poteram, & extra quam mihi voluptas nulla etiam cælestis & divina sapiebat, quia instar omnium deliciarum illud habebam, ut nempe essem similis Jesu meo patienti; id unum versabam animo, ut corpus meum vexarem omnibus macerationibus, quas pro ampla, quæ mihi facta erat, hujus rei potestate adhibere licebat. Et re ipsa hoc ipsum corpus probe maceravi sive pœnitentiis, sive certa victus lectique ratione; stravi enim mihi e testaceis fragmentis lectulum, in quo cubabam summa cum voluptate, tota licet contra infremente natura: sed frustra erat hic fremitus, cui non auscultabam. Cum autem vellem corpori meo adhibere macerationem quamdam, quæ ipsa sua asperitate magnam sui appetitionem in me ciebat, & qua putabam aliquo modo satisfacturam me pro injuriis Domino nostro in sanctissimo Sacramento illatis, sive a me indigna peccatrice, sive ab iis omnibus, qui in eodem Sacramento honorem ipsi debitum violant; paranti jam mihi

mihi hujus propositi executionem supremus Dominus meus edixit, ne ultra progrederer, dicens: gratius tibi fore sacrificium desiderii mei, quam si illud exequerer, propterea, quod ipse, qui spiritus est, sacrificia spiritus requireret: quibus dictis parui & acquievi.

Eunti aliquando mihi ad sanctam Communionem, visa est, instar solis, cujus splendorem ferre non poteram, splendere sacra Hostia, ejusque in medio Dominus noster in manu habens coronam spineam, quam paulo post Sacramenti suscepionem imposuit capiti meo dicens: accipe, Filia, coronam hanc in signum illius, qua brevi donaberis in similitudinem mei. Tunc non intellexi, quid hæc sibi vellent; sed non ita multo post comperi ex iis affectibus, qui consecuti sunt, terribiles plagas mihi in capite inflictas; ita ut ex illo tempore mihi viderer caput habere circumcinctum acutissimis dolorum spinis, quibus, quoad vixero, pungi non desinam: pro quibus doloribus immortales ago gratias Deo meo, qui tantis benefi-

LVII. Visio cœlestis in sumtione Eucharistiæ cum prædictione secuturæ infirmitatis gravissimæ.

ciis afficit vilem suam victimam. Verum, hei mihi! victimas, ut sæpe dico Domino meo, decet esse innoxias, cum ego contra tota noxia sim. At fateor, me pretiosam hanc coronam a supremo Domino meo acceptam in majoris beneficii loco reponere, quam si maximorum Regum terræ omnia diademata mihi dono donasset: idque eo magis, quod nemo coronam hanc mihi detrahere potest, & quod sæpe hinc ad beatam adducor necessitatem vigilandi, & cum ipso, qui meus unicus amor est, colloquendi, caput meum in cervicali reclinare nequiens, sicut bonus Magister meus, qui adorandum caput suum in Crucis lecto reclinare non poterat. Id me incredibilibus gaudiis afficit, cum aliquam ipsius in me similitudinem exprimi video. Volebatque Dominus, ut per hunc meum dolorem a Deo Patre suo, per merita spineæ coronationis suæ, cui meam consociabam, supplex peterem conversionem peccatorum ad meliorem vitam, & humilitatem pro superbis illis capitibus, quorum fastus tam ingratus ipsi & injuriosus est.

Quo-

LVIII. Visio Christi Crucem bajulantis tempore Bacchanalium.

Quodam die ex eorum numero, qui ante quadragenarium jejunium geniales sunt; quinque circiter hebdomadibus ante feriam quartam cinerum, post sacram Communionem Dominus se mihi obtulit Crucem suam bajulans, sub ea insuper specie, qua Judæis ostensus est a Pilato dicente, *Ecce Homo*, totus vulneribus laceratus & sugillationibus deformatus, manante undique ipsius adorando sanguine, ac tristi lamentabilique voce dicens: nemone erit, quem misereat mei, quive mecum patiente dolere, & in partem venire velit dolorum meorum, inter digna commiseratione tormenta, quæ patior a peccatoribus hoc præsertim tempore? Quod in me erat, ad hoc officium ipsi exhibendum, ultro detuli, ad sacratos ejus pedes provoluta cum lacrymis & gemitibus; subiensque onus prægravis illius Crucis clavorum cuspidibus undique inhorrescentis, cujus pondere opprimi me sentiebam, cœpi melius intelligere gravitatem & malitiam peccati, quod ita in corde meo detestabar, ut maluissem millies præcipitem me dare in infer-

num, quam vel unum peccatum ſciens ac volens committere. O dignum, ajebam, omni execratione peccatum, quam deteſtabile es propter injuriam, quam infers ſupremo bono meo! Dominus autem mihi ſignificavit, ſatis non eſſe, quod Crucem illam bajularem; ſed mihi faciendum, ut cum ipſo eidem cruci affigerer, ut fida ipſi ſocia adjungerer particeps dolorum ejus, contemtuum, opprobriorum & aliarum contumeliarum, quas patiebatur. Continuo permiſi me totam ejus voluntati in iis omnibus, quæ ex me cupiebat, ſinens me, pro ejus beneplacito, Cruci affigi vi morbi, qui brevi effecit, ut clavorum, quibus illa Crux tota aſpera erat, aculeos ſentirem doloribus acerrimis, quos non levabat alia commiſeratio, quam contemtiones aliaque multa inde conſecuta, naturæ maxime odioſa. Sed heu! quid poſſem pati, quod æquaret magnitudinem criminum meorum, quæ me jugiter pudoris velut abyſſo quadam abſorptam tenent, ex quo Deus oſtendit mihi horribilem figuram animæ peccati mortalis labe

labe fœdatæ, nec non ipsius peccati gravitatem, quæ, in bonitatem insurgens infinite amabilem, ipsi summe injuriosa est. Hic aspectus acerbius me angit, quam omnia tormentorum genera; iis enim omnibus vellem cruciari cœpisse tamquam antidotis adversus peccata, ne in ea, quæcumque admisi, inciderem; idque vellem, etiamsi certo compertum haberem, Deum meum ex infinita sua misericordia illorum peccatorum veniam mihi concessurum, neque illis tormentis cruciandam me traditurum. Hi dolorum sensus, de quibus supra dixi, perseverare solebant in me toto genialium dierum tempore ad feriam usque quartam cinerum, quo die videbar in extremis esse, nullo mihi suppetente solatio vel levamine, quod novam dolorum accessionem non pareret: ac deinde derepente satis mihi virium ac vigoris esse comperiebam ad sacrum Quadragesimæ jejunium observandum, quod supremi Domini mei beneficio ac miseratione semper observavi; quamvis aliquando tot doloribus

opprimerer, ut exercitium aliquod aggrediens mihi non viderer posse in eo ad finem usque subsistere: tum ab illo ad aliud inchoandum pergebam iisdem cum difficultatibus, dicens: O mi Deus, hanc gratiam mihi concede, ut ad finem pervenire possim: quem postquam assecuta eram, Domino agebam gratias, quod tolerantiis suis, quasi horologio, sic metiretur momenta mei temporis, cujus horarum singularum ita dari signum jubebat, ut illud dolorum suorum quasi rotæ circumactæ moderarentur. Et quando novæ alicujus Crucis dono munerari me volebat, ad id me præparabat affluentia blanditiarum & deliciarum spiritualium tantarum, ut illis sustinendis par futura non fuissem, si diuturniores fuissent: & tunc temporis dicebam: O mi amor unice, hæc omnia gaudia voluntaria abdicatione tibi in manus trado: transfer ea ad sanctas illas animas, quæ melius, quam ego, iis utentur ad majorem gloriam tuam: te unum volo, propter te ipsum: subtrahe ergo mihi cætera omnia, ut te amore com-

complectar ab omni & propriæ utilitatis intuitu & voluptatis illecebra libero; & aliquando illud ipsum erat tempus, quo de industria studebat meis desideriis adversari, non secus ac sapiens peritusque director, dans mihi frui, cum pati voluissem. Utrumque, fateor, profectum ex ipsius manu donum erat: atque omnia, quæ in me contulit, beneficia ex mera misericordia contulit; nec enim ulla unquam creatura sic illi restitit, ut ego restiti, sive infidelitatibus meis, sive illo, quo laborabam metu in illusiones incurrendi. Et centies mirata sum, quod ille me non redigeret in nihilum. Quantæcumque meæ sint culpæ, me non privat amabili præsentia sua, sicut ipse mihi pollicitus est; sed cum ipsi aliqua in re displicui, eamdem præsentiam mihi exhibet ita terribilem, ut quodvis tormentum mihi futurum esset levius, quodvis lubentius millies toleratura essem, quam divinam illam præsentiam divinæque sanctitatis subitura conspectum, post contractam alicujus peccati labem; & tunc temporis,

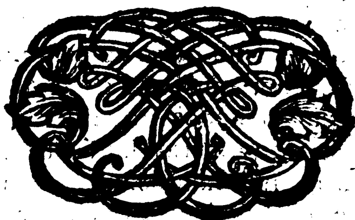
in

in latebras aliquas, si penes me fuisset, conjicere me voluissem; sed vani erant mei omnes conatus, ubique enim in id, quod fugiebam, incurrebam, idque cum cruciatibus adeo horrendis, ut mihi ipsa esse viderer in purgatorio. Nihil erat in me dolore vacuum, solatium nullum, nec solatii conquirendi desiderium. Hinc in amaritudine dolorum meorum erumpebam in has voces: O quam horrendum est incidere in manus Dei viventis! Hunc in modum meas ipse noxas eluebat, quando ipsa satis fidelem promptumque ad eas puniendas animum non adhibebam. Nec ullum unquam peculiare beneficium ipsius bonitas mihi impertiebatur, quod non hujusmodi tormenta præcederent; itemque post accepta beneficia, me absorptam esse quodammodo sentiebam purgatorio humiliationum & ignominiarum, in quo ea patiebar, quæ verbis exprimere nequeo; sed semper in summa animi quiete, quæ mihi nulla re turbari posse videbatur; quamvis partem animæ inferiorem sæpe agitarent sive animi mei

mei comotiones, sive inimicus meus, qui, ut me perturbaret, nihil non moliebatur, cum nulla sit anima, contra quam valeat magis, & in qua plus lucri faciat, quam ea, quæ laborat animi perturbatione & inquietudine: talem animam sibi ipse ludibrio habet, atque ad omne bonum ineptam facit.

FINIS.

DEUS SIT BENEDICTUS.

EX-

EXCERPTA QUÆDAM LITERARUM EJUSDEM VEN. MATRIS AD ANIMÆ SUÆ RECTOREM SCRIPTARUM.

Ex Literis datis 10. August. 1689.

DIvinissimum illud Christi Cor totam me tenet assidue veluti mersam mari amaritudinum, & abysso humiliationum atque objectionum, ut ipsi similis effecta, peculiari quodam cultu prosequar illum angorum & ærumnarum gurgitem, quo mersum semper fuit Cor ipsum sacratissimum Christi; divina justitia sic ab eo ultionem de injuriis per nos Patri æterno illatis exigente. Quos itaque, ob stabilitum illius sacratissimi Cordis regnum, nonnunquam experior lætitiæ sensus, ii fulguris instar dicto citius abeunt, statimque revolvor ad meam hanc in pace imperturbata amaritudinem amarissimam, quo ex fonte refero mentem ad hominum laudes ac vituperia ex æquo pa-

paratam, dum apud me ſtatuo, talia hominum de me judicia aliam me nunquam poſſe efficere, ac reipſa ſum coram Deo. Per quicquid igitur ineſt tibi amoris erga Cor Chriſti diviniſſimum, te oro, atque obteſtor, ut ab ipſo Chriſto Domino exores tibi gratiam perſpiciendi, numquid pravi habeat iſce, quem expoſui, animi ſtatus, & quid ſit in me, quod Domino diſpliceat; quod deinde totum, pio commiſerationis officio, mihi ſimpliciter & aperte declarare ne graveris: ego enim lucis egentiſſima, in iis omnibus, quæ ad me ſpectant, tota cæca ſum. Quamobrem, ne quid in me obſit ſacratiſſimo Cordi majorem ſui cognitionem & amorem hominum mentibus injicere volenti, ſæpe verita, eo adducor, ut cupiam eximi, ſi Deo placitum foret, hac miſera vita, in qua mihi una voluptas eſt perpetuo pati in ſimilitudinem hujus dilecti animarum noſtrarum, qui me tam acri urget patiendi fame; ut miſer famelicus cibum non poſſit excipere ore avidiori, quam ego corde expetam panem ſuaviſſimum

ſimum dolorum, contemtus, humiliationes, hominum denique de me oblivionem & propriam cum rubore abjectionem.

Literæ datæ 3. Novembris 1689. ſic incipiunt:

Nunc igitur adeſt tandem illud tempus, cum corda noſtra ſine intermiſſione oportet abſumi divino illo incendio ſacratiſſimi Cordis amabilis Jeſu noſtri; qui cum intra ſe jam non contineat ſacras illas flammas, eaſdem tam ardentes intorquet in corda huic igni concipiendo ſatis aptata. His ergo flammis ardere nobis detur in perpetuas æternitates.

Deinde ſub finem Epiſtolæ, poſtquam expoſuit nonnullas gratias, & ſibi conceſſa a Deo lumina pergit in hanc ſententiam:

De his nihilominus quid ſentias, mihi velim ſignifices, & quo ex ſpiritu hæc omnia tibi videantur eſſe profecta: quamquam enim ejus-

ejusmodi gratiarum effecta sunt nulla, nisi amor, pax, mei ipsius coram Deo despicientia ex proprii nihili intuitu orta, in eo tamen, quod de iis facere te rescribes, judicio plane acquiescam. Imo hæc omnia, licet mihi ostenderis meras esse fallacias, meramque illusionem, videor mihi nihil propterea animum contractura; quod talibus gratiis nunquam animo adhæserim, sed ei soli, quem ipsarum auctorem esse arbitrata sum, Domino meo Jesu Christo, quem a me tollere, cujus e complexu me divellere, nemo est, ut mihi quidem videtur, qui possit: idque mihi satis superque est.

Ex Literis datis 17. Januarii 1690.

Voluit me supremus Dominus noster dolores intimos atque angores animi experiri hisce diebus antecineralibus, cum tot hominum peccatis offenditur, atque a tam multis deseritur; & hoc tempus ita existimo mihi tempus esse doloris & amaritudinis, ut mihi nihil ob-

verſari ante oculos mentis, nihil ſapere poſſit, præter Jeſum meum dolentem & derelictum, dum ipſius dolorum in partem venio; quorum ſenſum tam acrem mihi inurit Cor ipſius ſacratiſſimum, ut me ipſa non agnoſcam. Nihil eſt, quod in manibus divinæ juſtitiæ non fiat inſtrumentum aptum ad cruciandam hanc victimam peccatis onuſtam. Nihil itaque poſſum aliud niſi memetipſam tanquam hoſtiam placationis immolare ejus ſanctitati, quæ juſtitia eſt, tam terribili certe quidem inquinatis peccato hominibus, ut plane confitear, niſi me tantum confirmaret ipſius ſanctitas, quæ amor & miſericordia eſt, quantum juſtitia ipſa ſuæ ſeveritatis pondere me premit, me huic oneri vel punctum temporis ferendo non futuram. In his tamen omnibus pace imperturbata fruor, nihil ſtudens, niſi beneplacito divinæ voluntatis acquieſcere, quæ ſi fiat, id unum mihi inſtar omnium eſt. Neque vero mihi poſſe videbar reſpondere tuis literis, at mihi in mentem venit, ſi Deo cordi ſit, ut reſcribam,

ab

ab eodem mihi datum iri, ut id possim, eo, quo placitum ipsi fuerit, modo; ego enim in præsentia nullam aliam, quantum in me est, vellem vocem edere, nisi hanc, *tristis est anima mea usque ad mortem:* vel hanc Salvatoris mei e Cruce pendentis, *Deus meus! ut quid dereliquisti me?* & rursum hæc ejusdem Christi verba, *Pater dimitte illis.* Quanto autem patior magis, tanto magis uri me sentio patiendi siti. Quamobrem æquum mihi videtur futurum, si res omnes creatæ præsto sint, & velut ad manum divinæ justitiæ tamquam instrumenta ad me excruciandam expedita. Quamquam nihil opto, nihil posco, satis habens subesse totamque me permittere divino arbitrio.

Ex Literis datis 18. Februarii 1690.

Fateor tibi, sic augeri meos animi dolores, ut identidem tartarea omnis turba videatur in me libere debacchari, in meumque prorsus interitum conspirasse: hunc in mo-

dum undique impetita, nullo tamen timore percellor, totam me abdens penitusque insinuans in arcem meam munitissimam Cor sacratissimum Jesu Christi Domini mei, qui tanquam dux & moderator sapientissimus, quantum mihi necesse est virium, ad singulos impetus sustinendos, tantundem omnino mihi in ipso opportuni temporis articulo, nec plus minusve impertit.

Ex Literis datis 16. Maji 1690.

Supremus Dominus meus tota est fortitudo mea ac firmamentum meum, in mediis, quibus varie jactari non desino, angoribus & ærumnis, quæ nonnunquam eo usque progrediuntur, ut mihi tantis procellis concidendum esset millies, nisi relevarer per illud, de quo dixi, præsidium Cordis Jesu mei amabilis in sanctissimo Sacramento; quod præsidium si mihi tollatur, perierit profecto mihi omnis lætitia, delectatio omnis, omne in hac vita solatium. Jamque tibi fatebor pro ea, qua ad te scribo,

scribo, fiducia, indubitatum me experiri effectum eorum verborum, quæ audivi a Domino meo, cum primum cœpit ad amabilis Cordis sui cognitionem me adducere; quibus verbis significavit indignæ ancillæ suæ, velle se facere, ut vita mea proxime accederet ad similitudinem vitæ hominis Dei, atque adeo effecturum se, ut evaderem in verum exemplar Jesu pauperis, abjecti, contemti, & dolentis, prorsusque derelicta essem & omni destituta præsidio: quod ita præstat Dominus meus, ut sæpe exclamen cum ipso Jesu meo e Cruce pendente,

Deus meus! ut quid dereliquisti me?

EDICTA

Plurimorum Epiſcoporum circa cultum Cordi Jeſu debitum, & Inſtitutionem feſti ad honorem ejusdem Sanctiſſimi Cordis.

Epiſcopus Conſtantienſis in Normania, anno 1688.

Carolus Franciſcus de Lomenie de Brienne Epiſcopus Conſtantienſis.

CUm acceperimus Presbyteros Seminarii noſtri impetraſſe a felicis recordationis Clemente X. ſummo Pontifice Bullam Apoſtolicam pro inſtituenda pia ſocietate perſonarum utriusque ſexus in Templo dicti Seminarii ſub invocatione ſacri CORDIS JESU ET MARIÆ, in cujus cultum ſodales fidem ſuam obligabunt ad bona opera, quæ ad gloriam Dei, & ſalutem animarum ſpectare poſſunt: lecta & inſpecta Bulla hujusmodi, quam reperimus auctoritate firma comprobatam, & indulgentiis ac benedictionibus plenam; ſodalitatem

tem Nos ipsi instituimus sub invocatione SACRI CORDIS JESU ET MARIÆ. Statuta illius approbavimus; & voluimus, ut seminarii Presbyteris liceret in memoratam sodalitatem cooptare, quoscumque dignos existimabunt. Et quibus diebus celebrari solet festum SACRI CORDIS JESU ET MARIÆ, hoc Festum cum octava agere. Voluimus autem in sodalium numerum ipsi ante omnes ac primo loco aggregari: omnesque & singulos hortati sumus, ut pari beneficio gauderent: & sacro illi CORDI eum cultum redderent, quem ejus dignitas & excellentia postulant. Datum Constantiis castris, in palatio nostro Episcopali. Die 25. Jan. 1688.

CAROLUS FRANCISCUS
Episcopus Constantiensis.

Archiepiſcopus Veſontinus Anno 1694.

Miſſam propriam pro feſto Cordis Jeſu Miſſali Diœceſis proprio, inſerendam decrevit.

Miſſa de SACRATISSIMO CORDE JESU CHRISTI *feria ſexta poſt octavam Corporis Chriſti.*

Introitus. Gaudeamus omnes in Domino diem feſtum celebrantes ſub honore ſacratiſſimi Cordis Jeſu, &c.

PEtrus Franciſcus Hugon Presbyter, ſacræ Theologiæ Doctor, Eccleſiæ Metropolitanæ Biſuntinæ Canonicus, & Sereniſſimi Principis Honorati Franciſci de Grimaldi ex Principibus Monæci Archiepiſcopi Biſuntini, & ſacri Romani Imperii Principis, &c. in temporalibus & ſpiritualibus Vicarius Generalis, Fidem facimus, & teſtamur, Miſſam de SACRATISSIMO CORDE JESU CHRISTI ſupraſcriptam, de verbo ad verbum deſumtam fuiſſe ex Miſſali Biſuntino, ab Illuſtriſſimo & Reverendiſſimo DD. felicis memoriæ Antonio Petro de Gram-

Grammont Archiepiſcopo Biſuntino, anno 1694. edito. Præterea teſtamur, prædictam Miſſam juxta ritum Biſuntinum, cultumque erga ſacratiſſimum Cor Jeſu Chriſti, in hac Diœceſi cum maxima religione ad animarum ſpirituale incrementum proficere, præcipue in feria ſexta poſt octavam Corporis Chriſti ſpecialiter ipſi aſſignata; cuique feſto in nonnullis locis Indulgentiæ plenariæ a Summis Pontificibus conceſſæ ſunt, ſocietateſque & Confraternitates erectæ. Quibus auxiliis Chriſti Fideles ad hoc tandem deducantur, ut jam in ſemetipſis ſentire poſſint, quod & in Chriſto Jeſu. In quorum fidem præſentes dedimus manu noſtra ſcriptas, & ſubſignatas, ſigilloque Officii noſtri munitas. Biſuntii 14. Aprilis. Anno milleſimo ſeptingenteſimo vigeſimo quinto.

P. F. HUGON Vicarius generalis.

Archiepiſcopus Lugdunenſis Galliæ Primas. Anno 1718.

Franciſcus Paulus de Villeroy de Neuville Archiepiſcopus Lugdunenſis, &c.

POſt exordium luculentum de divitiis inæſtimabilibus, quæ in perſona Chriſti latent; & de obligatione Paſtorum deducendi Fideles in cognitionem tam ſalutarem, deſcendit ad ſanctitatem Cordis Jeſu. Tum ſic proſequitur... Adjumento vobis erit SACROSANCTI ILLIUS CORDIS FESTUM, quale jam celebratur in pluribus Diœceſibus, & Indulgentiis Summorum Pontificum decoratur. Finem ego, modum, ſpiritum hujus feſti examinavi diligentiſſime, quæ omnia veræ pietati congruere ſunt comperta. Quandoquidem non aliud intenditur, quam cultus particularis, Adorationis, Amoris, Laudis & Gratiarum actionis exhibitus Cordi Jeſu, tamquam Throno amoris erga Deum & homines. Quoniam vero in Euchariſtia maxime patet

patet amor ille, atque in eodem mysterio sæpius ab hominibus contumeliis afficitur, præcipuus finis hujus cultus est satisfacere, quantum fieri potest, de injuriis divino huic Cordi illatis, ab ingratis hominibus. Gratum autem Deo esse hujusmodi cultum tot signis innotuit, ut creditam mihi a Deo authoritatem & ministerium adhibere operæ pretium putaverim, ad fovendum, quantum in me est, & augendum eumdem cultum.

Quocirca auditis Decano, Canonicis, ac Capitulo Ecclesiæ Comitum Lugdunensis, statui & volui, ut deinceps in perpetuum ab anno proximo 1719. feria sexta post octavam Corporis Christi celebretur per totam Diœcesim FESTUM SACRI CORDIS JESU, cum cessatione laborum in omni Monasterio, cum obligatione Fidelibus omnibus imposita divinis assistendi, cum facultate omnibus Monasteriis concessa divinam Hostiam eo die publice in Ecclesiis suis adorandam proponendi, cum concessu Indulgentiæ 40. dierum omnibus utriusque

sexus

sexus Fidelibus, qui confessi, & sacra Eucharistia refecti, aliquam e memoratis Ecclesiis visitabunt.

Habitate, Fratres dilectissimi, in Corde Jesu, memores, quod monet Augustinus, per vulnera carnis patere arcana Cordis. Ingredimini vulnus Lateris, unde ad Cor ipsum dabitur aditus, ubi, teste & experto Bernardo, protegimur, pascimur, refrigeramur, quiescimus. Datum Lugduni. 3. Decembris. 1718.

Idem Archiepiscopus anno 1721. statuit & jussit idem festum celebrari cum cessatione laborum in tota Diœcesi. Voluit insuper, ut in omnibus Ecclesiis, Metropoli, Collegiatis, Parochialibus, & Monasteriorum totius Diœcesis, sanctissimum Sacramentum eo die publice adorandum proponeretur cum aliis concessionibus, & hortationibus, ut supra.

Ejus-

Ejusdem Archiepiscopi Lugdunensis.

Facultas celebrandi festi SS. Cordis Mariæ in Ecclesia majoris Nosocomii, ubi Confraternitas ad cultum perpetuum B. M. V. adhibendum, constituta est.

Franciscus Paulus de Neuville de Villeroy, &c.

VIso libello supplici nobis ex parte Confratrum porrecto, iisdem facultatem concedimus celebrandi quotannis festum SS. Cordis Mariæ. Die 8. Febr. &c. Datum Lugduni 9. Julii 1716.

Episcopus Massiliensis 22. Oct. anno 1720.

Henricus Franciscus Xaverius de Belsunce de Castelmoron Episcopus Massiliensis, &c.

POst eloquentem ac patheticam narrationem malorum, famam superantium, quibus Civitas florentissi-

tiſſima ex graviſſima ac diuturna peſtilentia afflicta ac proſtrata eſt, tantæ calamitati remedium aliquod quærens Illuſtriſſimus ac Reverendiſſimus Epiſcopus ad Cor diviniſſimum Jeſu confugit . . .

Eas ob cauſas, ut juſtam Dei iracundiam mitigemus, modumque afferamus metuendæ cladi, quæ gregem Nobis ſemper cariſſimum depopulatur, imperavimus, & imperamus in univerſa Diœceſi noſtra diem ſeſtum in honorem SACROSANCTI CORDIS JESU. Quod feſtum deinceps celebrabitur quotannis feria ſexta proxime ſequenti octavam ſanctiſſimi Sacramenti. Quo die jam in aliis quibusdam hujusce regni Diœceſibus idem feſtum obſervatur. Datum Maſſiliæ die 22. Octob. 1720.

Poſtea vero prima die Nov. ejusdem anni promulgato iſto Paſtorali mandato, Civitas Maſſilienſis ac Diœceſis univerſa SACRATISSIMO CORDI JESU publice fuere conſecrata, tanta cum religione & pompa, ut nihil ſplendidius ſolemniusve deſi-

desiderari potuerit. Ex quo tempore ipso Prælato in aliis Mandatis attestante, pestis ita manifeste imminui cœpit, nemo ut non crediderit, quo die Massilia Cordi Jesu devota fuit, eodemque pariter die, illam malis suis defunctam fuisse.

Civitatis Massiliensis Deliberatio.

De Voto publico circa celebrationem festi CORDIS JESU.

Hac die. 28. Maji. 1722. Nos Joan. Petrus Moustiés, Baltasar Dieudè, Pet. Remuzat, & Joan. Bapt. Saint Michel, Consules Civitatis Massiliensis, &c.

CUm convenissemus in civilis Consilii Basilicam, præsente domino Marchione de Pilles Regio Provinciæ Præfecto, & Urbis Gubernatore, post lectas literas a Domino Episcopo ad nos datas, unanimi consensu statuimus, votum Deo nuncupare stabile & irrevocabile in manibus Domini Episcopi, quo nos, nostrosque successores in perpetuum

tuum obstringeremus, singulis annis, qua die celebratur FESTUM SACRI CORDIS JESU, interfuturos Missæ sacrificio in Templo primi Monasterii a Visitatione dicti, ibidem sanctissima Eucharistiæ mysteria percepturos, & in expiationem criminum in dicta Urbe patratorum oblaturos Cereum 4. librarum pondere, qui ea die arderet coram augustissimo Sacramento. Tum rogaturos D. Episcopum, ut solemnem omnium ordinum supplicationem decerneret in perpetuum ejusdem diei vespertinis horis, ad quam ipsi accedere teneremur. Actum Massiliæ die & anno supradictis.

Votum ejusmodi ritu solemni nuncupatum est in Ecclesia Cathedrali, & memorata supplicatio decreta est, ut habetur ex actis 4. Junii 1722. ubi Illustriss. Episcopus ipse sic loquitur. Cum anno 1720. & festo die omnium Sanctorum, Civitatem hanc cum tota Diœcesi SACRO CORDI JESU consecrassem, indeque promtum & mirabile solatium contra grassantem luem exper-

experti essemus : Hodie 4. Junii & festo SS. Sacramenti adfuerunt in Ecclesia Cathedrali DD. Petrus Moustiés, Balthasar Dieudé, Petrus Remuzat, & Joannes Baptista S. Michel, Consules Urbis Massiliensis, coram me præ manibus SS. Sacramentum habente ad solemnem supplicationem, & prostrati votum superius memoratum nuncuparunt: quod ego ratum habui, ut deinceps in perpetuum juxta formam suam persolvatur. Tum de consensu præpositi Canonicorum, & Capituli Ecclesiæ Cathedralis decrevi, & statui in perpetuum solemnem omnium ordinum supplicationem singulis annis agendam die festo SACRI CORDIS JESU. Subscripserunt *Moustiés* Consul. *Dieudé* Consul. *Remuzat*, Consul. *S. Michel* Consul. HENRICUS, Episcopus Massiliensis. *Foresta Colongue*, Præpositus. *Decaux*, Officialis & Canonicus. *Vintimille*, Canonicus & Vicarius Gener. *Bernard*. Canon. *Vacon*, Canon. *Capus* Canon. *Coudonneau* Presb. & Secret.

Episcopus Telonensis 13. Maji anno 1721.

Ludovicus Petrus de la Tour du Pin de Montauban, Episcopus Telonensis.

POst opportunam præfationem de malis a grassante pestilentia profectis hæc habet.... Ad sacratissimum Cor Jesu adeamus.... tanquam ad tutissimum perfugium, in quo tot malorum, quibus premimur, reperiemus levamentum... huic ergo divinissimo Cordi supplices accedimus, illique devovemus & consecramus in perpetuum hanc Urbem, totamque hanc Diœcesim. Quas ob causas volumus & jubemus, ut in omni hacce Diœcesi, singulo quoque anno, FESTUM SACRATISSIMI CORDIS DEI JESU celebretur feria sexta immediate sequenti octavam festi Corporis Christi: qua die sanctissimum Sacramentum in omnibus Templis hujusce Diœceseos venerandum proponatur. Datum Telone, trigesima Maji, 1721.

Vix

Vix in vulgus emissum erat Pastorale Mandatum, cum pestilentia, & Telone, & in universa Diœcesi pene evanuit; adeo, ut nemo non confessus fuerit, divinitus plane accidisse, ut tam atrox tamque tenax lues ita subito sine recidiva cessarit.

Capituli Ecclesiæ

Metropolitanæ Aquisextanæ Votum perpetuum ab Illustrissimo ac Reverendissimo Archiepiscopo approbatum, de celebratione festi Cordis Jesu.

2. Julii 1721. Congregatis Præposito, Administratore, & Canonicis.

DOminus de Piolenc Administrator significavit, videri sibi æquum, ut, juxta majorum consuetudinem, in pari temporum iniquitate, & sequuta tot malorum liberatione, perpetuo quodam actu Religionis Capitulum Deo se gratum redderet pro depulsione pestis ab hac Civitate, post menses decem, per quos Capitulum cum suis Clericis, in re divina horisque Canoni-

cis assidue recitandis non impeditum est. Rem itaque Capituli Religione dignam facturos, si approbante D. Archiepiscopo quot annis in hoc templo celebrent FESTUM SACRI CORDIS JESU. Cum enim hujusmodi cultus jamdiu inclaruerit, & in multis Ecclesiis solemni ritu agatur feria sexta post octavam Corporis Christi, approbantibus summis Pontificibus multiplici Brevi Indulgentiarum, accedente multorum Episcoporum authoritate; ac in maxima Regni hujus Dioeceseos parte sit celebris, summeque gratus fidelibus, videtur is esse, quem Deus calamitosis his temporibus promoveri & confirmari velit; cum Episcopi ad arcendam luem, quæ grassabatur, cum summa fiducia decreverint & statuerint unusquisque in sua Dioecesi celebrari FESTUM SACRI CORDIS JESU. Quoniam vero D. Archiepiscopus noster inter pias alias exercitationes, ad quas grassante lue hortatus est, voluit in primis, ut ad sacrum Cor Jesu haberetur perfugium, credendum est, festi hujus institutionem non parum collaturam

turam esse ad promovendam Dei gloriam; D. Archiepiscopo fore acceptissimam; fidelibus ad pietatem incitamentum, & toti Ecclesiæ nostræ cælestium munerum fontem. Quibus auditis unanimi consensu deliberatum, statutumque est, approbante Archiepiscopo, FESTUM SACRI CORDIS JESU in hac Ecclesia post octavam Corporis Christi prima die, ex voto perpetuo celebrare. Qua die solemne sacrum faciet unus e DD. Canonicis; & sanctissimum Sacramentum publice adorandum proponetur, uti infra octavam Corporis Domini. Sed quia destinata huic festo dies jam præteriit, hoc anno celebrabitur, qua die solemnis omnium ordinum gratulatio divino Numini decernetur pro fine contagii, & societatis ac commercii restitutione. Subscripserunt *Juliac* Præpositus. *Fourbin.* *Labarben.* *Lauthier.* *Villeneuve.* *Piolenc* Administ. *Reynaud* Secret. *Regusse* Canon.

De his monitus Archiepiscopus, rogatusque per Capituli Legatos approbationem.

Nos, inquit, Carolus Caspar du Luc Archiepiscopus Aquisextanus, audita lectione memoratæ deliberationis, hanc approbavimus & confirmavimus. Itaque statuimus, ac sancimus, ut FESTUM SACRI CORDIS JESU celebretur in perpetuum, in Ecclesia nostra Metropolitana, feria sexta post octavam Corporis Christi, & divina Hostia publice adoranda proponatur, ut fit infra octavam Corporis Christi. Hac vero prima vice celebretur festum, qua die fiet per Urbem solemnis omnium ordinum gratulatio pro dato pestilentiæ fine. CAROLUS, *Archiepiscopus Aquensis.*

Archiepiscopus Arelatensis 14. Julii anno 1721.

Jacobus de Fourbin de Janson, Archiepiscopus Arelatensis.

PRæsenti Civitatis calamitate, pari eloquentia ac pietate Decreto

to ſuo expoſita, aliorum Prælatorum exemplum ſecutus, dejectos civium animos ad fiduciam excitans.

Confugiamus, inquit, ad Chriſti vulnera, & ſponſam cant. imitati, in has petræ ſciſſuras ſemper apertas occulamus nos... Quem ob finem, ut fiduciam noſtram excitemus, ut tutum aſylum certumque malis noſtris remedium invenire poſſimus, FESTUM SS. CORDIS JESU in Diœceſi noſtra inſtituendum duximus, ac inſtituimus. Quod deinceps celebrabitur tempore ac modo, a Nobis poſt liberationem noſtram aſſignandis, &c. Datum Arelate. 14 Julii. 1721.

Civitatis Avenionenſis
Votum perpetuum, anno 1722.

Die 4. Novemb. feſto S. Caroli Borromei dicata.

AD iram divinam placandam, & graſſantis peſtilentiæ ſæviſſimum flagellum avertendum, Illuſtriſſimus ac Reverendiſſimus Dominus Archi-

chiepiſcopus publicam decrevit ſupplicationem, cui ipſe interfuit nigra veſte indutus & ſtola violacea, e collo pendente fune, & Crucem portans ab Eccleſia Metropolitana uſque ad portam Templi dicti a Viſitatione. Hic concionem habuit præſertim de cultu ſacri Cordis Jeſu, & fiducia in eo reponenda: qua finita concione, D. Aſſeſſor nomine Magiſtratuum, & totius Civitatis, ad pedes Archiepiſcopi votum vovit, ut ſequitur.

Vovemus Deo omnipotenti & æterno, coram glorioſa Virgine Maria, Angelis, & Sanctis curiæ cæleſtis, & tibi, Illuſt. ac Reverend. Præſul, promittimus, aditur os nos quotannis, qua die tibi placuerit, Templum a te deſignatum; ibidem adfuturos ſacro, & oblaturos Cereum decem librarum pondere, ut novo & ſolemni hoc cultu, nobis, civibusque divinæ benignitatis beneficia, quorum fons eſt COR JESU, conciliemus. Rogamus inſuper Præſul Ill., ut feſtum jubeas agi diem, quem voto perſolvendo deſignabis: atque in monumen-

mentum æternum extet conceſſionis tuæ actus publicus. Archiepiſcopus autem locum, voti perſolvendi, in perpetuum aſſignavit Templum Monaſterii a Viſitatione. Diem vero, feriam ſextam infra octavam Corporis Chriſti.

Epiſcopus Carpentoractenſis

Franciſcus Maria Abbaty, Epiſcopus Carpentoractenſis.

IS, edicto ſuo, ad præcavenda mala ex contagione civitati Impendentia, promulgato, (quo, haud ſcio, an aliquid in eo genere prudentius ac utilius prodierit) dum media ad avertendam divinam iram commemorat.

In primis, inquit, hortamur civitatum pagorumque noſtræ Diœceſeos Conſules, ut iis, quorum intereſt, in conſilium adhibitis, vota SACRATISSIMO CORDI DOMINI NOSTRI JESU CHRISTI faciant: Quod nimirum refugium univerſale Chriſtianorum eſſe de-

bet; quodque specialiter colitur postridie octavæ Corporis Christi. Datum Carpentoracti die 17. Nov. 1721.

CLEMENTIS XI.

Breve Indulgentiarum pro feria sexta (festo CORDIS JESU consecrata) omnibus Ecclesiis Monasteriorum Ordinis Visitationis Beatæ Mariæ concessum.

Quanquam in hoc Brevi nulla fiat peculiaris mentio de cultu sacrosancti Cordis Jesu, scitur tamen, eo tantum fine postulatum fuisse, ut festum divinissimi Cordis in hanc feriam sextam incidens, in Ecclesiis dictarum sanctimonialium, cum majori splendore celebrari posset: uti revera in omnibus fere Provinciis celebratum est.

UNiversis Christi fidelibus præsentes literas inspecturis Salutem, & Apostolicam Benedictionem. Ad augendam fidelium religionem, & animarum salutem, cælestibus Ecclesiæ thesauris, pia cari-

caritate intenti, omnibus utriusque sexus Christi fidelibus vere pœnitentibus & confessis ac sacra Communione refectis, qui aliquam ex Ecclesiis Monasteriorum Monialium Ordinis Visitationis Beatæ Mariæ Virginis Immaculatæ a sancto Francisco Salesio instituti ubique existentibus, feria sexta post octavam sanctissimi Corporis Christi, a primis Vesperis usque ad occasum solis diei hujusmodi, singulis annis devote visitaverint, & ibi pro Christianorum Principum concordia hæresum extirpatione, ac sanctæ Matris Ecclesiæ exaltatione, pias ad Deum preces effuderint, plenariam omnium peccatorum suorum indulgentiam & remissionem misericorditer in Domino concedimus. Præsentibus ad septennium tantum valituris.

Volumus autem, quod, si pro impetratione, præsentatione, admissione, seu publicatione præsentium, aliquid vel minimum detur aut sponte oblatum recipiatur, præsentes nullæ sint. Utque præsentium transumtis, seu exemplis

etiam

etiam impressis manu alicujus Notarii publici subscriptis, & sigillo personæ in Ecclesiastica dignitate constitutæ munitis, eadem prorsus fides habeatur, quæ haberetur ipsis præsentibus, si forent exhibitæ vel ostensæ. Datum Romæ apud S. Mariam Majorem sub annulo piscatoris die xx. Septembris M. DCCXIX. Pontificatus nostri anno decimo nono.

Gratis pro Deo & scriptura.

F. Card. OLIVERIUS.

OFFICIUM

Adorandi Cordis Jesu dup. 2 class. ex Breviario Benedictino Parisiis editum apud Petr. Debats vii Jacobæa.

Ad Vesp. Ant. Jesus ingrediens mundum dicit. In capite libri, &c. *Capit.* 3. Reg. 9. Sanctificavi mihi domum hanc &c. *Hymn.* Jesu paterni pectoris, &c.

OF-

OFFICIUM

Pro festo sanctissimi Cordis B. Mariæ V. die 8. Feb. dup. 2. class. ex eodem Breviario Benedict.

Ad Vesp. Ant. O admirabile & omni laude dignissimum Cor Mariæ, &c. *Capit. cant. 8.* Pone me ut signaculum, &c. *Hymn.* Jesu Mariæ gloria, &c.

Libellus Supplex

Sanctimonialium a Visitatione B. V. M. dictarum ad Summum Pontificem BENEDICTUM XIII.

BEATISSIME PATER!

DIvinæ gloriæ promovendæ zelus, quo inceditur SANCTITAS VESTRA, facit, ut magna cum fiducia ad ipsam accedamus, & ab ipsa supplices petamus, quod maximum pietati tum ornamentum, tum incrementum afferet. Fervet in Monasteriis nostris SACRATISSIMI CORDIS JESU solemnitas. Uni e Sororibus nostris hujusce Monasterii Professæ manifestavit olim Dominus, quantum sibi placeret religiosus hic cultus: nec

nec ſine ingenti gaudio hunc videmus in orbem fere totum diſſeminari, quemadmodum ipſa divino afflata Numine prænunciaverat. Habet hæc ſolemnitas Prælatorum gratiam, in tantum, ut ſibi eam nonnulli ſuas in Eccleſias, etiam cum voto, & percepti fructu voti, tranſtulerint. Habet ſtudia Populorum, qui eam plurimis in locis omni devotionis fervore celebrant. Habet munera Summorum Pontificum SANCTITATIS VESTRÆ prædeceſſorum, qui plenarias Indulgentias e theſauro Eccleſiæ excerptas larga manu benigne conceſſerunt. Verum, ut in dies augeatur magis, atque ut ſervetur idem ubique in hoc feſto celebrando ritus, ad SANCTITATIS VESTRÆ pedes provolutæ petimus ſupplices, ut dignetur oblatam Miſſam una cum officio SACRATISSIMI CORDIS JESU approbare; ut Pontificiæ authoritatis ſuffragio munita, neque variationem deinceps, neque contradictionem patiatur. Nec vero petimus noſtro tantum nomine, ſed & Monaſteriorum noſtrorum Anneciensis

ſis

ſis, Lugdunenſis, Gratianopolitani, Pariſini, Divionenſis, Muſſipontani, Veſuntini, Rhotomagenſis, Metenſis, aliorumque tum e Gallia tum e Lotharingia bene multorum, a quibus perſcriptam negotii bene gerendi authoritatem accepimus. Quod ſi petitioni noſtræ annuat SANCTITAS VESTRA, æternum ſibi vota precesque noſtras devinciet, æternum omnes Viſitationis Beatæ Mariæ Sanct moniales tanti beneficii memores experietur. Ita teſtantur totius inſtituti nomine. Pareii Moniaci. 6. Junii. Anno Domini 1725.

SANCTITATIS VESTRÆ,

Humillimæ & obſequentiſſ.
Filiæ & Ancillæ,

S. Anna Eliſab. de la Garde Marzac
Præpoſita Monaſt.
S. Anna Alexia de Mareſchalle
Conſultrix.
S. Maria Catharina du Chailloux
Conſultrix.
S. Joanna Franciſca Chalon
Conſultrix.
S. Maria Helena Coing.
Conſultrix.

Libel-

Libellus Supplex

BENEDICTO XIII. Pontifici Maximo, ab Illustriss. & Reverendiss. Episcopo Massiliensi cum universo ipsius Diœcesis Clero, porrectus.

BEATISSIME PATER!

DEvotissimus Filius vester *Henricus Franciscus Xaverius de Belsunce de Castelmoron Episcopus Massiliensis*, cum universo Diœcesis suæ Clero tam seculari quam Regulari, ad pedes Sanctitatis Vestræ provolutus cum omni reverentia & filiali confidentia ipsi exponit: Quod anno 1720. multiplicatis Massiliensium sceleribus, ultionum Dominus sævissima peste ex thesauris iræ suæ educta, eam sumsit de infelici populo vindictam, quæ cunctis vel maxime dissitis totius orbis terrarum nationibus formidanda fuit. Superba hæc Massiliensis civitas plena populo & divitiis, divino judicio, subito lacrymis & solitudini hactenus inauditæ, ac desolationi tradita & ita morti

morti, addicta est, ut quotidie omnium ordinum hominum millia, sæviente pestilentia de medio tollerentur; morientium simul & mortuorum corpora, non in ædibus tantum, sed maxime, quod horrendum fuit, per vicos omnes & plateas hujus vastæ Urbis passim permixta, ibidemque coacervata & putrefacta cadavera, canibus esca jacerent. Sed, quod dolendum maxime afflictissimo Pastori fuit, PATER SANCTISSIME, ipsa ineunte pestifera vastitate, ducentis quinquaginta fere eodem tempore Christi Ministris gloriosa morte sublatis, aliis peste laborantibus, fugientibus cæteris, fere ab omnibus derelictus, dilectas oves magna ex parte absque Ecclesiæ Sacramentorum auxilio misere morientes, mœrore confectus ipse videre quotidie ac deflere coactus est.

Quid in tot ac tantis rerum omnium calamitatibus ageret Pastor quotidie moriens? Humanæ sapientiæ conatus omnes in vanum adhibiti, frustra in honorem San-

 cto-

ctorum vota multiplicata fuerant. A solo Domino Nostro Jesu Christo semper vivente ad interpellandum pro nobis, laboranti & morienti populo auxilium speratis Massiliensem populum cum reliqua sua Diœcesi, quam fere totam devastabat pestilentia, publice SACRATISSIMO CORDI DOMINI NOSTRI JESU CHRISTI, omnium misericordiarum nunquam exhauriendo fonti consecravit: statuitque, ut in posterum in reparationem peccatorum populi, & in gratiarum actionem, in tota Diœcesi dies festus solemniter & perpetuo celebraretur quotannis in honorem adorandi CORDIS JESU, feria sexta prima post octavam Corporis Christi, & sanctissimi Nominis Jesu, die 14. Januarii.

Ubi primum in lugubri supplicatione seu processione habita die Sanctorum omnium, assistente paucissimo superstite Clero & Populo (frementibus modicæ fidei hominibus, qui ex illa generali omnium communicatione infausta omnia Urbi & Civibus minabantur) hæc so-

ſolemnis conſecratio in medio deſolatæ Civitatis pronunciata fuit, & ſupra dictæ ſolemnitates ab Epiſcopo ante Miſſam inter vivos & mortuos promulgatæ fuerunt, ſi plaga non ceſſavit ſubito, miſericordia tamen commotus eſt Dominus ſuper populum ſuum, atque ex illa hora, quod eſt prodigio par, imminui ſemper & usque ad ceſſationem integram decreſcere manifeſte viſa eſt lues peſtifera.

Tanti beneficii teſtes ac memores Maſſiliæ Conſules, ſingulis annis in die feſto SACRATISSIMI CORDIS JESU in Eccleſia primi Monaſterii Monialium Viſitationis B. Mariæ Virginis, ſumto divino Euchariſtiæ Sacramento, Cereum Majeſtatis offenſæ piaculum, & grati animi pignus, ex voto offerunt, & interſunt eodem die ſolemni omnium Ordinum ſupplicationi, quæ per totam Urbem, ad perpetuam rei memoriam, ex eodem voto indicta eſt.

Undique tanti beneficii, dicam, an prodigii ſparſo rumore, non ſo-

lum apud Massilienses, sed etiam apud fere omnes istius Provinciæ Diœceses adaugetur & effervescit in dies nova illa Christi Domini in sacrosancto Eucharistiæ Sacramento colendi ratio, quam Deus Optimus Maximus signis non dubiis comprobavit, & quæ quotidie in Galliis & in aliis Regnis mirifice propagatur. Ad augendam talem Populorum Diœcesis Massiliensis devotionem Innocentius XIII. in omnibus fere ac singulis totius hujus Diœcesis Ecclesiis plenariam Indulgentiam, in prædicta feria sexta proxima post octavam Corporis Christi, benigne ac paterne concessit.

Ut hæc ergo tum expiationis, tum gratiarum actionis solemnitas cum omni celebritate & devotione in perpetuum Massiliæ celebretur, unum deest, PATER SANCTISSIME, nimirum ut Missa, & Officium in honorem SACRATISSIMI CORDIS JESU Liberatoris nostri, id est, ipsius Domini Nostri Salvatoris semper super peccatores miserentis, Vestra & Sanctæ Sedis au-

authoritate approbentur, eaque recitari a Clero tam Regulari quam Seculari liceat. Hoc suppliciter & enixe deprecantur a peste divinitus liberati Episcopus, & Clerus hujus Urbis, quæ nunc multo magis sua erga Sedem Romanam reverentia & obedientia gloriatur, quam olim honorifico sororis Romæ titulo.

HENRICUS,
Episcopus Massiliensis.

Foresta Colongue Ecclesiæ Cathedralis Præpositus. *J. Borel*, Ecclesiæ S. Martini Præpositus. *Guerin*, Ecclesiæ & Capituli nostræ Dominæ de Aquis Decanus. *Laurens*, Vicarius perpetuus Ecclesiæ Cathedralis. *Rastegue*, Vicarius perpetuus Ecclesiæ Cathedralis. *Nicolas*, Ecclesiæ S. Martini Vicarius. *Christin*, Ecclesiæ S. Martini Vicarius. *Giraud*, Vicarius perpetuus Ecclesiæ Nostræ Dominæ de Accuis. *A. Dalmas*, Vicarius perpetuus Ecclesiæ Nostræ Dominæ de Accuis. *Jourdan*, Prior S. Laurentii.

rentii. *Dalmas*, Vicarius Ecclesiæ Parochialis S. Ferreoli. *Fr. Josephus Hiacinthus Serry*, Magister ac Prior Conventus Massiliensis Ordinis FF. Prædicatorum. *Fr. Roman*, Corrector Conventus Massiliensis. *Fr. Cherubinus a S. Agnete*, Prior Conventus Massiliensis Augustinianorum discalceatorum. *Joannes le Brienne*, Commendator Ordinis Beatæ Mariæ de Mercede Redemtoris Captivorum Conventus Massiliæ. *Fr. Eustachius a divo Carolo*, Minister Conventus Massiliensis Ordinis sanctissimæ Trinitatis pro redemtione Captivorum excalceatæ Congregationis. *Fr. Angelus Roux*, Doctor Parisiensis, & Prior Majoris Carmeli. *Fr. Augustinus Menc*, Superior Conventus Massiliensis Ord. Serv. B. M. V. *Josephus Gerin*, Superior domus S. Jacobi Societatis Jesu. *Fr. Carolus Thoard*, Minister Conventus sanctissimæ Trinitatis Massiliensis. *Pr. Angelus Auriol*, Guardianus Conventus FF. Minorum Recollectorum. *F. Berger*, Superior Canonicorum Regularium S. Augustini Ordinis S. Antonii. *De Garcin*, Superior Semi-

minarii. *Bodincent*, Superior Presbyterorum SS. Sacramenti. *Petrus de Cabassole*, Superior Domus sanctæ Crucis Societatis Jesu. *F. Joannes Baptista Geassensis*, Guardianus Conventus Massiliensis Capucinus. *F. Andreas Blanchet*, Prior Conventus S. Augustini. *F. Marcellus a S. Anna*, Prior Conventus Carmelitarum discalceatorum. *F. J. Fr. Pezenas*, Guardianus FF. Minorum de Observantia. *F. Joannes a S. Bartholomæo*, Superior Cœnobii S. Bernardi *des Feuillans*. VINTIMILLE, Vicarius Generalis & Canonicus Ecclesiæ Cathedralis.

EPISTOLA.

Celsissimi Episcopi Cracoviensis, Ducis Severiæ, ad Summum Pontificem BENEDICTUM XIII.

Sanctissimo Patri ac Domino Domino BENEDICTO divina Providentia PAPÆ XIII, sacrosanctæ ac Universalis Ecclesiæ Pontifici Maximo Domino Clementissimo.

BEATISSIME PATER!

AD osculum pedum SANCTITATIS VESTRÆ humillime provolutus, supplices in conspectu ejus cum Filiali reverentia effundo preces, pro gratia ejusmodi. Quod cum constans devotio Fidelium erga sacratissimum COR JESU CHRISTI etiam in Regno Poloniæ viget, ardent quoque piarum animarum corda, ut amoris divini COR istud sanctissimum majori in dies colatur devotione, ac honore. Cujus quidem propagandi cultus singulari fervent desiderio religiosa pectora Monialium instituti Visitationis Beatæ Mariæ Virginis, quarum pietatis zelus omnium accendit animos. Unicum optant animæ Deo sacratæ, ut has piorum desideriorum sanctiores flammas SANCTITAS VESTRA Paterna admissione dignetur. Fovebit autem & magis excitabit, si ex sua Pastorali benignitate, & Apostolicæ Potestatis plenitudine, ad vota expectantis populi FESTUM SANCTISSIMI

COR-

CORDIS JESU, cum officio proprio & Missa, pro universali Ecclesia instituere decreverit. Quam gratiam Cordi divino sine dubio acceptissimam, cum a SANCTITATIS VESTRÆ clementia, supplicibus imploro votis, pro longæva incolumitate SANCTITATIS VESTRÆ, ejusque felicissimo regimine divinam Majestatem exoro SANCTITATIS VESTRÆ obedientissimus exorator & humillimus servus,

CONSTANTINUS SZANIAWSKI.

Cracoviæ. 6. Maji 1726.

EPISTOLA

Serenissimi Regis Poloniæ ad Summum Pontificem BENEDICTUM XIII.

Sanctissimo ac Beatissimo in Christo Patri ac Domino Domino BENEDICTO divina Providentia Papæ ejus Nominis XIII. Sacrosanctæ Romanæ ac Universalis Ecclesiæ Pontifici Maximo Domino Clementissimo.

SANCTISSIME, ac BEATISSIME in Christo PATER Domine Domine Clementissime!

POst oscula beatorum pedum SANCTITATIS VESTRÆ, mei, Regnique ac dominiorum meorum humillimam commendationem. Cum Regnum meum peculiari patrocinio & protectione sanctissimi CORDIS JESU fruatur, quod speciali cultu ac singulari devotione tum ego, tum Gens tota Polona prosequimur, supplicandum esse duxi SANCTITATI VESTRÆ, ut non solum ad meum subditorumque meorum spirituale solatium, verum etiam ad ædificationem Christi fidelium aliarum Regionum, hujusmodi devotionem statuere & suprema authoritate sua ad totum orbem extendere velit. Etenim cum BEATITUDO VESTRA humillimæ supplicationi meæ clementissime annuere dignata fuerit, cœlestes benedictiones mihi, Regnoque meo, ejusdem sanctissimi CORDIS patrocinio profecto sperare licebit. Ego vero tanto beneficio auctus diu-

diuturnum ac felix Christiani orbis regimen SANCTITATI VESTRÆ apprecari non prætermittam. Ac interim filiali cum observantia maneo. Dabantur Varsoviæ. Die XV. mensis Maji. Anno Domini M. DCCXXVI. Regni vero mei anno XXIX. SANCTITATIS VESTRÆ obedientissimus Filius.

AUGUSTUS *Rex Poloniæ.*

De Confraternitatibus

Sub titulo sanctissimorum Cordium JESU & MARIÆ constitutis.

UT evidentissime appareat, cultum tam divinissimi Cordis Jesu quam SS. & immaculati Cordis Mariæ, toto orbe jam esse diffusum, via nulla certior visa est, quam ponere ob oculos numerum Confraternitatum, quæ sub utroque illo sacro titulo ab Episcopis ubique locorum erectæ, atque a Summis Pontificibus Indulgentiarum literis solemniter decoratæ sunt. En igitur harum literarum Catalogum, ex Romano Archivo ab ipso Indul-

gen-

gentiarum substituto fideliter extractum, ex quo constabit, spatio annorum circiter 32. trecentas & septemdecim ejusmodi Confraternitates (praeter illas, quae diligentiam Inquisitoris effugerunt) ad honorem tum divinissimi Cordis Jesu, tum SS. & immaculati Cordis Mariae, in omnibus fere Christiani orbis partibus, etiam remotissimis, atque in Ecclesiis omnis generis, & ordinis, solemniter fuisse constitutas: in quibus videlicet singulis annis insigni pompa (ut in his Confraternitatibus assolet) praestituto die, Corda SS. publice, magnoque populorum concursu celebrantur.

Confraternitates, quae sub titulo sancti Cordis Mariae constitutae sunt, asterisco distinctas reperies, hae assurgunt ad numerum 35. inter quas 15. exstant utrique sacro Cordi Jesu simul ac Mariae consecratae. Aliae vero, quae sub solo titulo SS. Cordis Jesu Indulgentiis ditatae sunt, numerum implent 282.

Juvabit autem, ad pleniorem ac certiorem rei notitiam, nec non ad fide-

fidelium ſtudium magis excitandum, Exemplum integrum literarum ejusmodi Apoſtolicarum, hic apponere. Sunt autem omnes ejusdem prorſus formæ, ac tenoris, ut ſequitur.

BENEDICTUS PP. XIII.

AD perpetuam rei memoriam. Cum ſicut accepimus in Eccleſia N. N. Civitatis N. N. Diœceſis N. N. una pia & devota utriusque ſexus Chriſti fidelium Confraternitas ſub titulo SACRI CORDIS JESU (non tamen pro hominibus unius ſpecialis artis) canonice erecta ſeu erigenda exiſtat, cujus Confratres, & Conſorores quamplurima pietatis & caritatis opera exercere conſueverunt, ſeu intendunt: Nos, ut Confraternitas ejusmodi majora in dies ſuſcipiat incrementa, de omnipotentis Dei miſericordia, ac Beatorum Petri & Pauli Apoſtolorum ejus authoritate confiſi, omnibus utriusque ſexus Chriſti fidelibus, qui dictam Confraternitatem impoſterum ingredientur, die primo eorum ingreſſus ſi vere pœnitentes

&

& confessi, sanctissimum Eucharistiæ Sacramentum sumserint, plenariam: ac tam descriptis, quam pro tempore describendis in dicta Confraternitate Confratribus & Consororibus in cujuslibet eorum mortis articulo, si vere quoque poenitentes, & confessi, ac sacra Communione refecti, vel, quatenus id facere nequiverint, saltem contriti, nomen Jesu ore, si potuerint, sin minus, corde devote invocaverint, etiam plenariam: nec non eisdem, nunc & pro tempore existentibus dictæ Confraternitatis Confratribus, & Consororibus vere etiam poenitentibus & confessis, ac sacra Communione refectis, qui prædictæ Confraternitatis Ecclesiam, seu Cappellam, vel Oratorium, die festo principali dictæ Confraternitatis, per eosdem Confratres semel tantum eligendo, & ab Ordinario approbando, a primis Vesperis usque ad occasum solis diei ejusmodi, singulis annis devote visitaverint, & ibi pro Christianorum Principum concordia, hæresum extirpatione, ac sanctæ Matris Ecclesiæ exaltatione, pias ad Deum preces effuderint,

sint plenariam similiter omnium peccatorum suorum indulgentiam & remissionem misericorditer in Domino concedimus. Insuper dictis Confratribus & Consororibus vere pariter pœnitentibus & confessis ac sacra Communione refectis, Ecclesiam, seu Cappellam, vel Oratorium, ejusmodi in quatuor aliis anni feriatis, vel non feriatis, seu Dominicis diebus, per memoratos Confratres, semel tantum etiam eligendis, & ab eodem Ordinario approbandis, ut supra visitantibus, & ibidem orantibus, quo die prædictorum id egerint, septem annos & totidem quadragenas: quoties vero Missis, & aliis divinis Officiis in Ecclesia seu Cappella, vel Oratorio ejusmodi pro tempore celebrandis & recitandis, seu Congregationibus publicis, vel privatis ejusdem Confraternitatis ubivis faciendis interfuerint; aut pauperes hospitio susceperint; vel pacem inter inimicos composuerint, seu componi fecerint, vel procuraverint; nec non etiam, qui corpora defunctorum tam Confratrum & Consororum ejusmodi, quam aliorum ad se-

pul-

pulturam associaverint; aut quascunque processiones de licentia Ordinarii faciendas; sanctissimumque Eucharistiae Sacramentum, tam in Processionibus, quam cum ad infirmos, aut alias ubicumque & quomodocumque pro tempore deferetur, comitati fuerint, vel si impediti, campanae ad id signo dato, semel orationem dominicam, & Salutationem Angelicam dixerint; aut etiam quinquies orationem, & Salutationem easdem, pro animabus defunctorum Confratrum, & Consororum ejusmodi recitaverint; aut devium aliquem ad viam salutis reduxerint, & ignorantes praecepta Dei, & ea, quae ad salutem sunt, docuerint; aut quodcumque aliud pietatis, vel caritatis opus exercuerint; toties pro quolibet praedictorum operum exercitio, sexaginta dies de injunctis eis, seu alias quomodolibet debitis poenitentiis, in forma Ecclesiae consueta, relaxamus; Praesentibus perpetuis temporibus valituris. Volumus autem, ut, si alias dictis Confratribus & Consororibus praemissa peragentibus, aliqua alia indulgentia

per-

perpetuo, vel ad tempus nondum elapsum duratura, concessa fuerit, præsentes nullæ sint. Utque, si dicta Confraternitas alicui Archiconfraternitati aggregata jam sit, vel in posterum aggregetur, aut quavis alia ratione uniatur, vel etiam quomodolibet instituatur; priores & quævis aliæ literæ Apostolicæ illis nullatenus suffragentur; sed ex tunc eo ipso nullæ sint. Datum Romæ apud sanctum Petrum, sub Annulo piscatoris, die ... mensis ... anni ... Pontificatus nostri anno ...

F. Card. OLIVERIUS.

CONFRATERNITATES

Sub titulo Sacrorum Cordium JESU & MARIÆ expedita sub INNOCENTIO XII.

1. IN Ecclesia Monasterii Monialium Nostræ Dominæ (vulgo *de Nostre-Dame*) nuncupatarum, Ordinis ejusdem B. M. Virginis, Civitatis Pictaviensis. Confraternitas sub titulo Cordis B. M. V. Datum 24. Decembris 1693.

2. In Eccl. Monast. Monialium B.

Ll M.

M. V. Pictaviensis. Confrat. sub titulo Cordis Domini Nostri Jesu Christi. Datum 18. Januarii 1694.

3. In Eccl. Conventus Fratrum Ordinis Minorum Sancti Francisci de Observantia Recollectorum nuncupatorum loci de Versailles Parisiensis Diœcesis, Confrat. sub titulo Cordis Jesu, & perpetui amoris ejusdem Domini nostri Jesu Christi. Datum 3. Maji 1695.

4. In Eccl. Conventus Fratrum Ordinis Beatæ Mariæ de Monte Carmelo Civitatis Nannetensis, Confrat. sub titulo sacratissimi Cordis Domini nostri Jesu Christi. Datum 30. Maji 1695.

5. In Eccl. Monast. Monialium Ordinis Visitationis Beatæ Mariæ Virginis Immaculatæ, a S. Francisco Salesio, Burdigalensis, Confrat. sub titulo Cordis Jesu. Datum 27. Junii 1695.

6. In Eccl. Canonicorum Regularium Ordinis S. Augustini civitatis Cadurcensis. Datum 7. Januarii 1697.

7. In Eccl. Monast. Monialium sub regula Sanctæ Claræ Civitatis Sar-

Sarlatenſis. Confrat. ſub titulo Cordis Domini noſtri Jeſu Chriſti. Datum 14. Maji 1697.

8. In Eccl. Monaſt. Monialium S. Urſulæ oppidi ſeu loci Liburniæ Burdegalenſis Diœceſis. Confrat. ſub titulo Cordis Domini noſtri Jeſu Chriſti. Datum 14. Maji 1697.

9. In Eccl. Domus Fratrum Ordinis B. M. V. de Monte Carmelo Civitatis Redonenſis, Confrat. ſub titulo Cordis ſacratiſſimi Domini noſtri Jeſu Chriſti. Datum 23. Auguſti 1697.

10. In Eccl. Monaſt. Monialium Viſitationis B. M. V. Immaculatæ, Civitatis Rhotomagenſis, Confrat. ſub titulo ſacri Cordis Domini noſtri Jeſu Chriſti. Datum 17. Januarii 1698.

11. In Eccl. Monaſt. Monialium Cæleſtinarum nuncupatarum oppidi, Civitatis etiam nuncupatæ,
* Huienſis, Leodienſis Diœceſis. Confrat. ſub titulo ſacri Cordis Domini noſtri Jeſu Chriſti, ac B. M. V. necnon S. Joſephi. Datum 10. Aprilis 1698.

12. In Eccl. Parochiali loci de Se-

verae Nannetensis Diœcesis, Confrat. sub titulo sacri Cordis Jesu Christi. Datum 21. Aprilis 1698.

13. In Eccl. Monast. Monialium Ursulinarum nuncupatarum Civitatis Viennensis, Confrat. sub titulo sacri Cordis Jesu Christi. Datum 22. Aprilis 1698.

14. In Eccl. Monast. Monialium Visitationis B. M. V. oppidi de Thiers Claromontensis Diœcesis, Confrat. sub titulo sacri Cordis Domini nostri Jesu Christi. Datum 30. Aprilis 1698.

15. In Eccl. Fratrum Ordinis Minorum Sancti Francisci de Observantia Recollectorum nuncupatorum, oppidi de Montargis Senonensis Diœcesis, Confrat. sub titulo Cordis Jesu, & perpetui amoris ejusdem. Datum 18. Septembris 1698.

16. In Eccl. *de Bonne nouvelle* vulgariter nuncupatorum Fratrum Ordinis Prædicatorum Civitatis * Redonensis. Confrat. *sub* titulo sacrorum Cordium Domini nostri Jesu Christi, & B. M. Virginis. Datum 22. Septembris 1698.

17. In

17. In Capella Infantis Jesu Xenodochii generalis nuncupata oppidi *de Chateau-Briand* Nannetensis Diœcesis. Confrat. sub invocatione seu titulo perpetuæ adorationis sacri Cordis Domini nostri Jesu Christi. Datum 27. Octobris 1698.

18. In Eccl. Monast. Monialium Visitationis Beatæ Mariæ Virginis oppidi Bruxellensis, Mechliniensis Diœcesis. Confrat. sub titulo sacri Cordis Domini nostri Jesu Christi. Datum 12. Novembris 1698.

19. In Eccl. Monast. Monialium Visitationis B. M. V. Immaculatæ, loci *de Montferrand* Claromontensis Diœcesis, Confrat. sub titulo sacri Cordis Domini nostri Jesu Christi. Datum 12. Januarii 1699.

20. In Eccl. secundi Monasterii Monialium Visitationis B. M. V. Immaculatæ, Civitatis Rothomagensis. Confrat. sub titulo sacri Cordis Domini nostri Jesu Christi. Datum 25. Januarii 1699.

21. In Eccl. Monast. Monialium Visitationis B. M. V. Civitatis Andega-

degavensis. Confrat. sub titulo sacri Cordis Domini nostri Jesu Christi. Datum 22. Martii 1699.

22. In Eccl. Monialium Ordinis Sancti Francisci Pœnitentium Capucinarum nuncupatarum Civitatis Gandavensis. Confrat. sub titulo sacri Cordis Domini nostri Jesu Christi. Datum 30. Aprilis 1699.

23. In Eccl. Fratrum Ordinis B. M. V. de Monte Carmelo Excalceatorum nuncupatorum Civitatis Leodiensis. Confrat. sub titulo sacri Cordis Domini nostri Jesu Christi. Datum 9. Maji 1699.

24. In Eccl. Monialium Visitationis B. M. V. oppidi Cadomensis Bajocensis Diœcesis. Confrat. sub titulo sacri Cordis Domini nostri Jesu Christi. Datum 29. Maji 1699.

25. In Eccl. Monialium hospitaliariarum (vulgo *des Dames Hospitalieres*) nuncupatarum oppidi de Limoux Narbonensis Diœcesis. Datum 17. Augusti 1699.

26. In Eccl. Monast. Monialium B. M. V. Civitatis Sarlatensis. Confrat.

frat. ſub titulo ſacri Cordis B. M. V. Datum 31. Auguſti 1699.

27. In Eccl. Monaſt. Monialium ſancti Franciſci Saleſii in via S. Jacobi nuncupatarum Civitatis Pariſienſis. Datum 19. Septembris 1699.

28. In Eccl. Monaſt. Monialium Caritatis nuncupatarum oppidi Cadomenſis, Bajocenſis Diœceſis, * Confrat. ſub titulo ſacrorum Cordium Domini noſtri Jeſu Chriſti, ac B. M. Virginis. Datum 16. Novembris 1699.

29. In Eccl. Monaſt. Monialium Sanctæ Urſulæ Civitatis Coriſopitenſis. Confrat. ſub titulo ſacri Cordis Domini noſtri Jeſu Chriſti. Datum 23. Novembris 1699.

30. In Eccl. Monaſt. Monialium Viſitationis B. M. V. Immaculatæ oppidi Sancti Dionyſii nuncupatarum Pariſienſis Diœceſis. Datum 8. Maji 1700.

31. In Eccl. Parochiali de Moor Seele nuncupata Tornatenſis Diœceſis. Datum 27. Maji 1700.

32. In Eccl. Monaſt. Monialium Viſitationis B. M. V. Immaculatæ in Suburbio S. Germani Pariſien-

sis. Confrat. sub titulo S. Cordis Domini nostri Jesu Christi. Datum 27. Julii 1700.

CONFRATERNITATES

Sub titulo Sacrorum Cordium JESU & MARIÆ expeditæ sub CLEMENTE XI.

33. In Eccl. Parochiali loci de Doure Sarlatensis Diœcesis. Datum 14. Decembris 1700.

34. In Eccl. Monast. Monialium B. M. V. Civitatis Ruthenensis. Datum 22. Decembris 1700.

35. In Eccl. Fratrum Ordinis B. M. V. de Monte Carmelo Civitatis Turonensis. Confrat. sub titulo sacri Cordis Domini nostri Jesu Christi. Datum 16. Februarii 1701.

36. In Eccl. Fratrum Ordinis B. M. V. de Monte Carmelo Excalceatorum nuncupatorum oppidi Huensis, Leodiensis Diœcesis. Datum 8. Aprilis 1701.

37. In Eccl. Fratrum, ut supra, Pagi Jemeppe Leodiensis Diœcesis. Datum, ut supra, die, ut supra.

38. In

38. In Eccl. Fratrum, ut supra, prope oppidum Viseti Leodiensis Diœcesis. Datum anno & die, ut supra.

39. In Eccl. Monast. Monialium Visitationis B. M. V. I. sub instituto Sancti Francisci Salesii oppidi de Forqualquier, Cistaricensis Diœcesis. Datum 16. Julii 1701.

40. In Eccl. Monialium tertii Ordinis S. Francisci oppidi seu loci Badæ Helvetiorum, Constantiensis Diœcesis Provinciæ Moguntinæ. Datum 7. Octobris 1701.

41. In Eccl. B. M. V. ac S. Bernardi Monasterii de Robermont nuncupati, Monialium Ordinis ejusdem S. Bernardi, Leodiensis Diœcesis. Datum 21. Octobris 1701.

42. In Eccl. Monialium Visitationis B. M. V. I. Civitatis Venetensis. Datum 22. Decembris 1701.

43. In Eccl. Monast. Monialium Recollectinarum nuncupatarum, Civitatis Namurcensis. Confrat. sub titulo sacri Cordis Domini nostri Jesu Christi. Datum 24. Martii 1702.

44. In Eccl. Monialium Visitationis B. M. V. oppid. Billomentis Claromontensis Diœcesis. Datum 10. Aprilis 1702.

45. In Eccl. Imperiali Nativitatis B. M. V. I. Monasterii Rioisfalcensis Monachorum Ordinis S. Benedicti Constantiensis Diœcesis Provinciæ Moguntinæ. Datum 19. Junii 1702.

46. In Eccl. Parochiali seu alia Ecclesia loci de Vinerols Claromontensis Diœcesis. Datum 8. Maji 1702.

47. In Eccl. Monialium Sanctæ Claræ, Civitatis Labacensis. Datum 10. Maji 1702.

48. In Eccl. Monialium Visitationis B. M. V. *Du Colombier* nuncupatarum, Civitatis Redonensis Datum 8. Junii 1702.

49. In Eccl. Seminarii *de S. Genis* nuncupati, Ruthenensis Diœcesis. Datum 12. Junii 1702.

50. In Eccl. S. Joannis Baptistæ Clericorum Regularium Societatis Jesu oppidi *Licgnitz* Vratislaviensis Diœcesis. Datum 19. Junii 1702.

51. In

51. In Eccl. B. M. V. Auxiliatricis nuncupatæ Monialium Ursulinarum nuncupatarum, oppidi Lucernæ Constantiensis Diœcesis Provinciæ Moguntinæ. Datum 23. Junii 1702.

52. In Eccl. Monialium S. Claræ Civitatis Olomucensis. Datum 7. Julii 1702.

53. In Eccl. Monialium tertii Ordinis S. Francisci Recollectinarum nuncupatarum, oppidi seu loci Eupence, vulgo *de Neaw* Leodiensis Diœcesis. Datum 26. Augusti 1702.

54. In Eccl. Sororum nuncupatarum sub invocatione S. Josephi, loci seu Parochiæ S. Anselmi nuncupatæ, Claromontensis Diœcesis. Datum 22. Septembris 1702.

55. In Eccl. Conventus Quintinensis Fratrum Ordinis B. M. V. de Monte Carmelo, Briocensis Diœcesis. Datum 13. Novembris 1702. Confrat. sub titulo sacri Cordis Domini nostri Jesu Christi.

56. In Eccl. Conventus Fratrum Ordinis Prædicatorum Civita-

tis

tis Trecensis. Confrat. sub titulo sacri Cordis B. M. V. Datum 13. Novembris 1702.

57. In Eccl. Conventus Fratrum Ordinis Prædicatorum, Villæ de Cran Andegavensis Diœcesis. * Confrat. sub titulo sacrorum Cordium Domini nostri Jesu Christi, & B. M. V. Datum 15. Decembris 1702.

58. In Eccl. Monast. Monialium Ursulinarum oppidi seu loci Dalemonti Basileensis Diœcesis. Datum 7. Februarii 1703.

59. In Eccl. Monialium S. Claræ loci *de Evian* Gebbennensis Diœcesis. Confrat. sub titulo sacri Cordis Domini nostri Jesu Christi. Datum 8. Februarii 1703.

60. In Eccl. Monialium S. Mariæ oppidi Montium Cameracensis Diœcesis. Datum 3. Martii 1703.

61. In Eccl. seu Capella Monialium de pœnitentia Recollectinarum nuncupatarum oppidi Trajecti, Leodiensis Diœcesis. Confrat. sub titulo sacri Cordis Domini nostri Jesu Christi. Datum 8. Martii 1703.

62. In

62. In Eccl. Parochiali de *Ensiva* prope Verviam Leodiensis Diœcesis. Datum 17. Martii 1703.

63. In Eccl. Monialium Cælestinarum nuncupat. Tornaci, Cameracensis Diœcesis. Datum 17. Martii 1703.

64. In Eccl. Hospitalis seu Domus Dei (vulgo *l'Hotel-Dieu*) oppidi seu loci de Fallaize Sagiensis Diœcesis. Confrat. sub titulo caritatis & sacrorum Cordium Jesu & Mariæ. Datum 20. Martii 1703.

65. In Eccl. S. Mariæ Majoris nuncupatæ Monialium Ursulinarum etiam nuncup. oppidi Friburgi de Brisgau Constantiensis Diœcesis Provinciæ Moguntinæ. Confrat. sub titulo sacri Cordis Domini nostri Jesu Christi. Datum 26. Maji 1703.

66. In Eccl. Fratrum Ordinis B. M. V. de Monte Carmelo Excalceatorum nuncupatorum Civitatis Mechliniensis. Datum 5. Junii 1703.

67. In Eccl. seu Capella Fratrum * Ordinis Prædicatorum Civitatis nuncupatæ de Quimperle

Ve-

Venetensis Diœcesis. Confrat. sub titulo sacrorum Cordium Jesu, & Mariæ. Datum 10. Julii 1703.

68. In Eccl. Basilica nuncupata sanctissimi Corporis Christi Civitatis Wratislaviensis. Confrat. confœderatio nuncupata sub titulo sacratissimi Cordis Domini nostri Jesu Christi. Datum 10. Julii 1703.

69. In Eccl. Parochiali S. Michaëlis vulgo (*Saint Michel*) nuncupata, Virdunensis Diœcesis. Datum 27. Octobris 1703.

70. In Collegiata ac Parochiali Ecclesia Assumtionis B. M. V. I. oppidi nuncupati *Aigueperse* * Claromontensis Diœcesis. Confrat. sub titulo sacri Cordis Mariæ. Datum 9. Novembris 1703.

71. In Parochiali Ecclesia Monasterii de l'Epinasse nuncupati, Monialium Ordinis Frontisebraldi, Tolosanæ Diœcesis. Confrat. sub titulo sacri Cordis Domini nostri Jesu Christi. Datum 9. Novembris 1703.

72. In Eccl. seu Capella sub titulo sacri Cordis Jesu, Civitatis Augusta-

gustanensis Provinciæ Moguntinæ. Datum 14. Februarii 1704.

73. In Eccl. Monast. Monialium Annunciatarum nuncupatarum, oppidi de Nivelles, Namurcensis Diœcesis. Datum 20. Februarii 1704.

74. In Eccl. Monialium Ordinis B. M. V. de Monte Carmelo Excalceatarum oppidi de *Ciney*, Leodiensis Diœcesis. Datum 28. Februarii 1704.

75. In Eccl. Fratrum Ordinis B. M. V. de Monte Carmelo antiquorum nuncupatorum Civitatis Redonensis. Confrat. sub titulo sacri Cordis B. M. V. Datum 10. Maji 1704.

76. In Eccl. Monast. Monialium Sororum nigrarum nuncupatarum Ordinis S. Augustini, loci de *Quenoy*, Cameracensis Diœcesis. Datum 23. Maji 1704.

77. In Eccl. Parochiali S. Vedasti loci *de Bethune* Atrebatensis Diœcesis. Datum 23. Maji 1704.

78. In Eccl. Monast. Monialium Ursulinarum nuncupatarum oppidi nuncup. *Aix-la Chapelle* Leodiensis Diœcesis. Datum 23. Maji 1704.

79. In

79. In Eccl. Presbyterorum secularium Congregationis Oratorii S. Philippi Nerii Civitatis Fossonensis. Datum 26. Junii 1704.

80. In Eccl. Monast. ad S. Annam nuncup. Monialium tertii Ordinis S. Francisci Reformatarum seu Capucinarum nuncup. oppidi seu loci Brigantii Constantiensis Diœcesis Provinciæ Moguntinæ. Datum 30. Junii 1704.

81. In Eccl. Monast. Hospitalistarum caritatis nuncupat. Beatæ Mariæ Civitatis Rupellensis. Confrat. sub titulo Cordis Domini nostri Jesu Christi. Datum 7. Julii 1704.

82. In Eccl. seu Capella puellarum seu Filiarum Præsentationis B. M. V. I. sub instituto S. Francisci Salesii, oppidi seu loci *d'Armentiere* Atrebatensis Diœcesis. Datum 3. Julii 1704.

83. In Eccl. seu Capella Monast. Monialium de Pœnitentia Recollectinarum nuncup. oppidi Werthensis Ruremundensis Diœcesis: Confrat. sub titulo sacri Cordis Domini nostri Jesu Christi. Datum 20. Augusti 1704.

84. In

84. In Eccl. Parochiali Burgi seu oppidi *de Theux* Leodiensis Dioecesis. Datum 23. Decembris 1704.

85. In Eccl. Monialium S. Ursulae oppidi Clagenfurti Salisburgensis Dioecesis. Datum 5. Januarii 1705.

86. In Eccl. Monialium S. Ursulae oppidi nuncup. *Insprack* Brixinensis Dioecesis. Datum 20. Februarii 1705.

87. In Eccl. Monialium B. M. de Caritate nuncup. Villae seu oppidi de Quingamp Trecorensis Dioecesis. * Confrat. sub titulo sacrorum Cordium Domini nostri Jesu Christi ac B. M. V. Datum 31. Martii 1705.

88. In Eccl. Fratrum minorum Ordinis S. Francisci Recollectorum nuncup. Civitatis Nannetensis. Confrat. sub titulo sacri Cordis Domini nostri Jesu Christi. Datum 4. Maji 1705.

89. In Eccl. S. Frigdiani Clericorum Regularium Congregationis S. Pauli Decollati Barnabitarum nuncup. Civitatis Pisarum

Confrat. sub titulo sacri Cordis B. M. V. Datum 6. Maji. 1705.
90. In Eccl. Monast. Monialium Ordinis S. Benedicti oppidi Mu-rietensis. Claromontensis Diœcesis. Confrat. sub titulo sacri Cordis Domini nostri Jesu Christi. Da-tum 18. Maji 1705.
91. In Eccl. S. Mariæ de Victoria nuncup. Clericorum Regularium Congregationis Pauperum Ma-tris Dei scholarum piarum nun-cup. oppidi Varsaviæ Posnanien-sis Diœcesis. Confrat. sub titulo sacri Cordis Domini nostri Jesu Christi. Datum 30. Maji 1705.
92. In Eccl. Monialium S. Claræ Civitatis Cadurcensis. Datum 2. Junii 1705.
93. In Eccl. Collegiata SS. Stepha-ni & Nicolai Civitatis Constan-tiensis. Datum 6. Junii 1705.
94. In Parochiali seu alia Eccl. lo-ci Violani vulgo *Venslau* nuncup. Augustanensis Diœcesis Provin-ciæ Moguntinæ. Datum 16. Ju-lii 1705.
95. In Eccl. Monialium Recollecti-narum de pœnitentia nuncup. oppidi Lovaniensis, Mechlinien-*sis*

sis Diœcesis. Confrat. sub titulo Domini nostri Jesu Christi. Datum 16. Julii 1705.

96. In Eccl. Parochiali S. Michaëlis loci *Apfliang* Augustanensis Diœcesis, Provinciæ Moguntinæ. Confrat. sub titulo sacri Cordis Domini nostri Jesu Christi. Datum 9. Octobris 1705.

97. In Eccl. Parochiali S. Leodegarii loci de *Longboffen*, Constantiensis Diœcesis Provinciæ Moguntinæ. Datum 16. Octobris 1705.

98. In Eccl. Monialium Ordinis B. M. de Monte Carmelo oppidi seu loci *de Neufchateau* in Lotharingia Tullensis Diœcesis. Confrat. sub titulo sacri Cordis Domini nostri Jesu Christi. Datum 10. Martii 1706.

99. In Eccl. seu Capella seculari *de Jaxtheimb* Augustanensis Diœcesis. Provinciæ Moguntinæ. Datum 11. Martii 1706.

100. In Eccl. Monialium S. Ursulæ oppidi nuncup. Dantragues Ruthensis Diœcesis. Datum 15. Martii 1706.

101. In Eccl. Monialium S. Ursulæ oppidi de Redon Venetensis Diœcesis. Confrat. societas nuncup. sub titulo sacri Cordis Domini nostri Jesu Christi. Datum 28. Martii 1706.

102. In Eccl. seu Capella Collegii & Seminarii Clericorum Regularium Societatis Jesu Scotorum nuncupat. oppidi Duaci Atrebatensis seu alterius Diœcesis. Datum 8. Aprilis 1706.

103. In Eccl. Parochiali S. Dionysii Areopagitæ loci Messkurchii Constantiensis Diœcesis Provinciæ Moguntinæ. Datum 17. Aprilis 1706.

104. In Eccl. S. Marci Monialium S. Ursulæ Civitatis Salisburgensis. Datum 21. Aprilis 1706.

105. In Eccl. Parochiali loci *Udembroeb.* Coloniensis. Datum 8. Junii 1706.

106. In Eccl. Parochiali S. Altonis nuncup. Fratrum Brigittinorum etiam nuncup. Frisingensis Diœcesis. Datum 8. Julii 1706.

107. In Eccl. Monast. SS. Petri & Pauli Apostolorum Monachorum Ordinis S. Benedicti oppidi seu loci

loci Erfurti in Thuringia Moguntinæ Diœceſis. Datum 27. Julii 1706.

108. In Eccl. Paroch. Pagi Cippenauſenſis Conſtantienſis Diœc. Provinc. Moguntinæ. Datum 6. Auguſti 1706.

109. In Eccl. ſeu Capella ſacri Cordis Jeſu Monialium B. M. V. ſeu Domicellarum Anglicarum nuncup. oppidi Mindelheim Auguſtanenſis Diœceſis Provinciæ Moguntinæ. Datum 7. Auguſti 1706.

110. In Eccl. Domus puellarum ſeu Mulierum unionis chriſtianæ de S. Chaumond nuncup. Civitatis Pariſienſis. Confrat. ſub titulo ſacratiſſimi Cordis Domini noſtri Jeſu Chriſti. Datum 23. Auguſti 1706.

111. In Eccl. Filiali prope oppidum Erdingam ad ſacrum cruorem nuncup. Friſingenſis Diœceſis. Datum 10. Septembris 1706.

112. In Eccl. Filiali in *Hocbenburg* Herbipolenſis Diœceſis. Datum 10. Decembris 1706.

113. In Eccl. Monaſt. Monialium Urſulinarum nuncup. oppidi de

Valenciénes Cameracensis Diœcesis. Datum 17. Decembris 1706.
114. In Eccl. Monast. Imperialis nuncup. Monachorum Ordinis S. Benedicti in *Zwifalten* Constantiensis Diœcesis Provinciæ Moguntinæ. Datum 4. Februarii 1707.
115. In Eccl. Collegiata S. Catharinæ de Wolfegii Constantiensis Diœcesis Provinciæ Moguntinæ. Datum 22. Martii 1707.
116. In Eccl. Monast. Monialium Capucinarum nuncup. Civitatis Brugensis. Confrat. sub titulo sacri Cordis Domini nostri Jesu Christi. Datum 18. Aprilis 1707.
117. In Eccl. Parochiali S. Blasii di Weiler Constantiensis Diœcesis Provinciæ Moguntinæ. Datum 10. Junii 1707.
118. In Eccl. S. Ursulæ Sororum S. Ursulæ nuncup. Neoburgi ad Danubium Augustanensis Diœcesis Provinciæ Moguntinæ. Datum 17. Junii 1707.
119. In Eccl. Filiali seu Capella contigua Ecclesiæ Parochiali S. Jacobi loci Rettenberg Augustanen-

nensis Diœcesis Provinciæ Moguntinæ. Datum 12. Julii 1707.

120. In Eccl. seu Capella S. Angeli Custodis oppidi nuncup. Burghusii in Bavaria Salisburgensis Diœcesis. Datum 3. Augusti 1707.

121. In Eccl. Transfigurationis Domini nostri Jesu Christi Clericorum Regularium Congregationis pauperum Matris Dei scholarum piarum nuncup. opiddi Zucoviensis, Cracoviensis Diœcesis. Datum 22. Augusti 1707.

122. In Eccl. Parochiali S. Martini Episc. oppidi Aschan Augustanensis Diœcesis Provinciæ Moguntinæ. Datum 10. Decembris 1707.

123. In Eccl. Hospitalis S. Nicolai oppidi de Blevia Burdegalensis Diœcesis, Confrat. sub titulo sacri Cordis Domini nostri Jesu Christi. Datum 8. Februarii 1708.

124. In Eccl. S. Joannis Baptistæ Monialium Ordinis S. Benedicti loci vulgo *Closterbalzen* nuncup. Augustanensis Diœcesis Provinciæ Moguntinæ. Datum 7. Martii 1708.

125. In Eccl. Fratrum Minorum Ordinis S. Francisci de observantia Recollectorum nuncup. Trevirensis Diœcesis. Datum 28. Junii 1708.

126. In Eccl. sacri Cordis Jesu Monast. Monialium Ursulinarum nuncupat. oppidi Dusseldorpii Coloniensis Diœcesis. Datum 15. Septembris 1708.

127. In Eccl. S. Nicolai Villaci Labacensis Diœcesis. Datum 22. Septembris 1708.

128. In Eccl. Parochiali S. Ursulæ loci *Maisselstein* Augustanensis Diœcesis Provinciæ Moguntinæ. Datum 20. Octobris 1708.

129. In Eccl. Parochiali oppidi seu loci de Linds nuncup. Labacensis Diœcesis. Datum 26. Octobris 1708.

130. In Eccl. S. Annæ Fratrum Ordinis B. M. V. de Monte Carmelo Excalceatorum nuncup. Civitatis Aurelianensis. Confrat. sub titulo sacri Cordis B. M. Virginis. Datum 1. Februarii 1709.

131. In Eccl. Monast. Monialium Ursulinarum nuncup. Civitatis

nuncup.

nuncup. di *Strambenob* Ratisbonensis seu alterius Dioecesis. Datum 26. Aprilis 1709.

132. In Eccl. Parochiali B. M. V. Canonicorum Regularium Ordinis S. Augustini loci *Hochenzeisenberg* Frisingensis Dioecesis. Datum 29. Maji 1708.

133. In Eccl. S. Cypriani Monast. Monialium S. Benedicti Civitatis Tergestinensis. Datum 11. Julii 1709.

134. In Eccl. Monast. de Sion nuncup. Monialium Canonissarum Regularium Ordinis S. Augustini oppidi Lirani Antverpiensis Dioecesis. Datum 29. Julii 1709.

135. In Eccl. sub titulo Jesu & Mariæ, ac S. Josephi Monialium Ursulinarum nuncup. oppidi Goritiæ Aquilejensis Dioecesis. Confrat. sub titulo sacri Cordis Domini nostri Jesu Christi. Datum 7. Octobris 1709.

136. In Eccl. Monast. Monialium sub regula Sanctæ Claræ Civitatis Pragensis. Datum 7. Octobris 1709.

137. In Eccl. Collegii Clericorum Regularium Societatis Jesu Ci-

vitatis Pekinensis. Datum 19. Novembris 1709.

138. In Eccl. Collegii Clericorum Regularium Societatis Jesu Civitatis Machaonensis. Datum 19. Novembris 1709.

139. In Eccl. B. M. V. Canonicorum Regularium Ordinis S. Augustini loci *Hochenpeissenberg* Frisingensis Diœcesis. Datum 15. Januarii 1710.

140. In Eccl. S. Mariæ Magdalenæ Monialium Ordinis S. Benedicti loci *Seedorf* Constantiensis Diœcesis provinciæ Moguntinæ. Datum 7. Januarii 1710.

141. In Eccl. Parochiali SS. Petri & Pauli Apostolorum loci *Lautberach* Constantiensis Diœcesis Provinciæ Moguntinæ. Datum 22. Februarii 1710.

142. In Eccl. Parochiali S. Joannis Baptistæ oppidi Lambaliensis Briocensis Diœcesis. Confrat. sub * titulo sacrorum Cordium Jesu & Mariæ pro solatio Agonizantium nuncup. Datum 30. Maji 1710.

143. In Eccl. Fratrum Ordinis B. M. V. de Monte Carmelo Civi-

tatis Aurelianensis, Confrat. Mulierum tantum sub titulo sacrorum Cordium Jesu & Mariæ. Datum 10. Junii 1710.

144. In Eccl. Parochiali oppidi seu loci de *Provenchere* Bisuntinæ Diœcesis. Datum 10. Julii 1710.

145. In Eccl. Monialium Ordinis B. M. V. de Monte Carmelo Excalceatarum nuncup. Civitatis nuncup. di Munstercifeldin in Ducatu Juliacensi Coloniensis Diœcesis. Datum 12. Julii 1710.

146. In Eccl. Monast. Monialium loci de Pomarede Cadurcensis Diœcesis. Confrat. sub titulo sacri Cordis Domini nostri Jesu Christi. Datum 6. Novembris 1710.

147. In Eccl. Monast. Monialium Annunciationis B. M. V. sub regula S. Augustini prope Bulsanum Tridentinæ Diœcesis. Datum 16. Januarii 1711.

148. In Eccl. S. Spiritus Monialium Ursulinarum nuncup. oppidi nuncup. Clandiferi Salisburgensis Diœcesis. Datum 28. Januarii 1711.

149. In Eccl. Parochiali S. Martini Episcopi oppidi Rottemburgi Constantiensis Diœcesis Provinciæ Moguntinæ. Datum 30. Martii 1711.

150. In Eccl. B. M. V. loci Elderen Augustanensis Diœcesis. Datum 6. Maji 1711.

151. In Eccl. Parochiali Dassicensi in Regno Bohemiæ Pragensis Diœcesis. Datum 9. Maji 1711.

152. In Eccl. Parochiali S. Catharinæ loci Babitz Olomucensis seu alterius Diœcesis. Confrat. sub titulo sacri Cordis Christi. Datum 13. Maji 1711.

153. In Eccl. Cathedrali Posnaniensi. Confrat. sub titulo sacratissimi Cordis Domini nostri Jesu Christi. Datum 10. Novembris 1711.

154. In Eccl. B. M. V. Lauretanæ nuncup. Monialium Ursulinarum etiam nuncup. oppidi Posonii Strigoniensis Diœcesis. Datum 13. Novembris 1711.

155. In Eccl. Monialium S. Ursulæ oppidi nuncup. Augi Rothomagensis Diœcesis. Confrat. sub titulo sacri Cordis Jesu Christi. Datum 19. Novembris 1711.

156.

156. In Eccl. Monialium S. Ursulæ loci S. Hippoliti nuncup. Bisuntinæ Diœcesis. Datum 22. Decembris 1711.

157. In Eccl. Monialium S. Ursulæ oppidi nuncup. Stabuleti Leodiensis Diœsis. Datum 21. Martii 1712.

158. In Eccl. S. Claræ Monialium sub regula ejusdem S. Claræ oppidi Oppaviæ Olomucensis Diœcesis. Datum 6. Aprilis 1712.

159. In Eccl. Monialium S. Ursulæ oppidi nuncup. d'Espation Rutenensis Diœcesis, Confrat. sub titulo sacrorum Cordium Jesu & Mariæ. *Datum* 13. Maji 1712.

160. In Eccl. Monialium Visitationis B. M. V. Civitatis Tricastrinensis. *Datum* 12. Maji 1712.

161. In Eccl. S. Noitburgis. nuncup. Civitatis Coloniensis. Datum 14. Julii 1712.

162. In Eccl. Parochiali de *Dam*richard Bisuntinæ *Di*œcesis. *Da*tum 21. Octobris 1712.

163. In Eccl. Monialium Ordinis S. Francisci Cordigerarum nuncup. oppidi seu loci de Mondidier Ambianensis *Di*œcesis. Confrat.

frat. sub titulo sacri Cordis Domini Nostri Jesu Christi. Datum 16. Novembris 1712.

164. In Eccl. Præsentationis. B. M. V. I. Monialium tertii Ordinis S. Francisci Civitatis nuncup. Tugii Constantiensis Diœcesis Provinciæ Moguntinæ, Datum 6. Decembris 1712.

165. In Eccl. Parochiali ad Neostadium in Palatinatu Ratisbonensis Diœcesis, Datum 16. Januarii 1713.

166. In Eccl. Fratrum Ordinis B. M. V. de Monte Carmelo Civitatis Bambergensis. Datum 10. Martii 1713.

167. In Eccl. S. Annæ Monast. Monialium Ordinis Visitationis B. M. V. Immaculatæ Civitatis nuncup. Monachii Frisingensis Diœcesis Datum 5. Aprilis 1713.

168. In Eccl. Monast. Monialium Visitationis B. M. V. I. oppidi nuncup. Nanci Tullensis Diœcesis, Datum 12. Septembris 1713.

169. In Eccl. Monast. Monialium Visitationis B. M. V. Immaculatæ Civitatis Argentinensis. Datum 12. Septembris 1713.

170.

170. In Eccl. Monast. Monialium Hospitaliarum nuncup. Militiæ S. Joannis Hierosolymitani oppidi de Martel Cadurcensis *Diœcesis*. *Datum* 16. Septembris 1713.

171. In Eccl. Clericorum Regularium Congregationis Pauperum Matris *Dei* scholarum piarum nuncup. oppidi Petricoviensis Gnesnensis *Diœcesis*. *Datum* 9. Januarii 1714.

172. In Eccl. Fratrum Ordinis Minorum Sancti Francisci de Observantia Recollectorum nuncupat. Civitatis Nannetensis. Confrat. sub titulo sacri Cordis *Domini* nostri Jesu Christi. *Datum* 15. Octobris 1714.

173. In Eccl. B. M. V. in Marienstein Frisingensis *Diœcesis*. *Datum* 25. Octobris 1714.

174. In Eccl. Parochiali S. Wolfgangi loci *Michhausen* Augustanensis *Diœcesis*. *Datum* 20. Novembris 1714.

175. In Eccl. seu Capella hospitalis Regii loci de Montaiga Lucionensis *Diœcesis*. *Datum* 7. Januarii 1715.

176. In Eccl. Monast. Monialium Ursulinarum nuncup. oppidi seu loci *Carbasæ* Consoranensis *Dioecesis.* *Datum* 8. Aprilis 1715.

177. In Eccl. Monialium Congregationis B. M. V. Civitatis nuncup. de *Corbeil* Parisiensis *Dioecesis.* *Datum* 13. Aprilis 1715.

178. In Eccl. Monast. Monialium Recollectinarum nuncup. oppidi nuncup. *Desvesne* Cameracensis *Dioecesis.* *Datum* 13. Aprilis 1715.

179. In Eccl. Monast. Monialium Ursulinarum nuncupat. *de Clermont en Beauvois* Bellovacensis *Dioecesis.* *Datum* 13. Aprilis 1715.

180. In Eccl. seu Capella Hospitalis (vulgo *l'Hotel Dieu*) nuncup. oppidi de Figeac Carducensis *Dioecesis.* *Datum* 27. Aprilis 1715.

181. In Eccl. Monast. Monialium Visitationis B. M. V. Immaculatæ Civitatis Aniciensis. *Datum* 29. Julii 1715.

182. In Eccl. Monast. Monialium Visitationis B. M. V. I. Civitatis Mel-

Meldensis. Datum 12. Augusti 1715.

183. In Eccl. Monasterium Monialium Visitationis B. M. V. I. Civitatis Aurelianensis. Datum 12. Augusti 1715.

184. In Eccl. Monialium Hospitaliariarum vulgo *de la Chaviotte* nuncup. Civitatis Atrebatensis. Datum 13. Augusti 1715.

185. In Eccl. Monast. Monialium S. Ursulæ oppidi nuncup. Peronæ Nivernensis Diœcesis. Datum 31. Augusti 1715.

186. In Eccl. Vicariali S. Viti loci Hendorff, Salisburgensis Diœcesis. Datum 7. Novembris 1715.

187. In Eccl. Monasterii Monialium Annunciationis B. M. V. I. de S. Catharina nuncup. Civitatis Boloniensis. Datum 26. Novembris 1715.

188. In Eccl. Parochiali loci Gamundiani Augustanensis Diœcesis Provinciæ Moguntinæ. Datum 22. Januarii 1716.

189. In Eccl. Monast. secundi Monialium Visitationis B. M. V. I. Annecii Gebbennensis Diœcesis. Datum 21. Martii 1716.

190. In Eccl. Parochiali Bettendorffensi nuncupat. unita Monast. de Porta Mariano Monachor. Ordinis Cistercien. Ratisbonen. Diœcesis. Datum 21. Aprilis 1716.

191. In Eccl. Monast. Monialium B. Mariæ de Caritate nuncupat. sub Regula sancti Augustini Civitatis Venetensis. Confrat. sub titulo sacrorum Cordium Domini nostri Jesu Christi ac B. M. V. Datum 18. Maji 1716.

192. In Eccl. Monialium S. Ursulæ oppidi nuncup. Bruntrut Basiliensis Diœcesis. Datum 27. Junii 1716.

193. In Eccl. Collegiata oppidi de Muras in Alvernia sancti Flori Diœcesis. Datum 14. Julii 1716.

194. In Eccl. Præpositurali sanctæ Catharinæ Castellichasberg Brixin. Diœcesis. Datum 15. Julii 1716.

195. In Eccl. Monialium SS. Sacramenti Ordinis sancti Benedicti oppidi Civitatis nuncup. de Chatillon sur Loing Altissiodoren. Diœcesis. Datum 20. Julii 1716.

196. In Eccl. Monialium Congregationis B. M. V. oppidi Civitatis nuncup. de Monfort l'Amaury Carnoten. Diœcesis. Datum 20. Julii 1716.

197. In Eccl. Conceptionis B. M. V. I. Fratrum Minorum Ordinis S. Francisci Recollectorum nuncup. in Rastad, Sirensis Diœcesis. Datum 2. Septembris 1716.

198. In Eccl. Parochiali oppidi Civitatis nuncup. Balebi Bolonien. Diœcesis. Datum 16. Novembris 1716.

199. In Eccl. Nostræ Dominæ de Caritate Ordinis sancti Augustini * in Suburbio Parochiæ Nostræ Dominæ de la Riche Civitatis Turonensis Confrat. sacrorum Cordium Domini Nostri Jesu Christi, ac B. M. V. Immaculatæ. Datum 16. Januarii 1717.

200. In Eccl. Monialium Visitationis B. M. V. Immaculatæ Civitatis Augustanensis. Confrat. sub titulo sacri Cordis Domini nostri Jesu Christi. Datum 11. Martii 1717.

201. In Eccl. Virginum, vulgo *les Filles de la Doctrine Chretien-*

ae oppidi nuncup. Medunte Carnotensis Dioecesis. Datum 5. Aprilis 1717.

202. In Eccl. Monialium S. Ursulae Civitatis nuncup. Rodumnae Lugdunensis Dioecesis. Datum 5. April. 1717.

203. In Eccl. Parochiali oppidi de Ligny Tullensis Dioecesis. Datum 3. Junii 1717.

204. In Eccl. Monast. Monialium Visitationis B. M. V. I. Civitatis Arelatensis. Datum 15. Julii 1717.

205. In Eccl. Collegiata (quae, ut asseritur, insignis existit) oppidi nuncup. Cherii Taurinensis Dioecesis. Datum 15. Julii 1717.

206. In Eccl. Monialium Ordinis S. Dominici loci Altenstrah prope Veldkirchium Curiensis Dioecesis. Datum 20. Julii 1717.

207. In Eccl. seu Capella Poenitentium Alborum nuncup. oppidi etiam nuncup. de Gaillac Albiensis Dioecesis. Datum 17. Augusti 1717.

208. In Eccl. S. Clarae Monialium tertii Ordinis S. Francisci oppidi Stantii Constantiensis Dioecesis

Pro-

Provinciæ Moguntinæ. *D*atum 27. Augusti 1717.

209. In Eccl. Monialium Visitationis B. M. V. I. Civitatis Massiliensis. *D*atum 30. Augusti 1717.

210. In Eccl. Monialium Visitationis B. M. V. I. Civitatis Nemausensis. *D*atum 30. Augusti 1717.

211. In Eccl. Parochiali S. Mariæ Magdalenæ Villæ Scuchozebrii Luccoriensis *D*iœcesis. Confrat. sub titulo sacri Cordis Salvatoris *D*omini nostri Jesu Christi. *D*atum 8. Octobris 1717.

212. In Eccl. Monialium Nostræ *D*ominæ Civitatis Biterrensis. Confrat. sub titulo sacri Cordis B. M. V. *D*atum 9. Novembris 1717.

213. In eadem Eccles. Monialium. Confrat. sub titulo sacri Cordis Jesu. *D*atum, ut supra.

214. In Eccl. Monast. Monialium Visitationis B. M. V. I. Civitatis Cracoviensis. Confrat. sub titulo sacri Cordis *D*omini nostri Jesu Christi. *D*atum 12. Novembris 1717.

215. In Eccl. Monialium Visitationis B. M. V. I. Civitatis Vil-

nensis. *Datum* 12. Novembris 1717.

216. In Eccl. Monialium S. Ursulæ sub regula S. Augustini oppidi de Marcigny Ædvensis *Diœcesis*. *Datum* 15. Novembris 1717.

217. In Eccl. Monialium Visitationis B. M. V. I. Civitatis Carpentoractensis. Confrat. sub titulo sacri Cordis Domini nostri Jesu Christi. Datum 23. Martii 1718.

218. In Eccl. Monialium S. Ursulæ Civitatis Quebecensis. Datum 28. Martii 1718.

219. In Eccl. Monialium sub regula Sanctæ Claræ Monast. de * Minscendorff. Aquileiensis Diœcesis. Confrat. sub titulo sacri Cordis B. M. Virginis. Datum 31. Martii 1718.

220. In Eccl. Monialium Visitationis B. M. V. I. sita in via S. Jacobi Civitatis Parisiensis. Datum 24. Maji 1718.

221. In Eccl. Communitatis Filiarum Fidei nuncupat. oppidi etiam nuncup. de Bergerac Petragoricensis Diœcesis. Datum 16. Maji 1718.

222. In Eccl. Monialium Congregationis B. M. V. Civitatis Narbonensis. Datum 28. Maji 1718.

223. In Eccl. Monialium Congregationis B. M. V. Civitatis Monasteriensis. Datum 26. Augusti 1718.

224. In Eccl. Conventus Fratrum Ordinis B. M. V. de Monte Carmelo *du Pont l'Abbe* Corisopitensis Diœcesis. Datum 27. Augusti 1718.

225. In Eccl. Parochiali Sanctæ Genovefæ oppidi de Vernon Ebroicensis Diœcesis. Datum 7. Novembris 1718.

226. In Eccl. Parochiali de Mulheim, Coloniensis Diœcesis. Confrat. sub titulo sacri Cordis Domini nostri Jesu Christi. Datum 5. Decembris 1718.

227. In Eccl. secundi Monast. Monialium Visitationis B. M. V. I. Civitatis Aquensis in Provincia Provinciæ. Confrat. &c. Datum 20. Decembris 1718.

229. In Eccl. Monast. Monialium B. M. V. Civitatis Tolonensis. Datum 15. Martii 1719.

230. In Eccl. seu Capella sanctissimi Salvatoris flagellati loci Sparf Salisburgensis Dioecesis. Datum 27. Martii 1719.

231. In Eccl. B. M. V. Castri Thrain filiali Parochiæ Birbangensis Ratisbonensis Dioecesis. Datum 11. Maji 1719. Confrat. sub titulo sacrorum Cordium Jesu & Mariæ.

232. In Eccl. Monast. Monialium Ursulinarum nuncup. oppidi Lyncensis Passaviensis Dioecesis. Confrat. sub titulo sacri Cordis B. M. V. Datum 12. Julii 1719.

233. In Eccl. S. Michaëlis Archangeli, ac S. Barbaræ Clericorum Regularium Congregationis Pauperum Matris Dei scholarum piarum nuncupat. loci de Ressovia Præmulliensis Dioecesis. Datum 8. Augusti 1719.

234. In Eccl. S. Jacobi Apostoli Monast. Monialium Canonissarum Regularium Ordinis S. Augustini Civitatis Viennensis in Austria. Confrat. sub titulo sacri Cordis B. M. V. Datum 14. Novembris 1719.

235. In Eccl. Monast. Monialium Ordinis Visitationis B. M. V. Immaculatæ oppidi de Rumillo Gebbennensis Diœcesis. Datum 22. Decembris 1719.

236. In Eccl. B. M. Lauretanæ nuncup. Monialium Ursulinarum etiam nuncupat. oppidi Posonii Strigoniensis Diœcesis. Datum 22. Februarii 1720.

237. In Eccl. Fratrum Ordinis minorum S. Francisci Capucinorum nuncupat. de Graji Bisuntinæ Diœcesis. Confrat. sub titulo sacri Cordis B. M. V. Datum 6. Maji 1720.

238. In Eccl. S. Crucis Monialium Ordinis S. Benedicti oppidi Slonim Vilnensis Diœcesis. Datum 22. Maji 1720.

239. In Eccl. Parochiali loci Resicensis Posnaniensis seu alterius Diœcesis. Datum 6. Julii 1720.

240. In Eccl. Monast. Monialium S. Crucis Ordinis S. Benedicti oppidi nuncup. des Sables d'Olonne Lucionensis Diœcesis. Datum 6. Julii 1720.

241. In Eccl. Parochiali seu alia Ecclesia SS. Petri & Pauli Apo-

ſtolorum in monte Madronenſi Frinſingenſis Diœceſis. Datum 29. Julii 1720.

242. In Eccl. S. Marci Clericorum Regularium Congregationis ſcholarum piarum nuncup. oppidi Warez Chelmenſis Diœceſis. Datum 6. Novembris 1720.

243. In Eccl. Parochiali S. Stephani Protomartyris oppidi de Montluel in Breſſia Lugdunenſis Diœceſis. Datum 22. Decembris 1720.

244. In Eccl. S. Petri & S. Barbaræ loci *de Saint-Chaumond* vulgo nuncup. Lugdunenſis Diœceſis. Datum 10. Martii 1721.

245. In Eccl. Fratrum Ordinis Eremitarum S. Auguſtini Civitatis Lugdunenſis. Datum 17. Martii 1721.

CONFRATERNITATES

Sub titulo Sacrorum Cordium JESU & MARIÆ expeditæ ſub INNOCENTIO XIII.

246. In Eccl. Fratrum Ordinis minorum S. Franciſci de Obſervan-

tia

tia Recollectorum oppidi Brullensis, Coloniensis Diœcesis. * Confrat. sub titulo sacrorum Cordium Jesu & Mariæ. Datum 7. Junii 1721.

247. In Eccl. Parochiali S. Mariæ Desperoni (di *San Fermo* vulgo nuncup.) Placentinæ Diœcesis. * Provinciæ Bononiensis. Confrat. sub titulo sacri Cordis Jesu Crucifixi, ac B. M. Virginis Dolorosæ. Datum 19. Junii 1721.

248. In Eccl. Conventus Civitatis Fratrum Ss. Trinitatis Redemtionis Captivorum Civitatis Lugdunensis. Datum 11. Augusti 1721.

249. In Parochiali seu alia Eccl. S. Jacobi *di Portolongone* Massanensis Diœcesis. * Confrat. sub titulo sacri Cordis B. M. V. Datum 5. Septembris 1721.

250. In Eccl. Monialium Ursulinarum nuncup. oppidi nuncup. de Faovet Corisopitensis Diœcesis. * Confrat. sub titulo sacratissimorum Cordium Jesu & Mariæ. Datum 12. Januarii 1722.

251. In Eccl. Monast. Monialium sub regula Sanctæ Claræ loci Sessin-

fingensis Constantiensis Diœcesis Provinciæ Moguntinæ. Datum 28. Januarii 1722.

252. In Eccl. Monast. Monialium Capucinarum nuncup. loci Sanctæ Mariæ Angelorum etiam nuncupat. Constantiensis Diœcesis Provinciæ Moguntinæ. Datum 20. Martii 1722.

253. In Eccl. Monast. Monialium Visitationis B. M. V. I. de Chresmieux Viennensis Diœcesis in Delphinatu. Datum 21. Martii 1722.

254. In Eccl. Monast. Monialium Urbanistarum nuncup. loci de Sorcy Tullensis Diœcesis. Datum 13. Aprilis 1722.

255. In Eccl. Monast. Monialium Ordinis S. Francisci Recollectarum nuncup. loci *de Chateau Vilaim* Lingonensis Diœcesis. Datum 20. Aprilis 1722.

256. In Eccl. Monast. Monialium Ursulinarum nuncupat. oppidi de Saianche Gebbenensis Diœcesis. Datum 17. Julii 1722.

257. In Eccl. S. Mariæ de Consolatione nuncup. Fratrum Ordinis S. Francisci de Paula Minimorum nun-

nuncup. prope Pagum de Monte Valle nuncup. Bisuntinæ Diœcesis. Datum 24. Augusti 1722.

258. In Eccl. Monialium Visitationis B. M. V. Civitatis Bellicensis. Datum 31. Augusti 1722.

259. In Eccl. Cathedrali Civitatis Vazatensis. Datum 26. Septembris 1722.

260. In Eccl. Monast. Monialium Visitationis B. M. V. Civitatis Pictaviensis. Confrat. &c. Datum 12. Octobris 1722.

261. In Eccl. Parochiali loci Rastenfeld. Passaviensis Diœcesis. Datum 7. Novembris 1722.

262. In Eccl. S. Georgii sopramuro nuncup. Civitatis Placentinæ Provinciæ Bononiensis. Confrat. seu Congregat. sub titulo sacri Cordis Mariæ. Datum 3. Februarii 1723.

263. In Eccl. Monast. Monialium B. M. V. Matris Dei loci Annonay Viennensis Diœcesis in Delphinatu. Datum 4. Martii 1723.

264. In Eccl. Monast. Monialium Visitationis B. M. V. I. Civitatis Tolosanensis. Confrat. seu Congregat. Datum 22. Martii 1723.

265.

265. In Eccl. S. Crucis Ordinis Fratrum Prædicatorum loci Frankenſtein Wratislavienſis Diœceſis. Datum 2. Aprilis 1723.

266. In Eccl. Parochiali S. Remigii oppidi nuncup. Carolopolitanæ Rhemenſis Diœceſis. Datum 5. Aprilis 1723.

267. In Eccl. Parochiali ac Collegiata oppidi nuncup. *de Aigue Perſe* Claramontenſis Diœceſis. Datum 19. Aprilis 1723.

268. In ſeculari ac Collegiata Eccl. S. Andochii oppidi de Saulieu Ædvenſis Diœceſis. Datum 24. Maji 1723.

269. In Eccl. Parochiali loci Bedoini Carpentoractenſis Diœceſis. Datum 31. Maji 1723.

270. In Eccl. Monaſt. Monialium Viſitationis B. M. V. Civitatis Aquenſis. Datum 31. Maji 1723.

271. In Eccl. Monaſt. Monialium S. Urſulæ loci Carumbi Carpentoractenſis Diœceſis. Datum 31. Maji 1723.

272. In Eccl. Monialium S. Urſulæ oppidi ſeu loci Paternarum Carpen-

pentoract. Diœc. Datum 31. Maji 1723.
273. In Eccl. Parochiali loci Lanterensis Basileensis Diœcesis. Datum 18. Junii 1723.
274. In Eccl. seu Capella Sororum nuncup. Civitatis Bituricensis Confrat. sub titulo sacri Cordis B. M. Virginis. Datum 28. Junii 1723.
275. In Eccl. S. Georgii Clericorum Regularium Congregationis Pauperum Matris Dei scholarum piarum nuncup. oppidi Szezueecini Vilnensis Diœcesis. Datum 13. Augusti 1723.
276. In Eccl. S. Bonaventuræ Fratrum Ordinis Minorum S. Francisci de Observantia nuncup. Civitatis Lugdunensis. Datum 6. Novembris 1723.
277. In Eccl. Monast. Monialium Congregationis B. M. V. Civitatis Moguntinæ. Datum 17. Novembris 1723.
278. In Eccl. Monast. Monialium B. M. V. de Basilico nuncup. Ordinis S. Francisci Civitatis Messanensis. Datum 27. Novembris 1723.

279. In Eccl. Monast. Monialium Visitationis B. M. V. I. Civitatis Cracoviensis. Datum 23 Novembris 1723.

280. In Eccl. Fratrum Ordinis minorum S. Francisci de Observantia nuncup. loci Budensis Viennensis Diœcesis. Datum 10. Januarii 1724.

281. In Eccl. Monast. Monialium Visitationis B. M. V. Civitatis Ebredunensis. Datum 10. Januarii 1724.

282. In Eccl. Parochiali S. Andreæ oppidi nuncup. Ravenspurgensis Constantiensis Diœcesis Provinciæ Moguntinæ. Datum 3 Februarii 1724.

283. In Eccl. Monast. Monialium S. Annæ Ordinis Cisterciensis Civitatis Trevirensis. Datum 9. Februarii 1724.

284. In Eccl. Monast. Monial. Ursulinarum nuncup. oppidi etiam nuncup. Gisortii Rhotomag. Diœcesis. Datum 4. Martii 1724.

CON-

CONFRATERNITATES
Sub titulo Sacrorum Cordium JEsu & Mariæ expeditæ sub BENEDICTO XIII.

285 In Eccl. Parochiali loci Gebreile nuncup. Basileensis Diœcesis Confrat. sub titulo sacri Cordis Jesu. Datum 30. Junii 1724.

286. In Eccl. Parochiali de Bourbonne Lingonensis Diœcesis. Confrat. sub titulo sacri Cordis B. M. V. Datum 4. Julii 1724.

287. In Eccl. Monast. Monialium Congregationis B. M. V. oppidi de Lange ac Diœcesis S. Flori. Datum 17. Julii 1724.

288. In eadem Eccl. Confrat. sub titulo sacri Cordis B. M. V. Datum 17. Julii 1724.

289 In Eccl. Monialium S. Ursulæ Civitatis Viennensis in Delphinatu. Datum 17. Julii 1724.

290. In Eccl. Collegiata S. Mariæ Fulcotinæ nuncup. Civitatis Mediolanensis. Datum 21. Julii 1724.

291. In Eccl. Monialium S. Ursulæ Civitatis Bisuntinensis. Confrat.

Mm sub

* sub titulo sacri Cordis Mariæ. Datum 24. Julii 1724.

292. In Eccl. Parochiali S. Petri de Varise Diœcesis Caracensis. Datum 7. Augusti 1724.

293. In Eccl. Monialium Ordinis S. Francisci oppidi Ensisheim Diœcesis Basileensis. Datum 9. Septembris 1724.

294. In Eccl. Parochiali loci S. Nicolai de Porta nuncup. Diœcesis Tullensis. Datum 15. Septembris 1724.

295. In Eccl. Monast. Monialium Visitationis B. M. V. I. oppidi de Crost Diensis Diœcesis. Datum 7. Novemb. 1724.

296. In Eccl. Monialium Congregationis Nostræ Dominæ oppidi de Langogne Diœcesis Mimatensis. Datum 26. Januarii 1725.

297. In Eccl. Imperiali Assumpt. B. * M. V. Canonicorum Regularium Ordinis S. Augustini Congregationis Lateranensis Civitatis Pragensis. Confrat. sub titulo sacri Cordis B. M. V. Datum 16. Februarii 1725.

298. In Eccl. Parochiali S. Joan. Baptistæ oppidi nuncupat. Leupser-

ferberg Uratislaviensis Diœcesis. Datum 16. Martii 1725.

299. In Eccl. Monialium Visitationis B. M. V. Civitatis Ambianens

300 In Eccl. Metropolit. Civitatis Rothomagensis. Datum 16. April 1725.

301 In Eccl. Monialium Anunciationis B. M. V. Immaculatæ oppidi nuncup. Joinville Catalaunensis Diœcesis. Datum 16. April. 1725

302. In Eccl. Parochiali S. Martini loci de Rosieres Diœcesis Aniciensis. Datum 24. Julii 1725.

303. In Eccl. Conventus in Lesmo nuncup. Fratrum Ordinis B. M. V. de Monte Carmelo Strictioris Observantiæ Civitatis Varsaviæ Posnaniensis Diœcesis. Confrat. sub titulo sacri Cordis B. V. M. Datum 17. Augusti 1725.

304. In Eccl. Fratrum Ordinis minorum S. Francisci de Observantia Recollectorum oppidi de Vitry Diœcesis Catalaunensis. Datum 28. Nov. 1725.

305. In Eccl. Clericorum Regularium Soc. Jesu Civitatis nuncup.

Antouræ Beritensis Diœcesis. Datum 4. Decembris 1725.

306. In Eccl. Parochiali de Noviant Tullensis Diœcesis. Datum 13. Februarii 1726.

307 In Eccl. B. M. V. Angelorum Monialium Tertii Ordinis S. Francisci oppidi Appencellæ Diœcesis Constantiensis Provinciæ Moguntinæ. Datum 16. Januarii 1726.

308. In Eccl. Monialium S. Bernardi oppidi de la Ciotat, Massiliensis Diœcesis. Datum 8. Aprilis 1726.

309. In Eccl. Monialium S. Ursulæ loci Gratiæ Portus Rothomagensis Diœcesis. Datum 8. April. 1726.

310. In Eccl. Parochiali Dominæ Nostræ Cazzopitellæ in Insula Martinicæ. Datum 23. Septemb. 1726.

Ego infrascriptus testor omnes supradictas Indulgentias perpetuas ex Registris desumtas esse.

Matthias Deltour,
Substitutus Indulgentiarum.

Con-

Confraternitatibus supradictis adjungenda sunt, quæ sequuntur.

311\. In Eccl. Monialium B. V. M. a Visit. nuncup. Civitatis Divionensis. Diœcesis Lingonensis. Datum 13. Martii 1697.

312\. In Eccl. Monialium B. M. V. a Visitat. nuncup. Civitatis Bisuntinensis. Idib. April 1698.

313\. In Eccl. Monialium Ursulinarum oppidi de Poligny Diœcesis Bisuntinensis. Datum 1. Julii 1698.

314\. In Eccl. Monialium B. V. M. a Visit. nuncup. Civitatis Salinensis Diœcesis Bisuntinensis. Datum 13. Augusti 16 8.

315\. In Eccl. Monialium B. V. M. a Visit. nuncup. Civitatis Dolanæ Diœcesis Bisuntinensis. Datum 7. Nov. 1698.

317\. In Eccl. Monialium Ursulinarum oppidi d'Arbois Diœcesis Bisuntinensis. Id. Maji 1703.

FINIS.

INDEX.

Pars I. in tres Libros distributa,

LIBER I.

De Origine progressu & natura cultus SS. Cordis JESU.

LIBER II.

LIBER III.

de

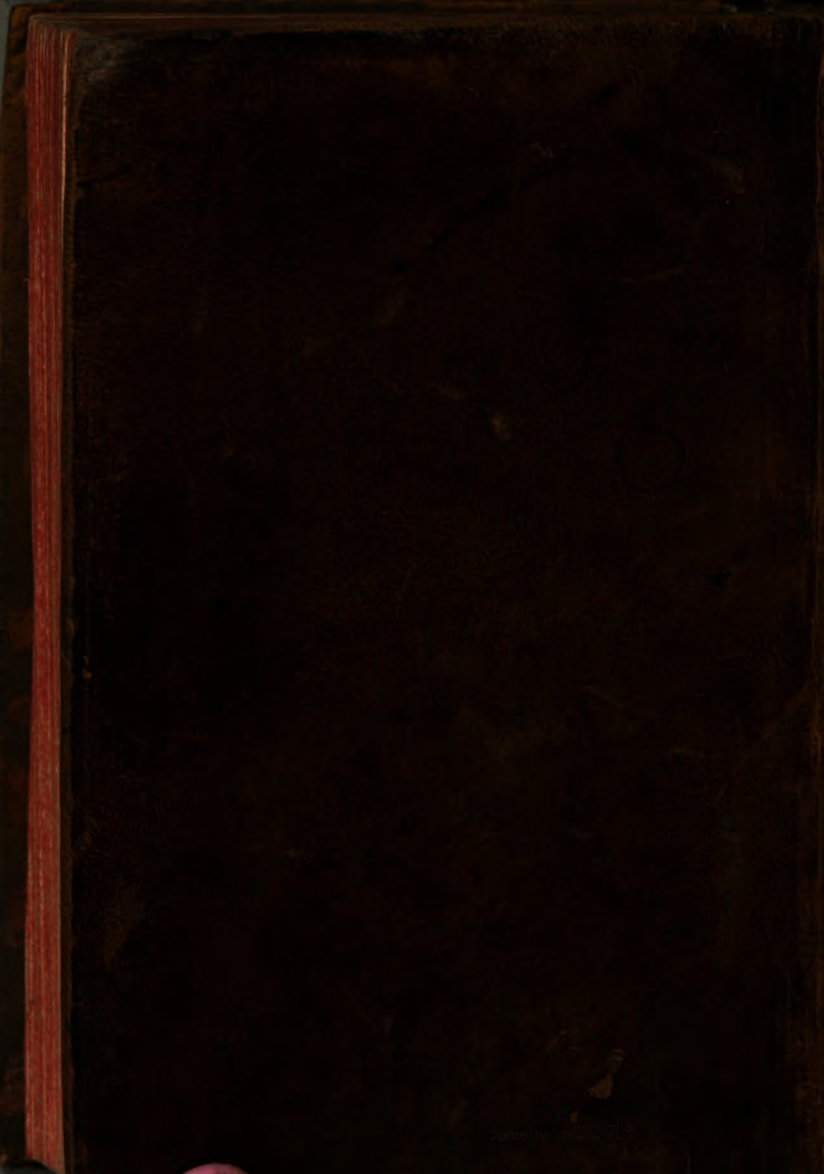
PARS II.

De vita venerab. Mat. Marg. Mariæ Alacoque.

Ar-

FINIS INDICIS.

Digitized by Google